TIARA PONTIFICIA, SEPTEM GEMMIS, ID EST:...

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
30 A
44

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

TIARA PONTIFICIA, VII. GEMMIS ILLUSTRATA.

Digitized by Google

T. W. esq.

Digitized by Google

TIARA
PONTIFICIA,
SEPTEM GEMMIS,

Id eſt:

Pontificiæ Poteſtatis Prærogativîs,

Lapidum inſtar Pretioſorum fulgentibûs,

Ex Theſaurô Catholicô,

JODOCI COCCII, THEOL. & JULI. CAN.

Delectis,

Operosâque Chronologarum Allegationum Inveſtigationê,

Multùm emendatîs,

Pro Auſpiciis Sanctiſſimi D. N. D. Papæ

INNOCENTII XIII.

Illuſtrata,

Et Illuſtriſ., ac Antiquiſ.

(Tit.) DD. SODALITATI

Sub Patrociniô

B. V. MARIÆ,

IN COELOS ASSUMTÆ,

Annô, á Nati. Domini, MDCCXXII.

A Confirmatâ Sodal. C. XLIII.

In Domô Prof. Soc. JESU, pro Xeniô oblata.

VIENNÆ, Typis Joan. Jac. Kürner, 1722.

BIBL. DOM. BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE
BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

APPROBATIO
Facultatis Theologicæ.

INfrà ſcriptus cenſeo, reimprimi poſſe (*ſub Titulô hôc: Tiara Pontificia, VII. Gemmîs, id eſt, Pontificiæ Poteſtatis Prærogativîs, Lapidum inſtar Pretioſorum fulgentibûs, illuſtrata*) ſeptem Articulos Libri Septimi, ex Theſaurô Catholicô Jodoci Coccii: ſi ità videbitur Perilluſtri, & Magnifico Domino, Rectori Univerſitatis.

FRANCISCUS STAINDL,
S. J. SS. Theologiæ
Decanus.

Imprimatur.

JACOBUS IGNATIUS,
Nobilis de Focky,
Sacr. Cæſar. Majeſt.
Conſiliar. & Archiater; Univerſ. Viennenſis p. t. Rector.

Digitized by Google

CELSISSIMO,

AC REVERENDISSIMO,

S. R. I.

PRINCIPI,

DOMINO DOMINO,

SIGISMUNDO,

è Comitibûs,

DE KOLLONITZ,

DEI, & Apoſtolicæ

Sedis Gratiâ,

EPISCOPO VIENNENSI,

Sacræ Cæſareæ, Regiæq;

Cathol. Majeſtatis

Actuali intimo Conſi-

liario, &c.

Domino in Sibenbrünn &c. &c.

DOMINO DOMINO

RECTORI MARIANO.

Digitized by Google

Excellentiſſimo, & Illuſtriſſimo Comiti,
DOMINO DOMINO,
GUNDACCARO THOMÆ,
Sacri Rom. Imp. Comiti, ac Domino
DE STARHENBERG;
In Schaumburg, & Waxenberg,
Domino Dominiorum, Eſchelberg,
Liechtenhag, Rottenegg, Freyſtatt,
Oberwalſee, Senfftenberg, & Pottendorff;
Nec non Dominii Hattwann, in Hungar. &c.
Sacr. Cæſar. Catholicæquè Majeſtatis,
Actuali intimo Statûs, & ſpecialium Confer.
Conſiliario, & Camerario;
AUREI VELLERIS EQUITI,
Et Archid. Auſtr. tam ſuprà, quàm infrà Onaſum,
HÆREDITARIO MARESCHALLO;
Rectori Sodalit: jam ſeptiès Emerito;
Nunc verò,
D.D. ASSISTENTI PRIMO.
Excellentiſſimo, & Illuſtriſſimo Comiti,
DOMINO DOMINO,
SIGISMUNDO FRIDERICO,
Sacri Rom. Imp. Comiti
KEVENHULLER,
In Achelburg;
Comiti ſuper. Oſterwicii; L. B. in Land-Cron. & Wernberg, &c. &c.
Sacr. Cæſ. Catholicæquè Majeſtatis,
Actuali Intimo Statûs Conſiliario, & Camerario;
Hæred. Carinth. Suprem. Stabul. Præf. Et Excelſi Regim.
Auſtr. Infer. ſupremo Prætori, &c. &c.
D.D. ASSISTENTI SECUNDO.
Ceteriſque Celſ. Reverendiſ. Excellentiſ. & Illuſtriſ. ac Perill. Magnificiſque D. D. Sod. Marianis.

Digitized by Google

Celſiſſimi, Reverendiſſimi, Excellentiſſimi, & Illuſtriſſimi; nec non Perilluſtres, ac Magnifici

DOMINI DOMINI,

SODALES MARIANI.

Q*Uòd* Pontificia Tiara, *Septenîs Eminentiſſimi fulgoris prærogativîs, ceu totidem Gemmîs, pretioſîſque Lapidi-*

bûs exornata, quibûs Papalis Dignitas, Numiniſque Vicaria Poteſtas, incomparabiliter illuſtrata, per univerſum Orbem coruſcat, notô jam nominê, Xenii, *Celſiſſimis, Excellentiſſimis, Illuſtriſſimiſque &c.* Nominibus Veſtris *nuncupata ſit;* (a) peregrinum *nemo, quod reor, unus cenſebit. Multîs enim ex capitibûs, cœpti jam Anni Capiti (qui Secundus eſt, ſuprà viceſimum, Octavi jam, ſuprà decimum, ſeculi) Ter geminum hoc Pontificiæ Sanctitatis Coronarium decus,*

(a) **Xenium, Græcis munus dicitur, peregrinis oblatum. Vit. Faber. in Theſ. Erud. ſchol. v. Xenium.**

Digitized by Google

cus, non tam convenire, quàm arcanô videbatur conſiliô deſtinatum. Cumprimìs autem ipſa, quæ pro Strenîs, offerri ſolitîs, recepta jam, ac trivialis eſt, appellatio Xenii, *favet immodicè: dum conſtat; ſub eâdem Priſcos olim, pro Xe*niô, (b) Muliebris Capitis Ornamentum *accepiſſe.*

Jam verò, quid, è ſententiâ veterum Interpretum, in Orthodoxâ noſtrâ, Sanctâque, veneramur Eccleſiâ? niſi Mulierem *illam* Fortem; *quam*, Unam, Unius (c) Viri ſponſam, ab

)(5 ul-

(b) Pollux, apud Kürſch. in Cornu-Cop. Ling. Lat. V. Xenion. (c) Proverb. 31. v. 10. vide Cornel. loc. cit.

ultimîs finibûs *exſpectatam*; *Divinus Paræmiographus*, *cumulatîs elogiîs depictam indicavit, ipsîs autem ex illîs, myſtici ſensûs lineamentîs, eandem, jam olim agnitam, antiqua Filiorum devotio*, (d) tanquàm Chriſti, veri Salomonis Uxorem, & Matrem - familias Fidelium omnium, *unanimî ſemper obſervantiâ coluit. Sicut igitur, oraculô Doctoris Gentium, hujus* Mulieris, *id eſt* Eccleſiæ Caput, (e) Chriſtum, *quiſquis credit, etiam confitetur; ità Petri quoquè Legitimum*

(d) Aut. Oper. Imperf. apud S. Chryſoſt. Homil. 23. in Matth. (e) Epheſ. 5. v. 23.

mum Succeſſorem (*qui Servatoris ipſius Vicariâ Poteſtatê præſtat*) *Ejuſdem* Unius, *Fidelium omnium fœcundiſſimæ Matris*, Fortíſque Mulieris, *non modò* Virum, *ſed*, & Caput *eſſe, fateri debet: niſi reprobum in Fidê ſenſum, ac diſtortum habeat ab illô; cui tota conſentiens Eccleſia, confitetur:* (f) Quoniam Vir, eſt Caput Mulieris. *Hinc verò ſatìs, & abundè, meâ quidem opinionê, liquet: etiam ſolâ* Xenii *nuncupationê conſideratâ, quæ* Strenis *juxtà*, Capitíſque Muliebris Ornamento *communis, ac eadem eſt, accommoda-*

(f) Epheſ. 5. v. 23.

datiùs nequicquam aliud pro Xe-
niô, quàm Xenion, Tiaram,
ſcilicet, Pontificiam, eligi, de-
cernique potuiſſe: cùm hæc, totius
Orbis irrefragabilî conſenſu, Co-
ronamentum pariter, ac Orna-
mentum eſſe cognoſcatur illius
Capitis; ex quô, reliquum in
Corpus univerſalis Eccleſiæ, per-
petuus influxus divini Spiritûs,
eandem & animantis, & guber-
nantis, dimanat.

Ad hæc, ſi Trinam Tiaræ Pa-
palis Coronam, Tergeminæ Pote-
ſtatis inſigne fulgentiſſimum, ob-
ſervare ſtat animô: nec indè quic-
quam aliud, niſi, numerîs ter bea-
tîs,

Digitized by Google

tîs, *auſpicatiſſimum augurium*, *in Anni cœpti* Caput, *â Ter Sanctô Felicitatis omnis Principiô*, Triadê nimirum ſacratiſſimâ, *deſumendum. Quis enim Pontificio Diademati*, *ſic redimito*, *minùs quicquam ineſſe divinæ Majeſtatis*, *ac veteri ſummi Sacerdotis Mitræ*, *ſuſpicetur? quæ*, (g) triplicî ordinê Coronæ aureæ circumdata, *luculentum adeò fulgorem*, *ſupremæ ſimul auctoritatis*, *ac poteſtatis*, *ex inſculptîs Divini tantùm Nominis characteribûs*, *omnium intuentium ocu-*

(g) Joſeph. Antiquit. Lib. 3. Cap. 8.

oculis infudit ; ut omnes, (h) in Pontificê, DEUM venerarentur, *velut unô confitentes orê* : (i) Magnificentia tua in diadematê Capitis illius!

Nè tamen ejus inſuper lateat inſtituti cauſa : cur, huic Septi-collis Poteſtatis Tiaræ, ſeptenas duntaxat Gemmas, Lapidéſque pretiöſos, ex Theſaurô Catholicô Jodoci Coccii (*viri*, (k) *de Catholicæ Fidei Dogmatibûs, ex perpetuô conſenſu Patrum Antiquiſſimorum aſſertîs, quàm optimè, ſi quis alius, me-*

(h) Cornel. â Lapid. in Eccli. Cap. 45. v. 14. (i) Sapient. 18. v. 24. (k) Jodoc. Coc. Theſ. Cathol. Tom. 1. Lib. 7.

Digitized by Google

meriti) ceterîs dimiſsîs, præoptare libuerit? id non eô tantùm ex Capitê ſuſceptum fuiſſe credendum; quòd idem in Quirinalî Soliô fulgeat, qui Pontificiô cernitur in Diadematê, plurimorum dives arcanorum, Septenarius numerus: verùm; ubi libelli, pro Xeniô deſtinati, moles exigua, pluribus impar apparuerat; illi de multîs, ab Auctorê ſolertiſſimô collectîs, Articuli delecti ſunt, in Ornamentum Tiaræ Pontificiæ, *tanquàm Gemmæ totidem pretioſiſſimæ, transferendi; quorum prærogativus fulgor oculos, voluntariâ caliginê laborantes, dum*

dum offendet, apertè convincet: ejuſdem eos eſſe Veritatis hoſtes; cujus inimici ſunt Lucis.

Quòd porrò Xenion, *hujus anni* Capiti, *qui* Secundus *eſt ſuprà viceſimum, â* Tiarâ, *nuper inaugurati, S. D. N.* D. Innocentii Papæ XIII. *memoratîs prærogativîs illuſtratâ, pro Xeniô decretum; næ factum ex omnium votô cenſebitur. Quis enim unus omnium, Annum hunc exorſus, vel priùs quicquam, vel aliud optet? ac, ut ſit idem, quàm numerô, tam cœleſtium affluentiâ benedictionum, proſper univerſim, & in*

in omnem partem Secundus
Hoc autem ut â ſupremô, Bo—
norum omnium Largitorê, ſpe—
rare confidenter liceat, & ex—
ſpectari ſinè formidinê queat;
ipsâ quoquè Gentium ſuperſti-
tionê firmatur: nunquàm eos
divinîs deſtitui favoribûs; imò
compendiô quôdam ſecuræ feli-
citatis gaudere, pro totius inco-
lumitatê Reipublicæ; qui Reli-
gionis Caput, Vicariam ſcilicèt
ſupremi Numinis Poteſtatem
debitæ ſubmiſſionis actuosâ con
teſtationê venerantur. Id, quo
olim, Romæ neglectum, Symma
chus Valentiniano Cæſari qu
ſt

ſtus eſt, publicæ fontem calamitatis fuiſſe: neceſſe (l) eſt enim, *eô teſtê*, perire omnibus; quod Religioni negatur. *Indè Magni Caroli, Cæſarum omnium hôc nominê Primi, non temeraria, nec vana, ſed provida, firmáque, de felicitatê ſui Principatûs, auguria conſtituta legimus*: (m) Id nobis ad Auguſtalis Excellentiæ culmen proficere credimus; ſi Eccleſiarum DEI Servis (*quantò verò potiùs, Ipſi totius Eccleſiæ Capiti?*) magnificentiam noſtram impertimus; & eorum

(l) S. Ambroſ. apud Baron. Tom. 4. Ann. 383. (m) Carol. Sigon. de Regn. Ital. Lib. I.

Digitized by Google

rum ſtudiis libenter obſequimur. *Undè verò proſpera ſibi, vel auguratus, vel fidenter etiam (Imperii ſupremi moderamen auſpicatus) â DEô non defutura, pollicitus eſt, ipſe Valentinianus? Id ſanè, datîs ad ſupremum Eccleſiæ Caput ſuæ Devotionis indiciîs, luculenter teſtatus eſt; cùm, regnum exorſus*, Tuam, *inquit*, Sanctitatem, Principatum in Epiſcopatu divinæ Fidei poſſidentem, ſacrîs litterîs in principiô, (n) juſtum credimus, alloquendum: quia pro reverendâ, & Catholicâ Re-

(n) Epiſt. ad Leonem Pont. An. 450.

Religionê Chriſtianæ fidei, Virtutem noſtræ potentiæ confidimus gubernari. *Proh! quàm fauſtum hinc, & felix initium! Quid, in omnis propoſiti Caput proſperum, atquè* Secundum, *â devotâ, debitâque* Tiaræ Pontificiæ, *Veneratione juxtà, ac Obſervationê, non augurandum? non exſpectandum?*

Hoc igitur, ut ex omnium pariter votô reſpondeat, Veſtris *erat* Nominibus, *Celſiſſimis, Excellentiſſimis, & Illuſtriſſimis &c. nuncupanda* Tiara Pontificia. *Cùm enim Illa ſumîs, in publi-*

blicâ rê, *tam ſacrâ*, *quàm Politicâ*, *prærogativîs*, *Munerum æquè*, Virtutúmque, *præfulgeant*; *quicquid ſuîs Ipſa calculîs probant*, *ità cunctis continuò perſuadent*; *ut*, *quod omnibus commendandum*, *agendúmque creditur*, *ſatìs abundéque ſit*, *placuiſſe* Vobis. *Sic etenim in* Vos, Veſtráque Tria, *jam diù*, primi ſemper, *in Marianâ Sodalitatê*, fulgoris Nomina, *cunctorum reſpiciunt oculi*; *nihil ut*, *ab omnium concordî ſenſu*, *credam alienum*; *ſi credam*: Vos *univerſis*, *inſtar* Marianæ Tiaræ, *videri*, *coliq́*; Triplex

plex *videlicet* Ornamentum, *& Coronamentum* Capitis, Mulieris *illius; quam, de Contritô Draconis capitê, Triumphantem in Ortu; ſupremùm autem ab ipsâ Sanctiſſimâ* Triadê *Coronatam in Gloriâ, non ipſi tantùm colitis; verùm, ut & innumeri colant alii, fervorê* Veſtrô, *quô Primi ſemper effulgetis, & præfulgetis, immodicô Marianæ Pietatis, ac Sodalitatis incrementô, præſtatis, & præſtabitis, ùt animitùs opto, DIU!*

Veſter, in Dominô, Dominâque Noſtrâ

Servus humillimus
T. W. è S. J.

Digitized by Google

Tiaræ Pontificiæ
GEMMA I.

Omnem Poteſtatem â Deô eſſe: vicê DEI Gladium, vel Spiritualem, vel Corporalem, geſtare: Quemlibet ſuo Magiſtratui, cùm Eccleſiaſtico, tùm Civili, parere; honorem, ac tributum, reddere debere.

Negant.

QUi â Judâ Galilæô ſunt, conſtantiſſimô libertatis amoré flagrant: credunt, ſolum DEUM, *Dominum, ac Principem habendum, faciliùs, vel exquiſitiſſima pœnarum genera laturi, unà cum cognatîs, & chariſſimis; quàm, mortalem aliquem appellaturi Dominum:* Joſephus Lib. 18. Antiquit. Cap. 2. *Annô, poſt natum Chriſtum, 30.*

Creſconius dixit: *Dedit DEUS ho-* 400.

homini liberum arbitrium. Magiſtratûs igitur non eſt, in impios animadvertere. Auguſtinus contrà Creſconium Grammaticum. Lib. 3. Cap. 51.

1180. *Waldenſes nullum omninò judicium ſanguinis, aut cujuſcunquè corporalis ſupplicii ferunt: quia ſcripſit: nolite judicare.* Guido de Waldenſibus. Antoninus partê 4. titulô 11. Cap. 7. § 2.

1300. *Begardi dicunt: eos, qui ſunt in gradu perfectionis, & ſpiritu libertatis, non eſſe ſubjectos humanæ obedientiæ; nec ad aliqua præcepta Eccleſiæ obligari: quia, dicunt, ubi eſt ſpiritus, ibi libertas.* Clemen. 5. Extra: de hæreticîs. Cap. 4. Alvarus Pelagius de planctu Eccleſiæ Lib. 2. art. 52. Antoninus 4. partê Summæ tit. 11. Cap. 7. §. 4. Bernardus Lutzenb. de hæreſibûs.

1390. *Joannes Wiclevus*, in articulîs Conſtantiæ damnatîs, *nullum vult eſſe Dominum civilem; dum eſt in mortali peccatô.*

1440. *Joannes Galecus, præter memoratum Wiclevi errorem, hunc de ſuô adjecit: Temporê novæ Legis nullum in judiciô occidendum eſſe: quia novum Teſtamentum id non dictat.* Bernardus Lutzenb.

Joan-

Joannes Behaim, Tympaniſta, & pecorum paſtor, telonia, vectigalia, & tributa negabat perſolvenda: aquas verò, & nemora, omnibus libera eſſe volebat. Münſterus Lib. 3. Coſmographiæ, de Germaniâ. 1450.

Martinus Lutherus, librô de ſecularî poteſtatê: *Inter Chriſtianos nulla poteſt eſſe Superioritas. Princeps, eſt caro ferina in cælô; id eſt, rara avis. Sunt enim Principes, apparitores, lictores, & carnifices DEI.* 1520.

Epiſtolâ, contrà duo Cæſaris mandata: *Mendaces, & obſtinati ſunt Principes noſtri; nec homines rationê præditi, ſed Germanicæ beſtiæ. Ora cunctos pios Chriſtianos: dignentur ſimul rogare DEUM pro hujuſmodi miſeris excæcatis Principibûs; quibûs nos DEUS, procul dubiô magnô iræ ſuæ furorê, corripuit: nè ullô pactô obſequamur, vel in militiam ire, vel dare aliquid contrà Turcas. Turca decies probior eſt, prudentiórque, quàm noſtri Principes. Quid talibus fatuis contrà Turcas proſperi eveniet?*

De Captivitatê Babylonicâ: *Nulla eſt alia remedii ſpes; niſi revocatô libertatis Evangeliô, ſecundùm ipſum, ſemel extinctis omnium hominum o-*

mnibûs legibûs, omnia judicemus, & regamus. Amen.

1525. Thomas Monetarius, Epiſtolâ ad ruſticos, contrà Magiſtratum tumultuantes: *Super incudem Nimbrod dejicite turrim. Non eſt poſſibile, ut liberi ſitis â timoré hominum; quamdiù vivunt iſti. Non poteſt vobis aliquid dici de DEO; dum illi vobis dominantur.*

1530. Philippus Melanthon ad Cap. 13. Epiſtolæ ad Romanos: *Si quid Magiſtratus præcipit contrà jus divinum, ne obtemperes; ſed pertinaciter repugnes: ùt, quando præcipit, bellum ſuſcipi adversùm Turcas.*

1536. Anabaptiſtæ *docent: Chriſtianum non poſſe fungi Magiſtratu: Judiciîs opus non eſſe; &, licere populo, abrogare Magiſtratum.* Henricus Bullingerus de Anabaptiſtîs Lib. 1. Cap. 8. Schleidanus in hiſtoriâ.

1550. Libertini, *libertatem docent ab obedientiâ Principum, â decimîs, â cenſibûs, atquè redditibûs.* Lindanus in Dubitantiô.

1560. Petrus Kelſicenſis, *Pickardicæ nunc ſectæ dux, docet: Chriſtianis nullos Magiſtratus eſſe gerendos: in Republ. non eſſe ad profanos Magiſtratus ob ſui defenſionem confugiendum: nec*

nec fures, nec latrones, in vincula conjiciendos; aut plectendos eſſe. A Chriſtianis nec pendenda tributa, neque operas Dominis eſſe præſtandas. Damnat omnes leges humanas, Imperatorum, Regum, Provinciarum, & Civitatum. Antonius Poſſevinus in examinê Sectæ Pickardicæ.

Aſſerunt Sacræ Litteræ.

DIis non detrahes, & Principi populi tui non maledices. *Exod. 22. v. 28.*

Conſtituit te DEUS Regem; ut faceres judicium, & juſtitiam. *3. Reg. 10. 9.*

Per me Reges regnant, & legum conditores juſta decernunt. *Proverb. 8. 15.*

Rex juſtus erigit terram; vir avarus deſtruit eam. 14. Rex, qui judicat in veritatê pauperes, thronus ejus in æternum firmabitur. *Proverb. 29. 4.*

Audite Reges, & intelligite; diſcite Judices finium terræ. Præbete aures vos; qui continetis multitudines, & placetis vobis in turbîs nationum: quoniam data eſt â Dominô poteſtas vobis, & virtus ab Altiſſimô; qui interrogabit opera veſtra, & cogitationes ſcrutabitur. 26. Multitudo ſapientium, ſanitas *Sapient. 6. 2.*

eſt Orbis terrarum; &, Rex ſapiens, ſtabilimentum populi eſt.

Matth. 17. 27. Liberi ſunt filii: ut autem non ſcandalizemus eos; vade ad mare, & mitte hamum; & eum piſcem, qui primus aſcenderit, tolle; &, apertô orê ejus, invenies ſtatêrem: illum ſumens, da eis pro mê, & tê.

Matth. 22. 21. Reddite, quæ ſunt Cæſaris, Cæſari; &, quæ ſunt DEI, DEO.

Luc. 2. 4. Maria &, Joſeph paruerunt edicto Imperatoris Auguſti; ut irent in civitatem ſuam Bethlehem.

Joannis 19. 11. Non haberes poteſtatem adversùm me ullam; niſi tibi datum eſſet deſuper.

Rom. 13. 1. Omnis anima Poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit. Non eſt enim poteſtas, niſi â DEô: quæ autem ſunt, â DEô ordinata ſunt. Itaquè, qui reſiſtit Poteſtati, DEI ordinationi reſiſtit. 7. Reddite omnibus debita: cui tributum, tributum; cui vectigal, vectigal; cui honorem, honorem.

1. Timot. 2. 1. Obſecro igitur: primùm omnium fieri obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones, pro omnibûs hominibûs; pro Regibûs, & omnibûs, qui in ſublimitatê ſunt: ut quietam, & tranquillam vitam agamus.

Ad-

Admone illos: Principibus, & Poteſtatibus ſubditos eſſe, dicto obedire, ad omne opus bonum paratos eſſe, neminem blaſphemare. *Ad Titum 3. 1.*

Obedite præpoſitis veſtris, & ſubjacete eis. *Heb. 13. 17.*

Subjecti eſtote omni humanæ creaturæ propter DEUM: ſive Regi, quaſi præcellenti; ſive Ducibus, tamquàm ab eô miſſis, ad vindictam malefactorum, laudem verò bonorum. 18. Regem honorificate. Servi, ſubditi eſtote in omnî timorê Dominis; non tantùm bonis, & modeſtis, ſed etiam dyſcolis. *1. Petri 2. 13.*

Aſſerunt Patres Græci.

Clemens Romanus. Annô poſt natum Chriſtum 80.

Eſtote ſubjecti omni Regi, & Poteſtati, in iîs, quæ Deo placent, tamquàm miniſtris Dei, & impiorum vindicibus, & ultoribus: exhibete iis omnẽ metum debitum, omne vectigal, omne tributum, omnem honorem, dationem, cenſum. Hæc enim eſt DEI lex: *Nemini quicquam debere*, præter amicitiæ fœdus; quod DEUS per Chriſtum ſanxit. *Conſt. Apoſt. L. 4. Cap. 12.* *Rom. 13.*

Lib. 7. Cap. 17. Timebis Regem: ſcis enim, Domini eſſe electionem. Magiſtratus ejus honorabis, ùt DEI miniſtros; ſunt enim vindices omnis injuriæ: & ſolvite eis, animô non ingratô, vectigal, & tributum, omnémque penſionem.

Canon. Apoſt. 84. Quiſquis Imperatorem, aut Magiſtratum, contumeliâ affecerit, ſupplicium luito: ſi Clericus ſit, deponitor; ſi Laicus, â communionê removetor.

Dionyſius Areopagita. 100.

De divinís nominibûs Cap. 12. Porrò, regnum eſt, omnis termini, & Mundi, & legis, & ordinis, diſtributio; Dominatio verò, non modò inter deteriores eminentia, verùm, omnis quoquè, honeſtorum, & bonorum, perfecta poſſeſſio, veráque & inconcuſſa firmitas. Undè & â liberâ Poteſtatê dominandi facienda eſt denominatio; & dominus, & dominans dicitur.

Ignatius. 100.

Epiſtolâ ad Smyrnenſes. Honorare oportet & Regem. Nec enim Regê quiſquam præſtantior; aut quiſquam ſimilis in rebûs omnibûs creatîs. Nec Epiſcopô quicquam majus in Eccleſiâ; qui

DEO

Digitized by Google

DEO conſecratus eſt pro totius Mundi ſalutê. Nec inter Principes quiſquam ſimilis Regi; qui in pacê, & optimîs legibûs, ſubditos moderatur.

Cæſari ſubjecti eſtote in iîs; in quibûs ſubdi nullum animæ periculum eſt. * Principes nolite irritare, ut exacerbentur: nè anſam detis iis; qui illam contrà nos quærunt.

Epiſtolà ad Antiochenos.

Juſtinus. 150.

Vectigalia ſanè, & collationes iis, qui â vobîs ordinati ſunt, exactoribus, præ omnibûs ubiquè inferre contendimus: quemadmodùm ab eô ſumus inſtituti. Illô namquè temporê accedentes quidam percunctati ſunt ex illô: an Cæſari vectigalia pendere oporteat? Qui reſponſum hoc ab eô retulerunt: *Dicite*, inquit, *mihi; cujus imaginem nummus habet?* Qui, ubi dixiſſent: *Cæſaris. Reddite ergo*, ait, *quæ ſunt Cæſaris, Cæſari; &*, *quæ DEI, DEO*. Proindè nos ſolum DEUM adoramus; & vobis, in rebûs aliîs, læti inſervimus; Imperatores, ac Principes hominum eſſe, profitentes, & ſimul precantes; ut

Orationè ad Antoninum Pium.

Digitized by Google

cum Imperialî poteſtatê ſanam quoquè mentem obtinere comperiamini.

Theophilus Antiochenus. 170.

Librô 1. ad Autolycum. Quæ cùm ità ſint, magis honorabo Regem, ſive Cæſarem; non tamen eum adorabo; verùm pro eô orabo. DEUM, qui verè verus DEUS eſt, adorabo; ſciens, Cæſarem ab ipsô eſſe ordinatum. Dicis ergò: Quare Regem, ſive Cæſarem, adorare recuſas? Quia non ad id inſtitutus eſt, ut adoretur; ſed, ut legitimo, qui ipſi congruit, honoretur honorê. Rex enim, ſive Cæſar, DEUS non eſt: ſed meminerit, ſe eſſe hominem, â DEô in hanc dignitatem promotum; non, ùt adoretur; ſed, ut juſtè, quemadmodùm juſtitia exigit, judicet, &c. Regem, ſive Cæſarem honora: honora, inquam, magnâ cum benevolentiâ ſubjectus ei exiſtens, & orans pro eô: hoc faciens, DEI voluntatem exequêris. Nam divinæ legis hic tenor eſt: *Honora, fili mi, DEUM, & Regem; nec unquam eorum ulli inobediens ſis.*

Librô 3. Etiam Magiſtratibus, & Poteſtatibus, ut pareamus, divina

Scri-

Digitized by Google

Scriptura monet: præcipit quoquè; ut pro his preces fundamus ad Dominum: *ut quietam, & tranquillam* Rom. 13. *tranſigamus vitam.* Jubet omnibus divina Sapientia reddere omnia: *cui honorem, honorem; cui timorem, timorem; cui tributum, tributum.*

Irenæus. 180.

Sicut ergò in principiô mentitus eſt; ità & in finê mentiebatur, dicens: *Hæc omnia mihi tradita ſunt; &, cui volo, do ea.* Non enim ipſe determinavit ſeculi hujus regna; ſed DEUS. *Regis enim cor in manu DEI.* Et per Salomonem Verbum ait: *Per me Reges regnant, & Poteſtates tenent juſtitiam: per me Principes exaltantur, & Tyranni terræ.* Et Paulus Apoſtolus hoc ipſum ait: *Omnibus Poteſtatibus ſublimioribus ſubjecti eſtote. Non eſt enim poteſtas, niſi à DEô. Quæ autem ſunt, à DEô diſpoſitæ ſunt.* Et iterum de ipſîs ait: *Non enim ſinè causâ gladium portat: DEI enim miniſter eſt, vindex in iram ei, qui malè operatur.* Quoniam hæc non de Angelicîs Poteſtatibûs, nec de inviſibilibûs Principibûs dixit, quo-

Lib. 5. Cap. 24. Matth. 4. Luc. 4. Prov. 21. Prov. 8. Rom. 13.

quomodò quidam audent exponere; ſed de hîs, quæ ſunt ſecundùm homines Poteſtates, ait: *Propter hæc enim & tributa præſtatis. Miniſtri enim DEI ſunt, in hoc ipſum ſervientes.* Hoc autem & Dominus confirmavit, non faciens quidem, quod â Diabolô ſuadebatur; tributorum autem exactoribus jubens, *pro ſe, & pro Petrô, dare tributum:* quoniam miniſtri DEI ſunt, in hoc ipſum deſervientes. Quoniam enim abſiſtens â DEô homo, in tantum efferavit; ut, etiam conſanguineum, hoſtem ſibi putaret; & in omnî inquietudinê, & homicidiô, & avaritiâ, ſinè timorê verſaretur: impoſuit illi DEUS humanum timorem (non enim cognoſcebant timorem Domini) ut poteſtati hominum ſubjecti, & legê eorum aſtricti, aliquid aſſequantur juſtitiæ, & moderentur ad invicem, in manifeſtô poſitum gladium timentes, ſicut Apoſtolus ait: *Non enim ſinè causâ gladium portat: DEI enim miniſter eſt, vindex in iram ei, qui malè operatur.* Et propter hoc & ipſi Magiſtratus, indumentum juſtitiæ leges habentes, quæcunquè juſtè, & legitimè fecerint, de hîs non

Matt. 17.

Rom. 13.

Digitized by Google

non interrogabuntur, nequè pœnas dabunt: quæcunquè autem ad everſionem juſti, iniquè, & impiè, contrà legem, & morê tyrannicô exercuerint; in hîs & peribunt, juſtô judiciô DEI ad omnes æqualiter pervenientê, & in nullô deficientê. Ad utilitatem ergo Gentilium terrenum regnum poſitum eſt â DEô; ſed non â Diabolô; qui nunquàm omninò quietus eſt: imò, qui nec ipſas quidem Gentes vult in tranquillô agere; ut, timentes regnum humanum, non ſe alterutrum homines, vicê piſcium, conſumant; ſed per legum poſitiones repercutiant multiplicem Gentilium injuſtitiam. Et ſecundùm hoc miniſtri DEI ſunt; qui tributa exigunt â nobîs, in hoc ipſum ſervientes: quæ ſunt *Poteſtates, à DEô ordinatæ ſunt.* Manifeſtum eſt; quoniam mentitur Diabolus, dicens: *Mihi tradita ſunt; &, cui volo, do ea.* Cujus enim juſſu homines naſcuntur; hujus juſſu & Reges conſtituuntur, apti his; qui in illô temporê ab ipsîs regantur. Quidam enim illorum ad correctionem, & utilitatem ſubjectorum dantur, & conſervationem juſtitiæ; quidam autem ad timo-

Rom. 13.

Matt. 4.

rem, & pœnam, & increpationem; quidam autem, ad illuſionem, & contumeliam, & ſuperbiam, quemadmodùm & digni ſunt; DEI juſtô judiciô in omnibûs æqualiter ſupervenientê.

Origenes. 230.

Lib. 9. in Epiſtolam ad Romanos.

Qui reſiſtit Poteſtati, DEI ordinationi reſiſtit) Non hîc de illîs Poteſtatibûs dicit; quæ perſecutiones inferunt fidei: Ibi enim dicendum eſt: *Oportet DEO obedire magìs, quàm hominibus*: ſed de iſtîs communibûs dicit; quæ non ſunt timori boni operis, ſed mali. Quibus utiquè qui reſiſtit, ipſe ſibi damnationem pro geſtorum ſuorum qualitatê conquirit.

Act. 5.

Euſebius Cæſarienſis. 320.

Hiſtor. Lib. 4. Cap. 14.

Docemur, *inquit Polycarpus*, Magiſtratibus, & Poteſtatibus, â DEô conſtitutis, eum honorem, qui noſtrorum animorum ſaluti, noſtræque religioni nihil afferat detrimenti, pro dignitatê tribuere.

Baſilius Magnus. 370.

In Moralibûs Cap. 79.

Quòd debent, qui Principes aliorum ſunt, vindices eſſe juſtificationum DEI, Rom. 13. *Nam Prin-*

Principes non ſunt timori bonorum operum, ſed malorum. Vis autem non timere Poteſtatem? bonum fac, & laudem habebis ex illâ: DEI enim miniſter eſt tibi in bonum, &c. Quòd majoribus Poteſtatibus ſubjecti eſſe debemus, in iîs rebûs; quæ modò non ſunt impedimento mandatis DEI. Romanorum decimô tertiô: *Omnis anima Poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit, &c.*

Didymus Alexandrinus. 370.

Manifeſtat Paulus, in quibûs oporteat, Principibus, & Poteſtatibus humanis ſubdi: id eſt, ut tributum ſolvatur, & vectigal; ut libertatis pudor apud eos decentî jurê ſervetur. Sic enim redditur honor, cui congruit; & timor, cui debetur. Hoc enim præ omnibûs docuit Salvator, dicens: *Oportet reddi, quæ ſunt Cæſaris, Cæſari; &, quæ ſunt DEI, DEO; &c.* Scribit Petrus: Omni ordinationi humanæ ſubjiciendos; Regibus quidem, tanquàm egregium culmen habentibus; Ducibus autem, tanquàm miſſis ab eô, ad comprobationem bonorum, & malorum ſcilicèt ultionem.

Enarratione in primam Epiſtolam Petri.

Rom. 13. Matt. 22.

Gregorius Nazianzenus. 380.

Orationê 17. ad cives Nazianzenos gravì timorê perculſos, &c. Jam verò inter ceteras noſtræ doctrinæ leges, hanc quoquè habemus cum primìs laudandam, & â Spiritu, qui id, quod præſtare poſſumus, cum eô, quod pulchrum, & honeſtum eſt, exploravit, legêque ſanxit, præclarè conſtitutam; quâ, ùt ſervi heris ſuis, & uxores viris, & Eccleſia Chriſto, & diſcipuli magiſtris, ac *Epheſ. 6. Col. 3.* Paſtoribus, dicto audientes eſſe, atque obtemperare jubentur; ità nobis etiam præſcribitur: ut ſublimioribus Poteſtatibus pareamus; non *Rom. 13.* ſolùm propter iram, ſed etiam propter conſcientiam; ùt, qui pendendo tributo ſimus obnoxii: nec committamus; ut, ob ſcelera, & flagitia noſtra, legem odiô habeamus, ac vindicem gladium expectemus: quin potiùs id agamus; ut, per timorem purgati, laudem â Poteſtatê conſequamur.

Epiphanius. 380.

Hæreſi 40. contrà Archonticos. Nam & in terrâ in ſingulìs regnìs multi ſunt Principatus, ſed ſub unô Regê. *Quæ enim ſunt Poteſtates, â DEô ordinatæ ſunt*, Apoſtolus dicit: *Quare, qui reſiſtit Poteſtati, DEI ordinationi reſiſtit.* Principes enim non ſunt

Digitized by Google

ſunt contrà bonum, ſed pro bonô; & non ſunt contrà veritatem. *Vis autem*, inquit, *Poteſtatem non timere? bonum facito, & habebis laudem ex ipsâ. Non enim fruſtrà gladium geſtat: Miniſter enim eſt, ad hoc ipſum à DEô ordinatus, ei, qui malum facit.* Et vides, quòd Poteſtas hæc mundana ex DEô ordinata eſt; & gladii poteſtatem accepit; non autem aliundè, ſed ex DEô, ad ultionem. In terrâ Principatus non ſunt contrarii Regi; ſed ſubditi in adminiſtrationem totius regni, & ad bonam ordinationem terræ: ubi cædes, & pugnæ, ignorantiæque, & doctrinæ; bonæ item leges, ac iniquitates: & hâc de causâ ſunt Poteſtates; ut ad bonum ordinem gubernationis univerſi Mundi omnia ex DEô benè diſponantur, ac adminiſtrentur. *Rom. 13.*

Gregorius Nyſſenus. 380.

Et gravis quidem eſt, ut in genere dicam, Princeps, ac Magiſtratus iis, qui ejus reguntur imperiô; ſceleratis autem, & iniquis, etiam habetur odiô: eis enim eſt moleſtus; ùt, qui peccatum prohibeat. Hoc me cum rebûs exter- *Oratione adverſùs eos, qui ægrè ſerunt reprehenſiones.*

ternîs ſatìs etiam docet hiſtoria Eccleſiaſtica. Quis Moſê melior fuit Paſtor ? Quis Princeps, & Rector, æquè moderatus, & mitis ? ùt, qui omnia fuit populo, Educator, Imperator, Sacerdos, ipſe denique Pater. In bellô conſervans, tanquàm injuriam faciens, ſeditionibûs fuit agitatus; probrîs, & contumeliîs affectus eſt, tanquàm lædens, &c.

Joannes Chryſoſtomus. 400.

Homiliâ in Pſalm. 148. *Principes, & omnes judices terræ:* Hîc rurſus loquitur de aliô generê providentiæ; nempè de Principibûs: quod Paulus quoquè in Epiſtolâ ad Romanos ponit, ſapientiſſimè oſtendens, hoc fuiſſe opus DEI Providentiæ: in eos, qui Magiſtratus gerunt; & in eos, qui illis parent, *Rom. 13.* Univerſum diviſiſſe: *DEI enim miniſter eſt, tibi in bonum.* Si autem hoc ſuſtuleris, Univerſum interit. Si enim, cùm nunc ſunt Principes, & Magiſtratus, multíque ſunt in eîs corrupti, ac depravati, tantus tamen rei eſt uſus; ut, etiam, cùm mali ſint, magna ex iîs capiatur utilitas ? cogita apud te: ſi ij, quibus ſunt crediti Magiſtratus, eos rectè gererent, quàm benè cum generê humanô age-

ageretur? Sed Magiſtratus quidem conſtituere fuit DEI opus: quòd autem improbi ad eos provehantur; & eîs, non ùt decet, utantur; eſt hominum improbitatis. Dicit ergò: Oportere magnas DEO gratias agere; quòd ſint, & Reges, & Judices. Certô enim ordinê, & modô conſtitutæ hominum adminiſtrationis curam gerens, &, nè plùs, quàm ferinô ritu, multi viverent, providens, veluti quandam currûs regendi artem, & navis gubernandæ ſcientiam, Magiſtratus, & regna, largitus eſt. Si ergò ſis Princeps, aut Magiſtratus geras; benigno, & clementi DEO gratias age: quòd tuæ oſtendendæ curæ, & diligentiæ, tanta tibi data ſit occaſio. Si privatus; rurſus age gratias: quòd habes, qui tui curam gerat, nec permittat; ut te improbi, inſidiîs circumventum, opprimant. *Prov.* 8. *Dan.* 2.

Quid eſt, quod inquit, *non ſolùm propter iram?* Non ſolùm, inquit, quòd DEO non ſubditus adverſaris; neque, quòd maxima tibi ipſi mala, & à DEô, & ab hominibûs concitas; ſed, & quòd in maximîs tibi benefacit Magiſtratus: dum & pacem, & adminiſtrationem politicam *Ad Caput* 13. *ad Rom. Homil.* 23.

pro-

procurat. Nam innumera bona civitatibus per Magiſtratus proveniunt; quos, ſi ſuſtuleris, omnia ſimul peſſum ibunt: ità, ut nequè urbes, nequè forum, aut aliquid aliud, conſiſtere queant; ſed omnia ſimul ſubvertantur, potentioribûs imbecilliores impunè devorantibûs. Itáque, etiamſi inobedientem nulla ira conſequeretur; ſic quoquè tamen te ſubjici oportebat: nè conſcientiâ carere videreris, atquè ergà beneficium ingratus. *Et paulò pòſt*: Proptereà ab antiquîs temporibûs, communî omnium ſententiâ, Principes â nobîs deberi ſuſtentari viſum eſt, ob id; quòd, ſua ipſorum negligentes, communes res curant; univerſúmque ſuum optimum ad ea impendunt; quibûs non ſolùm ipſi, ſed, & quæ noſtra ſunt, ſalvantur.

Cyrillus Alexandrinus. 430.

De rectâ in Deum fidê ad Theodoſium Imperatorem.

Vos, omnî terrenô faſtigiô ſuperiores, ampliſſimarum dignitatum fontes eſtis. Vos, humanæ felicitatis principia, & origines. Clementiſſimîs Majeſtatis veſtræ nutibûs nemo non ad juſtam honeſtámque vivendi rationem promo-

movetur. Tandem, quicquid uſquam eſt Gentium; hoc totum regni veſtri Soliis ſubſtratum eſt. Quod ſi qui ſunt, qui jugum detrectant; illi veſtrâ potentiâ, nullô pene negotiô ſuperati, ſuccumbunt. Imò verò, ſi regium ſcutum vel ſemel concuſſum micuerit, vana illorum conſilia, atquè ſtudia, in ventos mox abeunt, &c. Supremum autem piiſſimi, clariſſimíque imperii veſtri firmamentum, eſt Dominus JEſus Chriſtus. *Per hunc enim*, ùt ſcriptum eſt, *Reges regnant, & legum conditores juſta decernunt*; cujus voluntas eſt potentiſſima, omníſque boni, ſi ſolùm annuat, copia. *Prov. 8.*

Iſidorus Peluſiota. 440.

Quoniam ex mê per litteras ſciſcitatus es; quidnam illud ſibi velit: *Non enim eſt Poteſtas, niſi â DEô?* ac dixiſti: Quid igitur? Omníſne, qui imperium gerit, â DEô inſtitutus eſt? hoc dixerim: te mihi videri (ac velim, nè mihi ſuccenſeas: nihil enim futile dicam) aut Apoſtolicas voces minimè legiſſe; aut certè non animadvertiſſe, atquè intellexiſſe. *Lib. 2. Epiſt. 216. Rom. 13.*

Ne-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Nequè enim dixit Paulus: Non eſt Præfectus, niſi â DEô: verùm, de rê ipsâ diſſerit, hìs verbîs utens: *Non enim eſt Poteſtas, niſi à DEô.* Nam, quòd inter homines Imperia, & Magiſtratus ſint; atquè alii imperent, alii pareant; ac non temerariô, ac cæcô impetu omnia ferantur, populîs videlicet, fluctuum inſtar, huc, atquè illuc, ſe agitantibûs; hoc â divinâ Sapientiâ proficiſci, ait. Quoniam enim, qui dignitatê pares ſunt, bellum plerúmque excitare ſolent; idcircò populare Imperium minimè eſſe permiſit; ſed regnum, ac, poſt illud, multa alia Imperia effecit. Quænam tandem, inquis? Præfecti, & ſubditi; Viri, & uxoris; Patris, & filii; Senis, & juvenis; Heri, & ſervi; Magiſtri, & diſcipuli. Quin, in brutîs etiam animantibûs idem perſpicere liceat. Atquè hoc apes comprobant; quæ Regis imperio ſubſunt; & grues, & ſilveſtrium pecudum greges. Quòd ſi mare quoquè conſideres; nè id quidem hujuſcè diſciplinæ expers eſſe comperietur. Multa illîc piſcium genera, ſub unius piſcis principatu, ac velut imperiô militarî, cenſentur; undè etiam longas peregri-

na-

nationes ſuſcipiunt. Siquidem ubiquè moleſtiſſima res eſt, ſublatio Principatûs, confuſioníſquè, ac perturbationis cauſa. Quô etiam fit; ut nè in corporê quidem, quod unum eſt, parî dignitatê omnia ſint; verùm ex membrîs, alia præſint, alia ſubſint. Quocircà rem ipſam, Poteſtatem inquam, hoc eſt, Imperium, & Regnum, â DEô formatum, atque inſtitutum eſſe, profitendum eſt; ut nè ornatus in ſtatum inornatum degeneret. Quòd ſi quis impius, ac ſacrilegus, in illud irruperit; haud quaquàm ſcilicet hunc, â DEô creatum, ac deſignatum eſſe dicimus; verùm, permiſſum eſſe: quò nimirum, aut Pharaonis in modum improbitatem omnem ſuam evomat, atque ità extremô ſuppliciô excrucietur; aut eos, qui crudelitatê opus habent, ad meliorem mentem revocet: quemadmodùm Rex Babylonis Judæos.

Theodoretus. 450.

Sive ſit Sacerdos aliquis, ſive Antiſtes, ſive monaſticam vitam profeſſus, ijs cedat; quibus ſunt mandati Magiſtratus. Clarum eſt autem, ſi cum pietatê; non enim, ſi DEI præ- *Ad Caput 13. ad Romanos.*

cep-

ceptis repugnet, Magiſtratibus parere permittitur. *Non eſt Poteſtas, niſi â DEô.* Ipſe, communis ordinis curam gerens, effecit; ut hi quidem imperarent, illi verò parêrent, veluti quoddam frænum iis, qui ſe injuſtè gerunt, Magiſtratuum terrorem incutiens. Porrò autem ſciendum eſt: quòd, & Magiſtratum gerere, eíque parêre, â divinâ Providentiâ pendere ſtatuit Apoſtolus. Nequè enim iniquorum hominum poteſtas â DEI procedit electionê; ſed, ipſa principatûs diſpenſatio.

Epiphanius Conſtantinopolitanus. 520.

Epiſtolâ ad Hormiſdam Papam.

Oret Sanctitas tua pro ſereniſſimô Principê noſtrô, & pro Chriſtianiſſimâ Auguſtâ: quia eorum ſalus communis ſanctarum ubiquè eſt Eccleſiarum futurum firmamentum.

Procopius Gazæus. 530.

Ad Exodi 12. Cap.

Diis non maledices.) Non maledictis inceſſes judices: ùt apparet ex ſequentibûs, cùm dicit: *Principibus populi tui non maledices.* Reverentia ſiquidem deferenda eſt Magiſtratibus; & ſolicitè cavendum: nè clam in illorum

rum incidamus furorem. Omne autem convitium, quod in verum jactatur principem, falſum eſt: propterea, qui detrahit judicibus, ſpernit Legem, ipſúmque, qui nobis Legem dedit.

Maximus. 640.

Subjecti eſtote cuivis humanæ creaturæ propter Dominum; ſive Regi, tanquàm præcellenti; ſive præſidibus, tanquàm ab eô miſſis, ad, improbos ſuppliciô, bonos autem laudê, afficiendos. Sermone 9. De Magiſtratu Rom. 13.

Joannes Damaſcenus. 730.

Reddite omnibus debita, Paulus clamabat Apoſtolus: *cui tributum, tributum; cui vectigal, vectigal; cui timorem, timorem; cui honorem, honorem.* Regum, eſt civilis adminiſtratio; Eccleſiaſtica verò conſtitutio, Paſtorum, atquè Doctorum. De Imaginibûs Orat. 2.

Photius. 850.

Hinc etiam lucrum facis, ait, quòd ſubderis; non ſolùm, quia præceptum comples; verùm, quia DEUM honoras, Poteſtatem ab ipsô ordinatam ac traditam hono- *Ad Cap. 13. ad Rom. Apud Oecumenium.*

norans. Beatus, qui hôc modô, & propter iſta, Poteſtatem honorat, eiſque ſubditur: quemadmodùm miſer eſt, qui propter hæc non ſubditur; ſiquidem duplex reportat judicium: Primùm â DEô; quòd ordinatam ac definitam ab eô poteſtatem contemnit: ſecundò, â deſpectîs Principibûs. Vide autem & lucrum, â Principibûs exceptum: prohibent malos, exhortantur probos; cùm ipſos honorent, & admoneant ad virtutem. Oportet ergo ipſos ſuſcipere etiam ob id; quia DEI miniſtri ſunt, voluntati DEI obſequentes: & tertiò; quòd, propriîs relictîs, communium curam habeant, proximorum utilitati incumbentes; &, propriâ requiê poſtpoſitâ, laborem pro illîs ſuſcipiant. Quis hos, ſi nullus etiam ſubeſſet timor, ex ipsâ judicii conſcientiâ non veneraretur; & patrum, ac præceptorum locô, haberet?

* *Theophylactus. 900.*

AdCaput 13. ad Romanos.

Non eſt Poteſtas, niſi â DEô. Quid ais? Omníſne Princeps, vel Magiſtratus âDeô electus eſt? Non hoc dico, inquit Paulus; nequè de omnibûs

&,

&, ſingulîs Principibûs, vel Magiſtratibûs, mihi nunc ſermo eſt; ſed de rê ipsâ. Nam Principatus eſſe; & alios quidem magiſtratu fungi; alios verò magiſtratibus ſubdi; neque ſurſum, neque deorſum omnia miſceri, DEI Sapientiæ dico opus eſſe. Non dixit: non eſſe Principem; ſed, non eſſe Poteſtatem, niſi â DEô. Quare de ipsô magiſtratus officiô hîc diſſerit, &c. Poteſtates â DEô ordinatæ ſunt: cujuſmodi & patris ergà filium, & mariti ergà conjugem contemplaberis, aliáſque univerſas; ùt in animalibûs, veluti apum, gruum, & piſcium, &c. DEO etiam placet, ut ipſius miniſtris tributa pendatis. Vult enim DEUS pacem in Repub. verſari, nec non virtutem; vitium autem profligari. Atquè in hôc Principes miniſtrant voluntati DEI, pro communî conſtitutionê, & ſalutê laborantes; inque idipſum perſeveranter incumbentes; ut nos in pacê, ac tranquillitatê, ætatem ſuam quiſque tranſigamus. Sin quiſquam malè magiſtratu ſuô, & publicâ functionê abutatur; id nihil adversùs rei ipſius pulcherrimæ elegantiam facit. Irrefragabiliter

igitur debes impoſitam tibi ergà Magiſtratum gratitudinem, ac benevolentiam. Redde, quod debes iis, quibus varii Magiſtratus ſunt commiſſi: cui tributum debetur, ſive exactio, capitumvè cenſus, ei tributum da; cui vectigal, vectigal; vel, pro terrâ cenſum. Nec ſolùm pecunias reddite, ſed timorem etiam; hoc eſt, reverentiam, & verecundiam, atquè eximium honorem, &c. Neceſſum eſt ſubdi, & obedire; non ſolùm, ut non experiaris iram, DEI, & Magiſtratûs, tanquàm immorigerus; & crucieris, puniariſvè intolerabiliter: verùm etiam, ut nè videaris expers eſſe conſcientiæ; mentê, & rationê vacare; ingratus nimirum ergà benefactorem. Plurimùm enim proſunt Rebuſpublicis Magiſtratus. Per ipſos enim vita noſtra, & victus conſiſtit; qui, niſi divinitùs ſuô fungerentur officiô; jam olim omnia periîſſent, potentioribûs imbecilliores devorantibûs. Conſcientia igitur tua perſuadeat tibi: ut ſuô honorê tanta tibi bona donantes nunquàm non digneris. Ideò enim & tributa præſtas.

In Matt. Cap. 12. In corporalibûs, & in externîs, quæ-

obediendum eſt Regi; in internîs autem, & ſpiritualibûs, ſoli DEO.

Simeon Metaphraſtes. 970.

De obedientia autem, &, quòd oporteat Magiſtratibus parère, hæc quoquè adjecit: Etiam in iîs, quæ ad vitam mundanam pertinent: hoc eſt, quod omnia maximè continet; &, quod imperare quidem facit Imperatorem; parêre autem eum, qui eſt ei ſubjectus. Et ſi hoc ſuſtuleris, ordinem quoquè ſuſtuliſti. *De ſancta Melania.*

Oecumenius. 1050.

Omnem animam inſtruit, ſive Sacerdos ſit quiſpiam, ſive Monachus, ſive Apoſtolus; ùt Magiſtratibus ſubdantur. Nam hæc ſubjectio non evertit pietatem. *Non eſt enim poteſtas &c.)* Non hæc de quocunquè dicit Principê; ſed de ipsô Principatu. Quoniam enim honoris, ac conditionis æqualitas, in omnibûs ſeditioſa res erat, DEUS poteſtates adjunxit. *Ad Cap. 13. ad Rom.*

Euthymius. 1080.

Eſt divinæ Sapientiæ opus, univerſum Orbem in Principes, atquè ſubditos diſtinxiſſe. Re- *Ad Pſal. 148.*

ges autem, & Principes, & Judices appellat; eò quòd dominantur, regunt, & judicant. *Laudate* enim, inquit, *Dominum*: vos quidem, quia præpoſiti, & præfecti eſtis; populi verò, quia ſtudio & curæ atque ſolicitudini ſuperiorum â DEô donati ſunt. Unà autem omnes id facite: quoniam ex hâc ordinum varietatê ordinem quendam DEUS in humanô generê conſtituit. Verùm, quòd Principes imperent, & dominentur, divinum quidem opus eſt; hoc eſt, â DEô datum: quòd verò malè imperent; hoc ad ipſorum Principum pertinet perverſitatem. Similî modô, quòd pravi homines ad imperium aſſumantur; maligni, ac pravi ipſi homines in causâ ſunt.

Præfatione in Panopliam. Quod imperiô caret, confuſum eſt; & quod multorum regitur imperiô, ſeditioſum; & idcircò etiam imperiô vacans, atquè ideò confuſum.

Theodulus. 1200.

Ad Cap. 13. ad Rom. Nè ſe deteriores, vilioréſque reddi, Chriſti ſervi arbitrentur, ſi Poteſtatibus ſubjiciantur, oſtendit; quòd neceſſarium ſit obtempe-

pe-

perare, & non reluctari; nequè inobedientem eſſe quempiam Magiſtratui. Qui enim iſtud attentaverit, DEO reſiſtit; qui condidit, inſtituítque Magiſtratus. Eam autem ob rem dixit: DEI eam eſſe miniſtram ad bonum: quandoquidem miniſtret, ac inſerviat DEI voluntati; cùm bonos laudibûs evehens; tùm malos puniens: hinc te ad bonum etiam impellit. Non igitur Princeps, aut Magiſtratus, metûs tibi cauſa eſt; ſed ſcelerata tua vita.

Demetrius Gydonius. 1280.

Non reperies Reſpublicas leonum, aut elephantorum, aut aliorum animalium: ſed, civitates ſolorum hominum ſunt opera; in quibûs ſapientiæ ſuæ inventa, & mutua beneficia deponunt; atquè in hîs alii leges præſcribunt; alii dicto ſunt audientes; ac â ſubditîs honores, & tributa Principibus penduntur; quæ virtutis, & inferiorum curæ, præmia ſunt: Principes autem aſſiduam eorum ſolicitudinem, qui ipſis parent, perpetuámque providentiam conferunt; quam tantam præ ſe fe-

De contemnendâ mortè.

runt; ut bonus, & juſtus Princeps ſuôpte periculô ſalutem aliis præſtet; & multi pro patriæ defenſionê occubuerint.

Hieremias Conſtantinopolitanus. 1580.

Reſponſ. 1. Cap. 16. Quantùm ad decimum ſextum Caput attinet, in quô dicitur (non eſſe prohibitum Chriſtianis, imperare aliis, judicia exercere legitima, & cetera civilia munera adminiſtrare) dicimus nos: oportere obedire omni magiſtratui, & poteſtati, non modò bonis, ſed etiam pravis; & ipſorum decreta, mandatáque, obſervare diligenter.

Aſſerunt Patres Latini.

Martialis. Annô poſt natum Chriſtum 100.

Epiſtolâ ad Toloſanos Cap. 8. PRincipi Stephano etiam obedire debetis in omnibûs: quia Princeps vobis â DEô conſtitutus eſt; â quô omnis poteſtas, & paternitas, in cælô, & in terrâ, originem, & fortitudinem ſumſit.

Tertullianus. 200.

Ad Sca- Chriſtianus nullius eſt hoſtis, nè dum

dum Imperatoris; quem, ſciens â DEô ſuô conſtitui, neceſſe eſt; ut & ipſum diligat, & revereatur, & honoret, & ſalvum velit, cum totô Romanô Imperiô, quoúſquè ſeculum ſtabit: tam diù enim ſtabit. Colimus ergò & Imperatorem ſic; quomodò & nobis licet, & ipſi expedit; ùt hominem, â DEô ſecundum, & quicquid eſt, â DEô conſecutum, & ſolô DEô minorem. Hoc & ipſe volet: ſic enim omnibûs major eſt; dum ſolô verô DEô minor eſt. Sic & ipſis Diîs major eſt; dum & ipſi in Poteſtatê ſunt ejus. Itaquè & ſacrificamus pro ſalutê Imperatoris; ſed, DEO noſtro, & ipſius: ſed quomodò præcepit DEUS, purâ precê.

pulam Cap. 2.

2. Theſ. 2.

Nos pro ſalutê Imperatoris DEUM invocamus æternum, DEUM verum, DEUM vivum; quem & Ipſi Imperatores propitium ſibi præter ceteros malunt.

In Apologeticô Cap. 30.

Sed etiam nominatim, atquè manifeſtè: *Orate*, inquit, *pro Regibûs, pro Principibûs & Poteſtatibûs: ut omnia tranquilla ſint.* Vobiſcum enim concutitur imperium: concuſſis etiam ceterîs membrîs ejus, utiquè & nos (licèt

Cap. 31.

1. Tim. 2.

Digitized by Google

extranei â turbîs æſtimemur) in aliquô locô casûs invenimur.

De Idololatriâ Cap. 15. Rom. 13. Igitur, quod attineat ad honores Regum vel Imperatorum, ſatìs præſcriptum habemus: in omnî obſequiô eſſe nos oportere, ſecundùm Apoſtoli præceptum, ſubditos Magiſtratibus, & Principibus, & Poteſtatibus, ſed intrà limites diſciplinæ; quouſquè ab idololatriâ ſeparamur. Propterea enim & illud exemplum trium fratrum præcurrit; qui, aliàs obſequentes ergà Re-
Dan. 3. gem Nabuchodonoſor, honorem imaginis ejus conſtantiſſimè reſpuerint.

Cyprianus. 250.

De Baptiſmô Chriſti, & manifeſtationê Trinitatis. Scribæ, & Phariſæi, in cathedrâ Moſi ſedentes, dum agunt, quæ ad cathedram pertinent, per omnia plenitudinê poteſtatis utuntur; & officium, non vita tantùm, affectibûs honoratur.

Lib. 3. teſtimoniorum ad Quirinum C. 38. Rom. 13. Servum DEI innocentem eſſe debere, Epiſtola Pauli ad Romanos monet: *Vis non timere Poteſtatem? bonum fac, & habebis laudem ex illâ.*

Ambroſius. 370.

Magnum quidem eſt, & ſpiritale

le documentum; quô Chriſtiani viri ſublimioribus Poteſtatibus docentur debere eſſe ſubjecti: nè quis conſtitutionem Regis terreni putet eſſe ſolvendam. Si enim cenſum Filius DEI ſolvit; quis tu tantus es, qui non putes eſſe ſolvendum? Et ille cenſum ſolvit, qui nihil poſſidebat; tu autem, qui ſeculi ſequeris lucrum, cur ſeculi obſequium non recognoſcas? *Ad Cap. 5. Luc. Rom. 13. Matt. 17.*

Optatus Milevitanus. 370.

Meritò Paulus docet: orandum eſſe pro Regibûs, ac Poteſtatibûs; etiamſi talis eſſet Imperator, qui gentiliter viveret. *Lib. 3.*

Hieronymus. 390.

Paulus docet: Credentes Principatibus, & Poteſtatibus debere eſſe ſubjectos: ſed, quia dixerat: *Admone illos, Principatibus, ac Poteſtatibus ſubditos eſſe*: poterat his, qui tormenta formidant, occaſio ad negandum dari: dum, juxtà Apoſtoli dictum, ſe aſſererent, Principatibus ac Poteſtatibus eſſe ſubjectos; & facere, quod juberent: propterea ſubjecit: *Obedire ad omne opus bonum.* Si bonum eſt, quod præcipit Imperator, *Ad Cap. 3. ad Titum.*

ac præſes; jubentis obſequere voluntati: ſi verò malum, & contrà DEUM ſapit; reſponde ei illud de
Act. 5. Actibûs Apoſtolorum: *Obedire oportet DEO magìs, quàm hominibus.*

Auguſtinus. 400.

* *Epiſt. 48. ad Valentinum.* *Non eſt Poteſtas, niſi à DEô, &c.* Sive enim poteſtas veritati favens aliquem corrigat; laudem habet ex illâ, qui fuerit emendatus: ſive inimica veritati in aliquem ſæviat; laudem habet ex illâ, qui victor fuerit coronatus.

Epiſt. 54. ad Macedonium. Nec ideò ſanè fruſtrà inſtituta ſunt, Poteſtas regis, jus gladii cognitoris, ungulæ carnificis, arma militis, diſciplina dominantis, ſeveritas etiam boni patris. Habent iſta omnia modos ſuos, cauſas, rationes, utilitates. Hæc cùm timentur; & coërcentur mali; & quietiùs inter malos vivunt boni: non, quia boni pronuntiandi ſunt; qui, talia metuendo, non peccant: veruntamen non inutiliter etiam metu legum humana coërcetur audacia.

De Civitatê DEI Lib. 5. Cap. 21. Non tribuamus, dandi regni, & imperii, Poteſtatem, niſi Deo vero; qui dat felicitatẽ in regnô cælorum ſo-

ſolis piis; regnum verò terrenum, & piis, & impiis; ſicut ei placet, cui nihil injuſtè placet. Qui Mario, ipſe Cajo Cæſari; qui Auguſto, ipſe & Neroni; qui Veſpaſianis, vel patri, vel filio, ſuaviſſimis Impp., ipſe & Domitiano crudeliſſimo. Et, nè per ſingulos ire neceſſe ſit, qui Conſtantino Chriſtiano, ipſe & Apoſtatæ Juliano. Hæc planè unus DEUS, & verus regit, & gubernat, ùt placet; etſi occultîs causîs; nunquid injuſtîs?

Quòd autem Apoſtolus ait: *Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit: non eſt enim Poteſtas, niſi à DEô*, rectiſſimè admonet: nè quis ex eô, quòd â Dominô ſuô in libertatem vocatus eſt, factus Chriſtianus, extollatur in ſuperbiam; & non arbitretur, in hujus vitæ itinerê ſervandum eſſe ordinem ſuum: ut poteſtatibus ſublimioribus, quibus pro temporê rerum temporalium gubernatio tradita eſt, exiſtimet non ſe eſſe ſubdendum. Cùm enim conſtemus ex animâ & corporê; &, quamdiù in hâc vitâ temporalî ſumus, etiam

Idem, in Expoſitionê quarundam propoſitionum ex epiſtolâ ad Romanos, propoſit. 72. Rom. 11.

Digitized by Google

rebûs temporalibûs ad ſubſidium hujus vitæ degendæ utamur; oportet nos ex eâ partê, quæ ad hanc vitam pertinet, ſubditos eſſe Poteſtatibus, id eſt hominibus, res humanas cum aliquô honorê adminiſtrantibus. Ex illâ verò partê, quâ credimus DEO, & in regnum ejus vocamur, non nos oportet eſſe ſubditos cuiquam homini, idipſum in nobîs evertere cupienti; quod DEUS ad vitam æternam donare dignatus eſt. Si quis ergò putat: quoniam Chriſtianus eſt; non ſibi eſſe vectigal reddendum, aut tributum; aut, non eſſe exhibendum honorem debitum eis, qui hæc curant, Poteſtatibus; in magnô errorê verſatur. Item, ſi quis putat, ſe eſſe ſubdendum; ut etiam in ſuâ fidê habere poteſtatem arbitretur eum; qui temporalibûs adminiſtrandîs aliquâ ſublimitatê præcellit; in majorem errorem labitur. Sed modus iſte ſervandus eſt; quem Dominus ipſe præſcribit: ut reddamus *Cæſari, quæ Cæſaris ſunt; & DEO, quæ DEI ſunt.* Quamquàm enim ad illud regnum vocemur, ubi nulla erit poteſtas ejuſmodi; in hôc tamen itinerê, dum agimus, donec pe-

perveniamus ad illud ſeculum, ubi ſit evacuatio omnis Principatûs, & Poteſtatis, conditionem noſtram pro ipsô rerum humanarum ordinê toleremus, nihil ſimulatè facientes; & in eô ipsô non tam hominibus, quàm DEO, qui hæc jubet, obtemperantes.

Quod autem ait: *Ideóque necesſitati ſubditi eſtote*: ad hoc valet, ut intelligamus, quia neceſſe eſt propter hanc vitam ſubditos nos eſſe oportere, non reſiſtentes; ſi quid illi auferre voluerint, in quô ſibi poteſtas data eſt de temporalibûs rebûs; quæ, quoniam tranſeunt, ideò & iſta ſubjectio non in bonîs, quaſi permanſurîs, ſed in neceſſariîs huic tempori, conſtituenda eſt: tamen, quoniam dixit: *Neceſſitati ſubditi eſtote*, nè quis non integrô animô, & purâ dilectionê ſubditus fieret hujuſmodi poteſtatibus, addidit, dicens: *Non ſolùm propter iram, ſed etiam propter conſcientiam*: id eſt, non ſolùm ad iram evadendam, quod poteſt etiam ſimulatè fieri; ſed, ut in tuâ conſcientiâ certus ſis, illius dilectionê te facere; cui ſubditus fueris juſſu Domini tui; qui *omnes vult ſal-*

Idem, Propoſit. 74.

1. *Tim.* 2.

ſalvos fieri, & in agnitionem veritatis venire.

Lib. 3. Confeſſionum Cap. 8. Generale pactum ſocietatis humanæ eſt, obedire Regibus ſuis.

Innocentius Primus. * 406.*

** Epiſtola 2. ad Exuperium Cap. 3.* Quæſitum etiam eſt ſuper hîs, qui poſt baptiſmum adminiſtraverunt; &, aut tormenta ſola exercuerunt; aut etiam capitalem protulerunt ſententiam. De hîs nihil legimus â majoribûs definitum. Meminerânt enim, â DEô Poteſtates has fuiſſe conceſſas; & propter vindictam noxiorum gladium fuiſſe permiſſum; & DEI eſſe miniſtrum, vindicem in hujuſmodi datum. Quomodò ergò reprehenderent factum; quod auctorê DEO viderent eſſe conceſſum? *Rom. 13.*

Leo Primus. 450.

Epiſt. 82. ad Julianum Coënſem Epiſcopum. Ad imperialem pertinet Poteſtatem; ut perturbatores Eccleſiæ, pacis, & Reipub., quæ Chriſtianîs Principibûs meritò gloriatur, inimici ſolicitiùs comprimantur, &c. Ut autem Imperialis eſt Poteſtatis, tumultus publicos, ac ſeditiones ſacrilegas ſeveriùs coërcere; ità auctoritatis eſt Sacerdotalis, monachis prædicandi aliquàm

quam contrà fidem licentiam non præbere, &c.

Sedulius. 460.

Quia pro tuâ ſolicitus eſt quietè: quoniam futurum judicium DEUS ſtatuit, & nullum perire vult in hôc ſeculô, Rectores ordinavit; ut terrorê interpoſitô hominibus velut prædagogi ſint, erudientes illos, quos ſervent; nè in pœnam futuri judicii incidant. *Ad Cap. 13. ad Romanos.*

Proſper. 460.

Reddendum, eſt quicquid Mundi bene poſtulat ordo, *Epigram. 34.*
Propoſitúmque piæ non violat fidei.
Mitibus, & ſanctis nulla eſt ſpernenda poteſtas:
Æquum ſervire eſt Regibus, & Dominis.
Ut Chriſti famulis ad verum proſit honorem:
Dilexiſſe bonos, & toleráſſe malos.

Salonius. 480.

Nunquid Chriſtus omnibus, Tyrannis impiis, & Principibus, dat *Explicat. in Parab. Salom.*

dat regnum, & imperium? Non utique. Veruntamen, ipsô permittentê, impii Reges, & Principes, ſuſcipiunt regna, vel imperia, juxtà illud Job: *Permittit regnare hypocritam, propter peccata populi.*

Job. 34.

Symmachus Papa. 500.

Apologeticô adversùs Anaſtaſium Imperatorem.

Verùm tu, ſi Romanus Imperator es, etiam Gentium Barbararum legationes debes clementer admittere. Si Chriſtianorum Princeps es; qualiſcunque Præſulis Apoſtolici debes vocem patienter audire. Nos quidem poteſtates humanas ſuô locô ſuſcipimus; donec contrà DEUM ſuas non erigunt voluntates. Ceterùm, ſi omnis Poteſtas â DEô eſt; magìs ergò, quæ rebus eſt præſtituta divinis. Defer DEO in nobîs, & nos deferemus DEO in tê. Ceterùm, ſi non deferas; non potes ejus uti privilegiô, cujus jura contemnis, &c.

Hormiſda. 516.

Epiſtolâ 22. ad Juſtinum Auguſt.

Significâſtis, nolentibus, & recuſantibus vobis, imperii pondus impoſitum: quâ rationê electos ſuos cœleſtî conſtat eſſe judiciô, ſecundùm

dùm Apoſtolum, dicentem: *Non eſt Poteſtas, niſi à DEô: quæ autem ſunt, à DEô ordinatæ ſunt.* Supereſt, ut â DEô electi, ſicut & credimus, Eccleſiæ, quam laborare cernitis, manûs veſtræ ſolatia porrigatis.

Primaſius. 540.

Omnis anima Poteſtatibus, &c.) Hæc cauſa adversùm illos, qui ſe putabant ità debere libertatê Chriſtianâ uti; ut nulli, aut honorem deferrent, aut tributa redderent: quibus ità dicit, ut eos humiliet. *Ad Caput 13. ad Romanos.*

Gregorius Magnus. 590.

A Regibûs quidem defendendi ſunt ſubditi; non bonîs propriîs ſpoliandi: auxilium præſtare ſubjectis debent; agros, vineas, & oliveta auferre non debent. *In Lib. 1. Regum Cap. 10.*

Ad hoc divinæ diſpenſationis proviſio gradus diverſos, & ordines, conſtituit eſſe diſtinctos; ut, dum reverentiam minores potioribus exhiberent, & potiores minoribus dilectionem impenderent, vera concordiæ fieret ex diverſitatê contextio; & rectè officiorum gereretur adminiſtratio ſingulorum. Nequè enim univerſitas aliâ poterat rationê ſubſiſte- *Lib. 4. Epiſt. 52.*

ſiſte-

ſiſtere; niſi hujuſmodi magnus eam differentiæ ordo ſervaret. Quia verò quæquè creatura, in unâ, eadémque qualitatê, gubernari, vel vivere non poteſt; cœleſtium militiarum exemplar nos inſtruit: quia, dum ſunt Angeli, & ſunt Archangeli; liquet, quòd non æquales ſunt; ſed in poteſtatê, & ordinê, ſicuti nôſtis, differt alter ab alterô.

Lib. 7. Epiſt. 120. Summum in Regibûs bonum eſt, juſtitiam colere, ac ſua cuiquè jura ſervare; & ſubjectis non ſinere, quod Poteſtatis eſt, fieri; ſed, quod æquum eſt, cuſtodire.

Iſidorus Hiſpalenſis. 620.

De Summô bonô Lib. 3. Cap. 49. Dedit DEUS Principibus præſulatum pro Regiminê populorum; & illis eos præeſſe voluit; cum quibûs una eſt eis naſcendi, moriendíque conditio. Prodeſſe ergò debet populis Principatus, non nocere; nec dominando premere, ſed condeſcendendo conſulere: ut verè ſit utile hoc Poteſtatis inſigne; & donô DEI pro tuitionê utantur membrorum Chriſti. Membra quippè Chriſti fideles ſunt populi; quos dum eâ Poteſtatê, quam accipiunt, optimè regunt; bonam utiquè viciſ-

ciſſitudinem DEO largitori rependunt.

Concilium Toletanum Sextum. 638.

Qui primatu dignitatis, atquè reverentiæ, vel gratiæ, ob meritum in palatiô, honorabiles habentur; his â junioribûs modeſtus honor per omnia deferatur. Quin etiam minores â ſenioribûs, & dilectionis amplectantur affectu, & utilitatis imbuantur exemplô. *Cap. 13.*

Concilium Toletanum Duodecimum. 681.

Undè, hîs cognitîs, atquè præſcitîs, ſerviendum eſt DEO cœli, & prædicto Principi noſtro Eringio Regi; eíque piâ devotionê obſequendum; & promptiſſimâ voluntatê agendum, & enitendum; quicquid ejus ſaluti proficiat; quicquid Gentis ſuæ utilitatibus, & patriæ conſuluerit. Undè non erit jam deinceps, aut ab anathematis ſententiâ alienus, aut â divinæ animadverſionis ultionê ſecurus; quiſquis, contrà ſalutem ejus deinceps, aut erexerit vocem, aut commo- *Cap. 1.*

moverit cædem, aut quamcunquè quæſierit lædendi ultionem.

Beda. 700.

Ad Cap. 12. Marci.

Quòd ait: *Reddite Cæſari, quæ ſunt Cæſaris*; nummum, tributum, & pecuniam; *&, quæ ſunt DEI, DEO*; decimas, primitias, oblationes, ac victimas ſentiamus. Quomodò, & ipſe reddidit tributa pro sê, & Petrô; & DEO, quæ DEI ſunt, reddidit, Patris faciens voluntatem.

Alcuinus. 750.

Præfatione in libros de ſanctâ Trinitatê ad Carolum Magnum.

Dum dignitas imperialis â DEô ordinata, ad nil aliud exaltata eſſe videtur; niſi, populo præeſſe, & prodeſſe: proindè datur â DEô electis Poteſtas, & Sapientia. Poteſtas, ut ſuperbos opprimat, & defendat ab improbîs humiles: Sapientia, ut regat, & doceat piâ ſolicitudinê ſubjectos, &c. Principem populi Chriſtiani, cuncta ſcire, & prædicare, quæ DEO placent, neceſſe eſſe, notiſſimum eſt. Nequè enim quemquam magìs decet, vel meliora nôſſe, vel plura; quàm Imperato-

torem: cujus doctrina omnibus prodeſſe debet ſubjectis.

Haymo. 820.

Omnis Poteſtas, ſive major, ſive minor, quæ hominibus præſtatur, aut ex voluntatê DEI, aut ex permiſſionê conſtituta eſt; ſicut dicitur per Salomonem: *Per me Reges regnant, & Principes docuerunt juſtitiam.* Si autem quærimus: quare hæ Poteſtates ordinatæ ſint? id dicendum: quòd genus humanum, beſtiale effectum, belluinô morê contrà ſe cœpit ſævire, in tantum; ut primi parentis filius in fratrem conſurgens interfecerit eum: Beſtiarum enim eſt, & homines diſcerpere, & ſe invicem lacerare, atquè devorare. Hâc de causâ omnipotens DEUS beſtialibus hominibus Principes præpoſuit; ut eorum terrorê acerbitas animorum illorum reprimeretur. *Ad Cap. 13. ad Rom.* *Prov. 8.*

Qui Poteſtati reſiſtit, DEI ordinationi reſiſtit. Sive bona ſit illa Poteſtas, ſive mala, quicunquè ei reſiſtit (ſubtrahendo ſervitium ab eâ, denegando tributum, & honorem non præbendo, quem ei debet præbe-

bere) DEI ordinationi reſiſtit, & diſpoſitioni; cujus ordinationê illi principantur.

Concilium Pariſienſe. 828.

Librô 2. Cap. 8. Conſtat, Poteſtatem regalem omnibus ſibi ſubjectis, ſecundùm æquitatis ordinem, conſultum ferre debere; &, idcircò oportet, ut omnes ſubjecti fideliter, & utiliter, atquè obedienter, eidem pareant *Rom. 13.* Poteſtati: quoniam, *qui Poteſtati â DEô, ordinatæ reſiſtit, DEI utiquè ordinationi*, juxtà Apoſtoli documentum, *reſiſtit.* Sicut enim ſubjecti, â Regê ſibi volunt, piè, & juſtè opitulari; ità ſpecialiter ei primùm, ad ſalutem animæ ſuæ procurandam, deindè generaliter, ad honeſtatem, & utilitatem Regni, ſecundùm DEI voluntatem diſponendam, atquè miniſtrandam, indiſſimulanter, atquè irretractabiliter, ſolatium opportunum debent exhibere. Quod, cùm faciunt, & divinum Præceptum adimplere, & fidem Regi debitam evidenter probantur conſervare. Hujuſmodi ergò obſequium â ſubjectîs Regiæ Poteſtati impendi debere, & legalia præcepta apertè teſtantur, & Domi-

minus in Evangeliô admonet, dicens: *Reddite, quæ ſunt Cæſaris, Cæſari; &c.* *Matt. 12.*

Concilium Meldenſe. 843.

Si quis Poteſtati Regiæ, quæ non eſt, juxtà Apoſtolum, niſi â DEô, contumacî, & inflatô ſpiritu, contrà auctoritatem, & rationem, pertinaciter contradicere præſumſerit, & ejus juſtis, & rationalibus imperiis, ſecundùm DEUM, & auctoritatem Eccleſiaſticam, ac jus civile, obtemperare irrefragabiliter noluerit, anathematizetur. *Cap. 15. Rom. 13.*

Remigius Antiſiodorenſis. 880.

Principes majorî potentiâ ſubdi debent DEO, quàm ſudditi: quia major vis Domini apparuit in converſionê Regum; quàm in converſionê pauperum. *Ad Pſal. 88.*

Altercatio Synagogæ, & Eccleſiæ. 880.

Quòd Dux Moſes, & Aaron Sacerdos, populo prælati ſunt, ſignificat: quòd in præſentî Eccleſiâ ſemper, Regum, Ducum, & Conſulum defenſionê indigeat Sacerdotalis ſanctitas; &, cùm ſibi conveniunt *Cap. 13.*

Sacerdotes, & Reges, nihil tutiùs: cùm diſſentiunt, nihil pernitioſiùs.

Radulphus Flaviacenſis. 950.

Lib. 3. in Levit. Cap. 4. DEO peccatorem punire præcipientê, humana clementia, inobedientia potiùs, & contumacia dicenda eſt. *Gen. 22.* Hinc eſt, quòd Abraham, qui, DEO jubentê, nec dilecto filio pepercit, tantam apud ipſum gratiam adeptus eſt. *1. Reg. 15.* Econtrà verò Saul, qui contrà imperium Domini pepercit peccatoribus Amalech, ad quos delendos miſſus fuerat, de Regnô dejectus eſt.

Petrus Damiani. 1050.

Epiſtolâ ad Carolum. Rex præcingitur gladiô, ut hoſtibûs Eccleſiæ munitus occurrat: item ſub lancê juſtitiæ negotia debet terrena dirimere, &c. Conſtitutus eſt; ut nocentes, atquè ſceleſtos legalium ſanctionum cenſurâ coërceat.

Epiſtolâ ad Henricum Regem. Ad hoc puto, te univerſalis orat Eccleſia; ut, & labor tuus ei quietem pariat; &, orationibûs illius gloria tibi univerſalis, atquè triumphalis accreſcat.

Radulphus Ardens. 1060.

Domini- *Reddite, quæ ſunt Cæſaris, Cæſari;*

ri; &, quæ ſunt DEI, DEO.) Ità reſponſum temperat; ut, nec contrà Legem, nec contrà ſecularem Poteſtatem dicat. In quô præcipit; quòd tributa Poteſtatibus reddi debent; ſicut decimæ, & oblationes DEO. Ipſe quippè ordinavit Poteſtates, & jura Regnorum. Undè, & præcipit Samueli; ut diceret Iſraelitis jus Regni. Quin ipſe etiam cum Petrô reddidit tributum Cæſari; cùm propter vitandum ſcandalum; tùm propter exemplum: oſtendens, bene reddere eos, qui debent; cùm ipſe reddidit, qui non debebat. Et Apoſtolus: *Qui Poteſtati reſiſtit, DEI ordinationi reſiſtit.* Et alibi: *Reddite, cui honorem, honorem; cui tributum, tributum; cui vectigal, vectigal.* Eſt enim officium juſtitiæ, unicuiquè, quod ſuum, reddere.

cà 23. poſt Trinitatem.

Rom. 13.

Anſelmus Cantuarienſis, 1080.

Rectè admonet: nè quis ex eô, quòd in libertatem vocatus eſt, factúſque Chriſtianus, extollatur in ſuperbiam; & non arbitretur in hujus vitæ itinerê ſervandum eſſe ordinem ſuum; & Poteſtatibus, quibus pro temporê rerum temporalium

Ad Caput 13. ad Romanos.

lium gubernatio tradita eſt, non ſe putet eſſe ſubdendum. Cùm enim conſtemus ex animâ, & corporê; &, quamdiu in hâc vitâ temporalî ſumus, etiam rebûs temporalibûs ad ſubſidium ejuſdem vitæ utamur; oportet nos ex eâ partê, quæ ad hanc vitam pertinet, ſubditos eſſe Poteſtatibus; id eſt: res humanas cum aliquô honorê adminiſtrantibus. Ex illâ verò partê, quâ DEO credimus, & in regnum ejus vocamur, non debemus ſubditi eſſe cuiquam homini, idipſum in nobîs evertere cupienti; quod DEUS ad vitam æternam dignatus eſt. Sî quis ergò putat, quoniam Chriſtianus eſt, non ſibi eſſe vectigal reddendum, ſive tributum; aut non eſſe exhibendum honorem debitum iis, quæ hæc curant, Poteſtatibus; in magnô errorê verſatur. Itèm, ſi quis ſic ſe putat eſſe ſubdendum; ut, etiam in ſuam fidem habere Poteſtatem, arbitretur eum; qui temporalibus adminiſtrandis aliquâ ſublimitatê præcellit, in majorem errorem labitur. Sed modus iſte ſervandus eſt, quem Dominus ipſe præcepit: ut *reddamus*
Matt. 22. *Cæſari, quæ ſunt Cæſaris; & DEO,*
Luc. 20. *quæ*

quæ DEI ſunt. Quamvis enim ad illud regnum vocati ſimus, ubi nulla erit Poteſtas ejusmodi: in hôc tamen itinerê conditionem noſtram pro ipsô rerum humanarum ordinê debemus tolerare, nihil ſimulatè facientes; & in hôc, non tam hominibus, quàm DEO, qui hoc jubet, obtemperantes.

Bruno Carthuſianus. 1080.

Verè omnis homo debet ſubdi Principibus. Nam, non eſt aliqua Poteſtas, ſeu bona, ſeu mala, niſi â DEô; nec ſic â DEô, ut hoc nolens permittat: *Quia, quæcunque ſunt, ſunt à DEô ordinata.* *Ad Caput 13. ad Romanos.*

Ivo Carnotenſis, 1100.

Hîs documentîs inſtructi, quotidianîs precibûs pro honeſtatê veſtrâ, & ſalutê, DEI clementiam imploramus; ut in manu veſtrâ Francorum Regnum dirigat; & in electorum numerô vos adſcribat. *Epiſt. 241. ad Ludovicum Francorum Regem.*

Interim reſpondeo: ut, quæcunquè pactio inter te fuerit, & Comitem, ſemper honorem ei deferas, & notam ei infamiæ non opponas. Sic enim dicit Apoſtolus: *Cui honorem, honorem; cui timorem, timorem.* Et alibi: *Omnis anima Po-* *Epiſt. 250.* *Rom. 13.* *1. Reg. 2.*

teſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit. Sic David, quamvìs Rex futurus, Saul, perfido Regi, honorem detulit; &, cùm aliquando eſſet ei opportunitas eum occidendi, oram tantummodò chlamydis ejus incidit; &, de hôc tantillô, pœnitentiâ ductus, cor ſuum percuſſit. Et quamvìs eum perſequeretur, ſemper honoravit vivum, & planxit defunctum. A talibûs ergò exemplum accipe; & ea, quæ ſunt pacis, ac fidelitatis ergà Dominum, imitare. Si quam verò ab eîs injuriam expoſtulas, rationibûs utere; verba probroſa, & contumelioſa dimitte; nè verba ſuperba interminabile odium generent: cùm ſuperbia humiliet, humilitas exaltet.

Hugo Victorinus. 1130.

De Sacramentis fidei Lib. 2. partê 2. Cap. 8.

Secularis Poteſtas juſtitiam exercere debet; legum inſtituta ſequens, & nihil præter juſtitiam, & veritatem approbans in judicando. Secularis autem Poteſtas caput habet Regem, ſive Imperatorem: ab illô, per ſubjectas Poteſtates, Duces, & Comites, & Præfectos, & Magiſtratus alios deſcendentes: qui tamen omnes â primâ Poteſtatê auctoritatem

ctoritatem ſumunt in eô; quòd ſubjectis Prælati exiſtunt.

Habet autem Poteſtas ſecularis ornamenta quædam dignitatis ſuæ; quibûs, & excellentia ordinis oſtenditur, & Sacramentum miniſterii figuratur. Annulus fidem, armilla bonam operationem, ſceptrum juſtitiam, gladius vindictam, purpura reverentiam, diadema gloriam deſignat. *Cap. 9.*

Bernardus Abbas. 1130.

Si totus Orbis adversùm me conjuraret; ut quippiam moliar adverſum Regiam Majeſtatem; ego tamen DEUM timerem; & ordinatum ab eô Regem offendere temerè non auderem. Nec enim ignoro, ubi legerim: *Qui Poteſtati reſiſtit, DEI Ordinationi reſiſtit.* *Epiſt. 170.* *Rom. 13.*

Petrus Bleſenſis. 1160.

Mihi videtur non abſurdum, ſi Domino Regi, juxtà Apoſtolum, *tanquàm præcellenti honorem, & obſequium exhibetis.* Regibus enim non ſolùm bonis, & honeſtis, ſed etiam dyſcolis, in omnî humilitatê, & reverentiâ cenſeo ſerviendum. *Epiſt. 80.* *1. Pet. 2.*

Digitized by Google

Joannes Sariſberienſis. 1182.

Librô 4. Polycrat. de Curialibûs nugîs Cap. 2.

Publicæ utilitatis Miniſter, & æquitatis ſervus, eſt Princeps; & in eô perſonam publicam gerit; quòd omnium injurias, & damna, ſed, & crimina omnia æquitatê mediâ punit. Virga quoquè ejus, & baculus, adhibitâ moderationê ſapientiæ, contractus omnium, & errores ad viam reducit æquitatis; ut meritò Poteſtati Spiritus congratuletur, dicens: *Virga tua, & baculus tuus, ipſa me conſolata ſunt.* Sed, & clypeus ejus, fortis quidem, ſed infirmorum clypeus eſt; ut, qui malignantium jacula pro innocentibûs potenter excipiat. Officium quoquè ejus illis, qui minimùm poſſunt, plurimùm prodeſt; & illis, qui nocere deſiderant, plurimùm adverſatur. *Non ergo ſinè causâ gladium portat*, quô innocenter ſanguinem fundit: ut tamen vir ſanguinum non ſit; & homines frequenter occidat; & non incurrat nomen homicidii, vel reatûs.

Lib. 6. Polyc. Cap. 24.

Etſi in officiô virtutum ſit remiſſior Principatus; colendus eſt tamen: &, ſicut apes in humerîs Regem ſuum attollunt; ità ſubjecti, quos

quos pedes, & membra eſſe prædiximus, dummodò vitiîs pernitioſus non ſit, omnimodum exhibeant famulatum. Nam, etſi laboret vitiîs, ferendus eſt; tanquàm in quô ſalutis auſpicia provincialibus extant.

——Regê incolumî mens omnibus una:
Amiſſô rupêre fidem.

Guilielmus Pariſienſis. 1230.

Si amoverimus ab hominibûs doctrinam, & diſciplinam, & flagella, & correctiones, atquè juſtitias, & vindictas, quæ irrogantur per Principes, & Potentes; & eos abſquè jugô, & reprehenſionê vivere ſuſtinuerimus; non homines, vitâ, & moribûs, ſed ſilveſtres belluæ apparebunt. *Lib. 1. de Sacramentis.*

Alexander Aleſius. 1240.

Per Poteſtatem homo DEI vicem gerit; & ſinè Poteſtatê ordinariâ non regitur univerſitas; & ideò ei per ſe debetur reverentia. *Part. 3. Quæſt. 137. memb. 3.*

Jacobus Vitriacus. 1244.

Judex ſecularis, qui non ſinè causâ gladium portat, aliquandò poteſt, & debet gladiô materialî *Domin. in Sexageſ.*

putrida membra reſecrare, exercendo juſtitiam in malefactores.

Albertus Magnus. 1247.

In Lib. 2. Sententiarum, diſt. 44. Art. 7.

Duplex eſt Poteſtas; ſcilicèt, ordinata ſecundùm gradus Poteſtatis Eccleſiæ, vel civilis juris: & huic Poteſtati non eſt reſiſtendum, quoad obedientiam. Eſt etiam Poteſtas uſurpata; quæ eſt Poteſtas Miniſtri, quô cedit nos Dominus: & huic non eſt reſiſtendum, quoad hoc; quòd non ſuſtineamus, ſi Dominus velit: ſed bene poſſumus reſiſtere, quoad obedientiam; ſi poſſumus. Talium enim Poteſtas iniqua eſt; & iniquitati ſemper eſt reſiſtendum: ſi tamen Dominus velit; flagellum ſuſtinendum eſt.

Thomas Aquinas. 1274.

De Reginiê Principum Lib. 1. Cap. 8.

Rex populum gubernando Miniſter DEI eſt, dicentê Apoſtolô Rom. 13. *Quòd omnis Poteſtas â Dominô DEô eſt; &, quòd eſt Miniſter DEI, vindex in iram ei, qui malè agit.*

Lib. 2. Cap. 15.

Reges, & Principes vices DEI gerunt in terrîs; per quos DEUS Mundum gubernat, ſicut per cauſas ſecundas. Undè, & Samuel Propheta, ſpretus in dominiô, cùm que-

querelam proponeret coràm DEô, reſponſum habuit: *quòd non ipſum Iſraëliticus populus ſpreverat, ſed DEUM*, cujus vices gerebat. Et in Proverbiîs dicitur: *Per me Reges regnant.* 1.*Reg.* 8. *Prov.* 8.

Bonaventura. 1274.

In omnibûs debent Reges, & Principes ſeculares, ſanctas, & cœleſtes, intueri Poteſtates; ſcilicèt, ut ſapienter regant, ordinatè vivant, & vindicent, innocentibus parcant, & injuriam fieri perſonis miſeris non permittant: ut etiam de ſuſceptâ Poteſtatê non ſuperbiant; ſed potiùs humilibus condeſcendant. Iſtæ conditiones in habentibûs Poteſtatem requiruntur: quia hujuſmodi Reges, & Principes â DEô recepiſſe Poteſtatem hujuſmodi dignoſcuntur, &c. Poteſtas Regum, & Principum, inter homines â Dominô eſt ordinata; ut ipſorum metu malorum audacia refrenetur: quæ quidem tantum invaleſceret; ut, ſi non reſiſteret Poteſtas publica, etiam humana ſocietas penitùs diſſiparetur. *Librô de Eccleſiaſticâ Hierarchiâ partê* 2.

Jacobus Genuenſis. 1280.

Cæſari debemus reddere tribu- *Domini*

 tum, *câ* 23.

poſt Trinitatem, Serm. 3. tum, & vectigal; DEO autem timorem, & honorem. Principi igitur terreno debemus reddere tributum; maximè, quandò videmus ipſum Rempub. ſtrenuè gubernare. Eſt enim ad inſtar capitis; & ceteri, ad inſtar membrorum.

Durandus â Sanctô Portianô. 1310.

Lib. 2. Diſt. 44. Quæſt. 3. Si Chriſtianus legitimè ſubeſt Poteſtati ſeculari; certè tenetur obedire in hîs, ad quæ ſe extendit Poteſtas; non ſolùm propter iram, id eſt, timorem pœnæ; ſed propter conſcientiam: quia, non obediendo, *reſiſtit DEI Ordinationi*, ùt dicitur Rom. 13.

Petrus Bertrandus. 1349.

Tractatu de Originê, & uſu Juriſdictionum. Inter Chriſtianos duplex eſt Poteſtas, temporalis ſcilicèt, & ſpiritualis; ſive ſecularis, & Eccleſiaſtica: & utraquè eſt â DEô; & ideò utriquè Poteſtati ſubſunt Chriſtiani.

Thomas Argentinenſis. 1360.

Lib. 2. Diſt. 44. Quæſt. 1. Art. 4. Omnis Principatus â DEô; quia omne bonum â DEô eſt. Sed Principatus, ſecundùm ſe conſideratus, cùm ſit quidam ordo, ſeu mo-

Digitized by Google

modus ordinatè vivendi, eſt non modicum bonum univerſi. Ergò eſt ab ipsô DEô.

Joannes Gerſon. 1420.

Perſonæ privatæ, quæ nullam habet juriſdictionem, & auctoritatem, DEUS prohibet occidere; Regi autem, vel miniſtro juſtitiæ, præcipit occidere. Exodi 22. *Maleficos nè patiaris vivere.* *In Compendiô Theologiæ, in expoſitionê quinti Præcepti.*

Retinere tributa, & ſubſidia, rationabiliter introducta, pejus eſt furtô ſimplicî in ſubditîs. Exigere violenter, aut fraudulenter, ſubſidia indebita â ſubditîs per Principem, rapina damnata eſt, &c. Omnia ſunt Principis; non quidem proprietariô jurê, nec per ſe; ſed pro neceſſitatê Reipublicæ. *In Regulîs moralibûs, de avaritiâ.*

Laurentius Juſtinianus. 1430.

Quòd Dominus prohibuerit, cenſum dari Cæſari, falſiſſimum eſt; undè mentita eſt Judæorum iniquitas ſibi, adversùs veritatem teſtificantium iniquè. Quùm enim interrogâſſet Petrum: *Quid tibi videtur? Reges terræ, â quibûs accipiunt tributum, vel cenſum? â filiîs ſuîs, an ab alienîs? illéque dixiſſet: ab alienîs: reſpondit Dominus: Ergò liberi* *De Triumphali Chriſti agonê Cap. 12. Matt. 17.*

ſunt filii. Ut autem non ſcandalizemus eos: vade ad mare, & mitte hamum; & eum piſcem, qui primus aſcenderit, tolle; & apertô oré ejus invenies ſtaterem; illum ſumens da eis, pro mé, & tê. Aliô etiam temporê, cùm illum tentarent Phariſæi: ſi liceret, cenſum dari Cæſari, an non? audiêrunt: *Reddite, quæ ſunt Cæſaris, Cæſari; &, quæ ſunt DEI, DEO.* Matt. 22.

Minimè igitur prohibuit, quaſi illicitum; quod pro ſe, & Petrô exſolvi mandavit, atquè ab aliîs definivit eſſe ſolvendum. Quis autem dicere audeat: tributa Regia, ac vectigalia civilia, fore prohibita? Non ſunt illa deneganda tributa; quæ ad Poteſtatum onera ferenda honeſtè, & non tyrannicè, ordinata ſunt: quæ, ſi deeſſent, prorſus dignitates redigerentur ad nihilum. Poteſtatibûs non exiſtentibûs, ubi juſtitia? ubi ordo? ubi regimen? ubi legum decreta? ubi obedientia ſubjectorum? Nempè univerſa præ confuſionê defluerent. Ad coërcendos ergò malos, timorémque incutiendum, indiſciplinatis, diſpoſitæ ſunt leges, Prælati, Principes, atquè Judices ordinati. Audi, Rom. 13. quid Paulus dicat: *Omnis*, inquit, *ani-*

anima Poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit. Non enim eſt Poteſtas, niſi â DEô; quæ autem ſunt, â DEô ordinatæ ſunt. Itaquè, qui reſiſtit Poteſtati, DEI Ordinationi reſiſtit; qui autem reſiſtunt, ipſi ſibi damnationem acquirunt, &c.

Æneas Sylvius. 1450.

Abſit â mê, ut dicam: Regibus non eſſe parendum; cùm, & Veritas in Evangeliô: *Reddi, quæ ſunt Cæſaris, Cæſari juſſerit; &, quæ ſunt DEI, DEO;* cúmque ad Romanos Paulus, Doctor Gentium, dicat: *Omnis anima Poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit. Non eſt enim Poteſtas, niſi â DEô.* Clamo igitur, & ego: Obedite Principibus veſtris omnes populi! ſubjicite vos ſublimioribus Poteſtatibus, omnes gentes!

Libellô de aulicorum miſeriis.
Matt. 22.
Rom. 13.

Dionyſius Carthuſianus. 1460.

Reddite, quæ ſunt Cæſaris, Cæſari; utpotè cenſum, tributum, ſubjectionem: *&, quæ ſunt DEI, DEO;* videlicèt oblationes, & cetera, quæ in Legê jubentur. Hæc ſubjectio Judæorum in temporalibûs, ſub Romanîs, non derogavit ſpirituali veritati, & ſubjectioni eorum ſub DEô.

Ad Caput 22. Matthæi.

Omnis

Ad Caput 13. ad Romanos. Omnis homo, exiſtens ſub aliô, ſubditus ſit per obedientiam promtam, ac humilem, conſtitutis â DEô Principibus, ſecularibúſque Prælatis. Ideò enim, & tributa præſtatis; quod eſt ſignum ſubjectionis, &c. *Si malè feceris, time Poteſtatem. Non enim ſinè causâ gladium portat.* Poteſtas ſecularis portat gladium materialem; Eccleſiaſtica ſpiritualem: utraquè verò habet judiciariam Poteſtatem; quæ per gladium deſignatur.

Tiaræ Pontificiæ
GEMMA II.
In omnî Magiſtratu, Monarchicum Regimen, eſſe Optimum.
Negant.

Annô poſt natum Chriſtum 1530. HUldericus Zvinglius, Contemplationis Iſaiæ Prophetæ fœturâ primâ: *Quis non dicturus eſt, Ariſtocratiam, atquè De-*

Democratiam, longè præſtantiorem eſſe Monarchiâ?

Martinus Bucerus ad Caput 5. Matthæi: *Profectò, qui in unum hominem transferre conatur Poteſtatem, quam quidem DEUS, ùt rebus humanis maximè conducebat, diſpartitus eſt in plurimos; is* ordinationi DEI reſiſtit, *ùt D. Paulus ſcripſit.* 1540.

Joannes Calvinus Lib. 4. Inſtitut. Cap. 6. §. 9. *Verùm ſit ſanè, ùt volunt, bonum, atquè utile: Orbem totum Monarchiâ contineri; quod eſt tamen abſurdiſſimum: ſed ità ſit: nunquàm tamen concedam, id ipſum in Eccleſiæ gubernationê valere.* 1550.

Cap. 20. §. 8. *Equidem, ſi in sê conſiderentur tres illæ, quas ponunt Philoſophi, Regiminis formæ, minimè negaverim; vel Ariſtocratiam, vel temperatum ex ipsâ, & politiâ ſtatum, aliîs omnibûs longè excellere.*

Hieronymus Wolſius, in Annotationibûs in Nicoclem Iſocratis, *ex profeſsô Monarchiam improbat.* 1560.

Aſſerunt Sacræ Litteræ.

PAſtores multi demoliti ſunt vineam meam; conculcaverunt par- *Jeremiæ* 12. *Verſ.* 10.

partem meam; dederunt portionem meam deſiderabilem in deſertum ſolitudinis.

Ezechielis 37. 21. Ecce, ego aſſumam filios Iſraël de mediô nationum, ad quas abiêrunt; & congregabo eos undiquè; & adducam eos ad humum ſuam. Et faciam eos in gentem unam in terrâ, in montibûs Iſrael; & Rex unus erit, omnibus imperans.; & non erunt ultrà duæ gentes; nec dividentur ampliùs in duo Regna. 24. Servus meus David, Rex ſuper eos, & paſtor unus erit omnium eorum.

Oſeæ 1. 11. Congregabuntur filii Juda, & filii Iſraël pariter; & ponent ſibimet caput unum, & aſcendent de terrâ: quia magnus dies Jezrahel.

Joannis 10. 16. Et fiet unum ovile, & unus Paſtor.

Aſſerunt Patres Græci.

Juſtinus. Annô, poſt natum Chriſtum, 150.

Ad Gentiles oratione cohortatoriâ. HOmerus, ſub perſonâ Ulyſſis, Græcorum exercitum alloquens, ait:

Non bene regnabunt multi: Rex unicus eſto.

At-

Digitized by Google

Atquè equidem ille, non bonum eſſe Regimen multorum, ſed ê diverſô malum, reipsà oſtendere inſtitutum habens, eam ob cauſam bella illorum, propter multitudinem, & prælia, & factiones, & mutuas inſidias, paſſim commemorat. Nam Monarchia, ſivè Unius imperium pacatum eſſe conſuevit.

Euſebius Cæſarienſis. 320.

Quis non obſtupeſcat, ſecum cogitans, atquè animô verſans, non humanum hoc fuiſſe opus, vel ex eô, quòd nunquàm aliàs ſub unô Romanorum Imperiô plurimæ Orbis Gentes eſſe potuerunt; niſi ſecundùm JESU tempora? Nam ſimul, ac ille admirabiliter ad homines venit, atquè inter homines verſatus eſt, etiam res Romanas ad ſummum perveniſſe contigit: quô primùm temporê videlicèt Auguſtus plurimarum Gentium Dominus evaſit. Id verò fuit; cùm, & Cleopatra capta eſt; & Ptolomæorum ſucceſſio in Agyptô diſſoluta: atquè ex illô, in hunc uſquè diem, quod ab initiô Orbis, & ab ipsâ, ut ità dicam, hominum originê ſteterat, Ægypti Regnum everſum eſt.

De Demonſtratione Evangelicâ Lib. 3. *Cap.* 9.

Ex

Ex illô quoquè Judæorum Natio â Romanîs in ſervitutem redacta; Syrorum itèm, & Cappadocum, & Macedonum, & Bythiniorum, & Græcorum, ac deniquè reliquorum omnium, qui Romano Imperio ceſſerunt. Hoc autem non ſinè DEô, unà cum doctrinâ, quæ de Salvatorê noſtrô ferebatur, introiîſſe in Orbem, quis non fateatur? reputans, non facilem JESU Diſcipulis externarum regionum peregrinationem futuram fuiſſe; ſi Gentes inter ſe diviſæ, diſcordéſque fuiſſent; nequè ullum prorſus, ob multiplices principatus, inter illas commercium: quibûs ſanè ſublatîs Principatibûs, intrepidi jam, atquè impunè, negotium propoſitum, compleverunt: cùm ſupremus DEUS, & iter illis expeditum, ac facile compararet; & ſuperſtitioſorum in civitatibûs animos, terrorê majoris imperii cohiberet. Reputa enim tecum parumper: ſi nulla res impedimento fuiſſet iis, qui errorê colendi multos Deos tenebantur, nè doctrinam Chriſti oppugnarent: quàm multos ante hàc civiles ſeditiones, & in urbibûs, & in agrîs vidiſſes? quot vexationes,

quot

quot bella, non mediocria illa quidem; ſi ſuperſtitioſi illi ſuæ ipſorum Poteſtatis fuiſſent? ac penes ſe jus imperii habuiſſent? Nunc autem hoc quoquè ſupremi DEI fuit opus: majorî quôdam terrorê ſupremæ alicujus Potentiæ, proprii Verbi inimicos habere jam domitos. Id enim proficere in dies, & apud cunctos homines creſcere volebat.

Monarchia certè omnes alias Rerumpublicarum ſpecies, & adminiſtrationis modos, longè ſuperat. Nam multiplex imperium, quod ex hominibûs, honorê, & ſenſu paribûs, conſtat; quodque cum Monarchiâ ex adverſô pugnat; confuſionis, ac ſeditionis potiùs, quàm Imperii, nomen meretur. Quamobrē, ut unus Deus eſt, non duo, non tres, nequè prætereà plures (nam Deorum introducere multitudinem, eſt reverà DEUM tollere) ſic unus omnium Rex, & Imperator; unum illius verbum, & Regia lex una. *Oratione de laudibûs Conſtantini.*

Athanaſius. 340.

Univerſitatis iſtius ordinê, & harmoniâ, neceſſe eſt, ut animad- ver- *Oratione contrà Idola.*

vertamus: omnium iſtorum Principem, eſſe DEUM; eumquè Unum, & non plures. Nam ille diſpoſitionis ordo, & rerum omnium conſentiens harmonia, non multos, ſed unum ſibi Ducem, Principémque eſſe declarat, nimirùm Verbum DEI. Non enim, ſi plures eſſent rerum naturæ Principes, ſervaretur ejuſmodi univerſitatis ordo; ſed omnia confuſa, & inordinata forent, propter multos iſtos: cùm unuſquiſquè omnia ad ſuum arbitrium traheret, & cum alienô depugnaret. Ut enim diximus: multitudinem Numinum nullitatem eſſe Numinum. Ità quoquè neceſſum eſt: multitudinem Principum id efficere; ut nullus eſſe Princeps videatur. Cùm enim quiſquè alterius Regnum tollebat; nullus reliquus conſpiciebatur princeps; ſed interregnum potiùs ſinè capitê erat. Ubi autem Princeps non eſt; ibi prorſus diſturbatio naſcitur.

Joannes Chryſoſtomus. 400.

Homiliâ 34. in 1. Corinth. Nam, & nobis DEUS unum dedit caput, nempè Adamum. Cur enim non naſcimur omnes ex terrâ? cur non perfectè, ſicut ille? ut, &

& partus, & filiorum educationes, &, alium ex aliô inter nos naſci, nos inter nos colligarent. Propterea neque mulierem fecit ê terrâ. Nam, quoniam non ſuffeciſſet, ad nos incitandos ad concordiam; quòd ſimiliter eſſemus ejuſdem eſſentiæ; niſi etiam eundem haberemus primum parentem; hoc quoquè effecit. Nam, ſi nunc, ſolîs disjuncti locîs, nos â nobîs inter nos exiſtimamus alienos? ſi noſtrum genus duo haberet principia, multò magìs hoc fieret. Propterea, tanquàm ab unô quôdam capitê ligavit totum corpus humani generis. Et, quoniam ab initiô videbantur eſſe duo quidam; vide, quomodò rurſus eos conglutinat; & in unum cogit per matrimonium: *Propter hoc*, inquit, *relinquet homo patrem, & matrem, & adhærebit uxori ſuæ, & erunt duo in carné unâ, &c.* Deindè, ut alterum quidem eſſet ſubjectum, alterum verò imperaret (nam, quod par eſt honorê, ſolet pugnam inducere) non ſivit; ut eſſet populare imperium, ſed regnum: &, ſicut in caſtrîs, eundem videris ordinem in unaquâque domô. Eſt ergò, locô quidem Regis, maritus; præfecti Gen. 2.

au-

autem, & legati, uxor; tertium autem imperandi locum ſortiti ſunt filii; deindè poſt ea quartum imperium eſt ſervorum. Nam ipſi quoquè imperant minoribus; & unus ſæpè ex iîs præeſt omnibus, locum tenens Domini; ſed tamquàm ſervus. Et, cum eô, rurſus aliud imperium, alterum mulierum, alterum puerorum. Et ipſis pueris rurſus, aliud ex ætatê, & ex ſexu. Non enim in infantibûs ſimiliter dominatum obtinet fœmina. Et ubiquè ferè DEUS frequentia fecit imperia; ut omnia maneant in concordiâ, & pulchrô ordinê. Propter reà etiam, priuſquàm genus hominum eductum eſſet in multitudinem, cùm duo ſoli eſſent, qui erant primi; alteri quidem juſſit imperare, alteri verò parêre.

Homil. 34. in Epiſt. ad Hebræos. Magiſtratum, Ducem, & Rectorem, non habere, malum eſt; & eſt argumentum multarum calamitatum; & principium defectûs ordinis, & perturbationis, ac confuſionis. Nam, ſicut, ſi chori Coryphæum, & Ducem ſuſtuleris; non erit ampliùs chorus modo congruus, & ordinatus: &, ſi â phalangê exercitûs amoveris Imperatorem; non erit

erit ampliùs numeroſa, & ordinata acies; &, ſi navigio ademeris gubernatorem, navem demerges; ità etiam, ſi â gregê paſtorem abſtuleris, omnia evertiſti, & deleviſti. Atquè malum quidem eſt, Magiſtratûs, & Rectoris defectus.

Theodoretus. 450.

Defectum Principatûs, & multitudinem, ùt rem, maximè noxiam accuſamus: Monarchiam verò, hoc eſt, unius Principis Poteſtatem, velut rem optimam laudamus. Eò fit; ut Homericam illam ſententiam magnîs laudibûs efferamus; quæ hujuſmodi legem nobis inſtituit. *Lib. 3. de Angelis.*

Haud bona res, multi Domini:
Rex unicus eſto,
Et Dominus.

Euthymius. 1200.

Quod imperiô caret, confuſum eſt; &, quod multorum regitur imperiô, ſeditioſum; & idcircò etiam imperiô vacans, atquè ideò confuſum &c. Nobis illa ſententiæ comprobatur; quâ aſſeritur: unius imperiô, ac principatu, cuncta regi, atquè adminiſtrari. *In Panopliâ titulô I.*

D *Ni-*

Digitized by Google

Nicephorus Calliſtus. 1300.

Eccle-ſiaſt. Hi-ſtor. Librô 1. Cap. 10.

Exiit edictum censûs, ac deſcriptionis; invitóſque etiam, in ſerenâ illâ tranquillitatê pacis, quæ unius imperiô obvenerat, patriam ſuam quemquè petere, ibique cenſeri, ac deſcribi coëgit.

Aſſerunt Patres Latini.

Cyprianus. Annô, poſt natum Chriſtum, 250.

De idolorum vanitatê.

UNus omnium Dominus, eſt DEUS. Nequè enim illa ſublimitas poteſt habere conſortem; cùm ſola omnem teneat Poteſtatem. Ad divinum Imperium etiam de terrîs mutuemur exemplum. Quandò unquàm Regni ſocietas, aut cum fidê cœpit, aut ſinè cruorê deſiit? Sic Thebanorum germanitas rupta; & permanens rogîs diſſidentibûs etiam in mortê diſcordia. Et Romanos geminos unum non capit Regnum; quos unum uteri cepit hoſpitium. Pompejus, & Cæſar, affines fuerunt; nec tamen neceſſitudinis fœdus in æmulâ Poteſtatê tenuerunt. Nec hoc tantùm

de

Digitized by Google

de hominê mireris; cùm in hôc omnis natura conſentiat. Rex unus eſt apibus; & Dux unus in gregibûs; & in armentîs Rector unus. Multò magìs Mundi unus eſt Rector; qui univerſa, quæcunquè ſunt, verbô jubet, rationê diſpenſat, virtutê conſummat.

Hieronymus. 390.

Muta animalia, & ferarum greges, ductores ſequuntur ſuos: in apibûs Principes ſunt: grues unam ſequuntur ordinê literatô: Imperator unus: judex unus Provinciæ. Roma, ùt condita eſt, & duos ſimul fratres Reges habere non potuit, & paricidiô dedicatur. In Rebeccæ uterô Eſau, & Jacob, bella geſſerunt. Singuli Eccleſiarum Epiſcopi, ſinguli Archipresbyteri, ſinguli Archidiaconi, & omnis ordo Eccleſiaſticus ſuîs Rectoribûs nititur. In navî unus gubernator; in domô unus dominus; in quamvìs grandî exercitu unius ſignum expectatur. Et, nè plura replicando faſtidium legenti faciam, per hæc omnia ad illud tendit oratio; ut doceam, te non tuo arbitrio dimittendum; ſed, vivere debere in

Epiſtolâ 4. Cap. 6.

Gen. 15.

monaſteriô, ſub unius diſciplinâ Patris, conſortiôque multorum.

Leo Primus. 445.

Sermone 1. in Natalem Apoſtolorum Petri, & Pauli Cap. 2.

Verbum caro factum, ità divinam naturam naturæ univit humanæ; ut illius ad infima inclinatio noſtra fieret ad ſumma provectio. Ut autem hujus inenarrabilis gratiæ per totum mundum diffunderetur effectus; Romanum Regnum divina Providentia præparavit: cujus ad eos limites incrementa perducta ſunt; quibus cunctarum undiquè gentium vicina, & contigua eſſet univerſitas. Diſpoſitio namquè divinitùs operi maximè congruebat: ut multa Regna unô confœderarentur imperiô; & citò pervios haberet populos prædicatio generalis; quos Unius teneret Regimen civitatis.

Eucherius Lugdunenſis. 450.

Epiſtolâ ad Valerianum.

Illa externa omnia, id eſt, Nationes, & Regna, putáſne ob aliud in ditionem, ac jus ceſſiſſe Romanum? & ob aliud magnam partem generis humani in unum transîſſe populum? niſi, ut faciliùs, tamquàm medicamentum per corpus unum, ità per unam gentem fides in-

infuſa penetraret? &, ùt capiti ingeſta, velociter ſe per membra diffunderet? Alioqui non ità cucurriſſet ínter crebras, & diſcrepantes ritibûs, linguîſque gentes; nec tam longè per novorum ſemper graduum objecta transîſſet. Deníque beatus Paulus, per hunc eundem populum diſterminans fidem ſcribit: ſe ab Hieroſolymîs, uſquè ad Illyricum, Evangeliô Chriſti cuncta replêſſe. *Rom. 15.* Quandò autem iſtud inter Nationes, aut multitudinê innumeras, aut immanitatê barbaras, extitiſſet? Indè eſt, quòd nunc terra, â Solis Ortu, & Occaſu, ab Aquilonê, & marî, Chriſtum reſonat; quòd ad vitam omnia Mundi latera concurrunt: dum fidem Thrax, fidem Libys, fidem Syrus, fidem receptat Hiſpanus. Magnum ergò ex hôc divinæ Pietatis argumentum eſt; quòd ſub Cæſarê Octaviô, cùm utiquè Romana poſſeſſio verticem tenuit, tunc ſe DEUS terris dedit. Itaquè (ut tua apud te proferam: cùm ab ortu Regni hujus centeſimus, & octageſimus quintus ferè ſuprà milleſimum vertatur annus) quicquid, vel ſub illâ dominationê Regum vetuſtâ, vel ſub illâ

deindè geminâ adminiſtrationē conſulum Romano acceſſit Imperio, omnia Chriſti adventui præparata, & diffundendæ fidei proviſa, poteſt, ſi quis eſt idoneus aſſertor, oſtendere.

Thomas Aquinas. 1274.

Partè 1. Quæſt. 103. Artic. 3.

Optima eſt gubernatio, quæ fit per unum. Cujus ratio eſt: quia gubernatio nihil aliud eſt, quàm, directio gubernatorum ad finem; qui eſt aliquod bonum. Unitas autem pertinet ad rationem bonitatis. Probatur per hoc: quòd, ſicut omnia deſiderant bonum, ità deſiderant unitatem; ſinè quâ eſſe non poſſunt. Nam, unumquodquè in tantum eſt, in quantum unum eſt. Undè videmus: quòd res repugnant ſuæ diviſioni, quantum poſſunt; & quòd diſſolutio uniuſcuiuſquè rei provenit ex defectu illius rei. Et ideò id, ad quod tendit intentio multitudinem gubernantis, eſt unitas, ſivè pax. Unitatis autem cauſa, eſt per unum. Manifeſtum eſt enim; quòd plures multa unire, & concordare non poſſunt; niſi ipſi aliquô modô uniantur. Illud autem, quod eſt per ſe unum,

unum, poteſt eſſe cauſa unitatis convenientiùs; quàm, multi uniti. Undè multitudo meliùs gubernatur per unum; quàm per plures. Relinquitur ergò; quòd gubernatio Mundi, quæ eſt optima, ſit ab Unô gubernantê. Et hoc eſt, quod Philoſophus dicit in 12. Metaph. *Entia nolunt diſponi malè; nec bonum, pluralitas Principatuum: Unus ergò Princeps.*

Engelbertus Admontenſis.

1300.

Juſtius, & melius eſt, omnia Regna, & omnes Reges, ſubeſſe uni Monarchæ: quia prima inventio, & conſtitutio Regnorum, & Regum, emanavit â naturâ: ſicut patet in ferîs; in quarum generê leo eſt Rex omnium ferarum: & in avibûs aquila, eſt Rex ceterarum volucrum omnium. Ars verò, & ratio imitatur naturam. *Librô de ortu, & finê Imperii Romani Cap. 15.*

Melius, & juſtius eſt, ſempérque erit; quamdiù, ſecundùm proviſum â DEô curſum rerum Mundi, ipſi DEO placuerit, omnia Regna, & omnes Reges, ſubeſſe uni Imperio, & Imperatori Chriſtiano: quantùm de jurê, vel conſuetudinê rationabilî, *Cap. 18.*

& præſcriptâ, competit, & convenit unicuiquè Regno, ſubeſſe, & obedire imperio; quàm, ſi ſingula Regna, & Reges, per ſe ſtarent, ſinè omnî ſubjectionê, & obedientiâ Imperii, tamquàm multa capita in unô corporê Chriſtianæ Reipublicæ; quæ eſt una, & unius populi Chriſtiani; & pro tantô habens unum Caput omnium: niſi, de illâ Republicâ, & unô populô Chriſtianô, quis velit facere multorum capitum unum monſtrum.

Durandus â Sanctô Portianô.

1310.

Lib. 4. Sentent. Diſtinct. 24. Quæſt. 5.

Optimum Regimen unius multitudinis eſt; quandò regitur per unum ſupremum, â quô deſcendit auctoritas regendi in medios, & uſquè ad infimos.

Joannes Gerſon. 1420.

De Poteſtatê Eccleſiaſticâ Conſideratione 9.

Chriſtus Eccleſiam ſuam regi principaliter voluit ſub unô, & ab unô, monarchicè: ſicut eſt una fides, unum baptiſma, & una Eccleſia, unitatê Capitis, tam Primarii, quàm Vicarii: quoniam iſte eſt optimus principatus, præſertim in ſpiritualibûs, ad conſervationem unitatis fidei; ad quam obligantur omnes. *Al-*

Digitized by Google

Alphonſus Toſtatus Abulenſis. 1454.

Natura habet Principem unum: ergò in Oeconomiâ erit unus Princeps. Sic enim dicit Ariſtoteles 12. Metaph. Mala eſt pluralitas Principum: Bonus eſt ergò unus Princeps. *Librò de optimâ Politiâ.*

Aſſerunt Gentiles Poëtæ, & Philoſophi.

Homerus antè Chriſtum, Annô, 823

Non multos regnare bonum: Rex unicus eſto. Iliad. 2.
Unius imperium, cui Jupiter aurea magnus
Sceptra dedit, juſſitquè, ſuis dare jura tuendis.

Herodotus, antè Chriſtum, Annô, 450.

Propoſitîs tribûs ſtatibûs, & hîs omnibûs optimîs, ùt optimè imperet populus, optimè pauci, optimè unus; inter hæc multùm antecellere unius imperium ſentio. Nam, unius viri, qui optimus ſit, nihil melius eſſe conſtat: qui enim hu- *Lib. 3.*

juſmodi fuerit ingeniô; plebem poterit ſinè omnî reprehenſionê moderari: ut taceam; ſic præcipuè conſilia in adverſarios trahi ſolere.

Euripides, antè Chriſtum, Annô, 406.

In Andromachê Act. 2.

Nunquàm gemina laudavero mortalium cubilia:
Nequè enim in civitatibûs gemina dominia,
Leviùs, & commodiùs, unô ferri ſolent.
Quippe onus oneri additum,
Seditionúmque civibus foret materia,
Quin, & fabris duobus hymnorum, artifices
Litem miſcere Muſæ amant.
Quandò item flatus nautas ferunt celeres?
Gemina mentium ſententia ſuper gubernaculô,
Multitudóque frequens ſapientium, imbecillior eſt
Unâ mentê; cui ſumma rei conſtituendæ Poteſtas eſt,
Licet ſit tenuior. Unius potentia valet
Et publicè, & domî; cùm rerum expetitur tranquillitas.

Iſo-

Iſocrates, antè Chriſtum, Annô, 320.

Monarchiæ Principem locum præſtantiſſimi quique deferunt, &c. Quæ, etſi non ubiquè recepta in mores ſunt; ea tamen eſt hujus imperii ratio, & voluntas. Quòd ſi, & ingenia hominum, & rationes ſpectemus; univerſi Monarchias præſtare ceterîs fatebuntur. Quis verò ſanæ mentis eſt? qui ſe non optet ejus potiùs civem eſſe Reipublicæ, in quâ ſua virtus non ignoretur; quàm, nullâ rê vulgô potiorem delitescere? Quin etiam hanc, tantò, & mitiorem, & æquiorem judicemus; quantò facilius eſt, unius viri judicio, & voluntati ſatisfacere; quàm in id dare operam; ut multis, & variis ingeniis placeas. Monarchiam igitur, & jucundiorem eſſe, & leviorem, & æquiorem, pluribûs oſtendi poteſt, &c. *In Nicoclê.*

Plato, antè Chriſtum, Annô, 347.

Unius dominatio bonîs inſtructa legibûs, lex illarum omnium optima eſt: gubernationem verò *In Politicô ultrà medium.*

eam, in quâ non multi imperant, mediam cenſere debemus: ceterùm, multorum adminiſtrationem, omnibûs in rebûs debilem, atquè infirmam.

Demoſthenes, antè Chriſtum, *Annô, 246.*

Olynthiacâ 1. de Philippô. Quòd is unus omnia, & arcana moderatur, ac ſimul, & Dux eſt, ac Dominus, & Quæſtor, & ipſe ubiquè adeſt exercitui, ad res bellicas celeriter, & tempeſtivè conficiendas; multùm valet.

Ariſtoteles, antè Chriſtum, *Annô, 246.*

Lib. 2. Philoſophiæ. Natura rem malè adminiſtrare non vult; & multorum principatus, ac dominatus, non eſt utilis. Unus ergò ſit Princeps.

Serinus.

Apud Stobæum ſermonê de Monarchiâ. Cùm Lydis Cræſus imperaret, fratrem in conſortium imperii aſſumſit. Tùm quidam ex Lydîs accedens, dixit: Omnium in terrâ bonorum, ô Rex, auctor eſt Sol; nequè quicquam extaret in terrâ, Solê non illuſtrantê. At ſi gemini Soles fierent, periculum immineret; nè omnia conflagrantia in peſſum irent:

Digitized by Google

irent : ità , & Regem unum quidem accipiunt Lydi , & ſervatorem eſſe credunt ; duos verò ſimul tolerare non poſſunt.

Livius, poſt Chriſtum, Annô, 17.

Complurium imperium bello inutile eſt. *Decadis 1. Libri 4.*

Seneca, poſt Chriſtum, Annô, 65.

Diſputari de Marcô Brutô ſolet : an debuerit accipere â D. Juliô vitam; cùm occidendum eum judicaret ? Quam rationem in occidendo ſecutus ſit, aliàs tractabimus. Mihi enim, cùm permagnus fuerit in aliîs, in hâc rê videtur vehementer errâſſe; nec ex inſtitutionê Stoicâ ſe geſſiſſe : qui aut Regis nomen extimuit ; cùm optimus civitatis ſtatus ſub Regê juſtô ſit; aut ibi ſperavit libertatem futuram; ubi tam magnum præmium erat, & imperandi, & ſerviendi : aut exiſtimârit, civitatem in priorem formam poſſe revocari, amiſsîs priſtinîs moribûs, &c. *Librô 2. de Beneficiis Cap. 20.*

Lucanus, poſt Chriſtum, Annô, 65.

Lib. 1. *O malè concordes, nimiâque cupidinê cæci!*
Quid miſcere juvat vires, Orbêmque tenere
In medió? dum terra fretum, terrámque levabit
Aër, & longi volvent Titana labores,
Noxquè diem cœlô, totidem per ſigna ſequetur;
Nulla fides Regni ſociis; omnîſque Poteſtas
Impatiens conſortis erit: nec gentibus ullis
Credite; nec longè fatorum exempla petantur:
Fraternô prîmi maduerunt ſanguinê muri.

Plinius, poſt Chriſtum, Annô, 80.

Naturalis Hiſtoriæ Lib. 11. Cap. 5. Inter omnia inſecta, principatus apibus, & jurê, præcipua admiratio, &c. Rempublicam habent, conſilia privatim, ac Duces gregatim.

Plutarchus, poſt Chriſtum, Annô, 119.

De tribûs Quòd, ſi optio eligendi illi fuerit

rit conceſſa, ùt ex inſtrumentîs, ità ex Reipublicæ generibûs, non aliud ſibi, Platonem auſcultans, deligat; quàm Unius Poteſtatem: quæ reverà ſola perfectam illam, & rectam, virtutis æquabilem rationem retinet; nequè ad vim, nequè ad gratiam, ſi utilitas non poſcat, accommodari poteſt, &c. *Reipub. generibûs: Monarchiâ, Democratiâ, & Oligarchiâ.*

Apud Cleopatram, veluti ad marinum quendam ſcopulum, ſubmerſus, ac contritus eſt tantus Imperator (*Antonius*,) ut unus ſupereſſet Cæſar. *De fortunâ Romanorum.*

Pomponius, poſt Chriſtum, Annô, 200.

Romæ evenit; ut neceſſe eſſet Reipublicæ per Unum conſuli. Nam Senatus non perindè omnes Provincias regere poteſt. *In Pandectis de originê juris.*

Dion Caſſius Nicæus, poſt Chriſtum, Annô, 230.

Democratia, id eſt, populi in Republicâ principatus, nomen ſpecioſum habet; videtúrque ex legum æqualitatê non plùs uni, quàm alteri tribuere. Verùm ipsâ rê comprobatur; nihil ei cum ſuâ appellatione *Romanæ Hiſt. Lib. 44.*

Digitized by Google

tionê convenire. Ceterùm Monarchiæ nomen auditu difficile; tamen, penès unum hominem ſummam eſſe Reipublicæ, conducibile, omnium maximè eſt. Faciliùs enim, unus quiſpiam, vir bonus, quàm multi, reperiuntur. At ſi hunc invenire difficulter quidam exiſtimant; omninò fateri illi coguntur: impoſſibile eſſe, ut multi boni inveniantur; quandò virtuoſos eſſe conſentaneum non eſt. Quò fit: ut, ſi quis ſummæ rerum vitioſus præeſt; tamen ſatiùs id ſit; quàm â ſui ſimilium multitudinê Rempublicam adminiſtrari.

Tiaræ Pontificiæ GEMMA III.

Ab Orbê conditô, uſquè ad Annum præſentem, perpetuâ Succeſſionê ſemper fuiſſe unum Eccleſiæ Præſidem, & Monarcham.

I. MONARCHIA.

1. Adam, 930. Annis.

QUemadmodùm non, niſi unus, eſt DEUS; qui ſolus cœlum, & terram, & cuncta, quæ in eîs ſunt, ſolô Verbô creavit, regit, ac moderatur; nec in tali dignitatê conſortem imperii ferre poteſt: ſic idem ille, indè ab initiô Orbis conditi, pluribus hominibus unum potiùs, quàm plures, præeſſe voluit. Cùm in terrîs duo tantùm adhuc agerent homines, Adam, & Eva; hunc præeſſe, illam parêre debere, dixit. Undè Geneſis 3. *Sub viri Poteſtatê eris, & ipſe dominabitur tui.* Hinc Theophilus Antiochenus Lib. 2. ad Autolycum: Evam ex coſtâ compegit, & duos fe-

Digitized by Google

ſecit ambos; ſimul per hæc, quaſi in myſteriô ſuam Monarchiam, ſive Unitatem, demonſtrare voluit; dum ſimul utrúmque creat. Joannes Chryſoſtomus in priorem ad Corinth. Hom. 34. DEUS ab initiô innumerabilia eſt machinatus; ut charitatem nobis insereret: nam, ùt unum nobis dedit caput, nempè Adamum; propterea, tamquàm ab unô capitè, ligavit totum corpus humani generis, &c. Deindè, ut alterum quidẽ eſſet ſubditum; alterum verò imperaret (nam, quod eſt par honorê, ſolet pugnam inducere) non ſivit; ut eſſet Democratia, ſeu populare imperium; ſed Regnum.

Natis deindè Adamo duobus filiis, Cain, & Abel, ùt pius pater præfuit; & de modô, quô DEUM colerent, præcepta dedit: illi ſubjiciebantur. Sed, cùm Cain, excuſsô parentis imperiô, Abel fratrem occidiſſet; *&, egreſſus â faciê Domini, habitaret profugus in terrâ, ad orientalem plagam Edom, cognovit Adam uxorem ſuam, & peperit filium; vocavítque nomen ejus Seth, dicens: Poſuit mihi DEUS ſemen aliud pro Abel, quem occidit Cain.* Vidit deinceps filios filiorum in multas ge-

Gen. 4.

generationes, ità; ut vixerit cum Seth, 800. cum Enos, 695. cum Cainan, 605. cum Malaleel, 535. cum Jared, 470. cum Enoch, 308. cum Mathuſalem, 249. cum Lamech, 56. annis.

Quamdiù cum illîs vixit, ipſe pœnitentiam egit, ſolum DEUM agnovit, invocavit, coluit; illi ſacrificia obtulit; venturum ſemen promiſſum expectavit; ſuis præfuit; quid facere, quid fugere deberent, dixit: ſancta progenies illi, tamquam parenti, primas conceſſit, & dictis paruit. Hoc enim, vel â naturâ, humano generi eſt inſitum; ut ſic parentibus obediant, & honorem exhibeant. Undè Cicero de Aruſpicum reſponſis: Parentibus nos primùm ipſa natura conciliat; quos non alere, nefarium eſt. Ad legem naturæ accedit Lex divina. Exod. 20. *Honora patrem tuum, & matrem tuam; ut ſis longævus ſuper terram.* Levit. 19. *Unuſquiſquè patrem ſuum, & matrem ſuam timeat.* Rectè ergò Martialis Epiſtolá ad Burdegalenſes Cap. 1. Nam, & in illô ſeculô, ex quô primus homo cœpit, â DEô formatus de limô, congregatio filiorum DEI, quæ

quæ jam congregatur, proclamabatur, &c. Et Epiphanius: Sancta, & Catholica Eccleſia principium omnium eſt. Adam novit DEUM Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum. Propheta enim erat; nequè Circumciſionem habens, nequè ſimulachra colens; ſed Chriſtianiſmi formam oſtendens.

De ſacerdotiô Adami ſic refert Moſes Barcepha de Paradisô, partê 1. Cap. 28. Auxit Adamum DEUS Sacerdotalî munerê. Nam, fuiſſe Sacerdotem, ex Davidis Pſalmiſtæ verbîs cognoſcitur: quòd, veluti loquentem Adamum cum DEô, inducens, ait: *Finxiſti me, & poſuiſti ſuper me manum tuam.* Sacerdotium enim manuum impoſitionê confertur. Itaquè Adamus quoad vixit, hoc eſt, Annîs 930, Monarcha Eccleſiæ fuit.

Pſal. 139.

2. *Seth, 120. Annîs.*

Defunctô Adamô Seth ſuperfuit Annîs 120. Hîs temporibûs nemo in populô DEI, illô fuit major: omnes, ab ejus ſeminê prognati, illum tanquàm parentem ſequebantur: & ſic tot annîs eôdem, quô Adamus, jurê, Eccleſiaſticam Monar-

narchiam obtinuit. De hôc Joſephus Lib. I. Antiquit. Cap. 2. Seth, ubi eò ætatis venit, ut jam, quod rectum eſt, diſcernere valeret, virtutis ſtudio ſe totum dedidit; &, cùm vir optimus evaſiſſet, etiam nepotes ſui ſimiles poſt ſe reliquit. Qui, quoniam erant omnes bonâ indolê præditi; & patriam abſquè ſeditionê incolebant, in perpetuâ felicitatê vitam exegerunt.

3. Enos, 98. Annîs.

Defunctô Seth, ſupervixit Enos Annîs 98. Hôc currentê temporê in populô DEI nemo illô major fuit, nec ætatê, nec dignitatê. Itaquè, ùt omnium parens, natis natorum imperabat. Illi, pii Progenitorîs monita procul dubiô ſequebantur, & eis parebant. De hôc ſcribitur Geneſ. 4. *Iſte cœpit invocare nomen Domini:* non, quòd hoc antè ipſum nemo feciſſet; ſed, quòd, magìs auctô humanô generê, ille magìs in dilatandô divinô cultu laboraverit. Ab hôc progeniti deinceps, filii Deorum; ùt, â Cain orti, filii hominum dicuntur, Geneſ. 6. & aliîs Scripturæ locîs.

4. *Cai-*

4. *Cainan, 105. Annis.*

Defunctô Enos, Cainan ſupervixit 105 Annis. Hôc currentê temporê inter primogenitos filiorum DEI nullus erat illô major natu. Itaquè tam diu eôdem, quô priores, jurê, primatum in populô DEI obtinuit.

5. *Malaleel, 45. Annis.*

Malaleel, Quintus populi DEI Monarcha, vixit Annos 895, obiit Annô 366. antè Diluvium, Annô vitæ Noë 234. Cainan patri defuncto 45. ſuperſtes fuit.

6. *Jared, 152. Annis.*

Defunctô Malaleële Jared 152. Annis in vivîs manſit, populi DEI Sextus Monarcha. Obiit Annô Mundi 1422. vixit cum Noë 266. Annos.

7. *Mathuſalem, 234. Annis.*

Mortuô Jared vixit adhuc Mathuſalem Annîs 234. uſquè ad ipſum annum Diluvii. Quô temporis ſpatiô Septimus populi DEI Monarcha, multa ſummâ cum pietatê adminiſtravit; quæ, ſi ſcriptis tradita fuerunt, Diluviô perierunt.

8. *Noë.*

8. Noë, 350. Annis.

Enoch, quia antè majorum ſuorum mortem transferebatur; &, quia Lamech, pater Noë, quinquenniô antè Mathuſalem, patrem ſuum, obiit, hujuſmodi primatu fungi non potuerunt. Itaquè in talî Monarchiâ Noë Octavum locum obtinuit; qui, poſt obitum Avi, Mathuſalem, vixit; & ſolus præfuit Eccleſiæ 350. Annîs. Undè 2. Petri 2. *Originali Mundo non pepercit; ſed Octavum, Noë, Juſtitiæ præconem cuſtodivit.* Torquent hîc ſe interpretes; quâ rationê, Noë, Octavus juſtitiæ præco vocetur? cùm ab Adamô, generationê, non ſit Octavus, ſed Decimus. Ambroſius Catharinus ad hunc locum: Niſi, inquit, aliqua ſit hiſtoria, quam non habemus, declarans; quomodò Noë, octavus fuerit juſtitiæ præco; &, qui fuerint alii ſeptem ſuperiores, (ùt videtur ipſa literæ vera ſignificatio expoſcere) oportebit dicere: illum, vocatum eſſe, non reſpectu præconii; ſed, quia cum illô ſeptem animæ in arcâ, ſalutem, ſubmerſis aliîs omnibûs, adeptæ ſunt. Si ità Scriptura hæc eſſet intelligenda, quâ

quâ rationê dicitur Octavus, & non Primus? Primus enim Noë arcam ingreditur; primus eandem egreditur; primus erat ætatê; primus dignitatê. Inter octo illas animas Cham erat impius: quatuor uxoribus tale encomium tribui nequit. *Mulieri*, inquit Paulus, *docere in Eccleſiâ non permitto.* Ergò hic locus, aut nequit intelligi; aut dicendum: Adamum 1. fuiſſe juſtitiæ præconem, Seth 2. Enos 3. Cainan 4. Malaleel 5. Jared 6. Mathuſalem 7. Noë, 8.

9. Sem, 120. Annîs.

Defunctô Noê Sem ſupervixit 120. Annîs: quamdiu parens ſuperfuit, illi primas detulit: quô defunctô apud ſuos nemo erat major; ille ſolus ſuis poſteris, qui pietatem coluerunt, præfuit. Nonus juſtitiæ præco, & DEI altiſſimi Sacerdos fuit, ſedem Regni habens in Salem: proptereà, & Melchiſedech, id eſt, Rex juſtitiæ dictus. De quô Geneſis 14. *At verò Melchiſedech, Rex Salem, proferens panem, & vinum (erat enim Sacerdos DEI altiſſimi) benedixit Abrahæ, & ait: Benedictus Abraham DEO excel-*

celſo, qui creavit cœlum, & terram; & benedictus DEUS excelſus, quô protegente hoſtes in manibûs tuîs ſunt; & dedit ei decimas ex omnibûs. Hinc Paulus Hebr. 7. *Hic enim Melchiſedech, Rex Salem, Sacerdos DEI ſummi, qui obviavit Abrahæ, egreſſo â cædê Regum, & benedixit ei, &c.* Sinè ullâ autem contradictionê, quod minus eſt, â meliorê benedicitur. Theophilus Antiochenus Lib. 2. ad Autolycum de Melchiſedech: Hic Sacerdos, fuit primus omnium Sacerdotum DEI ſummi: Primus, hìc, non ordinis, ſed dignitatis, nomen eſt. Nam antè ipſum multos alios ſacrificia obtuliſſe conſtat. Hieronymus in Quæſtionibûs, ſeu Traditionibûs Hebraicîs, in Geneſin: Ajunt Hebræi: Melchiſedech eſſe Sem, filium Noë; &, ſupputantes annos vitæ ipſius, oſtendunt, eum ad Iſaac uſquè veniſſe; omnéſque primogenitos Noë, donec ſacerdotiô fungeretur Aaron, fuiſſe Pontifices. Alcuinus, in Quæſtionibûs in Geneſin, eadem referens, addit: Hebræos præthereà ſentire; hæc eſſe primogenita, quæ vendidit Eſau fratri ſuo Jacob: qui etiam Melchiſedech, jurê, de

triumphîs abnepotîs ſui decimas accepit.

Prima hæc Monarchia Eccleſiæ duravit uſquè ad obitum Sem, Annîs 2158. Sed, quia deinceps illis, qui poſt Diluvium naſcebantur, in tam multos annos vita non ampliùs prorogabatur; &, antè Sem, omnes ejuſdem filii, nepotes, abnepotes, trinepotes deceſſerant; & ipſe Abraham Annô 36. antè mortem Sem, obiit; prima talis Eccleſiæ Monarchia in Sem, Nonô Monarchâ, deſiit.

II. MONARCHIA.

Cùm poſt Sem nulli ampliùs tam longævi reperirentur; & paulatim idololatria invaleſceret; Sem adhuc viventê, DEUS Abrahamum, â ſuîs aliò ſecedere, & pietatem colere juſſit: propterea, & Circumciſionis Sacramentum inſtituit; &, quibûs ſacrificiîs ſe colere deberet, eundem edocuit. Ille, divinis monitis parens, & ſeipſum, & omnes in ſuâ familiâ maſculos, circumcidit; abjectîs idolîs, unum ſolum verum DEUM coluit; atquè in ſuâ familiâ, quæ ſatìs erat ampla, primus Monarcha extitit; ſolum Melchi-

chiſedechum, ùt ſuperiorem agnovit; & ab eô benedictionem accepit. *Sinè ullâ enim contradictionê, quod minus eſt, á melioré benedicitur.* Heb. 7.

Defunctô Abrahamô ISAAC, acceptâ omnî hæreditatê, & benedictionê paternâ, ſimilî modô ſuis præfuit; & ab iîs pro Principê, quoad vixit, habitus eſt.

Erant illi duo filii: Eſau, & JACOB. Eſau, parvi faciens jus primogenituræ, quô ille in ſacerdotiô patri debebat ſuccedere, ejuſmodî prærogativam Jacobo fratri vilî eduliô vendidit. Ille, præreptâ deindè paternâ benedictionê, in hujuſmodi ſacerdotiô, defuncto patri tertius Monarcha ſucceſſit.

Jacobo duodecim erant filii, Patriarchæ, omnes veræ religionis cultores. Inter eos LEVI, in ſacerdotiô, patri ſucceſſit; poſt hunc, CAATH; poſt Caath, AMRAM, pater MOYSIS, & AARONIS, perpetuâ ſucceſſionê Principes Eccleſiaſticæ Hierarchiæ extiterunt.

Duravit Secunda hæc Monarchia, in terrâ peregrinationis, Annîs 430. â temporê promiſſionis, factæ Abrahamo, uſquè ad exitum Iſraëlitarum ex Ægyptô.

III. MONARCHIA.

Tertia Eccleſiæ Monarchia cœpit ab exitu ex Ægyptô; & duravit uſquè ad Chriſtum Salvatorem. Catalogum ſummorum Sacerdotum, eô ordinê, quô, ab Aaronê, uſquè ad poſtremum Hieroſolymitanum excidium, aliis alii ſucceſſerunt, referunt, Joſephus, & plures alii: nos de iîſdem alibi agemus.

IV. MONARCHIA.

Advenientê Chriſtô Salvatorê, Tertia Monarchia ceſſabat. Quarta, & ultima, inſtituebatur: quæ cœpit in Petrô, Principê Apoſtolorum; & duravit in ejus ſucceſſoribûs ad hæc uſquè tempora; &, vel invitîs inferorum portîs, durabit uſquè ad Mundi conſummationem. Catalogum hujus ultimæ Monarchiæ Pontificum multi referunt: nos de iîſdem alibi.

Nequè verò ſolùm in Eccleſiaſticô Regiminê DEUS hujuſmodi Monarchias inſtituit; ſed etiam in civilî adminiſtrationê, apud exteros, magìs Monarchicum, quàm Polycraticum, vel Democraticum, impe-

perium elegit. Niſi enim â DEô ejuſmodi Poteſtates fuiſſent; non potuiſſent tot ſeculîs conſiſtere.

Prima talis Monarchia, fuit Aſſyriorum; quæ cœpit â Ninô, Beli filiô, & perpetuâ ſucceſſionê duravit uſquè ad Sardanapalum, Annîs 1240. ùt vult Euſebius: vel 1300. ùt colligit Juſtinus Librô 1. vel 1400. ùt vult Diodorus Librô 2. Capitê 7.

Secunda Monarchia, fuit Medorum, & Perſarum, Annîs 522. circiter.

Tertia, fuit Græcorum.

Quarta, Romanorum; in quâ, Auguſtô Cæſarê, cùm totus Orbis deſcriberetur, Chriſtus naſci voluit. Horum Monarcharum Chronologiam, & ſucceſſionem, ſuô locô deduximus.

De hîs Monarchiîs ſic Daniel ait ad Nabuchodonoſor: *Tu Rex Regum es; & DEUS cœli, Regnum, fortitudinem, & Imperium, & gloriam dedit tibi, & omnia; in quibûs habitant filii hominum, & beſtiæ agri: volucres quoquè cœli dedit in manu tuâ; & ſub ditionê tuâ universa conſtituit. Tu es ergò caput aureum; & poſt te conſurget Regnum aliud, minus tê, argenteum;* Dan. 2.

& Regnum tertium aliud æreum; quod imperabit univerſæ terræ. Et Regnum quartum erit, velut ſerrum. Quomodò ſerrum comminuit, & domat omnia; ſic comminuet, & conteret omnia hæc, &c. In diebûs autem Regnorum illorum ſuſcitabit DEUS cœli Regnum; quod in æternum non diſſipabitur: & Regnum ejus alteri populo non tradetur. Comminuet autem, & conſumet univerſa Regna hæc; & ipſum ſtabit in æternum. Secundum, quod vidiſti; quòd de montê abſciſſus eſt lapis ſinè manibûs; & comminuit teſtam, & ferrum, & æs, & argentum, & aurum; DEUS magnus oſtendit Regi, quæ ventura ſunt poſteà: & verum eſt ſomnium; & fidelis interpretatio ejus.

Tia-

Tiaræ Pontificiæ
GEMMA IV.

D. Petrum, Eccleſiæ Univerſæ Principem, & Paſtorem, ab ipsô Chriſtô Salvatorê conſtitutum eſſe.

Negant.

MArſilius Patavinus, Apologiâ ad Ludovicum Bavarum, *aſſerit: D. Petrum, immediatè â DEô nullam habuiſſe ſuper reliquos Apoſtolos, aut Chriſti diſcipulos, jurisdictionem, aut Poteſtatem; quâ eos, vel in Sacerdotali officiô ordinaret, vel ab eô ſegregaret, vel aliquò mitteret ad ſuum officium exercendum.* — *Annô poſt natum Chriſtum 1324.*

Joannes Wiclevus Librô de Antichriſtô Cap. 6. *Erubeſcant hæretici, dicentes: quòd Petrus ceteris Apoſtolis excellentiorem Poteſtatem habet; quia eſt Epiſcopus Romanorum. Tres Principales Apoſtoli non contulerunt ſenſum, vel notitiam Evangelii ſancto Paulo: ſed Jacobus, qui erat Epiſcopus Hieroſolymis, ubi Chriſtus* — 1390.

fuit Epiſcopus, â DEô in hôc Evangeliô Simoni antefertur.

1414. Joannes Huſſus Articulô 7. â Martinô Quintô damnatô: *Petrus non eſt, nec fuit, Caput Eccleſiæ Catholicæ.*

1520. Martinus Lutherus in Aſſertionibûs, Articulô 25. *Omnes Apoſtoli æquales fuerunt Petro; & nullum eorum ipſe elegit, fecit, confirmavit, miſit, aut aliquid illi mandavit.*

1550. *Joannes Calvinus*, Lib. 4. Inſtit. Cap. 6. §. 7. *aſſerit: Petrum fuiſſe unum ex duodecim, parem reliquis; ſocium, non Dominum; neque aliud poſſe colligi ex Scripturîs.*

1560. *Magdeburgenſes*, Centuriæ 1. Lib. 2. Cap. 7. fol. 524. *undecim adferunt argumenta; quibûs Petri primatum deſtruere conantur.*

Aſſerunt Sacræ Litteræ.

Matthæi 10. Verſ. 2. DUodecim Apoſtolorum nomina ſunt hæc: Primus Simon, qui dicitur Petrus; & Andreas, frater ejus.

Matthæi 16. 15. Dicit illis JESUS: Vos autem, quem me eſſe dicitis? Reſpondens Simon Petrus, dixit: Tu es Chriſtus,

ſtus, Filius DEI vivi. Reſpondens autem JESUS, dixit ei: Beatus es Simon, Barjona; quia caro, & ſanguis, non revelavit tibi; ſed Pater meus, qui in cœlìs eſt. Et ego dico tibi: quia tu es Petrus; & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam; & portæ Inferi non prævalebunt adversùs eam. Et tibi dabo claves Regni cœlorum. Et, quodcunquè ligaveris ſuper terram, erit ligatum, & in cœlîs; &, quodcunquè ſolveris ſuper terram, erit ſolutum, & in cœlîs.

Dicit Angelus ad mulieres: Ite, *Marc.*
dicite diſcipulis ejus, & Petro; quia 16. 7.
præcedet vos in Galilæam.

Simon! Simon! ecce Satanas ex- *Lucæ*
petivit vos, ut cribaret ſicut triti- 22. 31.
cum: ego autem rogavi pro tê; ut non deficiat fides tua: & tu, aliquandò converſus, confirma fratres tuos.

Intuitus JESUS Simonem, dixit: *Joannis*
Tu es Simon, filius Jona; tu voca- *1. 42.*
beris Ceph[illegible]od interpretatur Petrus.

Cœpit JESUS lavare pedes Diſci- *Joannis*
pulorum, & extergere linteô; quô 13. 5.
erat præcinctus: Venit ergò ad Simonem Petrum. Et dicit ei

Petrus: Domine, tu mihi lavas pedes?

Joannis 20. 4. Currebant autem duo ſimul; & ille alius Diſcipulus præcucurrit citiùs Petrô; & venit primus ad monumentum. Et, cùm ſe inclinâſſet, vidit poſita linteamina; non tamen introivit. Venit ergò Simon Petrus, ſequens eum, & introivit in monumentum, &c. 8. Tunc ergò introivit & ille Diſcipulus; qui venerat primus ad monumentum.

Joannis 21, 15. Cùm prandiſſent, dicit Simoni Petro JESUS: Simon Joannis, diligis me plùs hîs? Dicit ei: Etiam Domine, tu ſcis, quia amo te. Dicit ei: paſce agnos meos. Dicit ei iterum: Simon Joannis, diligis me? Ait illi: Etiam Domine, tu ſcis, quia amo te. Dicit ei: paſce agnos meos. Dicit ei tertiò: Simon Joannis, amas me? Contriſtatus eſt Petrus, quia dixit ei tertiò: Amas me? & dixit ei: Domine, tu omnia ſcis; tu ſcis, quia amo te. Dicit ei: paſce oves meas.

Act. 2. 14. Stans Petrus cum undecim, levavit vocem ſuam, & locutus eſt eis: Viri Judæi, &, qui habitatis Jeruſalem univerſi, &c. 37. Hîs au-

auditîs compuncti ſunt cordê; & dixerunt ad Petrum, & ad reliquos Apoſtolos: Quid faciemus, viri Fratres? Petrus verò ad illos: Pœnitentiam, inquit, agite, &c.

Petrus, & Joannes, aſcendebant in templum, ad horam orationis nonam. Et quidam vir, qui erat claudus ex uterô matris ſuæ, bajulabatur, &c. 3. Is, cùm vidiſſet Petrum, & Joannem, incipientes introire in templum, rogabat; ut eleemoſynam acciperet. Intuens autem in eum Petrus cum Joannê, dixit: Reſpice in nos. At ille intendebat in eos, ſperans; ſe aliquid accepturum ab eîs. Petrus autem dixit: Argentum, & aurum non eſt mihi; quod autem habeo, hoc tibi do: In nominê JESU Chriſti Nazareni, ſurge, & ambula. Et apprehensâ manu ejus dexterâ, allevavit eum; & protinùs conſolidatæ ſunt baſes ejus, & plantæ. Et exiliens ſtetit, & ambulabat. *Act. 3. 1.*

Dixit Petrus ad Ananiam: Quare poſuiſti in cordê tuô hanc rem? Non es mentitus hominibus, ſed DEO. Audiens Ananias hæc verba, cecidit, & expiravit, &c. 14. Magis augebatur credentium in *Act. 5. 4.*

Dominô multitudo, virorum, ac mulierum; ità, ut in plateas ejicerent infirmos; & ponerent in lectulîs, ac grabatîs; ut, venientê Petrô, ſaltem umbra illius obumbraret quemquam illorum; & liberarentur omnes ab infirmitatibûs ſuîs.

Act. 15. 7. In primô Conciliô Hieroſolymitanô Petrus, tamquàm primarius, primus ſententiam dicit.

Gal. 1. 18. Paulus Hieroſolymam profectus eſt; ut Petrum videret.

Aſſerunt Patres Græci.

Clemens Romanus. Annô, poſt natum Chriſtum, 80.

Epiſtolâ 1. ad Jacobum. SImon Petrus veræ fidei meritô, & integræ prædicationis obtentu, fundamentum Eccleſiæ eſſe, definitus eſt. Quâ de causâ etiam Domini orê, & cognominatus eſt Petrus; qui fuit primitiæ electionis Domini, Apoſtolorum primus; cui & primo DEUS Pater Filium revelavit; cui, & competenter beatitudinem contulit: qui, & vocatus eſt, & electus eſt, & conviva Domini, & comes effectus, tanquàm bonus, & probatiſſimus diſcipulus; qui obſcuriorem Mundi pla-

plagam Occidentis (velut omnium potentior) illuminare præceptus eſt; quiquè, & integrè potuit implere præceptum.

Dionyſius Areopagita. 100.

Aderat Petrus, ſupremum decus, & antiquiſſimum Theologorum columen.

De divinis Nominibus Cap. 3.

Theophilus Antiochenus. 170.

Socrus Petri Synagoga eſt, filiáque ejus Eccleſia; quam Petrus regendam accepit.

L. 2. Allegoriarum in Evang. ſecundùm Marcum.

Hippolytus. 220.

Princeps Petrus, fidei petra; quem beatum judicavit Chriſtus DEUS noſter: Ille Doctor Eccleſiæ; ille primus diſcipulorum, qui Regni claves habuit, docuit me, dicens, &c.

Oratione de conſummatione Mundi.

Origenes. 230.

Vide magno illi Eccleſiæ fundamento, & petræ ſolidiſſimæ, ſuper quam Chriſtus fundavit Eccleſiam, quid dicatur â Dominô: *Modicæ fidei*, inquit, *quare dubitáſti?*

Homilia 5. in Exodum.

Petrus, ſuper quem Chriſti Eccleſia, contrà quam inferorum portæ non prævalebunt, ædificata eſt.

Ad Pſ. 1. Apud Euſeb. L. 6. Cap. 10.

Homil. 17. in Lucam. Ergò ſcandalizati ſunt univerſi in tantùm; ut Petrus quoquè Apoſtolorum Princeps tertiò denegârit.

Ad Cap. 6. ad Romanos. Joan. 10. Et Petro cùm ſumma rerum de paſcendîs ovibûs traderetur; & ſuper ipſum, velut ſuper terram, fundaretur Eccleſia; nullius confeſſio virtutis alterius ab eô, niſi charitas, exigitur.

Euſebius Alexandrinus. 260.

Homiliâ de Reſurrectionê. Explanans illud: *Dicite diſcipulis ejus, & Petro*: Veni, inquit, nè timeas: nihil tibi de gloriâ Apoſtolici chori minui; non te â dignitatê removi; non feçi te ſecundum infrà alterum; non dedi alteri claves: nè timeas; quod promiſi, impleo: ſuper tuam fidem, quæ ſit petra, ædificabo Eccleſiam meam.

Petrus Alexandrinus. 280.

Sermonê de Pœnitentiâ. Petrus quoquè Apoſtolorum Princeps in mentem revocetur; qui jam in cuſtodiam erat rejectus.

Conſtantinus Imperator. 320.

In Donationê. Sanctus Petrus, eſt DEI in terrâ Vicarius.

Euſebius Cæſarienſis. 320.

Eccleſ. Nam è veſtigiô, ſub ipsô Claudii Im-

Imperiô, benigna, & propitia DEI, totius hujus univerſitatis Rectoris, ergà humanum genus providentia, fortem, ac præpotentem, & reliquorum Apoſtolorum omnium, propter virtutis amplitudinem, facilè Principem, Petrum, Romam versùs, ad ejuſmodi peſtiferam vitæ humanæ corruptelam delendam, quaſi manu deduxit. *Hiſt. Lib. 2. Cap. 13.*

Cùm Petrus Apoſtolus, divinâ Spiritûs Sancti revelationê ſuggerentê, intelligeret, Evangelium Marci deditum eſſe; ferunt, eum propensô, & acrî illorum hominum ſtudiô magnoperè fuiſſe delectatum; hancquè Scripturam auctoritatê ſuâ ratam feciſſe; quæ in Eccleſiîs paſſim prælegeretur. *Cap. 14.*

Petrus Romanorum Pontifex primus, cùm primùm Antiochiæ Eccleſiam fundâſſet, Romam proficiſcitur. *In Chronicis.*

Concilium Nicænum primum.

325.

Ille, qui tenet ſedem Romæ, caput eſt, & Princeps omnium Patriarcharum: quandoquidem ipſe eſt primus, ſicut Petrus; cui data eſt Poteſtas in omnes Principes Chriſtia- *Canone 39. Arabico.*

ſtianos, & omnes populos eorum; ut, qui ſit Vicarius Chriſti Domini noſtri ſuper cunctos populos, & univerſam Eccleſiam Chriſtianam: &, quicunquè contradixerit, erit â Synodô excommunicatus.

Athanaſius. 340.

Epiſtolâ ad Felicem. Tu es Petrus, ſicut veraciter dicit divinum eloquium; & ſuper fundamentum tuum Eccleſiæ columnæ ſunt confirmatæ.

Dorotheus Tyrius. 350.

In Synopſi. Petrus, Apoſtolorum coryphæus, tandem Romæ prædicavit: Linus poſt Petrum, coryphæum Apoſtolorum, Romæ fuit Epiſcopus.

Baſilius Magnus. 370.

Ad Cap. 2. Iſaiæ. Unus ex hîs montibûs fuit Petrus; quem petram appellavit, propter firmitatem maximam fidei; propter infractum robur animi, ad non cedendum inflictis plagis tentationum; ſuper quam petram promiſit ædificare Eccleſiam ſuam.

In Procemiô de judiciô DEI. B. Petrus, qui, & ceteris antelatus fuit diſcipulis, cuiquè magnificentius, quàm reliquis omnibus, datum teſtimonium eſt; magíſque, quàm reliqui omnes, beatus appella-

latus; cui claves Regni cœleſtis commiſſæ.

Adminiſter talis, ac tantæ ſententiæ, eſt beatus Petrus; qui omnibus aliis diſcipulis antepoſitus fuit; &, qui teſtimonium majus, &, qui beatitudinem longè ampliorem ceterîs omnibûs adeptus erat; cui deniquè claves Regni cœlorum erant concreditæ, &c. *Orationê 3. de peccatô.*

Statim ex hâc você, petra, intelligimus Petrum, Jonæ filium, qui fuit ex Bethſaidâ, Andreæ fratrem; qui ex piſcatorê ad Apoſtolatûs miniſterium vocatus eſt: qui, quoniam fidê præſtabat, Eccleſiæ commiſſam ſibi ædificationem ſuſcepit. *Lib. 2. contrà Eunomium.*

Ad hæc ſcitum fuerit, ſi illud Principis Apoſtolorum recordemur; meminerimúſque: quia, poſt tot præclarè ſibi acta, & beatitudinis â Chriſtô delatam gloriam, unius duntaxat errati gratiâ audivit: *Niſi lavero te, non habebis partem mecum.* *In proœmiô Præceptionum latiùs diſputatarum.* *Joan. 13.*

Cyrillus Hieroſolymitanus.

370.

Nemo deſperet de ſuâ ſalutê: Petrus, Princeps Apoſtolorum excellentiſſimus, coràm ancillâ ter negavit *Catecheſi 2.*

Digitized by Google

vit Dominum: ſed, ad ſe rediens, flevit amarè. Fletus enim veram ex cordê pœnitentiam deſignat. Atquè ideò non ſolùm negationis illius accepit condonationem; verùm etiam dignitatem Apoſtolicam non ablatam retinuit.

Catech. 11. Omnibûs Apoſtolîs reticentibûs (ſuprà vires enim hæc erat doctrina) Petrus, Princeps Apoſtolorum, & ſupremus Eccleſiæ præco, non comminiſcens ſibi, nequè rationê humanâ perſuaſus, ſed â Patrê DEO in mentê illuminatus, dicit ad ipſum: *Tu es Chriſtus, Filius* *Matt. 17.* *DEI vivi.*

Catech. 17. In eâdem Spiritûs Sancti virtutê, & Princeps Apoſtolorum, & Regni cœlorum claviger, Petrus Liddæ, in Chriſti nominê, paralyticum Æneam curavit.

Ephræm Syrus. 370.

In Panopliâ ſive armaturâ ſpirituali. Eâ fretus, Princeps Apoſtolici ordinis, Petrus, cùm Filium DEI vivi, Chriſtum JESUM, confeſſus eſſet, claves Regni cœleſtis accepit; Poteſtatem cœleſtium, ac terrenorum omnium obtinuit.

De va- Clamat Petrus, vertex, ac caput, de

Digitized by Google

de diê illâ, dicens : *Dies Domini, ſicut fur de noctê, ità veniet.*

Sicut Moſes ſocietatis illius, & conjunctionis Hebræorum, juſſu DEI, Princeps fuit; ità Petrus Eccleſiæ Chriſtianorum. Atquè, ut ille veteris, ſic hic novi Teſtamenti Princeps.

riis tormentis inferni. Sermonê de Transfiguratione Domini.

Gregorius Nazianzenus. 380.

Occurrunt, hinc antiquus ille judex Manue; hinc deindè Petrus, Eccleſiæ columen; quorum alter cùm præſtantiorem, quàm natura ipſius viréſque ferrent, viſionem ſenſiſſet, *periimus*, inquit, *mulier*, *DEUM vidimus*: Alter, Salvatoris præſentiam, vimque illam, & facultatem, cujus ſpecimen illis, qui ſimul navigabant, in piſcationê præbuerat, ferre non poterat.

Vides, quemadmodùm ex Chriſti diſcipulîs, magnîs utiquè omnibûs, & excelsîs, atquè electionê dignîs, hic, ſcilicèt Petrus, petra vocetur, atquè Eccleſiæ fundamenta in fidem ſuam accipiat; Joannes ille impenſiùs ametur, & ſuprà pectus JESU requieſcat; ac reliqui diſcipuli eum ſibi præferri æquô animô ferant.

Orationê 7. ſeu Apologeticô ad patrem Gregorium, *cùm Epiſcopus Saſimorum creatus eſt.*

Jud. 13.

Orationê 26. quæ eſt de moderationê in diſputationibûs ſervanda.

Epi-

Epiphanius. 380.

Hæreſi 51. Nequè verò de hôc quiſquam ambigens curioſiùs perſcrutetur; cùm videat: quòd Andreas primus obviam venit JESU; deindè Petrus, & per ipſum vocatus eſt; nequè hoc ægrè ferre incipiat. Occurſus enim Andreæ primus contigit; cùm minor eſſet Petrus temporê ætatis. Poſteà enim rurſus, quandò perfecta renuntiatio facta eſt, â Petrô facta eſt: ipſe enim fratrem ſuum præceſſit. Inſuper autem & in hôc DEUS eſt; qui novit vocationes cordium, & ſcit; quis dignus ſit primô locô locari; & elegit Petrum, ut eſſet Dux ſuorum diſcipulorum; velut omninò clarè indicatum eſt.

In Ancoratô. Ipſe Dominus conſtituit Petrum primum Apoſtolorum, petram firmam; ſuper quam Eccleſia DEI ædificata eſt, & portæ inferorum non valebunt adversùs illam. Portæ autem inferorum, ſunt hæreſes, & hæreſiarchæ. Juxtà omnem enim modum in ipsô firmata eſt fides; quæ accepit clavem cœlorum, & ſolvit in terrâ, & ligat in cœlô.

Joan-

Digitized by Google

Joannes Chryſoſtomus. 400.

Petrus itaquè, qui poſt nefariam illam abjurationem, quoniam celeriter ſuum ipſius peccatum recordatus eſt, nullôque accuſantê dixit peccatum, flevítque amarè, adeò abluit illam abnegationem; ut etiam primus Apoſtolorum fuerit factus; ac terrarum Orbem totum ſubjecerit. *Oratione 5. in Judæos.*

Petrus, orthodoxæ fidei principium, magnus, atquè illuſtris DEI Sacerdos, neceſſarius Chriſtianorum conſiliarius, ſupernarum Poteſtatum theſaurus, honoratus â Dominô Apoſtolus, &c. Dulce ſpectaculum eſt Eccleſiæ, ſplendor totius mundi, columba caſtiſſima, Apoſtolorum Doctor. Apoſtolus ardens, ſpiritu fervens, Angelus, & homo, gratiâ plenus, firma fidei petra, ſenilis Eccleſiæ ſapientia; qui ob puritatem beatus, & filius columbæ, ex Dominicô orê audivit; qui claves Regni cœlorum ab ipsô Dominô accepit. *Oratione Encomiaſticâ in Petrum, & Paulum.*

Petro Apoſtolo Orbis terrarum Eccleſiæ, & populorum multitudines ejus fidei committendæ erant; vel potiùs, creditæ ſunt illi claves Re- *Homiliâ inPetrum Apoſtolum, &*

Heliam Prophetam. Regni cœlorum. Quid enim ait illi Dominus? *Quodcunquè ligaveris ſuper terram, erit ligatum, & in cœlis.* Sed vide, cujuſmodi peccato permiſit ſubjici Petrum, illum talem, ac tantum virum, Apoſtolorum verticem, fundamentum immobile, & petram ſtabilem, &, quæ non poſſet concuti? Petrus, inquam, ille Eccleſiæ columna, & propugnaculum, puellæ unius, non minas, ſed unicum verbum non ſuſtinuit: verbum puellæ proceſſit; & columna concutiebatur: illa locuta eſt; & propugnaculum fluctuavit. Permiſſus eſt peccare is; cui Eccleſia credenda erat: illa videlicèt Eccleſiarum columna, & portus fidei; Petrus, Orbis terrarum magiſter, peccare permiſſus fuit, ob eam maximè cauſam; quòd populorum multitudo illi credenda erat; nè ſeverus, & innocens, â veniâ, propriis fratribus impartiendâ, eſſet alienus.

Homiliâ 33. in Matth. Indicat nobis Marcus, Petrum eſſe omnibus Prælatum.

Homiliâ 83. in Matth. Qui ſuper Petri confeſſionem Eccleſiam ità fundavit, atquè munivit; ut nullum periculum, nec mors ipſa poſſet eum ſuperare: qui cla-

claves Regni cœlorum ei conceſſit, & tantam Poteſtatem ei commiſit; nec unquam pro illîs omnibûs orationê indiguerit; quantò minùs hac in rê indiguiſſet? Maximâ quippè auctoritatê illa dixit: *Ædificabo ſuper te Eccleſiam meam; & dabo tibi claves Regni cœlorum.*

Simon Joannis, diligis me plùs hîs?) Quid tandem, aliîs omiſſis, de hîs Petrum affatur? Os erat Apoſtolorum, & Princeps, & vertex ipſius cœtûs: propterea eum Paulus, præter alios viſurus, aſcendit Hieroſolymam; ſimul, ut ei oſtenderet, jam ſibi fiduciam habendam, &c. Cùm magna Chriſtus Petro communicâſſet; Orbis terrarum curam demandâſſet; Martyrium prædixiſſet; & majorem ergà eum dilectionem teſtatus eſſet, &c. *Homilia 87. in Joannem.*

Poſt illum gravem caſum rurſus Petrum ad priorem reduxit honorem pœnitentia; & ei per totum terrarum Orbem Eccleſiæ præſidentiam tradidit: &, quod omnibûs majus eſt, illum nobis, majorem omnibûs Apoſtolîs in Dominum habere charitatem, oſtendit. *Homilia 80. ad populum Antiochenum.*

Petrus, ille Apoſtolorum Princeps, in Eccleſiâ prior amicus Chriſti, *Homilia 9. de Pœnitentia.*

ſti, qui revelationem ab hominibus non accepit, ſed â Patrê, ſicut ſibi Dominus teſtimonium reddit: *Beatus es, Simon Barjona: quia caro, & ſanguis, non revelavit tibi; ſed Pater meus, qui in cœlis eſt.* Hic idem Petrus. Petrum cùm dico, petram nomino indebilem, non ſe: crepidinem immobilem, Apoſtolum magnum, primum diſcipulorum, primum vocatum, & primum obedientem.

Ad Pſalmum 50. Atquè, ut intelligas, juſtos miſericordiæ præſidiô muniri, audi, quid Chriſtus dicat Petro, columnæ inquam illi, & baſi, ac propterèa Petro appellato; quia ſaxeâ fidê præditus erat: *Simon, Simon, ſæpè expetivit te Satanas, ut cribraret te velut triticum: ego autem oravi pro tê, &c.* Columna illa Eccleſiæ, illa fidei baſis, illud Apoſtolici chori caput. Petrus, an non, ſemel, & iterum, ac tertiò, Dominum abjuravit?

Philo Carpathius. 420.

In Cantic. *Caput ejus aurum, Cephas.*) Quòd aurum ipſum Cephas dicitur (quod Petrus, vel firmitas, interpretatur) ſtabilitatem eorum fidei aptiſſimè de-

declarat; ſive, quòd Petrus, qui, & Cephas, caput Eccleſiæ, ipſius ſponſæ, aliquandò futurus erat: utcumquè per aurum Sapientia deſignatur; quæ Filius eſt, Patri coæternus, & conſubſtantialis.

Nilus. 436.

Sacerdotium ſuſceperunt homines, ſimiles nobis, carnê, & ſanguinê compoſiti; ut, cùm aliquem in criminê deprehenderent, de propriîs peccatîs admoniti, humanitatem ergà homines ſui generis oſtenderent: ùt cerni poteſt in Petrô, primô lapidê Eccleſiæ; qui poſitus eſt poſt pœnitentiam vertex, caput, & faſtigium chori Apoſtolorum. *Epiſtolâ ad Euſebium. 310.*

Petrus, præcipuus Apoſtolorum. *Epiſtolâ ad Magnam.*

Joannes Caſſianus. 438.

Interrogemus non incipientem aliquem puerulum, cujus inſtitutio rudis; ſed ſummum illum, & inter diſcipulos, diſcipulum; & inter magiſtros, magiſtrum; qui, Romanæ Eccleſiæ gubernaculum regens, ſicut fidei habuit, ità & Sacerdotii principatum. Dic nobis ergò; dic nobis, Princeps Apoſtolorum, Petre; dic, quemadmodùm Eccleſiæ credere DEUM debeant. *De Incarnatione Dominî Lib. 3. Cap. 12.*

F Æquum

Digitized by Google

Æquum eſt enim; ut doceas nos, doctus â Dominô; & aperias nobis januam, cujus clavem accepiſti. Interroganti ergò Domino, quem eum crederent diſcipuli? reſpondit primus Apoſtolorum, Petrus; Unus utiquè pro omnibûs. Idem enim unius habuit reſponſio; quod habebat omnium fides: ſed Primum decuit reſpondere; ut idem eſſet ordo reſponſionis, qui erat honoris; & ipſe antecederet confeſſionê, qui antecedebat ætatê.

Cyrillus Alexandrinus. 439.

Lib. 2. in Joan. Cap. 12. Chriſtus hâc rê Petrum inſtruit, eum ſe eſſe; qui cuncta, ante quàm fiant, novit: nec, Simon, fore jam ſibi nomen, ſed, Petrus, prædicit: vocabulô ipsô commodè ſignificans; quòd in eô, tanquàm in petrâ, lapidêque firmiſſimô, ſuam eſſet ædificaturus Eccleſiam.

Lib. 4. Cap. 28. ad illud Joannis. *Domine, ad quem ibimus?* Per unum, qui præerat, omnes reſpondent, ſanctam profectò, ſanctíſque congruentem diſciplinam optimè conſervantes; & poſterioribus prudentiæ, & modeſtiæ, laudabilia præbentes exempla. Decet enim nos omnes confusè, nec proſilientes

tes impudenter, quaſi raptâ uti ratione; ſed cedere iis, qui, & conſiliô, & ordinê, præpoſiti ſunt. Opus erat igitur, divinitùs comprobatæ prudentiæ, ſoli reſponſionem committere illi; qui ordinê major erat.

Beatus Petrus, diſcipulorum omnium Princeps, narranti, quæ paſſurus erat, Salvatori reſiſtebat, clamans: *Propitius tibi eſto Domine, nè fiat hoc.* *Lib. 10. Cap. 41.*

Cùm Salvator â diſcipulîs quæreret: *Vos autem, quem me eſſe dicitis?* Petrus, ùt Princeps, capútque ceterorum, primus exclamavit: *Tu es Chriſtus, Filius DEI vivi.* *Lib. 12. Cap. 64.*

Petrus, Apoſtolorum apex. *Librô 14. Theſauri Capitê 2.*

Maximus Conſtant. 439.

Decebat, tantæ dignitatis, & ſapientiæ virum, non ab aliô cœleſtîs myſterii arcana requirere, niſi ab eô potiſſimum; quem non potuit caro, & ſanguis inſtruere; ſed cui Dominus ipſe ſua ſecreta dignatus eſt aperire. *Beatus es* (inquit) *Simon Barjona! quia caro, & ſanguis non revelavit tibi, ſed Pater meus, qui in cœlîs eſt.* Hunc enim ex ceterîs mortalibûs de totô Orbê Conditor *Epiſtolâ ad Orientales.* *Matt. 16.*

Orbis elegit; cui cathedram Magiſterii principaliter poſſidendam tenere, perpetuô Privilegii jurê conceſſit: ut, quiſquis divinum aliquod, aut profundum nôſſe deſiderat; ad hujus præceptionis oraculum, doctrinámque recurrat; nec illi humiliter offerre, quod ſolvendum eſt, erubeſcat; etiamſi ipſe, quod quæritur, non ignoret. Nunquid Angelus, de cœlô veniens, erat neſcius docere Cornelium; quem videlicet, ut id, quod ſibi agendum eſſet, ediſceret, deſtinavit ad Petrum? Poterat planè ſanctus Angelus docere hominem gentilem; quid ſibi opus eſſet ad ſalutem: ſed ejus nolebat uſurpare officium; cui docendi magiſterium fuerat commiſſum.

Paulus Emeſenus. 440.

Homiliâ habitâ Alexand. de Chriſti Nativitatê, deq; B. Cyrilli, qui ibi præſtò erat, præſtantiâ, & fidê.

Ubi autem: *Quem me eſſe dicitis?* inquit Chriſtus, nonnè Petrus, Apoſtolorum coryphæus, eorundemque os, reſpondit: *Tu es Filius DEI vivi?*

Baſilius Diaconus, & Archimandrita. 440.

Hauſimus hanc fidei notitiam, primò quidem ab Apoſtolorum

Prin-

Principê Petrô, ſecundùm cogni- Epiſt. ad
tionem, quam divinitùs acceperat. Theodo-
ſium, &
Iſidorus Peluſiota. 440.
Valenti-
nianum
AA.

Fecit hoc Chriſtus, cùm Petrum, Lib. 1.
Apoſtolici ſodalitii coryphæum, Epiſt.
non ſolùm corporeîs, ſed etiam 142.
ſpiritualibûs peccatîs, ac morbîs liberavit.

Non eâ de causâ Chriſtus, qui Epiſt.
pectus ipſum penetrat, ex diſcipu- 235.
lîs ſuîs percontabatur: *Quem me dicunt eſſe homines?* quòd variam hominum de ſe opinionem ignoraret; ſed, ut hâc rationê certam omnibus confeſſionem traderet; quam ab eô inſpiratus, Petrus, tanquàm baſis, ac fundamentum, jecit; ſuper quod Dominus Eccleſiam ſuam extruxit.

Id etiam, Apoſtolorum Anteſi- Lib. 2.
gnanus, Petrus hîs verbîs confirmat: Epiſt. 58.
Hanc promiſſionem implevit DEUS Act. 2.
ipſorum filiis, hoc eſt nobis, ſuſcitatô JESU.

Ac quidem Apoſtoli ea, quæ fe- Epiſt. 99.
cerunt, litterîs complexi ſunt; velut Petrus, Apoſtolici chori Præſul, in eô librô, quô res ſuas geſtas narrat, apertè pronuntiavit.

Digitized by Google

Sozomenus. 440.

Lib. 7. Cap. 4. Eô autem declarabat (*Imperator Theodoſius*) ſe velle: ut univerſi ſubditi eam religionem amplecterentur; quam Petrus, Apoſtolorum Princeps, Romanis ab initiô tradidiſſet.

Theodoretus. 450.

Ad Caput 1. ad Galatas. *Veni Hieroſolymam, ut Petrum viderem.*) Et hoc rurſus oſtendit ejus animæ virtutem. Etenim, cùm humana doctrina non indigeret; ùt, qui ab univerſorum DEô eam accepiſſet; Apoſtolorum Principi, quem par eſt, honorem tribuit. Eâ autem de causâ ad eum venit; non, ut ab eô aliquid diſceret, ſed, ut ſolùm videret.

Baſilius Seleucius. 450.

Sermone 1. in Danielem. His concurrens Petrus, Apoſtolorum coryphæus, clamat: *Juravit Davidi DEUS, &c.*

Serm. 4. in Davidem. Petrus, Apoſtolorum coryphæus, Chriſti diſcipulorum Præſes, eorum, quæ â Patrê revelantur, interpres diligentiſſimus, in maris fluctibûs ambulans.

Synodus Chalcedonenſis. 453.

Actione 3. Ter beatiſſimus, & omnî laudê di-

dignus, B. Petrus Apoſtolus, qui eſt petra, & crepido Catholicæ Eccleſiæ, & rectæ fidei fundamentum.

Galla Placidia. 453.

Dum in ipsô ingreſſu civitatis antiquæ hanc curam habuiſſemus; ut cultum B. Petro Apoſtolo redderemus; in ipsô adorandô altarî Martyris, Reverendiſſimus Leo Epiſcopus, paululùm ſe poſt orationem retinens, propter Catholicam fidem, apud nos deflevit, ipſum ſimiliter ſummum Apoſtolorum, (*ſcilicèt Petrum*) quem nuper adieramus, teſtem objiciens, Epiſcoporum multitudinê circumſeptus, quos ex innumerabilibûs civitatibûs Italiæ pro principatu proprii loci, ſeu dignitatê collegit; & verbis permiſcens lachrymas, ad communionem ſui fletûs, noſtros quoquè gemitus provocavit. *Epiſtolâ ad Theodoſium Imperatorem.*

Victor Antiochenus. 360. *

Nè quis caſu, aut temerè, Apoſtolos electos putet; Evangeliſta ſingulorum nomina ordinê recenſet. Dicit autem, Simoni impoſuiſſe nomen Petri; quô nimirum nomen rem ipſam anticipet: quia enim Chriſtus Dominus ſuprà petram, *Ad Marci Cap. 3.*

Digitized by Google

ctram, hoc eſt, ſuprà infractam, ſanctámque Petri doctrinam, inconcuſſámque ejus fidem, Eccleſiam ædificaturus erat; ob id prophetico ſpiritu Petrum illum appellat.

Ad Marc. Cap. 8. *Vos verò quem me eſſe dicitis?* Quid ad hoc quæſitum, Apoſtolorum Os, Petrus; qui nuſquam non fervidum ſe declarat? omnibus interrogatîs ſolus ipſe: *Tu es Filius DEI vivi*, reſpondit, &c.

Juvenalis, Epiſc. Hieroſolymitanus. 470.

Epiſtolâ ad Preſbyteros Palæſtinos. Cùm ſummus, & Princeps Apoſtolorum, beatus Petrus dixiſſet: *Tu es Chriſtus Filius DEI vivi, &c.*

Epiſcopi Orientales. 500.

Epiſt. ad Symmachum PP. Sicut docuit glorioſus Apoſtolorum Princeps, Petrus; cujus cathedram beatitudini tuæ credidit Chriſtus.

Andreas Cæſareenſis. 500.

Ad Apoc. Cap. 13. Simon Magus in beati Petri, Apoſtolorum coryphæi, multorúmque Romanorum præſentiâ, mortuum per impoſturam excitavit.

Ad Cap. 21. Per Jaſpidem probabile fit, Divum Petrum coryphæum ſignificari; ùt, qui Chriſti mortificationem in

in corporê ſuô portârit; vegetámque, & vernantem charitatem ergà illum ſemper oſtenderit: qui etiam per ferventem fidem ad loca paſcua Dux nobis extitit.

Anaſtaſius Imperator. 516.

DEUS, ac Salvator noſter, ſanctos Apoſtolos divinô Sermonê docuit, ac maximè B. Petrum; in quô fortitudinem Eccleſiæ ſuæ conſtituit. *Epiſtolâ ad Hormiſdam.*

Procopius Gazæus. 560.

Atquè indè eſt, quòd Salvator Petro cœli claves tradidit, adjunctâ ligandi, ſolvendíque Poteſtatê; cùm pulchram fidei confeſſionem edidiſſet. *Ad Caput 62. Eſaiæ.*

Andreas Cretenſis. 560.

Petrus ſuprà petram, id eſt Chriſtum, ſtabiliter fundatus eſt; & fidei fundamentum, &, quæ fit per virtutes Eccleſiæ, diſpenſationem in ſe ſuſcepit. *Oratione de Tranſfiguratione Domini.*

Evagrius. 600.

Beatiſſimus, & omnî laudê celebrandus Apoſtolus, Petrus, qui eſt petra, & baſis, Catholicæ, & Orthodoxæ fidei fundamentum. *Lib. 2. Cap. 4.*

De laboribûs, certaminibûs, & peregrinationibûs SS. Petri, & Pauli.

Sophronius Hieroſolymitanus. 630.

Petro Mundi procuratio committitur; & traduntur cœleſtium theſaurorum claves: ſuper cœtum Apoſtolorum conſtitutus eſt.

Dialogô de Incarnationè Verbi.

Maximus Monachus. 650.

Ad hanc luctam ſummus quoquè Apoſtolorum, Petrus, diſcipulos excitans: *Sobrii*, inquit, *eſtote, &c.*

Epiſtolâ ad Martinum Papam.

Stephanus Dorenſis. 650.

Magnus ſecundùm veritatem, & Princeps Apoſtolorum, Petrus, paſcere primus oves juſſus eſt Catholicæ Eccleſiæ.

In edictô pro ſextâ Univerſali Synodô.

Conſtantinus Quartus Imp. 680.

Hæc Petrus; qui, & petra fidei eſt, & Princeps Apoſtolorum.

In Theodoriâ rerum Eccleſiaſticarum.

Germanus Conſtantinopolitanus 720.

Vertex enim ornatûs, & corona duodecim lapillorum, Apoſtoli ſunt: Petra verò, ſanctiſſimus Apoſtolus, primus hierarchiarum Chriſti.

Joan-

Joannes Damaſcenus. 730.

Hoc, inquam, Petre â Chriſtô ſupplex contende; ab eô, inquam, qui Eccleſiæ immaculatus ſponſus eſt; qui te cœleſtis Regni clavicularium inſtituit; qui tibi, vinciendorum, ac ſolvendorum peccatorum Poteſtatem conceſſit; quem tu divinô orê DEI viventis Filium prædicâſti, &c. Aſſumſit Dominus Petrum, ùt Antiſtitem; qui totius Eccleſiæ gubernacula ſuſcepiſſet. *Oratione de Transfiguratione Domin.*

Princeps diſcipulorum Petrus, fidei petra, ſalutiferæ paſſionis temporê, certô quôdam conſiliô, aliquantiſper â DEô deſertus, eò peccati prolapſus eſt; ut Dominum abjuraret: non tamen ſalutis ſpem abjecit; ſed acerbiſſimas ex oppreſsô pectorê lacrymas profudit; Principem locum rurſus tenuit: quemadmodùm totius Orbis magiſter inſtitutus fuerat; ità etiam pœnitentiæ exemplar effectus. *Hiſtoria Barlaam Cap. 11. Luc. 22.*

Elias Cretenſis. 780.

Quòd ſi etiam Principem illum Petrum â ſanctô hôc virô legislatorê dictum fuiſſe exiſtimemus; nè ſic quidem malè accipiemus. Nam, cùm ipſe paſtoralem curam, & præ- *In orationem primam Nazianzeni.*

fecturam primus â verô paſtorê acceperit; haudquaquàm abſurdè ipſe, & omnis paſtoralis diſciplinæ legislator (duntaxat poſt primum, & verum paſtorem,) & lex ipſius, conſtitutiones dici queunt.

Conſtantinus, & Irene AA.

780.

Epiſtolâ ad Epiſcopos in Synodô ſecundâ Nicænâ.

Petrus, Apoſtolicæ Sedis Primus Dux, ſervilem, & temerariam inſaniam verberans, Judaici auditûs inſtrumentum gladiô amputavit.

Synodus Nicæna ſecunda.

780.

Can. 4. *1. Pet. 5.*

Præcepit enim & Petrus, Apoſtolus ſummus: *Paſcite gregem Domini Epiſcopatum gerentes, non per vim, ſed ſpontê, ac voluntatê ſecundùm DEUM.*

Theophanes Cerameus. 800.

Sermonê de ſanctîs Apoſtolîs

Ego verò dico tibi, quòd tu es Petrus; & ſuper hanc petram, ædificabo Eccleſiam meam. Tu, inquit, Petrus es, petra fies fidei, verbi, & Eccleſiæ firmatæ fundamentum; ac ſpiritualis ædificationis primus aditus: ſuper hanc enim confeſſionem fundamentum Eccleſiæ ſtabit.

Digitized by Google

bit. Talî namquè petrâ, & rupê collocatâ, reliqua dogmata firmè, ac tutè ædificabuntur.

Theodorus Studites. 820.

Audi Apoſtolicum caput, â DEô electe Claviger Regni cœlorum, petra fidei; ſuper quam ædificata eſt Eccleſia Catholica. *Epiſtolâ ad Paſchalem PP.*

Proindè intelligo aſſervari Romæ claves Petri, Apoſtolici ſenatûs Principis, honoris gratiâ; etiamſi claves nullas ſenſibiles Dominus Petro dederit, ſed orê tenùs in hôc; ut penes illum eſſet Poteſtas ligandi, atquè ſolvendi. *Epiſtolâ de imaginibûs.*

Methodius Conſtantinopolitanus. 830.

Petrus Apoſtolus Romæ prædicavit; ut, tamquàm coryphæus ſanctorum Apoſtolorum, in ordinê Apoſtolatûs factus primus, in urbê Româ fieret particeps paſſionum Chriſti. *In Martyriô Dionyſii Areopagitæ.*

Michaël Syngellus. 830.

Hic magno illi, & omnium ſummo, Petro comparandus eſt; cui æternam Filii generationem Pater revelavit: ſuper quem, tamquàm petram, & inconcuſſum fidei funda- *In Dionyſiô Areopagita.*

damentum, Chriſtus, veræ vitæ petra, qui omnia fecit, & continet, propriam Eccleſiam fabricavit: quemquè cœleſtis habitationis, ac hæreditatis clavigerum, ac hæredem declaravit; ac poteſtatem illi divinam, ligandi, atquè ſolvendi funes peccatorum præbuit.

Ignatius Conſtantinopolitanus. 860.

Epiſtolâ ad Arianum Secundum. Omnium Magiſter dicit Petro, & magno, ſummo Apoſtolorum: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.* Tales beatas voces non ſecundùm quandam utiquè ſortem Apoſtolorum Principi Petro ſolùm circumſcripſit, & definivit; ſed, ad Succeſſores quoquè derivari voluit.

Leo Sextus Imp. 900.

In Sermonê de Petrô. Poſt reſurrectionem ter Petrum Dominus percontatus, an ab eô diligeretur? Principem paſtorem conſtituit; dedítque ei paſcendi poteſtatem; petens ab eô paſcendi curam, tamquàm vicem redamandi. Idcircò enim ajebat: *Amas me? paſce agnos meos.* Petrus verò, cùm intelligeret, principatum eum magnum eſſe, & magnîs indigentem

tem viribûs; viderétque Joannem ſequentem, illum dico, *quem JESUS* vehementer amabat: *Hic*, inquit, *quid?* Quod perindè erat, quaſi diceret: Menè præfici vis Caput diſcipulis? hunc verò, â tê dilectum, qui voluit ſedere ad dexteram, hunc, inquam, quid facere jubes? Nè igitur occaſionem erroris aliqui conciperent; quòd omnibus diſcipulis communiter dixiſſet: *Quæcunquè ſolveritis in terrâ, &c.* reſpondit Dominus, quaſi increpans Petrum: *Sic volo eum manere, donec veniam; quid ad te? Tu me ſequere*; id eſt, ſequere me hôc baculô paſtoralî: &, ſicut ego, cùm eram vobiſcum, ſervabam vos, ùt pater, & caput, ac magiſter, vigilans pro vobîs; ſic tu eſto meô locô, & ſequere me, principatu, ac poteſtatê tuâ, fratres tuos confirmans. Te enim volo eſſe meô locô. Undè manet in hodiernum uſquè diem Petrus ſequens Chriſtum in Succeſſorê ſuô.

Simeon Metaphraſtes. 850.

Cùm verò, quæ Hieroſolymîs erat Eccleſia, ad hoc eſſet congregata; ut Petrus, Primus Apoſtolorum, *In vitâ Jacobi Apoſtoli.*

rum, præeſſet fidei, & dejiceret ſemina impietatis: *Viri fratres*, inquit Jacobus, &c.

In encomiô Joannis. Petrus non audebat Dominum interrogare; quamvìs inter Apoſtolos primatum teneret.

Pſellus. 1050.

In Cantica. Ad illud: *Crura ejus ſunt columnæ marmoreæ.* Per crura Petrum intellige, Apoſtolorum Principem; ſuper quem Dominus in Evangeliô Eccleſiam ſe ædificaturum promiſit. *Matt. 16.*

Theophylactus. 1071.

Ad Caput 16. Matthæi. Remunerat Petrum Dominus, mercedem ei dans magnam; quòd ſuper eum ædificavit Eccleſiam.

Ad Caput 22. Lucæ. *Tu converſus.*) Planus hujus intellectus eſt: quia te habebo, ùt Principem Diſcipulorum; poſtquàm mê negatô fleveris, & ad pœnitentiam veneris; confirma ceteros. Hoc enim te decet; qui poſt me Eccleſiæ petra es, & firmamentum.

Ad Cap. 21. Joannis. Totius Orbis ovium præfecturam Petro committit: non autem alii, ſed huic tradit; primùm quidem; quia omnes præcellebat, & totius cœtûs os erat, &c.

Et

Et hoc inſignis humilitatis animi ſignum; ſi, qui tanta tranſegerat, ad Petrum abiit; non utilitatis gratiâ, ſed ſolô viſendi ſtudiô, honorans eum, ceu majorem ſe. Propterea neque dixit; ut cernerem Petrum; ſed, ut viderem, & cum obſervationê intuerer; quod magnas, & præclaras urbes addiſcentes dicunt: perindè, ac nos abimus ad ſanctos Viros; ſed nos potiùs utilitatis causâ; ille verò ſolius honoris gratiâ. *Ad Cap. I. Epiſt. ad Gal.*

Oecumenius. 1077.

Surgit Petrus, non Jacobus, tamquàm ferventior, & veluit is; cui Diſcipulorum præſidentia commiſſa erat. *Ad Cap. 1. Act.*

Redii Hieroſolymam, ut Petrum viderem. Conſidera animi modeſtiam. Poſt tot, tantáque certamina abiit; ut videret Petrum, tamquàm majorem. Ut autem etiam maneret, causá honoris, quem Petro deferebat, actum eſt. *Ad Caput 1. Epiſtolæ ad Galatas.*

Georgius Cedrenus. 1100.

Gregorius, Apoſtolicus vir, & Petri, Apoſtolorum coryphæi confeſſor. *In compendiô hiſtoriarum fol. 375.*

Euthy-

rum, præeſſet fidei, & dejiceret ſemina impietatis: *Viri fratres*, inquit Jacobus, &c.

In encomiô Joannis. Petrus non audebat Dominum interrogare; quamvìs inter Apoſtolos primatum teneret.

Pſellus. 1050.

In Cantica. Ad illud: *Crura ejus ſunt columnæ marmoreæ.* Per crura Petrum intellige, Apoſtolorum Principem; ſuper quem Dominus in Evangeliô Eccleſiam ſe ædificaturum promiſit.

Matt. 16.

Theophylactus. 1071.

Ad Caput 16. Matthæi. Remunerat Petrum Dominus, mercedem ei dans magnam; quòd ſuper eum ædificavit Eccleſiam.

Ad Caput 22. Lucæ. *Tu converſus.*) Planus hujus intellectus eſt: quia te habebo, ùt Principem Diſcipulorum; poſtquàm mê negatô fleveris, & ad pœnitentiam veneris; confirma ceteros. Hoc enim te decet; qui poſt me Eccleſiæ petra es, & firmamentum.

Ad Cap. 21. Joannis. Totius Orbis ovium præfecturam Petro committit: non autem alii, ſed huic tradit; primùm quidem; quia omnes præcellebat, & totius cœtûs os erat, &c.

Et

Et hoc inſignis humilitatis animi ſignum; ſi, qui tanta tranſegerat, ad Petrum abiit; non utilitatis gratiâ, ſed ſolô viſendi ſtudiô, honorans eum, ceu majorem ſe. Propterea neque dixit; ut cernerem Petrum; ſed, ut viderem, & cum obſervationê intuerer; quod magnas, & præclaras urbes addiſcentes dicunt: perindè, ac nos abimus ad ſanctos Viros; ſed nos potiùs utilitatis causâ; ille verò ſolius honoris gratiâ. *Ad Cap. 1. Epiſt. ad Gal.*

Oecumenius. 1077.

Surgit Petrus, non Jacobus, tamquàm ferventior, & veluti is; cui Diſcipulorum præſidentia commiſſa erat. *Ad Cap. 1. Act.*

Redii Hieroſolymam, ut Petrum viderem. Conſidera animi modeſtiam. Poſt tot, tantáque certamina abiit; ut videret Petrum, tamquàm majorem. Ut autem etiam maneret, causá honoris, quem Petro deferebat, actum eſt. *Ad Caput 1. Epiſtolæ ad Galatas.*

Georgius Cedrenus. 1100.

Gregorius, Apoſtolicus vir, & Petri, Apoſtolorum coryphæi confeſſor. *In compendiô hiſtoriarum fol. 375.*

Euthy-

Euthymius. 1118.

Ad Caput 16. Matthæi. *Super hanc petram, ædificabo Eccleſiam.*) Tu es Petrus; ùt, qui poſt abnegationem fidei, petra futurus es, vel tanquàm jam prudentiâ firmus. Itaquè ſuper hanc firmitatem ædificabo Eccleſiam meam; ſive, te ponam fundamentum credentium. *Et dabo tibi claves Regni cœlorum.*) Cúmque confeſſus eſſet, ipſum eſſe DEI Filium legitimum, jam ei demonſtrat ſuæ divinitatis dignitatem, dicens: *Ædificabo ſuper te Eccleſiam meam; & dabo tibi claves Regni cœlorum*: videlicèt, ut ad illud introducas; ſiquidem clavigerì eſt, introducere.

Ad Caput 21. Joannis. Petro paſcendi curam, & gubernationem committit; ut, qui, & priùs amarîs illîs lacrymîs negationis maculam abluerit; & nunc rurſum pro trinâ negationê trinam offerat confeſſionem. Et poſt: *Et, cùm hæc dixiſſet, dicit illi: Sequere me.*) Hinc rurſum oſtendit: quòd præ ceterîs ſibi eum familiarem faciat, ac ampliorî dignetur honorê; ut etiam promtior fiat. Quòd, ſi quis dicat: Quomodò ergò Jacobus

bus Hieroſolymitanam accepit ſedem? Dicemus: quòd Petrus Orbis conſtitutus eſt Præceptor.

Primùm apparuit Chriſtus Magdalenæ, & alteri Mariæ; deindè his duobus; poſtmodùm Petro; demum verò illis duobus. Sanè his non habita eſt fides: Petro verò, tamquàm ſummo, & ceterorum Principi, creditum eſt; & ità duo, qui apud Lucam ab Emaus reverſi ſunt, invenerunt Apoſtolos, dicentes: *Surrexit Dominus verè, & viſus eſt â Simone.* *Ad Cap. 16. Marci.*

Nilus Theſſalonicenſis. 1150.

Petrus quidem, & Apoſtolus, & Apoſtolorum Princeps, &c. Et Petrus quidem Præceptor univerſi Orbis. *De Primatu Papæ.*

Theodorus Balſamon. 1191.

Portæ inferi adversùs Eccleſiam non prævalebunt; quæ â Dominô ſuprà DEI præconem Petrum ædificata eſt. *Ad Canonem 16. Synodi Carthaginenſis.*

Nicephorus Calliſtus. 1350.

Sub Claudii Imperiô, quæ omnia ſapienter propter ſummum in genus humanum amorem dirigit providentia, quaſi anteſignanum, & inſu- *Lib. 2. Hiſtoriæ Cap. 14.*

ſuperabilem, atquè invictum fidei propugnatorem, qui virtutis, ardoríſque gratiâ primas inter Apoſtolos divinitùs eſt conſecutus, Petrum, perindè atquè contrà feram agreſtem, ac pernitioſam, excitavit.

Cap. 44. Coryphæus, & Princeps ejus chori, eſt Petrus.

Gennadius Scholarius. 1450.

De Primatu Papæ Sect. 2. Si mundanæ Poteſtates, quandò disjunctæ ſunt, intereunt, ac dilabuntur; quomodò debuit Chriſtus Eccleſiam ſuam omittere ſinè capitê? ut confuſio ſequeretur, & ex confuſionê deſtrueretur: ſed uti ſuprà omnem ordinem poſitus, & uti exiſtens is, qui ordinem conſtituit, voluit, & ordinê ſuam ſocietatem, videlicèt Eccleſiaſticam, contineri; &, ùt ipſe in terrîs erat Caput, Dominus, ac magiſter Diſcipulorum, & pater, & paſtor; ſic, cùm decreviſſet ad paternum thronum aſcendere, Petrum præfectum ipſis conſtituit, patrem, & magiſtrum; &, ut unô verbô dicam, ſuum Vicarium, & Succeſſorem.

Gregorius Trapezuntius. 1460.

Ad illud Joannis. *Si eum volo manere.*) Petrus etiam

etiam anteà, quandò ipſi claves Regni cœlorum commendatæ fuerunt, totius Eccleſiæ Princeps conſtitutus, apertiùs tunc vel reſtituitur, vel confirmatur.

Zaga Zabo Epiſcop. Æthiops. 1540.

Credo, ſanctum Petrum, petram eſſe Legis; quæ Lex ædificata eſt ſuper ſanctos Prophetas, fundamentum, & caput Eccleſiæ Catholicæ, & Apoſtolicæ, Orientalis, & Occidentalis, ubi eſt nomen Domini noſtri JESU Chriſti; cujus Eccleſiæ Poteſtatem Petrus Apoſtolus habet, ac claves Regni cœlorum; quibûs claudere, & aperire; ſolvere, & ligare poteſt. *In Confeſſione fidei Æthiopicæ.*

Hieremias Patr. Conſtantinopolitanus. 1580. *Reſponsô 2. Capite de juſtitiâ fidei, & bonis operibûs.*

Age igitur, tu venerandorum Apoſtolorum coryphæe, Petre, dic teſtimonium, &c.

Ex Apoſtolîs autem Coryphæus inquit: *Accipietis donum Spiritûs Sancti.* *Reſponsô 3. Act. 2.*

Aſ-

Aſſerunt Patres Latini.

Tertullianus. Annô, poſt natum Chriſtum, 200.

De præſcriptionibûs Hæreticorum Cap. 22. LAtuit aliquid Petrum, ædificandæ Eccleſiæ petram dictum, claves Regni cœlorum conſecutum, & ſolvendi, & alligandi in cœlîs, & in terrîs Poteſtatem?

De Monogamiâ Cap. 8. Petrum ſolum invenio, maritum per ſocrum; monogamum præſumo, per Eccleſiam; quæ ſuper illum ædificata, omnem gradum ordinis ſui de monogamîs erat collatura.

De Pudicitiâ Cap. 21. *Super te*, inquit, *ædificabo Eccleſiam meam, &c. Dabo tibi claves*, non Eccleſiæ; *& quæcunquè ſolveris*, vel alligaveris; non, quæ ſolverint, vel alligaverint. Sic enim & exitus docet: In ipsô Eccleſia extructa eſt, id eſt, per ipſum; ipſe clavem imbuit: vides quam.

Cyprianus. 250.

Epiſtola 40. Li. 1. Ep. 8. DEUS unus eſt, & Chriſtus unus, & una Eccleſia, & Cathedra una, ſuper Petrum Domini você fundata. Aliud altare conſtitui, aut Sacerdotium novum fieri, præter unum altare, & unum ſacerdotium, non poteſt.

Pe-

Petrus tamen, ſuper quem ædificata â Dominô fuerat Eccleſia, unus pro omnibûs loquens, & Eccleſiæ você reſpondens, ait: *Domine, ad quem ibimus?* *Epiſt.55. Li. 1. Ep. 3. Joan. 6. Libró 4.*

Converſus Dominus ad duodecim, dixit: Nunquid & vos vultis ire? Reſpondet ei Petrus, dicens: Domine, ad quem ibimus? verba vitæ æternæ habes; & nos credimus, & cognovimus: quoniam tu es Filius DEI vivi. Loquitur illic Petrus; ſuper quem ædificata fuerat Eccleſia. *Epiſt. 10. Epiſt.69. Joan. 6.*

Una eſt Eccleſia, â Chriſtô Dominô ſuper Petrum, originê unitatis, & rationê fundata. *Epiſt.70. Li. 1. Ep. 12.*

Nam, nec Petrus, quem primum Dominus elegit, & ſuper quem ædificavit Eccleſiam ſuam, cùm ſecum Paulus de circumciſionê poſtmodùm diſceptaret, vindicavit ſibi aliquid inſolenter. *Epiſt.71. ad Quintum fratrem.*

Petro primùm Dominus, ſuper quem ædificavit Eccleſiam, & undè unitatis originem inſtituit, & oſtendit, Poteſtatem iſtam dedit; ut id ſolveretur in cœlîs, quod ille ſolviſſet in terrîs. *Epiſt.73. ad Jubajanum.*

Loquitur Dominus ad Petrum: *Ego tibi dico*, inquit: *quia tu es Pe-* *De unitatê Ec-*

trus,

clesiæ Ca- *trus, & ſuper illam petram ædificabo*
tholicæ. *Eccleſiam meam; & portæ inferorum*
Matt. *non vincent eam. Et tibi dabo claves*
16. *Regni cœlorum; & quæ ligaveris ſu-*
per terram, erunt ligata & in cœlîs,
&c. Et iterum eidem poſt reſur-
Joan. 21. rectionem ſuam dicit: *Paſce oves*
meas. Super illum unum ædificat
Eccleſiam ſuam; & illi paſcendas
mandat oves ſuas. Et quamvìs
Apoſtolis omnibus poſt reſurre-
ctionem ſuam parem Poteſtatem
Joan. 20. tribuat, & dicat: *Sicut miſit me Pa-*
ter, & ego mitto vos; accipite Spiri-
tum ſanctum: ſi cui remiſeritis pecca-
ta, remittentur illi; ſi cui tenueritis,
tenebuntur; tamen, ut unitatem
manifeſtaret, unam Cathedram con-
ſtituit; & unitatis ejuſdem origi-
nem, ab unô incipientem, ſuâ au-
ctoritatê diſpoſuit. Hoc erant
utiquè, & ceteri Apoſtoli, quod
fuit Petrus, parî conſortiô præditi,
& honoris, & Poteſtatis; ſed exor-
dium ab Unitatê proficiſcitur. Pri-
matus Petro datur; ut una Chriſti
Eccleſia, & cathedra una monſtre-
tur. Et paſtores ſunt omnes: ſed
grex unus oſtenditur; qui ab Apo-
ſtolîs omnibûs unanimî conſenſio-
nê paſcatur.

Cum

Cum ſeptem liberîs planè copulatur, & mater, origo, & radix, quæ Eccleſias ſeptem poſtmodùm peperit, ipſa prima, & una, ſuper Petrum, Domini você fundata. *Exhortatione ad Martyrium Cap. 11.*

Zeno Veronenſis. 260.

Non ſinè rationê Simoni, ſuper quem ædificavit Eccleſiam Chriſtus, Petrus, nomen impoſuit. *Sermone de Circumciſione.*

Marcellus Primus. 309.

Ipſe eſt caput totius Eccleſiæ, cui ait Dominus: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.* *Epiſtola 1.*

Melchiades. 313.

Licet cunctorum Apoſtolorum par eſſet electio: beato tamen Petro conceſſum eſt, ut aliîs præemineret. *Epiſtola ad Epiſcopos Campaniæ.*

Julius Primus. 352.

Sicut in unô corporê multa membra habemus, omnia autem membra non eundem actum habent: ità multi unum corpus ſumus in Chriſtô, ſinguli autem, alter alterius membra. Connexio totius corporis unam ſanitatem, unam pulchritudinem facit; & hæc quidem connexio totius operis *Epiſtola primâ ad Epiſcopos Orientales.*

ris unanimitatem requirit; ſed præcipuè exigit concordiam ſacerdotum: quibus, etſi dignitas communis non eſt, tamen ordo generalis eſt. Quoniam inter beatiſſimos Apoſtolos, in ſimilitudinê honoris, fuit quædam diſcretio Poteſtatis: &, cùm omnium par eſſet electio; uni tamen datum eſt, ut ceterîs præemineret. De quâ formâ orta eſt Epiſcoporum quædam diſtinctio; & magnâ ordinationê proviſum: nè omnia ſibi omnes vindicarent.

Hilarius. 350.

Ad Pſalm. 131. Cùm JESUS quædam de paſſionê ſuâ locutus ad Diſcipulos fuiſſet, & Petrus, tamquàm indignum hoc DEI Filiô, deteſtatus eſſet: Petrum, cui ſuperiùs claves Regni cœlorum dederat, ſuper quem Eccleſiam ædificaturus erat, adversùs quam portæ inferi nihil valerent; qui, quæ in terrîs vel ſolviſſet, vel ligâſſet, ea in cœlîs vel ſoluta perſiſterent, vel ligata. Hunc itaquè, talî convitiô deteſtantem, hoc Sacramentum paſſionis excepit: *Vade poſt me Satana, ſcandalum mihi es.* Tanta enim ei religio fuit pro huma-

mani generis ſalutê patiendi; ut Petrum, primum Filii DEI confeſſorem, Eccleſiæ fundamentum, cœleſtis Regni janitorem, & in terrenô judiciô judicem cœli, Satanæ convitiô nuncuparet.

Petrus reſpondit: *Tu es Chriſtus, Filius DEI vivi, &c.* Et dignum planè confeſſio Petri præmium conſecuta eſt: quia DEI Filium in hominê vidiſſet. Beatus hic eſt; qui, ultrà humanum modum oculos intendiſſe, & vidiſſe, laudatus eſt: non id, quod ex carnê, & ſanguinê erat, contuens; ſed DEI Filium cœleſtis Patris revelationê conſpiciens; dignúſque indicatus; qui, quod in Chriſtô DEI eſſet, primus agnoſceret. O! in nuncupationê novi nominis felix Eccleſiæ fundamentum! dignáque ædificationê illius petra; quæ infernas leges, & Tartari portas, & omnia mortis clauſtra diſſolveret. O beatus cœli janitor! cujus arbitrio claves æterni aditûs traduntur; cujus terreſtre judicium præjudicata auctoritas ſit in cœlô: ut, quæ in terrîs, aut ligata ſint, aut ſoluta, ſtatuti ejuſdem conditionem obtineant & in cœlô.

In Matthæum Canonê 16.

Ambroſius. 374.

Sermone 11. de Mirabilibûs. *Matt. 16.* Hanc ſolam Eccleſiæ navem aſcendit Dominus; in quâ Petrus magiſter eſt conditus, dicentê Dominô: *Super hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.* Quæ navis in altum ſeculi iſtius ità natat; ut pereuntê mundô omnes, quos ſuſcepit, ſervet illæſos. Cujus figuram jam in veterî videmus Teſtamentô. Sicut enim Noæ arca, naufragantê mundô, cunctos, quos ſuſceperat, incolumes ſervavit; ità, & Petri Eccleſia, conflagrantê ſeculô, omnes, quos amplectitur, repræſentabit illæſos. Et, ſicut tunc tranſactô diluviô, ad arcam Noæ columba ſignum pacis detulit; ità, & tranſactô judiciô, ad Eccleſiam Petri Chriſtus gaudium pacis referet: quia ipſe columba, vel pax eſt.

Serm. 47. Petrus, fidelior factus eſt, poſtquàm fidem ſe perdidiſſe deflevit; atquè ideò majorem gratiam reperit, quàm amiſit. Tamquàm bonus enim paſtor tuendum gregem accepit; ut, qui ſibi antè infirmus fuerat, fieret omnibus firmamentum; &, qui ipſe interrogationis

ten-

tentatiônê nutaverat, ceteros fideî ſtabilitatê fundaret. Deniquè, pro ſoliditatê devotionis Eccleſiarum, petra dicitur, ſicut ait Dominus: *Tu es Petrus; & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.* Petra dicitur; eò, quòd primus in nationibûs fidei fundamenta poſuerit; &, tamquàm ſaxum immobile, totius operis Chriſtiani compagem, molémque contineat.

Primum ſignum mirabilium ſuorum Petrus fecit, claudo pedum reſtituendo veſtigia. Diximus frequenter, ipſum Petrum â Dominô nuncupatum, ſicut ait: *Tu es Petrus; & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.* Si ergò Petrus petra eſt, ſuper quam ædificatur Eccleſia; rectè priùs pedes ſanat: ut, ſicut in Eccleſiâ fundamentum continet; ità, & in hominê membrorum fundamentum confirmet. *Serm. 68.*

Undè & contriſtatur Petrus, quia tertiò interrogatur: *Amas me?* Is enim interrogatur, de quô dubitatur; ſed Dominus non dubitat, qui interrogabat; non, ut diſceret, ſed, ut doceret: quem, elevandus in cœlum, ſui amoris nobis velut Vica- *Ad Caput 24. Lucæ. Joan. 20.*

carium relinquebat. Sic enim habes: *Simon Joannis, diligis me? Utiquè, tu ſcis Domine, quia amo te. Dicit ei JESUS: Paſce agnos meos.* Benè conſcius ſui, non ad tempus aſſumtum, ſed jam dudùm DEO cognitum, Petrus teſtificatur affectum. Quis eſt alius, qui de sê hoc profiteri poſſit? Et ideò, quia ſolus profitetur ex omnibûs, omnibus antefertur.

Ad Cap. 1. ad Galatas. Dignum fuit, ut cuperet videre Petrum: quia primus erat inter Apoſtolos; cui delegaverat Salvator curam Eccleſiarum; non utiquè, ut aliquid ab eô diſceret, qui jam ab auctorê didicerat; â quô & ipſe Petrus fuerat inſtructus: ſed, propter affectum Apoſtolatûs; &, ut ſciret Petrus, hanc ipſi datam licentiam; quam & ipſe acceperat.

Ad Cap. 2. Petrum (*Paulus*) ſolum nominat, & ſibi comparat: quia primatum ipſe acceperat ad fundandam Eccleſiam, &c. Soli Petro gratia primatûs inter Apoſtolos eſt conceſſa.

Ad Cap. 12. poſterioris ad Corinth. Prior ſecutus eſt Andreas Salvatorem, quàm Petrus; & tamen primatum non accepit Andreas, ſed Petrus.

Æter-

Æterne rerum conditor: *In Hymno qui incipit.*
Hôc (ſcilicèt gallô) *nauta vires colligit,*
Pontique miteſcunt freta:
Hoc ipſa petra Eccleſiæ
Canentê, culpam diluit.

Prudentius. 370.

Et jam tenemus obſides *Hymnô de S. Laurentiô*
Fidiſſimos hujus ſpei:
Hic nempè jam regnant duo
Apoſtolorum Principes:
Alter, vocatur Gentium;
Alter cathedram poſſidens
Primam, recludit creditas
Æternitatis januas.

Optatus Milevitanus. 370.

In urbê Româ Petro primo cathedra Epiſcopalis eſt collata; in quâ ſedit omnium Apoſtolorum caput, Petrus; undè, & Cephas appellatus eſt: in quâ unâ cathedrâ unitas ab omnibûs ſervaretur; nè ceteri Apoſtoli ſingulas ſibi quiſquè defenderent: ut jam ſchiſmaticus, & peccator eſſet; qui, contrà ſingularem cathedram, alteram collocaret. Ergò cathedra unica eſt; quæ eſt prima de dotibûs. Sedit prior Petrus, &c. *Contrà Donatiſtas Lib. 2.*

Potuit ubiquè caput Apoſtolorum, *Lib. 7.*

rum, Petrus ità ſe gubernare; ut nihil incurreret, quod doleret: ſed ideò in unô titulô ejus multa videntur errata; ut poſſit oſtendi, bonô unitatis, omnia debere DEO ſervari.

Pacianus. 380.

Epiſt. 3. ad Sympronianum.

Ad Petrum locutus eſt Dominus: ad unum, ideò; ut unitatem fundaret ex DEô unô: mox idipſum in commune præcipiens; qualiter tamen ad Petrum incipit: *Et ego tibi dico*, inquit: *quia tu es Petrus, & ſuper iſtam petram ædificabo Eccleſiam meam, &c.*

Damaſus. 380.

Epiſt. 2.

Princeps Apoſtolorum, Petrus ſolus, & præ omnibûs creditus eſt; atquè percipere meruit â Regê Regum, Chriſtô DEô, claves Regni cœlorum, ad aperiendum fidelibus, & benevolis hominibus in eundem Dominum noſtrum; & claudendum infidelibus, & malevolis.

Epiſt. 4. quæ inſeritur concilio Tolenſi, appellatúrq;

Syricius. 390.

Cùm in unum plurimi fratres conveniſſemus ad Sancti Apoſtoli Petri Reliquias; per quem, & Apoſto-

ſtolatûs, & Epiſcopatûs in Chriſtô cœpit exordium: placuit nobis, &c. *Epiſtola tractatoria ad Epiſcopos Afros.*

Hieronymus. 390.

Nullus de Diſcipulîs, nequè Petrus, qui caput eſt Eccleſiæ; quia, & ipſe negavit: nullus de hominibûs; quia totus Mundus ad inferiorem partem declinaverat, præter unum hominem, qui eſt Chriſtus. *Ad Pſalm. 13.*

Sicut ipſe lumen Apoſtolis donavit; ut Lumen Mundi appellarentur; ceteráque ex Dominô ſortiti ſunt vocabula: ità & Simoni, qui credebat in petram Chriſtum, Petri largitus eſt nomen. Ac ſecundùm metaphoram petræ rectè dicitur ei: *Ædificabo Eccleſiam meam ſuper te, &c.* Prudens lector inquirat: quomodò poſt tantam beatitudinem: *Beatus es Simon Barjona, &c.*! nunc audiat: *Vade retrò me Satana, ſcandalum mihi es?* aut quæ ſit tam repentina converſio; ut poſt tanta præmia Satanas appelletur? Sed, ſi conſideret, qui hoc quærit, Petro illam benedictionem, ac beatitudinem, ac poteſtatem, & ædificationem ſuper eum, Eccleſiæ in futurô promiſſam, non in præſentî datam, intelliget: *Ædificabo,* in- *Ad Cap. 16. Matth.*

inquit, *ſuper te Eccleſiam meam, & portæ Inferi non prævalebunt adversùs eam; & dabo tibi claves Regni cœlorum*: omnia de futurô. Quæ, ſi ſtatim dediſſet ei; nunquàm in eô pravæ confeſſionis error inveniſſet locum.

Ad Cap. 2. Epiſt. ad Gal. Et quomodò, cùm etiam de minimîs fratribûs hoc faciendum juſſerit, auſus eſt Apoſtolorum maximum (*Petrum*) in publicâ faciê tam procaciter, tam conſtanter arguere? niſi & Petro ſic placuiſſet argui; & Paulus non ei faceret injuriam, de quô antè dixerat: *Veni Hieroſolymam videre Petrum.*

Lib. I. *adverſùs Jovinianum Cap.* 14. *Matt.* 16. 18. At dicis: Super Petrum fundatur Eccleſia; licèt id ipſum aliô in locô ſuper omnes Apoſtolos fiat; & cuncti claves Regni cœlorum accipiant; & ex æquô ſuper eos Eccleſiæ fortitudo ſolidetur: tamen propterea inter duodecim unus eligitur; ut capitê conſtitutô ſchiſmatis tollatur occaſio.

Lib. 1. Dial. adverſùs Pelagianos. C. 4. *Epiſt.* 54. Ut Plato, Princeps Philoſophorum; ſic Petrus, Princeps Apoſtolorum fuit; ſuper quem Eccleſia Domini ſtabilî molê fundata eſt; quæ nec impetu fluminis, nec ullâ tempeſtatê concutitur.

Si Apoſtolus Petrus, ſuper quem Do-

Digitized by Google

Dominus fundavit Eccleſiam, & prophetiam, & promiſſionem Domini, illô temporê completam memoravit: quomodò poſſumus nobis aliud tempus vindicare?

ad Marcellam.

Tanctæ auctoritatis Petrus fuit; ut Paulus in epiſtolâ ſuâ ſcripſerit: *Deindè poſt annos tres veni Hieroſolymam, videre Petrum; & manſi apud eum diebûs quindecim.*

Epiſt. 89. ad Auguſtinum Cap. 2.

Auguſtinus. 420.

Dicunt exactores didrachmæ ad Petrum, Apoſtolum: *Magiſter veſter non ſolvit didrachma? &c.* Quô dictô, magiſtrum, ut pro omnibûs diſcipulîs ſolveret, convenerunt. Salvator autem, cùm pro sê, & Petrô, dare jubet, pro omnibûs exolviſſe videtur: quia, ſicut in Salvatorê erant omnes cauſæ magiſterii; ità &, poſt Salvatorem, in Petrô omnes continentur. Ipſum enim conſtituit caput eorum; ut paſtor eſſet gregis Dominici. Nam inter cetera dicit diſcipulis: *Vigilate, & orate; nè intretis in tentationem.* Et Petro dicit: *Ecce, ſatanas expoſtulavit; ut vos ventilet ſicut triticum: Ego autem rogavi pro tê; ut non deficiat fides tua: & tu, tandem converſus,*

Quæſtionum veteris, & novi Teſtamenti *Quæſt.* 75. *Matt.* 17.

Matt. 26.

Luc. 22.

confirma fratres tuos. Quid ambigitur? Pro Petrô rogabat; & pro Jacobô, & pro Joannê non rogabat? ut ceteros taceam: Manifeſtum eſt, in Petrô omnes contineri: rogans enim pro Petrô, pro omnibûs rogâſſe dignoſcitur. Semper enim in Præpoſitô populus, aut corripitur, aut laudatur.

Tractat. 56. in Joannem. Quis neſcit: primum omnium Apoſtolorum, eſſe beatiſſimum Petrum?

Tractat. 124. in Joannem. Hoc agit Eccleſia ſpê beata, in hâc vitâ ærumnosâ; cujus Eccleſiæ B. Petrus Apoſtolus, propter Apoſtolatûs ſui primatum, gerebat figuratâ generalitatê perſonam. Quod enim ad ipſum propriè pertinet, naturâ unus homo erat; gratiâ unus Chriſtianus; abundantiorê gratiâ unus, idémque primus, Apoſtolus: ſed quandò ei dictum eſt: *Tibi dabo claves Regni cœlorum; & quodcunquè ſolveris ſuper terram, erit ſolutum & in cœlis; & quodcunquè ligaveris ſuper terram, erit ligatum & in cœlis*, univerſam ſignificabat Eccleſiam; quæ in hôc ſeculô diverſis tentationibûs, velut imbribûs, fluminibûs, tempeſtatibûſque quatitur, & non cadit.

Pu-

Puto, quòd ſinè ullâ ſui contumeliâ Cyprianus Epiſcopus Petro Apoſtolo comparatur; quantùm attinet ad martyrii coronam: ceterùm; magis vereri debeo; nè in Petrum contumelioſus exiſtam. Quis enim neſcit, illum Apoſtolatûs principatum cuilibet Epiſcopatui præferendum? Sed, etſi diſtat cathedrarum gratia; una eſt tamen Martyrum gloria, &c. In Apoſtolô Petrô primatus Apoſtolorum excellentî gratiâ præeminet. *De baptiſmô contrà Donatiſtas Lib. 2. Cap. 1.*

Solus inter Apoſtolos meruit audire: *Amen dico tibi: quia tu es Petru, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.* Dignus certè; qui, ædificandis in domo DEI populis, lapis eſſet ad fundamentum, columna ad ſuſtentaculum, clavis ad Regnum. *Sermone 5. in feſtô Petri, & Pauli.*

In librô, contrà Epiſtolam Donati, dixi in quôdam locô de Apoſtolô Petrô: quòd in illô, tamquàm in petrâ, fundata ſit Eccleſia: qui ſenſus etiam cantatur orê multorum, in verſibûs beatiſſimi Ambroſii; ubi de gallô gallinaceô ait: *Lib. 1. Retract. Cap. 21.*

Hôc ipſa petra Eccleſiæ
Canenté culpam diluit.

Sed, ſcio, me poſteà ſæpiſſimè ſic ex-

poſuiſſe, quod â Dominô dictum eſt: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.* Ut, ſuper hunc intelligeretur, quem confeſſus eſt Petrus, dicens: *Tu es Chriſtus, Filius DEI vivi*; acſi Petrus, ab hâc petrâ appellatus, perſonam Eccleſiæ figuraret; quæ ſuper hanc petram ædificatur, & accepit claves Regni cœlorum. Non enim dictum eſt illi: Tu es petra; ſed: *Tu es Petrus*; *petra autem erat Chriſtus*; quem confeſſus Simon, ſicut eum tota Eccleſia confitetur, dictus eſt Petrus. Harum autem duarum ſententiarum, quæ probabilior ſit, eligat lector.

Matt. 16. *1. Co. 10.*

Innocentius Primus. 406.

Epiſtolâ ad Victricium. Incipiamus ergò, adjuvantê DEô, &, ſanctô DEI Apoſtolô, Petrô; per quem, & Apoſtolatûs, & Epiſcopatûs in Chriſtô, cœpit exordium.

Paulinus Nolanus. 420.

In Natali S. Felicis. *Biſſenô Princeps ſuper agminê, Diſcipulorum*
Petrus.

Maximus Taurinenſis. 420.

Homiliâ 1. in Nat. Hic eſt Petrus, cui Chriſtus Dominus communionem ſui nominis li-

libenter indulſit. Ut enim (ſicut *SS. Petri,*
Paulus Apoſtolus edocuit) petra *& Pauli*
erat Chriſtus; ità per Chriſtum Pe- *AA.*
trus factus eſt petra; dicentê ei Do-
minô: *Tu es Petrus, & ſuper hanc* Matt.
petram ædificabo Eccleſiam meam. 16.
Nam ſicut in deſertô, juſſu Domini-
cô, ſitienti populo aqua fluxit è pe-
trâ; ità univerſo Mundo, perfidiæ
ariditatê laſſato, de orê Petri fons
ſalutiferæ confeſſionis emerſit. Hic
eſt Petrus; cui Chriſtus, aſcenſurus
ad Patrem, paſcendas oviculas ſuas,
agnóſque commendat: ut, quos ille
pietatê, miſerationêque redemerat,
hic fidei ſuæ virtutê ſervaret. Et
rectè ſanè ei arbiter occultorum,
DEI Filius, paſcendas oves ſuas, tu-
endáſque commiſit; cui noverat, in
nutriendô gregê Dominicô, nec ſtu-
dium deeſſe, nec fidem.

Quanti ergò meriti apud DEUM *Homilia*
ſuum Petrus erat; ut ei, poſt navicu- 3. *de iiſ-*
læ parvæ remigium, totius Eccleſiæ *dem.*
gubernacula traderentur?

Philippus Presbyter. 430.

Nulli dubium, imò ſeculis omni- *In Conci-*
bus notum eſt: ſanctum, beatiſſi- *lio Epheſi-*
múmque Petrum, Apoſtolorum *no tom.*
Principem, & Caput, fideíque Co- 2. *Cap.*
lu- 16.

lumnam, Eccleſiæ Catholicæ fundamentum, â Dominô JESU Chriſtô, Salvâtorê noſtrô, humaníque generis Redemtorê, cœleſtis Regni claves accepiſſe; ſolvendíque, atquè ligandi Poteſtatê, quam acceperat, uſum fuiſſe; nec non per Succeſſores ſuos huc uſquè ſemper vivere.

Sixtus Tertius. 440.

De malîs Doctoribûs, & operibûs fidei. Sed, ſi hæc dicere voluerimus, illicò ille Apoſtolorum Princeps, Petrus, ſuprà cujus firmitatem fidei, ſpiritalis fabricæ ædificata conſtructio eſt, & Eccleſiaſticæ domûs collocata fundamina; quiquè cœleſtis Regni janitor dignus inventus eſt; & cujus, ſuper terram geſta, judicia confirmantur in cœlîs; è contrariô reſpondebit, & dicet, &c.

Petrus Chryſologus. 440.

Serm. 78. Petrus miſit ſe in mare: ut eſſet primus in reditu; qui acceperat in ordinê principatum.

Serm. 107. Petrus eſt cuſtos fidei, petra Eccleſiæ, janitórque cœlorum. Ipſe eſt Apoſtolus, piſcator electus; qui ad ſe turbas, errorum fluctibûs merſas, hamô ſanctitatis invitat.

Serm. 154. Petrus Apoſtolici chori vetuſtum te-

teneat principatum; aperiat intrantibus Regnum cœlorum; reos Poteſtatê vinciat; pœnitentes clementer abſolvat.

Arnobius Romanus. 440.

Ecce Apoſtolo (*Petro*) pœnitenti ſuccurritur; qui eſt Epiſcopus Epiſcoporum: & major gradus redditur ploranti; quàm ſublatus eſt deneganti. Quod ut doceam, illud oſtendo: quòd nullus Apoſtolorum nomen Paſtoris accepit. Solus enim Dominus JESUS Chriſtus dicebat: *Ego ſum paſtor bonus*; *me*, inquit, *ſequuntur oves meæ.* Hoc ergò nomen ſanctum, & ipſius nominis Poteſtatem, poſt reſurrectionem ſuam, Petro pœnitenti conceſſit; &, ter negatus, negatori ſuo hanc, quam ſolus habuit, tribuit Poteſtatem: ut non ſolùm recuperâſſe, quod amiſerat, probaretur; verùm etiam, & multò amplius, pœnitendo, quàm negando perdiderat, acquisîſſe.

Ad Pſalm. 138. *Joan. 10.*

Eucherius Lugdunenſis. 440.

Dicit ei: *Paſce oves meas.* Priùs agnos, deindè oves commiſit ei: quia non ſolùm paſtorem, ſed paſtorum Paſtorem eum conſtituit.

In Vigilia S. Petri.

Pa-

Digitized by Google

Paſcit igitur Petrus agnos; paſcit & oves; paſcit filios, paſcit & matres; regit & ſubditos, & prælatos. Omnium igitur Paſtor eſt: quia, præter agnos, & oves, in Eccleſiâ nihil eſt.

Leo Magnus, 450.

Serm. 2. in anniverſariô diê aſſumtionis ſuæ ad Pontificatum. Manet ergò diſpoſitio veritatis; & B. Petrus, in acceptâ fortitudinê petræ perſeverans, ſuſcepta Eccleſiæ gubernacula non reliquit. Sic enim præ ceterîs eſt ordinatus; ut, dum petra dicitur, dum fundamentum pronuntiatur, dum Regni cœlorum janitor conſtituitur, dum ligandorum, ſolvendorúmque arbiter, manſurâ etiam in cœlîs judiciorum ſuorum definitionê, præficitur; qualis ipſi cum Chriſtô eſſet ſocietas, per ipſa appellationum ejus myſteria noſceremus.

Serm. 3. de anniverſariô diê aſſumtionis ſuæ ad Pontificatum. Unus de totô Mundô Petrus eligitur; qui, & univerſarum gentium vocationi, & omnibus Apoſtolis, cunctíſque Eccleſiæ Patribus præponatur: ut, quamvìs in populô DEI multi Sacerdotes ſint, multíque paſtores, omnes tamen propriè regat Petrus; quos principaliter regit & Chriſtus. Magnum, & mira-

rabile huic viro conſortium ſuæ potentiæ tribuit divina dignatio: &, ſi quid, cum eô commune, ceteris voluit eſſe Principibus; nunquàm niſi per ipſum dedit, quicquid aliis non negavit. Omnes deniquè Apoſtolos Dominus, quid de ſe opinentur homines, interrogat; & tamdiù ſermo reſpondentium communis eſt; quamdiù humanæ intelligentiæ ambiguitas explicatur. Primus eſt in Domini confeſſionê; qui primus eſt in Apoſtolicâ dignitatê. Qui, cùm dixiſſet: *Tu es Chriſtus, Filius DEI vivi*; Reſpondit ei JESUS: *Beatus es Simon Barjona; quia caro, & ſanguis non revelavit tibi; ſed Pater meus, qui in cœlis eſt.* Id eſt: ideò beatus es, quia Pater meus te docuit; nec terrena opinio te fefellit; ſed inſpiratio cœleſtis inſtruxit: &, non caro, & ſanguis, ſed ille me tibi (cujus ſum unigenitus Filius) indicavit. *Et ego*, inquit, *dico tibi*: hoc eſt: ſicut meus Pater tibi manifeſtavit divinitatem meam; ità & ego tibi notam facio excellentiam tuam: *quia tu es Petrus*, id eſt: cùm ego ſim inviolabilis petra; ego lapis angularis, qui facio utráque unum; ego

Mat. 16.

Eph. 2. I. *Cor.* 3.

ego fundamentum, præter quod nemo poteſt aliud ponere: tamen tu quoquè petra es: quia meâ virtutê ſolidaris; ut, quæ mihi Poteſtatê ſunt propria; ſint tibi mecum participationê communia. *Et ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam; & portæ Inferi non prævalebunt adversùs eam.* Super hanc, inquit, fortitudinem æternum extruam templum; & Eccleſiæ meæ cœlo inferenda ſublimitas in hujus fidei firmitatê conſurget. Hanc confeſſionem portæ Inferi non tenebunt; mortis vincula non ligabunt. Propter quod dicit beatiſſimo Petro: *Tibi dabo claves, &c.* Tranſivit quidem etiam in alios Apoſtolos vis poteſtatis illius; & ad omnes Eccleſiæ Principes decreti hujus conſtitutio comeavit: ſed non fruſtrà uni commendatur; quod omnibus intimetur. Petro enim ideò hoc ſingulariter creditur; quia cunctis Eccleſiæ rectoribus Petri forma præponitur. Manet ergò Petri privilegium; ubicunquè ex ipſius fertur æquitatê judicium. Nec minima eſt, vel ſeveritas, vel remiſſio: ubi nihil erit ligatum, nihil ſolutum: niſi, quod

B. Pe-

Digitized by Google

B. Petrus aut ſolverit, aut ligaverit.

Interrogaverat Dominus Diſcipulos ſuos, inter diverſas aliorum opiniones: quid ipſi de eô crederent, quidvè ſentirent? ubi Petrus Apoſtolus, per revelationem ſummi Patris, corporea ſuperans, & humana tranſcendens, vidit mentis oculîs Filium DEI vivi; & confeſſus eſt gloriam Deitatis: quia non ad ſolam reſpexit carnis ſubſtantiam, & ſanguinis; tantúmque in hâc fidei ſublimitatê complacuit; ut beatitudinis felicitatê donatus, ſacram inviolabilis petræ acciperet firmitatem; ſuper quam fundata Ecclesia portis Inferi, & mortis legibus prævaleret: nec in ſolvendîs, aut ligandîs quorumcunquè cauſîs, aliud ratum eſſet in cœlîs; quàm, quod Petri ſediſſet arbitriô. *Homilia de Transfiguratione Domini Cap. 1.*

Beatiſſimus Petrus Apoſtolicum â Dominô accepit Principatum; & Romana Ecclesia in ejus permanet inſtitutîs. *Epiſtola 81. ad Dioſcorum Alexandrinum.*

Sed hujus muneris Sacramentum ità Dominus ad omnium Apoſtolorum officium pertinere voluit; ut in beatiſſimô Petrô, Apoſtolorum omnium ſummô, principaliter collo- *Epiſt. 89. Cap. 1.*

locaret: ut ab ipsô, quaſi quôdam capitê, dona ſua velut in corpus omne diffunderet: ut exortem ſe Myſterii divini intelligeret eſſe; qui auſus fuiſſet â Petri ſoliditatê recedere. Hunc enim, in conſortium individuæ unitatis aſſumtum, id, quod ipſe erat, voluit nominari, dicendo: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam*: ut æterni ædificatio templi mirabilî munerê gratiæ DEI in Petri ſoliditatê conſiſteret: hâc Eccleſiam ſuam firmitatê corroborans; ut illam, nec humana temeritas poſſet appetere; nec portæ contrà illam Inferi prævalerent.

Matt. 16.

Proſper Aquitanicus. 460.

De vocatione Gentium Lib. 2. Cap. 28.

Quis ergò ambigat? quis ignoret? hanc fortiſſimam petram, quæ ab illâ principalî petrâ communionem, & virtutis ſumſit, & nominis, hoc deſiderium ſemper habuiſſe; ut ei moriendi pro Chriſtô conſtantiâ donaretur?

Felix II. 490.

Epiſtolâ 1. ad Petrum Epiſcopum

Nunc igitur ſum exorſus adverſùs te proferre ſententiam: magìs autem ſummus Princeps Apoſtolorum, Petrus; qui inter ſanctorum Apo-

Apoſtolorum præconia veridicus eſt. *Antiochenum.*

Gelaſius. 490.

Nullus veraciter Chriſtianus ignorat, uniuſcujuſquè Synodi conſtitutum; quod univerſalis Eccleſiæ probavit aſſenſus; nullam magìs exequi ſedem, quàm primam; quæ, & unamquamquè Synodum ſuâ auctoritatê confirmat; & continuatâ moderationê cuſtodit: pro ſuô ſcilicèt principatu; quem B. Petrus Apoſtolus, Domini você perceptum, Eccleſiâ nihilominùs ſubſequentê, & tenuit ſemper, & retinet. *Epiſtolâ 11. ad Epiſcopos Dardaniæ.*

Poſſeſſor Epiſcopus. 520.

Quis majorem circà ſubditos ſolicitudinem gerit? aut â quô magìs eſt, nutantis fidei ſtabilitas expetenda? quàm ab ejus Sedis Præſidê; cujus primus â Chriſtô Rector audivit: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam?* *Epiſtolâ ad Horiſdam P.*

Aurelius Caſſiodorus. 530.

Quali diſcretionê benefaciendi ſunt amici? Sanè Dominus Joanni prætulit Petrum; nec affectum ſubtraxit Diſcipulo; quem diligebat, Petro conferens principatum. Claves *Librô de amicitiâ, capitê.*

ves Regni cœlorum Petro contulit; ut cœlum aperiret, & clauderet: Joanni verò nobis aperiendi ſua arcana pectoris facilitatem reſeravit. Petro commiſit curam, & Regimen Eccleſiæ ſuæ; Joanni verò curam, & cuſtodiam Matris ſuæ. Petrus ergò ſublimior; ſed Joañes certior. Non audet Petrus inquirere â Dominô: quis eum traderet? Joannes autem innuentê Petrô (quod Princeps Apoſtolorum inquirere verebatur) confidenter interrogat.

Arator. 540.

Hiſtoriæ Apoſt. Lib. 1.

Primus Apoſtolicô, parvâ de puppê vocatus,
Agminê Petrus erat; quô piſcatorê, ſolebat
Squammea turba capi; ſubitò de littorê viſus
Dum trahit, ipſe trahi meruit: piſcatio Chriſti
Diſcipulum dignata rapit: quia retia laxat,
Humanum captura genus: quæ geſſerat hamum,
Ad clavim tranſlata manus; quíque æquoris imi
Ardebat madidas ad littora vertere prædas,

Et

Et ſpoliis implere ratem; melioribûs undis
Nunc aliâ de parte levat; nec deſerit artem,
Per latices ſua lucra ſequens, cui tradidit Agnus
Quas paſſus ſalvavit oves; totúmque per Orbem
Hôc auget paſtore gregem; quô munere Summus
Surgit, & inſinuans divina negotia, coràm
Sic venerandus ait, &c.
Ferrea quid mirum, ſi cedunt oſtia Petro;
Quem DEUS æthereæ cuſtodem deputat aulæ?
Eccleſiæquè ſuæ faciens retinere cacumen,
Infernum ſuperare jubet?

——— *Sic claudus utérque* Librô 2.
Cùm properat, genus omne levat, gentíſque ſalutem
Perſonæ ſignavit iter; quæ gloria rerum
Contulit; ut Petro Paulum gerat ordo ſecundum;
Qui fundamentis manet architectus in illis.

Pelagius. 555.

Epiſtolâ I. ad Vigilium Epiſcopum.

Memor ſum: me ſub illius nominê Eccleſiæ præſidere; cujus â Dominô noſtrô JESU Chriſtô eſt glorificata confeſſio: & cujus fides omnes quidem hæreſes deſtruit; ſed maximè impietatem præſentis erroris expugnat.

Joannes Tertius. 560.

Epiſt. ad Epiſcopos Germaniæ, & Galliæ.

Sic Petrus, Princeps Apoſtolorum, adjutores ſibi aſcivit, Linum, & Cletum; non tamen poteſtatem Pontificii, aut ligandi, aut ſolvendi eis normam tradidit; ſed Succeſſori ſuo, ſanćto Clementi; qui ſedem Apoſtolicam, poſt eum, & poteſtatem pontificalem, tradentê ſibi Beatô Petrô, tenere promeruit. Linus verò, & Cletus, miniſtrabant exteriora; Princeps autem Apoſtolorum, Petrus, verbo, & orationi inſiſtebat.

Gildas Sapiens. 560.

Correptionê in Eccleſiaſticum ordinem.

Audiamus ergò; quid Princeps Apoſtolorum, Beatus Petrus, de talî negotiô ſignaverit: *Benedictus*, inquit, *DEUS.*

For-

Fortunatus. 570.

Cælorum portæ, lati duo lumina Mundi,
Orê tonat Paulus, fulgurat arcê Petrus.
Inter Apoſtolicas radiantî lucê coronas,
Doctior hic monitîs, celſior ille gradu.
Hunc per corda hominum reſerantur, & aſtra per illum:
Quos docet iſte ſtylô, ſuſcipit iſte polô.
Pandit iter cœli hic dogmatê, clavibûs alter;
Eſt via cui Paulus, janua fida Petrus.
Princeps clavê Petrus, primus quoquè dogmatê Paulus;
Quamvìs celſæ animæ, corpora terra tegit.

Lib. 3. Carminum, in honorem Petri, & Pauli, Apoſtolorum.

Lib. 11. ad Chilpericum Regem.

Gregorius Magnus. 590.

Petrus auctorê DEô Eccleſiæ ſanctæ principatum tenens, â benè agentê Corneliô, & ſeſe humiliter ei proſternentê, immoderatiùs venerari recuſavit; ſequè illi ſimilem recognovit, dicens: *Surge, nè feceris, & ego homo ſum.* Sed, cùm Ana-

Lib. 1. Epiſt. 24.

Act. 10.

Act. 5.

Ananiæ, & Sapphiræ culpam reperit; mox, quantâ potentiâ ſuper ceteros excreviſſet, oſtendit. Verbô namquè eorum vitam perculit; quam ſpiritu perſcrutantê deprehendit: & Summum ſe intrà Eccleſiam contrà peccata recoluit; quod honorê ſibi vehementer impensô coràm benè agentibûs fratribûs non agnovit. Hîc communionem æqualitatis meruit ſanctitas actionis; illic zelus ultionis vim aperuit Poteſtatis.

Lib. 3. Epiſt. 13. ad Theodelindam Reginam. Cùm itaquè integritatem noſtram ex apertâ meâ traditionê, ſeu profeſſionê, cognoſcitis; dignum eſt, ut de Eccleſiâ Beati Petri, Apoſtolorum Principis, nullum ulteriùs ſcrupulum dubietatis habeatis: ſed in verâ fidê perſiſtite; & vitam veſtram in petrâ Eccleſiæ, hoc eſt, in confeſſionê B. Petri, Apoſtolorum Principis, ſolidate.

Lib. 4. Epiſt. 32. ad Mauritium Auguſtum. Cunctis Evangelium ſcientibus liquet: quòd você Dominicâ ſancto, & omnium Apoſtolorum Principi, Petro Apoſtolo totius Eccleſiæ cura commiſſa eſt. Ipſi quippè dicitur: *Petre, amas me? Paſce oves meas, &c.* Ecce, claves Regni cœleſtis accipit; Poteſtas ei ligan-

Joan. 21.

gandi, & ſolvendi tribuitur; Cura ei totius Eccleſiæ, & principatus committitur.

Quis enim neſciat, ſanctam Eccleſiam in Apoſtolorum Principis ſoliditatê firmatam? quia firmitatem mentis traxit in nominê; ut Petrus â petrâ vocaretur; cui Veritatis você dicitur: *Tibi dabo claves Regni cœlorum.* *Lib. 6. Epiſt. 37.* *Matt. 16.*

Quâ in rê conſiderandum nobis eſt: cur omnipotens DEUS eum, quem cunctæ Eccleſiæ præferre diſpoſuerat, ancillæ vocem pertimeſcere, & ſeipſum negare permiſit? Quod nimirum magnæ eſſe actum pietatis diſpenſationê cognoſcimus: ut is, qui futurus erat paſtor Eccleſiæ, in ſuâ culpâ diſceret; qualiter aliis miſereri debuiſſet. Priùs itaquè eum oſtendit ſibi; & tunc præpoſuit ceteris: ut ex ſuâ infirmitatê cognoſceret; quàm miſericorditer aliena infirma toleraret. *Homilia 21. ſuper 16. Cap. Marci.*

Iſidorus Hiſpalenſis. 620.

Simon Petrus filius Joannis, frater Andreæ, Apoſtolorum Princeps eſt, & confeſſor primus Filii DEI, & Diſcipulus, paſtor humani gregis, petra Eccleſiæ, clavicularius *De vita, & mortê Sanctorum Cap. 69.*

Regni, amator Domini, atquè negator; confitendo laudatus, negando lapſus, lacrymando purificatus, confeſſionê probatus, paſſionê coronatus; cujus nomini ex operê datur titulus, ex meritô Poteſtas imponitur.

De officiis Eccleſiaſticîs Lib. 2. Cap. 5. Matt. 16.

In novô Teſtamentô poſt Chriſtum ſacerdotalis ordo â Petrô Apoſtolô cœpit. Ipſi enim primus Pontificatus datus eſt in Eccleſiâ Chriſti. Sic enim loquitur ad eum Dominus: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, &c.* Hic ergò, ligandi, ſolvendíque Poteſtatem, primus accepit; primúſque ad fidem populum virtutê ſuæ prædicationis adduxit. Siquidem & ceteri Apoſtoli, cum Petrô, par conſortium honoris, & Poteſtatis acceperunt; qui etiam in totô Orbê diſperſi Evangelium prædicaverunt; quibúſque decedentibus ſucceſſerunt Epiſcopi; qui ſunt conſtituti per totum Mundum in ſedibûs Apoſtolorum.

Sermonê 5. de Aſſumtionê Mariæ.

Hildephonſus Toletanus. 660.

Beatiſſimo etenim Petro, Apoſtolorum Principi, ceteríſque Apoſtolis, non incognita fuit ejus puriſſima vita, & actio. *Ald-*

Aldhelmus, 680.

Paſtor gregis Dominici, & janitor cœleſtis aulæ, de quô Poëta:

Claviger æthereus, portam qui pandit ad æthra:

Ità auctoritatê Principalî, & authenticô pontificatu promulgat.

De laudibûs Virginitatis ad ſacras virgines Cap. 28.

Si ergò Petro claves cœleſtis Regni â Chriſtô collatæ ſunt, de quô Poëta ait:

Epiſtolâ ad Geruntium.

Claviger æthereus, portam qui pandit ad æthra:

Quis, Eccleſiæ ejus ſtatuta principalia ſpernens, & doctrinæ mandata contemnens, per cœleſtis Paradiſi portam gratulabundus ingreditur? &, ſi ipſe Poteſtatem ligandi, atquè monarchiam, in cœlô, & terrâ, felicî ſortê, & peculiarî privilegiô, accipere promeruit; quis paſchalis feſti regulam, & tonſuræ Romanæ ritum refutans, non potiùs ſe ſtrictîs nexibûs inextricabiliter obligandum, quàm clementer abſolvendum, ullatenùs arbitretur? &c. Fundamentum Eccleſiæ, & firmamentum fidei principaliter in Chriſtô, & conſequenter in Petrô collocatum, nequaquàm ingruentibûs tempeſtatum turbinibûs nutabun-

bundum vacillabit, itá Apoſtolò promulgantê: *Fundamentum aliud nemo poteſt ponere, &c.* Petro autem Veritas ità privilegium Eccleſiæ ſanxit: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.*

Agatho. 680.

Epiſtolâ ad Conſtantinum Imp. Heraclium, & Tiberium AA.

1. Pet. 5.

Quod & beatus Petrus, Apoſtolorum Princeps, commonet: *Paſcite, qui in vobis eſt, gregem Chriſti, &c.* Hanc doctrinam beatus Petrus tradidit: quia ejus vera confeſſio â Patrê de cœlîs eſt revelata; pro quâ â Dominô omnium beatus eſſe pronuntiatus eſt Petrus: qui, & ſpiritales oves Eccleſiæ ab ipsô Redemtorê omnium ternâ commendationê paſcendas ſuſcepit: cujus adnitentê præſidiô hæc Apoſtollica ejusEccleſia nunquàm â viâ veritatis, in quâlibet erroris partê deflexa eſt: cujus auctoritatem, utpotè Apoſtolorum Principis, ſemper omnis Catholica Chriſti Eccleſia ſecuta eſt.

Julianus Pomerius. 680.

Contrà Judæos Lib. 3.

Sic Petrus ipſe, Diſcipulorum omnium primus, nullis calculationum obicibus prædicationem ſuam obnoxiam cernens, inquit, &c.

Apo-

Aponius. 700.

Manifeſtata eſt autem omni terræ, ubi paſcua ſanæ doctrinæ Apoſtolorum Principi revelata eſt Petro; dum interrogantê Chriſtô reſpondet: *Tu es Chriſtus, Filius DEI vivi; qui in hunc Mundum veniſti, &c.* Iſta paſcua non videt Judæus, nequè Gentilis, nequè omninò hæreticus; qui non ſequuntur paſtorem; quem Princeps paſtorum Chriſtus Mundo Vicarium dereliquit, dicendo: *Si amas me, paſce oves meas.*

Lib. 2. in Cantica. *Matt. 16.* *Joan. 21.*

Beda. 700.

Sicut ipſe tuam fidem, nè Satanâ tentantê deficiat, orando protexi: ità, & tu infirmiores quoſquè fratres exemplô tuæ pœnitentiæ, nè de veniâ fortè deſperent, erigere, & confortare memento.

Ad Cap. 22. Lucæ.

Venit quoquè ad Simonem Petrum.) Quaſi aliquibus jam laviſſet, & poſt eos veniſſet ad primum. Quis enim neſciat, primum Apoſtolorum eſſe beatiſſimum Petrum? Sed non ità intelligendum eſt; quòd poſt aliquos ad illum venerit: ſed, quòd ab illô cœperit.

Ad Cap. 13. Joannis.

Quod Petro dictum eſt: *paſce oves*

Homil. in Vigiliâ

Apoſtolorum Petri, & Pauli. oves meas, omnibus utiquè dictum eſt. Hoc namquè erant ceteri Apoſtoli, quod fuit Petrus: ſed primatus Petro datur; ut unitas Eccleſiæ commendetur.

Homilia in diè Apoſtolorum Petri, & Pauli. Ideò beatus Petrus, qui Chriſtum verâ fidê confeſſus, verô eſt amorê ſecutus, ſpecialiter claves Regni cœlorum, & principatum judiciariæ Poteſtatis accepit: ut omnes perOrbem credentes intelligant; quia quicunquè ab unitatê fidei, vel ſocietatis illius, quôlibet modô ſemetipſos ſegregant; tales nec vinculîs peccatorum abſolvi, nec januam poſſint Regni cœleſtis ingredi.

Zacharias Papa. 730.

Epiſt. ad Vittam. Pro quô, & nos ardentî animô, & divinô juvaminê, ac auctoritatê B. Petri, Apoſtolorum Principis, cui data eſt â DEô, ac Salvatorê noſtrô, JESU Chriſtô, ligandi, ſolvendíque Poteſtas peccata hominum, in cœlô, & in terrâ, &c.

Alcuinus. 750.

Ad Cap. 21. Joan. Trinæ negationi redditur trina confeſſio; nec minùs amori lingua ſerviat, quàm timori: &, ſicut fuit indicium timoris, negare paſtorem; ſic

ac officium, amorê paſcere Domini gregem, &c. Paſcere oves, eſt, credentes, nè deficiant, confortare; terrena ſubſidia, ſi neceſſe eſt, ſubditis providere; exempla virtutum præbere, adverſariis obſiſtere, peccantes corrigere.

Stephanus Tertius. 768.

Quapropter, & beatus Petrus, Princeps Apoſtolorum, cui Regni cœlorum claves â Dominô traditæ ſunt, ac in cœlô, & in terrâ, ligandi, ſolvendíque conceſſa eſt Poteſtas, firmiter excellentiam veſtram, per noſtram infelicitatem obteſtatur, &c. *Epiſtolâ ad Carolum, & Carolomannum, Reges Francorum.*

Adrianus Primus. 790.

Evangelium ſcientibus liquet: quòd você Dominicâ ſanctô, & omnium Apoſtolorum Principi, Petro claves Regni cœlorum, & totius Eccleſiæ cura commiſſa eſt. *Epiſtolâ 3.* Ipſi quoquè dicitur: *Petre, amas me? paſce oves meas.* *Joan. 21.* Ipſi dicitur: *Ecce, Satanas expetivit, ut cribraret vos, ſicut triticum; ſed ego rogavi pro tê.* *Luc. 22.* Ipſi dicitur: *Tu es Petrus, &c.* *Matt. 16.* Ecce, cura ei totius Eccleſiæ, & principatus committitur.

Haymo. 820.

Dominica 2. poſt Paſcha. Undè primus Paſtor Eccleſiæ reliquos Paſtores admonet, dicens: *Seniores, qui in vobis ſunt, obſecro.*

Walafridus Strabo. 849.

De rebûs Eccleſiaſticis Cap. 22. Et Romani quidem uſum obſervationum â beatô Petrô, Apoſtolorum Principê, accipientes, ſuîs quiquè temporibûs, quæ congrua judicata ſunt, addiderunt. Quorum morem ideò in ſacrîs rebûs tam multæ gentes imitantur; quia, & tanti magiſterii, ex apicê Apoſtolicô, primordiîs clarent; & nulla per Orbem Eccleſia, æquè, ùt Romana, ab omnî fæcê hæreſum cunctîs retrò temporibûs pura permanſit.

Rabanus Maurus. 850.

Ad Matt. Cap. 16. Habent quidem judiciariam Poteſtatem Apoſtoli; quibus poſt reſurrectionem ait: *Accipite Spiritum Sanctum, &c.* Habet, & omnis Eccleſia in Epiſcopîs, & presbyterîs: ſed ideò ſpecialiter Petrus accepit; ut omnes intelligant: quòd, quicumquè ab unitatê fidei, & ſocietatê ejus ſe ſeparaverit; nec â peccatîs ſolvi, nec cœlum poteſt ingredi.

Si-

Simon, id eſt, obediens, qui propter primatum Apoſtolici ordinis vocatur Petrus, id eſt, firmus. *Ad Cap. ultim. Joannis.*

Lupus Ferrarienſis. 850.

In eô læſiſti Apoſtolos, quorum Princeps eſt Petrus; læſiſti Epiſcopos, qui jam cum DEô regnant in cœlîs. *Epiſt. 84.*

Nicolaus Primus. 860.

Poſtquàm B. Petro Principi Apoſtolorum Dominus, ac Redemtor noſter, JESUS Chriſtus, ligandi, atquè ſolvendi, in cœlô, & in terrâ, Poteſtatem tribuit; & januas Regni cœleſtis reſerandas conceſſit; ſuprà ſoliditatem fidei ſuam ſanctam dignatus eſt ſtabilire Eccleſiam, ſecundùm illius veridicam vocem: *Tu es Petrus, &c.* Ad quam promiſſionem S. Apoſtolicæ inſtitutionis cæmentô cœperunt hujus fundamenta ex pretiosîs ſuccreſcere lapidibûs; & annuentê divinâ Clementiâ, per ſtudium ſtructorum, & Apoſtolicæ auctoritatis ſolicitudinem, uſquè ad culmen inſolubiliter perducta, perpetualiter manſura, ſinè ſiniſtræ auræ impulſu conſiſtere; cujus primatum beatus Petrus, Princeps Regni cœlorum, & *Epiſt. 6.* *Matt. 16.*

janitor Regni cœleſtis meritò promeruit.

Epiſtolâ ad Mediolanenſes. Eccleſiam Romanam ſolus ipſe fundavit; & ſuper petram fidei mox naſcentis erexit; qui beato Petro, æternæ vitæ clavigero, terreni ſimul, & cœleſtis imperii jura commiſit. Non ergò quælibet terrena ſententia, ſed illud verbum, quô conſtructum eſt cœlum, & terra, per quod deniquè omnia condita ſunt elementa, Romanam fundavit Eccleſiam. Illius certè privilegiô fungitur; cujus auctoritatê fulcitur.

Joannes Octavus. 870.

Epiſt. 75. Convertimini igitur ad beatum Petrum, Apoſtolorum Principem; qui primus cognovit, & confeſſus eſt Filium DEI; qui oves Dominicas regendas accepit; &, ut has ad æternæ paſcua vitæ introducere poſſet; & hîc ligandi, ſolvendíque Poteſtatem, & illic reſerandi eis claves cœleſtis Regni promeruit.

Eulogius Toletanus. 880.

In memoriali Sanctorum. Nam, & B. Petrus, Princeps Apoſtolorum, firmiſſimum Eccleſiæ Catholicæ fundamentum, utpotè, cui ab ipsô Redemtorê dictum eſt: *Tu*

es

es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, ità in ſuîs Epiſtolîs ait, &c.

Annales Caroli Magni, ſcripti Annô, 890.

Próque locîs ſanctîs aliîs ſpecialiter ejus Librô 5.
Menti Romanæ ſedis inhæſit amor.
Nam ſanctum venerans Petrum, qui claviger extat
Cœli, quíque chori primus Apoſtolici:
Ejus ad Eccleſiam donaria maxima ſæpè
Mittens, theſauros contulit innumeros.

Altercatio Synagogæ, & Eccleſiæ, 880.

Romanæ ſedis nunquàm intermorituram eſſe fidem Chriſtus pronuntiâſſe videtur: quandò concreditîs, atquè collatîs Petro cœleſtis Regni clavibûs, id eſt, totius Eccleſiæ ſupremâ Poteſtatê commiſsâ, *Ego*, inquit, *rogavi pro tê, ut non deficiat fides tua.* Et alibi: *Tu es Petrus, &c.* Petrum quippè Romanæ Eccleſiæ Præſulem fore, ibíque Mar- Cap. 19.

Martyriô conſummandum prævidit; cujus fidem non defecturam promittit. Quid quæſo nobis inſinuâſſe cenſendus eſt; quàm, quòd ea potiſſimùm Eccleſia, cujus Petrus velut ê vicinô (cùm eſſet aliàs omnium poſt Chriſtum Eccleſiarum caput, & ſummus Antiſtes) Præſul erat futurus, in unius, ac veræ fidei confeſſionê perpeti conſenſu ſemper eſſet permanſura?

Luitprandus Ticinenſis. 946.

Lib. 6. Cap. 8. Princeps Apoſtolorum, B. Petrus, verbô cœlum indignis claudit, juſtis aperit.

Smaragdus. 960.

Ad Cap. ultimum Marci. Omnipotens DEUS, quem cunctis præferre diſpoſuerat, ancillæ vocem pertimeſcere, & ſeipſum negare, permiſit.

Leo Nonus. 1049.

Ad Michaëlem Imp. & Leonem Acridanum Cap. 7. Taliter ſancta Eccleſia ſuper petram, id eſt, Chriſtum, & ſuper Petrum, vel Cepham, filium Joannis, qui priùs Simon dicebatur, ædificata, quia Inferi portîs, diſputationibûs ſcilicèt hæreticorum, quæ vanos ad interitum introducunt, nullatenùs foret ſuperanda, ſic polli-

ce-

cetur ipſa Veritas, per quam ſunt vera, quæcunquè vera ſunt: *Portæ Inferi non prævalebunt adversùs eam*; cujus promiſſionis effectum ſe precibûs impetrâſſe â Patrê idem Filius proteſtatur, dicendo ad Petrum: *Simon, ecce, Satanas expetivit vos; ut cribraret ſicut triticum: ego autem rogavi pro tê; ut non deficiat fides tua: & tu aliquandò converſus confirma fratres tuos.* Erit ergò quiſquam tantæ dementiæ; qui orationem illius, cujus velle, eſt poſſe, audeat in aliquô vacuam putare?

Matt. 16.

Luc. 22.

Nimirùm ſolus eſt ille, pro quô, nè deficeret fides ejus, Dominus, & Salvator aſſeruit, ſe rogâſſe, dicens: *Simon, ecce, Satanas expetivit vos, ut cribraret ſicut triticum; ego autem rogavi pro tê, ut non deficiat fides tua: & tu aliquandò converſus confirma fratres tuos*; quæ venerabilis, & efficax oratio obtinuit; quòd hactenùs fides Petri non deficit; nec defectura creditur in thronô illius uſquè in ſeculum ſeculi; ſed confirmabit corda fratrum variîs concutienda fidei periclitationibûs; ſicut uſquè nunc confirmare non ceſſavit.

Epiſtolâ ad Petrum Epiſcopum Antiochenum, cùm multa dixiſſet de dignitatê Petri, & Romanæ ſedis prærogativâ, ſubjungit.

Pe-

Petrus Damianus. 1050.

Sermonê 1. de B. Andreâ Apoſtolô. Et, ut magìs ſtupeas, non moleſtè tulit Andreas; quòd in fidê primus, factus eſt ordinis dignitatê ſecundus: nec zelô ductus eſt; quòd Petrus, qui ejus ducatu poſterior credidit, cujuſque ad fidem ipſe prævius fuit, Prioratûs tamen inter Apoſtolos jura ſuſcepit.

Alexander Secundus. 1061.

In Conciliô Romæ celebratô. Cùm omnibus diſcipulis parem ligandi, atquè ſolvendi Poteſtatem Dominus daret, Petro præ omnibûs claves Regni cœleſtis ſe daturum promiſit. Quicunquè ergò ab unitatê Eccleſiæ, quæ per Petrum intelligitur, fuerit alienus; exſecrare poteſt, conſecrare non poteſt.

Gregorius Septimus. 1076.

Lib. 8. Epiſt. 21. Quis ignorat vocem Domini noſtri JESU Chriſti, dicentis in Evangeliô: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam; & portæ Inferi non prævalebunt adversùs eam. Et tibi dabo claves Regni cœlorum, &c.* Nunquid hîc Reges excepti? aut non ſunt de ovibûs, quas Filius DEI Petro commiſit? Quis rogo in hâc univerſalî conceſſio-

ſionê ligandi, atquè ſolvendi, â Poteſtatê Petri excluſum ſe eſſe exiſtimet? Niſi fortè infelix ille; qui, jugum Domini portare nolens, diaboli ſe ſubjicit oneri; & in numerô ovium Chriſti eſſe recuſat. Cui tamen hoc ad miſeram libertatem minimè proficit; quòd Poteſtatem Petri divinitùs ſibi conceſſam â ſuperbâ cervicê excutit. Quoniam, quantò eam quiſquè per elationem ferre abnegat; tantò duriùs ad damnationem ſuam in judiciô portat. Hanc itaquè divinæ voluntatis inſtitutionem, hoc firmamentum diſpenſationis Eccleſiæ, hoc privilegium B. Petro, Apoſtolorum Principi, cœleſtî decretô principaliter traditum, atquè firmatum, ſancti Patres, cum magnâ veneratione ſuſcipientes, ſanctam Romanam Eccleſiam univerſalem matrem appellârunt.

Anſelmus. 1080.

Quorum remiſeritis peccata. Eam Poteſtatem ideò, quaſi uni Petro conceſſit ſpecialiter; ut ad unitatem nos invitaret. Ideò enim eum Principem Apoſtolorum inſtituit; ut Eccleſia, quaſi unum Principalem

Ad Caput 16. Matthæi.

lem Vicarium Chriſti haberet; ad quem diverſa Eccleſiæ membra recurrerent; ſi fortè inter ſe diſſentirent: quoniam, ſi diverſa eſſent capita in Eccleſiâ, unitatis vinculum rumperetur per diverſa ſchiſmata.

Ivo Carnotenſis. 1100.

Epiſtolâ 54. Petrus, poſtquàm Chriſtum cum perjuriô negavit, culpam lacrymîs diluens, non ſolùm Apoſtolus, ſed etiam Apoſtolorum Princeps manſit.

Honorius Auguſtodunenſis. 1120.

Sermonê de Petrô, & Paulô. Petrum Dominus piſces inſequentem de navî vocavit, claves ei Regni cœlorum donavit, Principem Eccleſiæ exaltavit.

Sermonê de decollationê Joannis Baptiſtæ. Petrus, qui â DEô Princeps Eccleſiæ, janitórque cœli conſtituitur, verſîs pedibûs, ùt canis; ſuſpenditur.

Rupertus Tuitienſis. 1120.

De Trinitatê, & operibûs ejus, in volumen quatuor Poteſtas quidem communis eſt omnium Apoſtolorum; ſed unum, & ſingulare unius eſt Petri privilegium; cui priùs, & ſingulariter dictum eſt: *Tibi dabo claves Regni cœlorum.*

Re-

Rectè Petrus hîc intelligitur unus de Seraphim. Ipſe enim eſt Apoſtolorum primus; & ipſi præ ceterîs dictum eſt: *Quodcunque liгaveris ſuper terram, erit ligatum in cœlis.*

Evangeliorum Lib. 1. Cap. 25. De Proceſſione Spiritûs Sancti Lib. 9. Cap. 18.

Hugo Victorinus. 1130.

Sermone 64. de Apoſtolis, Petró, & Pauló.

Petrus ceterîs eminet excellentiâ Poteſtatis: Paulus excellentiâ prædicationis. Petrus Sol, Paulus Luna; Petrus Sol, per collatam ſibi divinitùs potentiam; Paulus Luna, per collatam ſibi cœlitùs ſapientiam. Luminare majus fecit DEUS, dum dixit Petro: *Caro, & ſanguis* fidei Sacramentum *tibi non revelavit; ſed Pater meus, qui eſt in cœlis:* & illum tunc lucere in cœlô præcepit; dum illi claves Regni cœlorum contradidit. Luminare minus fecit; dum Saulum ſtravit, & Paulum erexit, &c. Petrum Soli comparo: cùm Petro ſoli dictum eſſe conſtet: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, &c.* Petróque ſoli inter ceteros, & præ ceterîs, â Dominô cura paſtoralis principaliter, & ſpecialiter injuncta eſt, ubi dicit: *Paſce agnos meos.*

Ber-

Bernardus. 1130.

Sermone 3. de ſeptem miſericordiarum fragmentis. Teſtis eſt Paulus, Gentium Doctor; qui plùs omnibûs divinâ gratiâ laboravit. Teſtis eſt Matthæus de teloniô in Apoſtolum electus; cui etiam, novi Teſtamenti primum ſcriptorem eſſe, donatum eſt. Teſtis, & Petrus; cui poſt trinam negationem totius Eccleſiæ cura paſtoralis commiſſa eſt.

De conſideratione ad Eugenium Lib. 2. Cap. 9. Cui enim, non dico Epiſcoporum, ſed etiam Apoſtolorum, ſic abſolutè, & indiſcretè totæ commiſſæ ſunt oves? *Si me amas Petre; paſce oves meas.* Quas? illius, vel illius populos civitatis, aut regionis, aut certè Regni? *Oves meas* (inquit.) Gui non planum: non deſignâſſe aliquas, ſed aſſignâſſe omnes? Nihil excipit, ubi diſtinguitur nihil. Et fortè præſentes ceteri condiſcipuli erant; cùm committens uni, unitatem omnibus commendaret, in unô gregê, & unô paſtorê, ſecundùm illud: *Cant. 6.* *Una eſt columba mea, perfecta mea.* Ubi unitas, ibi perfectio. Reliqui numeri perfectionem non habent, ſed diviſionem, recedentes ab unitatê. Indè eſt; quòd alii ſinguli ſingulas ſor-

ſortiti ſunt plebes, ſcientes Sacramentum. Deniquè Jacobus, qui *Gal. 2.* videbatur columna Eccleſiæ, unâ contentus eſt Hieroſolymâ, Petro univerſitatem cedens. Pulchrè verò ibi poſitus eſt, ſuſcitare ſemen defuncti fratris; ubi occiſus eſt ille: nam ille dictus eſt frater Domini. Porrò, cedentê Domini fratrê, quis *Gal. 1.* ſe alter ingeret Petri prærogativæ? &c. Diſcipuli navigabant, & Dominus apparebat in littorê; quodquè jucundius erat, in corporê redivivô: *ſciens Petrus, quia Dominus eſt, in mare ſe miſit*, & ſic venit ad *Joan. 21.* ipſum, aliîs navigiô pervenientibûs. Quid iſtud? Nempè ſignum ſingularis Pontificii Petri; per quod non navem unam, ùt ceteri quiquè ſuam, ſed ſeculum ipſum, ſuſceperit gubernandum: mare enim, ſeculum eſt; naves, Eccleſiæ. Indè eſt; quòd alterâ vicê, inſtar Domini gradiens ſuper aquas, unicum ſe Chriſti Vicarium deſignavit; qui non uni populo, ſed cunctis præeſſe deberet. Siquidem *aquæ multæ, populi multi*. Ità, cùm quiſquè ceterorum habeat ſuam, tibi uni commiſſa eſt grandiſſima navis, facta ex omni-

omnibûs, ipſa univerſalis Eccleſia, totô Orbê diffuſa.

Sermone 1. in die Petri, & Pauli. Quid Petrô potentius? cui, & terra obedivit, cùm mortuos reddidit; & mare ſub pedibûs ejus ſe calcabile præbuit: qui Simonem Magum ſpiritu oris ſui in aërê attigit; qui claves Regni cœlorum tam ſingulariter accepit; ut præcedat ſententia Petri ſententiam cœli.

Epiſt. 23. ad Eugenium Pap. *Locus, in quô ſtas, terra ſancta eſt*; locus Petri, locus Principis Apoſtolorum, ubi ſteterunt pedes ejus: locus illius eſt; quem conſtituit Chriſtus Dominum Domus ſuæ, & Principem omnis poſſeſſionis ſuæ. Meritò tali paſtori, tali nutritio commiſſa eſt Eccleſia; quum adhuc tenera, adhuc in incunabulîs eſſet; cujus docta magiſteriô, & exemplô educata, omnia terrena calcaret.

Otto Friſingenſis. 1150.

Librô 3. Chronicorum Petrus, aliorum Princeps, totius Orbis dominam ſortitur Romam.

Potho Prumienſis. 1152.

Cap. 15. De ſtatu Domûs DEI Lib. 1. In hâc totâ domô beatus Petrus cum ſuîs Succeſſoribûs plenitudinem Poteſtatis accepit. Undè, quicunquè in partem ſolicitudinis vocati ſunt, ut ea, quæ in partem regen-

genda ſuſceperunt, providâ diſpenſationê gubernent, ejus auctoritatê roborandi, ejus exemplîs informandi ſunt; qui in plenitudinê Poteſtatîs toti Eccleſiæ præeſſe dignoſcitur.

Hugo Etherianus. 1177.

Quibûs ex rebûs liquidò claret, quòd Petrum, ejúſque Succeſſorem, Chriſtus Principem, & caput, non modò Latinorum, & Græcorum, Occidentis, & Septentrionis univerſi; verùm etiam Armenorum, Arabum, Judæorum, Madianitarum, & totius Orientis, & Meridiani climatis, in perpetuum conſtituit.

De proceſſionê Spiritûs Sancti Lib. 3. Cap. 17.

Guarricus Igniacenſis. 1170.

Sic inter Petrum, qui plùs diligebat; & Joannem, qui plùs diligebatur, hæreditatem ſuam Chriſtus diviſit; ut Petrus ſortiretur Eccleſiam, Joannes Mariam.

De Aſſumtionê Mariæ Serm. 4.

Propterea non ego, ſed magìs Eccleſiæ Princeps, & Paſtor, vos admonet: *Quaſi modò geniti infantes, rationabile, & ſinè dolô lac concupiſcite.*

Sermonê ad excitandam devotionem in Pſalmod.

Godefridus Viterbienſis. 1180.

Partê 14. Chronicorum de Simonê Petrô.

Petrus firmamentum petræ in Eccleſia eſt; Cephas caput Eccleſiæ eſt; Petrus Apoſtolorum Princeps eſt; primus confeſſor DEI, & Diſcipulus eſt; Paſtor humani generis, claviger æthereus.

Adam Victorinus. 1180.

Proſa de Petrô, & Paulô.

Petrus præit principatu,
Paulus pollet magiſtratu
Totius Eccleſiæ.
Principatus uni datur,
Unitáſque commendatur
Fidei Catholicæ.
Unus cortex eſt granorum,
Sed, & una vis multorum
Sub eôdem corticê.

Proſa de ſanctô Petrô.

Petro ſunt oves creditæ,
Clavéſque cœli traditæ:
Petri præit ſententia,
Ligans, ac ſolvens omnia.

Innocentius Tertius. 1200.

Sermonê I. in Feſtô Gregorii Papæ.

Licèt communiter omnes Apoſtoli claves Regni cœlorum acceperunt; ac per hoc omnes Epiſcopi; ut, quicquid adhibitîs clavibûs ligaverint ſuper terram, ſit ligatum & in cœlîs; & quicquid ſolverint ſu-

ſuper terram, ſit ſolutum & in cœlîs; principaliter tamen beatus Petrus claves Regni cœlorum accepit; & per hoc Succeſſor ejus: ut ipſe poſſit ligare ceteros, ſed ligari non poſſet â ceterîs. Ei namquè ſingulariter dictum eſt: *Tu vocaberis Cephas*, id eſt, Caput. Sicut enim in humanô corporê ſolum caput habet plenitudinem ſenſuum; cetera verò membra partem recipiunt plenitudinis: ſic, & in Eccleſiaſticô corporê ceteri Epiſcopi vocati ſunt in partem ſolicitudinis; ſed ſupremus Pontifex aſſumtus eſt in plenitudinem Poteſtatis.

Omnibus Apoſtolis Chriſtus *Lib. 1.*
unum præpoſuit, videlicèt Petrum; *myſterio-*
cui totius Eccleſiæ principatum, & *rum Miſ-*
antè paſſionem, & circà paſſionem, *ſæ Cap. 8.*
& poſt paſſionem commiſit. Antè
paſſionem, cùm dixit: *Tu es Pe-* *Matt.*
trus, & ſuper hanc petram ædificabo 16.
Eccleſiam meam, &c. Licèt enim univerſis Apoſtolis communiter
dixerit: *Quorum remiſeritis pecca-* *Joan. 20.*
ta, remittuntur iis; principaliter tamen Petro conceſſit, cùm dixit: *Quodcunquè ligaveris ſuper terram, &c.* Circà paſſionem autem, cùm pluraliter dixiſſet de omnibûs: *Si-*

Digitized by Google

mon, ecce Satanas expetivit vos, ut cribraret ſicut triticum; ſingulariter tamen pro Petrô ſubjunxit: *Ego autem rogavi pro té; ut non deficiat fides tua*; ſtatímque ſubjunxit: *& tu, aliquandò converſus, confirma fratres tuos.* Ad Petrum igitur, tamquàm ad magiſtrum, pertinet, ceteros confirmare; cujus fides in nullâ tentationê defecit, &c. Poſt paſſionem autem, cùm tertiò quæſiſſet â Petrô:
Joan.21. *Simon Joannis, diligis me plùs his?* & ille tertiò reſpondiſſet: *Domine, tu ſcis, quia amo te*; tertióque præcepit: *Paſce oves meas*; ſtatímque ſubjunxit: *Sequere me.* Petrus enim ſecutus eſt Chriſtum, non ſolùm generê Martyrii, ſed & in ordinê Magiſterii.

Jacobus Vitriacus. 1240.

Hiſtoriæ Orientalis Cap. 75. Cephas, qui ſimpliciter caput interpretatur, id eſt: Petrus, totius Mundi Caput â Dominô eſt conſtitutus, dicentê Dominô abſquè aliquorum exceptionê:
Matt. 16. *Quodcunquè ligaveris ſuper terram, erit ligatum*
Joan.21. *& in cœlis.* Et iterum: *Paſce oves meas.* Non dixit: tantùm Latinos, vel Occidentales; ſed ſimpliciter, oves meas; ut eſſet unum ovile, & unus Paſtor. *Al-*

Albertus Magnus. 1247.

Petrus primus dignitatê, non vocationê; propter quod vertex dicitur Apoſtolorum, &c. Attende: quòd, licèt Petrus vertex dicatur primus, non tamen Andreas, ſecundũs dicitur; nec Philippus, tertius; & ſic deinceps; ſed omnes ſecundi ſunt â Petrô, ad juriſdictionem; quia non unus ſub aliô, ſed omnes ſub Petrô. *Ad Caput 10. Matth.*

Dico autem tibi.) Singulariter: non, quòd ſingulariter acceperit claves Petrus; ſed, quia in unitatê ordinis Eccleſiæ unus eſt; qui accipit plenitudinê Poteſtatis; qui eſt Succeſſor Petri, & Petrus in Poteſtatê. *Ad Cap. 16. Matthæi.*

Thomas Aquinas. 1274.

Habetur ex Græcorum Doctorum auctoritatibûs; quòd Romanus Pontifex habeat in Eccleſiâ plenitudinem Poteſtatis. Dicit Cyrillus, Patriarcha Alexandrinus, in librô Theſaurorum: Sicut Chriſtus accepit â Patrê ſceptrum Eccleſiæ Gentium, ex Iſraël egrediens, ſuper omnem principatum, & Poteſtatem, ſuper omne, quodcunquè eſt, ut ei cuncta curventur: ſic & *Librô 1. contrà errores Græcorum Cap. 32.*

Petro, & ejus Succeſſoribus, pleniſſimam Poteſtatem pleniſſimè commiſit; ùt etiam nulli alii, quàm Petro, Chriſtus, quod ſuum eſt plenum ipſi ſoli dedit, &c. Hoc etiam traditur auctoritatê Scripturæ. Nam Dominus Matth. 16. univerſaliter Petro dixit: *Quodcunquè ſolveris ſuper terram, &c.* Oſtenditur etiam, quòd Petrus ſit Chriſti Vicarius; & Romanus Pontifex, Petri Succeſſor, in eâdem Poteſtatê ei â Chriſtô collata.

Guibertus Tornacus. 1260.

De Officiis Eccleſiaſticis Cap. 35.

Ceteris Apoſtolis ſingulæ naviculæ, ſingulæ ſcilicèt Eccleſiæ, commiſſæ ſunt: Petro verò maris univerſitas eſt commiſſa. Jacobus, qui columna eſſe videbatur Eccleſiæ, ſolâ Hieroſolymâ contentus eſt, & ſinguli ſingulîs; Petro verò univerſalis Eccleſia, in totô Orbê diffuſa; in quô terminatur omnis perfectio hierarchica.

Jacobus Genuenſis. 1280.

Sermonê ultimô de Petrô, & Paulô.

Petrus fuit ceterîs Apoſtolîs ſublimior in præfationê; Chriſtus enim eum ſummum Pontificem fecit, & ſuum Vicarium conſtituit, & dereliquit, quandò ei dixit: *Petre, paſce oves meas.* Au-

Digitized by Google

Auguſtinus Triumphus. 1320.

Paulus fuit minor Petrô, & major, & æqualis. Minor quidem fuit Poteſtatê prælationis; quia ſolus Petrus fuit Cephas, id eſt: Caput totius Eccleſiæ. Major autem prærogativâ electionis; quia electus fuit â Chriſtô poſt reſurrectionem, & poſt glorificationem; undè in bullâ Papæ Paulus ponitur â dextrîs, Petrus verò â ſiniſtrîs: ſed æqualis fuit, officiô prædicationis. *De Poteſtatê Eccleſiaſticâ Quæſt. 7. Art. 2.*

Chriſtus inſtituit Petrum, ſuum Vicarium; cui totum, quod ſuum erat, plenè commiſit: ut locô ejus regeret totam Eccleſiam. *Quæſt. 8. Art. 3.*

Nicolaus Lyranus. 1320.

Primus Simon.) Non propter primitatem temporis, ſed dignitatis: quia tamquàm principali Apoſtolo Chriſtus commiſit ſibi Eccleſiam regendam: ùt patet Joannis ultimô. Andreas autem, frater ejus, fuit primus Chriſti diſcipulus ordinê temporis; ùt patet Joannis 1. *Ad Cap. 10. Matth.*

Poteſtas clavium data Petro, intelligitur dari aliis; licèt Petro principaliùs: in quantùm erat ordinê Capitaneus. *Ad Cap. 16. Matt.*

Ludolphus Saxo Carthuſianus. 1330.

Vitæ Chriſti Par. 2. Cap. 1.

Reſpondit Petrus pro omnibûs; ſcilicèt; pro sê, & pro aliîs: quia omnes unum ſciebant, & idem ſentiebant. Licèt alii Apoſtoli etiam ſcirent; iſte tamquàm ſenior, & Princeps, & caput aliorum, fit os totius collegii; ac pro omnibûs reſpondit; qui omnibus præeſſe, ac prodeſſe debuit, &c. Hic Petrus eligitur Eccleſiæ Prælatus: ſed pòſt cum aliîs Apoſtolîs hanc promiſſam Poteſtatem accepit; ubi Apoſtoli Epiſcopi ſunt ordinati: quandò poſt reſurrectionem Dominus, inſufflans in eos, dixit: *Accipite Spiritum Sanctum, &c.* Sed paſtorem omnium fidelium, & Apoſtolorum Principem, ac ſuum Vicarium in totâ Eccleſiâ præfecit, cùm ei dixit: *Paſce oves meas.*

Joan. 20.

Petrus Bertrandus. 1349.

Tractatu de originê, & uſu juriſdictionum, Quæſt. 4.

Etſi Andreas priùs venit ad fidem, quàm Petrus; Prælatus eſt tamen Petrus Andreæ: cùm in Apoſtolorum catalogô ſemper Petrus, quaſi præcipuus, præmittatur: non, quòd Petrus ſit prior, ſivè potior temporê; ſed potior dignitatê.

Gui-

Guido Carmelita. 1330.

Conſtat: quòd Dominus Petrum, & in Petrô Petri Succeſſores, poſuit omnium fidelium Caput. *Contrà Waldenſes errore primó.*

Joannes Bocatius. 1360.

Chriſtus aſcenſurus, Petro Simoni, poſtquàm vices ſuas commiſerat, eumquè pio gregi præfecerat, claves conceſſit, aſſerens: adversùs eum nec Ditis januas prævalere. *De caſibûs virorum illuſtrium Lib. 9.*

Catharina Senenſis. 1370.

Petrus, Princeps ceterorum Apoſtolorum, claves ab unigenitô Filiô DEI Regni cœlorum accepit. *Tract. 3. Cap. 119.*

Petrus Aliacus. 1400.

Sic docuit nos Apoſtolorum, Prælatorúmque omnium Princeps, dicens: *Obſecro; paſcite, qui in vobis eſt, gregem DEI.* *Sermone in Synodô. 1. Pet. 5.*

Thomas Waldenſis. 1420.

Jam audîſti de primatu Petri; ùt cognominatus â petrâ. Petrus eô ipsô claruit principatu Apoſtolatûs; & ipsô in ordinê Apoſtolorum primus, non quidem temporê; quem Andreas frater ejus præceſſit vocationê. Non ergò primus, niſi auctoritatis prælationê. Quod *Doctrinalis fidei Lib. 2. Artic. 1. Cap. 1.*

etiam manifeſtavit, quandò appellatur Princeps: ſic enim ſancti Patres Eccleſiæ ſingulos Apoſtolos, Eccleſiarum Principes, ſolùm autem Petrum, Principem Apoſtolorum, vel prælatum, appellant.

Laurentius Juſtinianus. 1430.

De obedientiâ Cap. 12. Hujus ſiquidem Apoſtolicæ Sedis arcem, hujuſquè Catholicæ Eccleſiæ monarchiam Apoſtolus Petrus primus accepit; quàndò DEI Filium eſſe Dominum noſtrum JESUM Chriſtum confeſſus eſt, dicens: *Tu es Chriſtus, Filius DEI vivi.* Quamobrem ab eôdem Dominô audire promeruit: *Et ego dico tibi: quia tu es Petrus; & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.*

Joannes Capiſtranus. 1440.

De Papæ, & Conciliorum auctoritatê fol. 114. Nec obſtat; quod dicunt nonnulli Schiſmatici: quòd Poteſtas data fuit â Chriſtô omnibus Apoſtolis: quia, licèt omnibus data fuerit Poteſtas clavium, tamen cum ſuô ordinê; ut â Chriſtô principaliter in Petrum, & â Petrô in ceteros condeſcendat: *Sicut unguentum in capité*, ſcilicèt Chriſtô; *quod deſcendit in barbam Aaron*, ſcilicèt ſummi Pontificis; *quod deſcendit in oram ve-*

veſtimenti ejus, ſcilicèt in alios Epiſcopos; & ab Epiſcopîs in alios Sacerdotes. Hinc etiam dixit Dominus Petro: *Confirma fratres tuos.* Lucæ 22.

Pius Secundus. 1460.

Non duos, aut plures, inſtituit Dominus; qui ſuum locum, tamquàm capita tenerent; ſed unum conſtituit, & verticem, & paſtorem univerſi gregis, Simonem Petrum, dicens: *Tu es Petrus, &c.* *In Bulla retractationum ſuarum.*

Petrus, Apoſtolorum Princeps, & caput Eccleſiæ, dicit: *Subjecti eſtote omni humanæ creaturæ propter DEUM.* *Librô de Aulicorum miſeriîs.*

Gabriel Bielius. 1480.

Petrus fuit ſummus, ac Caput Apoſtolorum; cui claves Regni cœlorum collatæ ſunt; qui, & ceterorum confirmator fuit, poſtquàm â negationê Domini converſus ſurrexit: cujus adhuc Succeſſor totius Eccleſiæ obtinet principatum. *Lectionê 32. in Canonem.*

Albertus Crantzius. 1500.

Petrus, antè Simon Joannis vocatus, â petrâ Chriſtô, ſuper quem fundata eſt Eccleſia, Princeps Apoſtolorum; cui tradidit excellenter *In Metropoli Lib. 2. Cap. 1.*

Chriſtus claves Regni cœlorum. Omnibus quidem Apoſtolis generaliter contribuit; ſed ordo depoſcebat Hierarchicus; ut eſſet in unô ſuper omnes plenitudo Poteſtatis. Primus in terrîs Chriſti Vicarius, Cephas, indè dictus, ſeditAntiochiæ annîs 7. Sed, quoniam Caput Eccleſiæ congruenter ad Caput Imperii erat transferendum; venit Romam, ſecundô Claudii annô.

Baptiſta Mantuanus. 1510.

Librô 6. Faſtorum inMartyriô Petri, & Pauli.

Nomen erat Petro, Simon, ab originê: ſed, cùm
Vellet eum DEUS eſſe baſin templo ædificando,
Fecit ei ſolidæ nomen de nominê petræ:
Poſteritas, quia rector erat, clavúmque tenebat,
Appellare Cephan voluit; quæ nomina Grajô
A ſermonê trahunt, ſicut ſonus indicat, ortum.

Tia-

Tiaræ Pontificiæ
GEMMA V.
D. Petrum Apoſtolum, Romanam Eccleſiam fundâſſe; gubernâſſe; ſuô ſanguinê conſecrâſſe.

Negant.

G*Uilhelmus quidam*, *Joannis* Annô, poſt
Wiclevi præceptor, *dixit*: natum
Petrum Apoſtolum, neque Chri-
Epiſcopum Romæ fuiſſe, neque ibi ſtum,
prædicâſſe: ſed Paulum potiùs ibi fuiſ- 1350.
ſe Epiſcopum Thomas Waldenſis doctrinalis fidei Lib. 2. Art. 1. Cap. 7.

Martinus Lutherus in Colloquiîs 1530.
ad menſam habitîs, capitê de Antichriſtô: *Omnes hiſtoriæ teſtantur, Petrum primum Romæ fuiſſe Epiſcopum; ſed meræ ſunt fabulæ.*

Udalricus Velenus editô librô no- 1540.
vendecim argumentîs perſuadere conatur: Petrum nunquàm fuiſſe Romæ; ſed Hieroſolymîs eſſe occiſum.

Joannes Calvinus, *Lib. 4. Inſti-* 1550.
tut. Cap. 6. §. 15. poſtquàm rem totam dubiam oſtendit, ità concludit:

dit: *Propter Scriptorum conſenſum non impugno; quin illic mortuus ſit: ſed, Epiſcopum fuiſſe, præſertim longô temporê, perſuadere nequeo.*

Ad Caput 5. prioris epiſtolæ D. Petri: *Multi ex veteribus Romam, ænigmaticè, Babylonem dici putârunt. Hoc commentum Papiſtæ libenter arripiunt; ut videatur Petrus Romanæ Eccleſiæ præfuiſſe. Atquì vetus illud commentum nihil habet coloris; nec video; cur Euſebio, & aliis placuerit? niſi, quòd errorê jam occupati erant, Petrum Romæ fuiſſe.*

Ad Caput 22. Hieremiæ: *Roma nunquàm vidit Petrum; ùt arbitror.*

1560. Magdeburgenſes Cent. 1. Lib. 2. Cap. 10. fol. 561. *Si Romæ fuit Petrus; cur Lucas non facit ejus mentionem?*

1560. *Joannes Baleus*, Centuriæ 1. Scriptorum Britanniæ, & *Matthæus Dreſſerus*, in ſuæ Hiſtoriæ millenariô quintô, *dicunt: Hieronymum, & Lyranum aſſerere, Petrum Hieroſolymîs eſſe crucifixum. Sed, quàm falsò hoc aſſerant; eorundem Patrum contraria teſtimonia infrà ponenda teſtantur.*

1580. Henricus Butingus in Itinerariô de itineribûs D. Petri: *Credibile eſt,* in-

inquit, *Petrum nunquàm Romæ fuiſſe; ſed, aut Babylonê in Ægyptô; ubi primam ſcripſit Epiſtolam; aut Hieroſolymis interfectum eſſe ab Agrippâ Regê; quod Linus vult.* Sed mox videbis, Linum â nobîs ſtare.

Prædixit Sibylla.

ELegit ſibi ex piſcatoribûs, & delectîs, numerum duodenarium, unúmque diabolum (*Judam ſcilicèt.*) Non in gladiô, bellôve Æneadem urbem (*Romam*) Regéſque ſubjiciet; ſed in hamô piſcantis (*ſcilicèt Petri.*) *Citatur hæc prophetia â Franciſcô Petrarchâ, de otiô Religioſorum Lib. 1. & ſubjungit*: Quæ Erythrææ procul dubiô Sibyllæ ſunt; ùt quæ ex illius librô ad contextum elicui. *Citantur eadem â Bernardinô Senensê 6. partê Sermonê 1. de feſtivitatê Mariæ; & ab Antoninô in Chronicis partê 1. tit. 3. Cap. 9. §. 14.*

In prophetiâ ſuâ, quæ ex Chaldæô ſermonê in Græcum, & ex Græcô in Latinum translata extat.

Aſſerunt Patres Græci.

Linus. Annô, poſt natum Chriſtum, 70.

UT Petrus portam civitatis Romæ voluit egredi, vidit ſibi Chri-

De Paſſione Petri.

Chriſtum occurrere; & adorans eum, ait: *Domine, quò vadis?* Reſpondit Chriſtus: *Romam venio, iterum crucifigi, &c.*

Clemens. 80.

Epiſtolâ 1. ad Jacobum.

Petrus pro immensâ charitatê, quam ergà omnes gerebat, palàm cum omnî fiduciâ, adverſantê etiam tyrannô totius Mundi, bonum prædicare non deſtitit; & Regem omnium ſeculorum per Orbem terræ, uſquè ad ipſius Romanæ urbis notitiam, ut etiam ipſa ſalvaretur, invexit.

Papias. 120.

In explanationibûs ſermonum Domini.

Petrus in epiſtolâ ſuâ, quam ex urbê Româ ſcripſit, meminit Marci, cùm dixit: *Salutat vos Eccleſia, quæ eſt in Babyloné electa, & Marcus, filius meus.* Citant Euſebius Lib. 2. Cap. 14. Niceph. Lib. 2. Cap. 15. & Beda in prologô ſuper Marcum.

Egeſippus. 170.

De excidiô Hieroſolymitanô Lib. 3. Cap. 2.

Erant tunc temporis Petrus, & Paulus, Doctores Chriſtianorum, ſublimes operibûs, clari magiſteriô; qui virtutê ſuorum operum Neronem adverſum fecerant, captum Magi Simonis deliramentîs, &c.

&c. Datô, ut Petrus, & Paulus comprehenderentur, præceptô, rogatur Petrus, ut aliò ſe conferret; primâ noctê, ſalutatîs fratribûs, & celebratâ orationê, proficiſci ſolus cœpit: ubi ventum eſt ad portam; vidit ſibi Chriſtum occurrentem; & adorans eum, dixit: *Domine, quò vadis?* Dicit ei Chriſtus: *Iterum venio, Crucifigi.* Intellexit Petrus de ſuâ dictum paſſionê; quòd in eâ Chriſtus paſſurus videretur, qui patitur in ſingulîs; non utiquè corporis dolorê, ſed quâdam miſericordiæ compaſſionê, aut gloriæ celebritatê; & converſus, in urbem rediit; captúſque â perſecutoribûs, cruci adjudicatus, popoſcit; ut inverſis veſtigiîs cruci affigeretur: quòd indignus eſſet; qui ſimilî modô cruci affigeretur, ùt paſſus eſt DEI Filius. Quô impetratô, vel quia ità debebatur, ùt Chriſtus prædixerat; vel quia perſecutor non invitus indulget pœnarum incrementa; & ipſe, & Paulus, alter crucê, alter gladiô, necati ſunt.

Dionyſius Corinthiacus. 160. *

Petrum, & Paulum, qui Romanos, & Corinthios primùm in Ecclesiis… *Epiſtolâ ad Romanos.*

cle-

cleſiam Chriſti inſeruerunt, prudenti quâdam admonitionê impulſi, in unum locum concluſiſtis. Nam ambo, cùm, & noſtram Corinthi, & veſtram Romæ, Eccleſiam fundâſſent; & ejuſdem doctrinæ præceptîs tum noſtros animos, tum veſtros imbuiſſent, eôdem temporê pariter mortem ſubiêrunt.

Irenæus. 180.

Lib. 3. Cap. 1. Matthæus in Hebræîs ipſorum linguâ ſcripturam edidit Evangelii: cùm Petrus, & Paulus, Romæ evangelizarent, & fundarent Eccleſiam.

Cap. 3. Maxima, & antiquiſſima, & omnibus cognita, & glorioſiſſimîs duobûs Apoſtolîs, Petrô, & Paulô, Romæ fundata eſt, & conſtituta Eccleſia.

Clemens Alexandrinus. 200.

Librô Hypotypoſeon. Cùm Petrus Romæ publicè Verbum DEI prædicaret; & Spiritûs Sancti inſtinctu Evangelium Chriſti exponeret; multos, qui præſtò aderant, Marcum magnoperè obſecrâſſe ferunt: ut ea, quæ fuiſſent ab illô prædicata, ſcriptîs mandaret. *Citat Euſebius Lib. 6. Cap. 11.*

Ori-

Origenes. 230.

Petrus circà finem vitæ Romæ conſtitutus capitê demiſsô cruci eſt affixus; eò, quòd ipſe hunc paſſionis modum expetîſſet. *Lib. 3. in Geneſin.*

Petrus Alexandrinus. 280.

Petrus, Apoſtolorum primus, ſæpè comprehenſus, & cuſtodiæ traditus, ignominiâque affectus, poſtremò Romæ crucifixus eſt. *De Pœnitentiâ Canone 9.*

Euſebius Cæſareenſis. 320.

Petrus, nationê Galilæus, Chriſtianorum Pontifex primus, cùm primùm Antiochenam fundâſſet Eccleſiam, Romam proficiſcitur; ubi, Evangelium prædicans, viginti quinquè annîs ejuſdem urbis Epiſcopus perſeverat. *In Chronicis.*

Sub ipsô Claudii Imperiô benigna, ac propitia DEI ergà humanum genus providentia, fortem, ac præpotentem, & reliquorum omnium Apoſtolorum, propter virtutis amplitudinem, facilè Principem, Romam versùs ad ejuſmodi peſtiferam vitæ humanæ corruptelam (*Simonem Magum*) delendum, quaſi manu deduxit. *Eccleſiaſticæ hiſtoriæ Lib. 2. C. 13.*

Paulum, Romæ, regnantê Neronê *Cap. 24.*

ſe-

ſecurî percuſſum, & Petrum etiam, ſuffixum cruci, hiſtoriarum monumentîs proditum eſt: quin etiam inſignis, ac teſtata Petri, & Pauli inſcriptio, quæ in cæmiteriîs Romæ ad id uſquè tempus manet, hujus rei geſtæ fidem facit.

Lib. 3. Cap. 1. Petrus ad extremum, cùm Romæ verſaretur, capitê deorſum ſtatutô (ſic enim perpeti cupiebat) cruci eſt ſuffixus.

Athanaſius. 340.

In Apologiâ de fugâ ſuâ. Petrus, & Paulus, cùm audîſſent, oportere ſe Romæ Martyrium ſubire, cum gaudiô abiêrunt.

Dorotheus Tyrius. 350.

In Synopſi. Petrus, Apoſtolorum coryphæus, tandem Romæ prædicavit, ibíque crucifixus eſt.

Cyrillus Hieroſolymitanus. 370.

Catecheſi 6. Simon Magus ità ſeduxerat civitatem Romanam; ut Claudius illi ſtatuam erexerit, cum eâ inſcriptionê in linguâ Romanâ: *Simoni, Deo ſancto.* Dilatatô autem errorê, par amicorum bonorum illam calamitatem correxit, Petrus, & Paulus; cùm eſſent præſides Eccleſiæ:

&

& oſtentantem ſe, iſtum Simonem, ſtatim extinxit. Cùm enim prædicaret Simon, in cœlos ſe aſcenſurum; & vehiculô dæmonum in aërem ſublatus eſſet: flexîs genibûs ſervi DEI, & concordiam oſtendentes, de quâ dixit JESUS: *Quòd, ſi duo ex vobis concordaverint, de quâcunque rê, quam petierint, fiet ipſis*; concordiæ hoc telum per orationem emittentes in Magum, dejecerunt illum in terram. Nec mirum eſt: Petrus enim erat, qui claves Regni cœlorum portabat. Non eſt mirandum: Paulus enim erat, qui in tertium cœlum raptus fuerat. Ex aërê in terram depreſſerunt eum; qui ſe DEUM appellabat, deinceps ad inferos detrudendum.

Epiphanius. 380.

In Româ fuerunt primi, Petrus, *Hæreſi 27.*
& Paulus, Apoſtoli iidem, ac Epiſcopi; deindè Linus, deindè Cletus, deindè Clemens; qui contemperaneus fuit Petri, & Pauli, &c. Et nemo miretur; quòd ante ipſum alii Epiſcopatum aſſumſerunt: cùm ſub Apoſtolîs hic fuerit contemporaneus Petri, ac Pauli: nam, & illi con-

contemporanei Apoſtolorum fuerunt. Sivè igitur adhuc ipſis ſuperſtitibûs â Petrô accepit impoſitionem manuum Epiſcopatûs, & eô recuſatô remoratus eſt: (dicit enim in unâ epiſtolâ ſuâ: Secedo, abeo, erigatur populus DEI; hoc enim in quibûſdam commentariîs reperimus) ſivè poſt Apoſtolorum ſucceſſionem â Cletô Epiſcopô hic conſtituitur, non ità clarè ſcimus. Verumtamen etiam hic potuit, ſuperſtitibûs adhuc Apoſtolîs, Petrô videlicèt, ac Paulô, alios Epiſcopos conſtituere; propterea, quòd Apoſtoli ſæpè ad alias terras ablegabantur, propter Chriſti prædicationem; non potuit autem urbs Roma ſinè Epiſcopô eſſe. Paulus enim in Hiſpaniam profectus eſt; Petrus verò ſæpè Pontum, & Bithyniam, viſitavit. Poſſibile eſt autem, poſtquàm diſceſſit, & recuſavit Clemens, poſteà poſt obitum Lini, & Cleti, quorum uterquè ad duodecim annos Epiſcopatum tenuit, poſt ſancti Petri, ac Pauli obitum, qui contigit duodecimô annô Neronis, hunc rurſus coactum eſſe ad ſuſcipiendum Epiſcopatum. Attamen Epiſcoporum in Româ ſucceſ-

ceſſio hanc conſequentiam habuit: Petrus, & Paulus, Linus, Cletus, Clemens, Evariſtus, &c.

Valentinianus, Gratianus, & Theodoſius, AAA. 370.

Cunctos populos, quos Clementiæ noſtræ regit imperium, in talî volumus religionê verſari; quam D. Petrum Apoſtolum tradidiſſe Romanis religio adhuc ab ipsô inſinuata declarat; quamquè Pontificem Damaſum ſequi claret. *Codicê de ſummâ Trinitatê, & fidê Catholicâ.*

Gregorius Nazianzenus. 380.

Paulus, Petrúſque, lanceam Romæ ferunt:
Præambulonem dat neci vox libera. *Jambicô 1.*

Joannes Chryſoſtomus. 400.

Non ità cœlum ſplendeſcit, quandò radios ſuos Sol ex ſeſe dimittit; quemadmodùm Romanorum Urbs, duas illas lampades ubiquè terrarum effundens. Hinc rapietur Paulus, hinc Petrus. Conſiderate, & horrete; quale ſpectaculum viſura ſit Roma? Paulum repentè ex thecâ illâ cum Petrô reſurgentem, in occurſum Domini ſurſum ferri. Qualem roſam Chriſto mit- *Homiliâ 32. in epiſtolam ad Romanos, in Morali.*

mittet Roma? Qualibûs coronîs duabûs ornatur Urbs iſta? Qualibûs catenîs aureîs cincta eſt? Quales habet fontes? Propterea celebro hanc Urbem; non propter copiam auri, non propter columnas, nequè propter aliam phantaſiam: ſed propter Columnas illas Eccleſiæ, &c.

In encomió duodecim Apoſtolorum. Hinc Petrus Romam accipit in diſciplinam; Paulus illinc Mundo accinit Evangelium; Andreas corrigit Græciæ Sapientes; Simon Barbaros docet.

In encomió Petri, & Pauli. Obdormiêrunt in magnâ Urbê Româ, mensê Juniô, diê 29 â Neronê iniquiſſimô ſublati, & ad præceptorem, ac Dominum omnium profecti.

Joannes Caſſianus. 438.

De Incarnatione Verbi Lib. 3. Cap. 12. Interrogamus ſummum illum, & inter diſcipulos diſcipulum, & inter magiſtros magiſtrum; qui Romanæ Eccleſiæ gubernaculum regens, ſicut ſidei habuit, ità & ſacerdotii principatum. Dic nobis quæſumus, Apoſtolorum Princeps Petre, &c.

Sozomenus. 440.

Lib. 4. Cap. 14. Haud ità diù pòſt moritur Felix, ſo-

ſolúſque deinceps Liberius Eccleſiæ præeſt. Quod quidem non ſinè divinâ Providentiâ factum eſt: nè Sedes Petri, â duobûs Præſulibûs gubernata, & â Sacroſanctîs Eccleſiæ Legibûs aliena, ullâ infamiæ maculâ aſpergeretur.

Alaricus Romam obſidionê cinctam proditionê cepit; ac militibus ſuis, univerſis, ac ſingulis, permiſit Romanorum opes diripere; niſi, quòd aſylum eſſe voluerit, ob reverentiam Apoſtoli, Divi Petri, templum illud ampliſſimum; quod ſuprà illius tumbam conſtructum eſt, & loci plurimum ambit. *Lib. 9. Cap. 9.*

Theodoretus. 450.

Magnus Petrus ab Hieroſolymâ, uſquè ad Romanorum Urbem, percurrit, omnibus veritatis radios afferens. *Ad Pſalm. 116.*

Deſidero, inquit, *venire ad vos; ut communicem id, quod ego accepi.* Et, quia Petrus primus Evangelii doctrinam illis tradiderat, ſubjungit: *ad confirmandos vos*: quod perindè eſt, ac ſi diceret: non aliam doctrinam vobis trado; ſed traditam confirmare volo. *Ad Caput 1. ad Romanos.*

Roma habet omnium Patrum, & *Epiſtolâ*

ad Leonem Papam. veritatis Doctorum, Petri, & Pauli ſepulchra; quæ fidelium animas illuminant.

Lib. 1. hæreticarum fabularum. Simon Magus Romanos ſuîs præſtigiîs tantâ admiratione affecit; ut etiam æneâ columnâ honoraretur: ſed rurſus veniens divinus Petrus, fraudis eum pennîs nudavit; qui, cùm eum tandem in miraculorum certamen provocâſſet, & divinæ Gratiæ, & præſtigiarum diſcrimen oſtendiſſet, omnibûs Romanîs videntibûs, eum ex magnâ altitudinê deturbavit, cùm orâſſet; & qui miraculum viderant, eos cepit ad ſalutem.

Galla Placidia Imperatrix.

453.

Epiſtolâ ad Pulcheriam Auguſtam. Omnibûs integrîs permanentibûs, ad Apoſtolicæ Sedis, in quâ primus Apoſtolorum B. Petrus, qui etiam claves Regni cœleſtis ſuſcipiens, Sacerdotii principatum tenuit, Epiſcopatûs cauſa mittatur.

Victor Antiochenus. 360.

In Evang. D. Marci paulò poſt principium. Ubi Romam Marcus adveniſſet, ſecutus eſt Petrum. Quare is in priori ſuâ Canonicâ ad hunc modum de illô ſcribit: *Salutat vos Ecle-*

Digitized by Google

cleſia, quæ eſt in Babylone collecta, & Marcus, filius meus.

Andreas Cæſareenſis. 500.

Narrat Apollonius, & alii confirmant: dæmones incantationum, & præſtigiarum vî, per imagines, & ſtatuas, per arbores rurſum, & aquas, perquè alia ejuſmodi ſæpenumerò locutos. Arbitror, & per mortuorum cadavera loqui quoquè poſſe. Nam, & Simon Magus in Beati Petri, Apoſtolorum coryphæi, multorúmque Romanorum præſentiâ, mortuum hactenùs ſuſcitavit; quatenùs ſeſe movere palàm videretur: etſi interim Apoſtolus impoſturam, hoc eſt, virtutem, quâ falsò eum excitaverat, aperuerit; & vim, quâ mortui verè reſurgunt, publicè declaraverit. *Ad Caput 37. Apocalypſis.*

Epiphanius Archi-Epiſcopus Conſtantinopolitanus. 520.

Eſt mihi oratio magnoperè, Beatiſſime, uniri me vobis, & divina amplecti dogmata; quæ ex beatîs, & ſanctîs Diſcipulîs, & Apoſtolîs DEI, præcipuè Petri, ſummi Apoſtolorum, Sedi ſanctæ veſtræ ſunt tradita; & nihil eis pretioſius exiſtimare. *Epiſtolâ ad Hormiſdam Pontificem Romanum.*

 Ju-

Juſtinianus. 530.

In Authenticâ, ut Eccleſia Romana centum annorum privilegiô gaudeat.

Quod igitur noſtra æternitas ad omnipotentis DEI honorem venerandæ Sedi ſummi Apoſtoli Petri dedicavit; hæc habeant omnes terræ, omnes inſulæ totius Occidentis; quæ uſquè ad ipſos Oceani receſſus extenduntur, &c.

Marianus Archimandrita, & ceteri. 530.

Supplicatione ad Juſtinianum Imperatorem.

Miſit DEUS huic civitati Agapetum; qui verè Pontificem antiquæ Romæ, in depoſitionê Anthimi, tanquàm olim Petrum magnum Apoſtolum Romanis, in depoſitionê Simonis Zoëtici.

Procopius Chartophylax. 600.

In Encomiô D. Marci.

Hîs armîs unà cum Petrô ipsô tu Petri filius Italorum gentem ſubjeciſti; ab Orientê Solê motus, ad Occidentem advolans.

Maximus Monachus. 650.

Ad Cap. 4. de divinis Nominibûs.

Poſt Petrum Ignatius fuit Epiſcopus Antiochiæ, translatô Petrô in Urbem Romam.

Joannes Damaſcenus. 730.

Epiſtolâ de Triſagiô.

Petrus ex vicô Bethſaidâ originem duxit; patrem Joannem habuit;

buit; ac Romæ ſub Neronê Martyriô functus eſt.

Taraſius Conſtantinopolitanus. 780.

Mundi ſumus â ſanguinê eorum, qui tranſgrediuntur Canonicas conſtitutiones; & multò magìs eorum, qui pecuniîs ordinaverunt, vel ordinati ſunt: cùm divinus Petrus Apoſtolus, cujus cathedram ſortita eſt veſtra Sanctitas, ùt Simonem Magum eum depoſuerit. *Epiſtolâ ad Adrianum Papam de non faciendis pecuniâ ordinationibûs.*

Elias Cretenſis. 780.

Petrus, & Paulus, Romæ â Neronê mortê afficiuntur. *In orationem tertiam Nazianzeni.*

Nicephorus Conſtantinopolitanus. 815.

Expoſitio nominum Epiſcoporum: Petrus Apoſtolus 25. Annîs. Linus 12. Annîs. Clemens novem Annîs, &c. *In Chronologiâ.*

Methodius Conſtantinopolitanus. 830.

Beatus Apoſtolus Petrus, poſt aliquot annos prædicationis, ſublimê Romam aſſecutus eſt; &, ut illic prædicaret, cælitùs ei concreditum eſt: ut, tanquàm coryphæus ſanctorum *In Martyriô Dionisii Areopagitæ.*

rum Apoſtolorum, in ordinẽ Apoſtolatûs, factus Romæ in certaminẽ fieret conſors Chriſti paſſionum. Ut enim illa Urbs maximîs ducebatur erroribûs; majorẽ opus habebat correctionẽ: ut, cujus error erat graviſſimus; illic & gratia ſumma contingeret. Poſteà, quemadmodùm dicitur, impius tyrannus Nero, ſperans, ſe terras, & mare, ſuæ tyrannidi ſubditurum, irâ crudelitatis ſuæ, & vî furoris ſui inſaniens, adversùs ſervos Chriſti inflammatus eſt; & decimô quartô annô imperii ſui beatos, Petrum, & Paulum, injuſtæ morti adjudicavit.

Michaël Syngellus. 830.

In Martyriô Dioniſii Areopagitæ.

Petrus Regiam Romam miraculîs editîs, quæ â Chriſtô uberrimè etiam manaverunt, illuſtravit; & occiduam obſcuritatem in ſplendorem clariſſimum commutavit.

Theophylactus. 1071.

Ad Caput 1. epiſtolæ ad Romanos.

Cùm Petrus Romæ Evangelium prædicâſſet, quæ illius erant, ſua reputans, pro fidẽ Petri Diſcipulorum, Paulus gratias agit.

Simeon Metaphraſtes. 850.

In Com-

Quô in locô, cùm Petrus quidem

Ma-

Maximum inſtituiſſet, & baptizâſſet, & Epiſcopum ordinâſſet, Romam appellit; in quâ, cùm quotidiè Synaxes celebraret, attraxit multos ad fidem Chriſti. Hæc videns Simon, non ſatìs duxit, tacere, & ſuam celare improbitatem; ſed gloriâ, & exiſtimationê, ſe ſuperatum eſſe arbitratus, ſi ſineret Apoſtolum totîs viribûs iis, qui Romæ eſſent, veritatem annuntiare, audacter ſimul, & indoctè, cœpit liberè loqui in mediâ civitatê.

mentariò de certaminibûs, laboribûs, & peregrinationibûs Petri, & Pauli.

Cùm ſic fuiſſet dignatus Archiepiſcopatu, & præfectus eſſet paſcendis ovibus Domini, ſicut Petrus ſummus Apoſtolus, cujus etiam Sedis, vel potiùs zeli, ac ardoris, fuit Succeſſor; ejus ad ſalutaria adducebat paſcua, DEI, inquam, & Salvatoris noſtri mandata.

Vitæ ſancti Silveſtri Cap. 6.

Suidas. 970.

Tunc Simon quoquè Magus florebat; &, cùm Petrus, & Simon, præſentê Neronê inter ſe diſputarent, eductus eſt ê carcerê Paulus. Hi tres, cùm adſtarent, Nero Simonem interrogat, &c.

In Neronê.

Oecumenius. 1050.

Primus, Simon Petrus, Apoſto-

De duo-

decim Apoſtolis. lorum Coryphæus, in Pontô, Galatiâ, Cappadociâ, Bithyniâ, & Italiâ, prædicans Evangelium, Romæ tandem ſub Neronê crucifigitur, capitê inversô, ipsô ſic pati volentê: ſepelitur autem in ipsâ Româ ad tertium Kalendas Julii.

Euthymius. 1118.

Proœmiô in Marcum. Marcus cum Petrô Romæ converſatus eſt: quemadmodùm prior ejus epiſtola demonſtrat.

Joannes Zonaras. 1118.

Tom. 2. Petrus ſub Claudiô Romæ ſalutaris præconii ſemina ſparſit; cui multi ex Romanîs fidem habuerunt.

Georgius Cedrenus. 1110.

In Neronê. Imperantê Neronê Romam profectus Simon Magus, cùm artibûs magicîs multa edidiſſet prodigioſa, ſibi DEI nomen arrogavit. Quô temporê magnus ille Apoſtolus, Petrus, Romam cùm veniſſet, ſtatuit Simonem adire, &c.

Michaël Glycas. 1120.

Partê 3. Annalium. Nero impuriſſimus Princeps perſequi Chriſtianos cœpit; & duos ſummos viros, Petrum, & Paulum interfecit. Uterquè, ùt Chryſoſtomus teſtatur, obdormivit in Urbê Româ.

Ni-

Nilus Theſſalonicenſis. 1150.

Romæ Petrus diem ſuum obiit. *De Primatu Papæ.*

Theodorus Balſamon. 1180.

Apoſtolicam Sedem Romanam nominârunt: utpotè, cùm Petrus, Apoſtolorum Princeps, in eâ claruerit; & Linum, primum Pontificem in eâ conſtituerit. *In Commentariis ad Synodum Carthaginenſem.*

Nicetas Choniates. 1210.

Tandem, cùm Romam, omnium civitatum decus (*Petrus, & Simon Magus*) appuliſſent; ibi controverſis dogmatibûs concertârunt. Jam autem apud Romanos Simon tantam nominis celebritatem conſecutus erat; ut æreâ ſtatuâ donatus eſſet â Claudiô Cæſarê, cujus ea fuiſſe fertur inſcriptio: *Simoni Deo ſancto.* Cùm itaquè Simon Petro refragaretur; atquè partim Spiritûs Sancti verbîs, partim miraculîs præſtigiæ illius, & impoſturæ patuiſſent; ille, gravî ſe affici ratus ignominiâ, in cœlos ad proprium patrem aſcenſurum ſe, pœnáſque de incredulîs repetiturum, comminatus eſt. Et, cùm â dæmonibûs in cœlos ferebatur; Petrus orando effecit; ut in caput ex altô *Orthodoxæ fidei Lib. 4. Cap. 1.*

Magus corruerit; pedibûſque in aërâ protenſis, miſeram animam exhalans, effusô viam cerebrô diſperſerit.

Nicephorus Calliſtus. 1300.

Lib. 2. Cap. 15. Meminit Petrus Marci in priorî epiſtolâ, quam Romæ agens compoſuiſſe fertur; in quâ etiam figuratè Romam Babylonem nominat.

Cap. 35. Non minùs etenim Petrus, Orbê peragratô, & iis, qui ex Circumciſionê erant, omnibus in Palæſtinâ, & Syriâ, & ubiquè ferè terrarum prædicationê promulgatâ, cùm ſub Neronis imperiô Romam, propter deteſtandum illum Simonem, qui publicîs inſcriptionibûs DEUM ſe vocare, prædicationémque Chriſti evertere eſt auſus, veniſſet, factîſque illum ſimul, & ſermonum vî coarguiſſet, atquè Romanorum Eccleſiæ, primùm quidem Lino, deindè Anacleto, & poſt hos tertio, ad mortem vadens, ſapientiſſimo Clementi, claves commiſiſſet, ad DEUM migravit.

Aſ-

Aſſerunt Patres Latini.

Anacletus. Annô, poſt natum Chriſtum, 110.

PAulus, unô diê, unô quoquè temporê, cum Petrô, glorioſâ mortê ſub Principê Neronê agonizans, coronatus eſt; & ambo ſanctam Romanam Eccleſiam conſecrârunt, &c. Prima Sedes eſt cœleſtî beneficiô Romanæ Eccleſiæ, quam beatiſſimi, Petrus, & Paulus, ſuô Martyriô conſecrârunt. Sic Roma, quæ priùs erat cacodæmonis artificiô omnium errorum mater, & altrix, excuſsîs tenebrîs, & vanîs ſuperſtitionibûs abjectîs, filiorum DEI, exortô Solê juſtitiæ, facta eſt copioſa propagatrix. *Epiſt.* 3.

Pius Primus. 160.

Feſtina palmam perſeverabîlem cum ſanctîs Apoſtolîs tenere; quam per multas paſſiones Paulus ſuſcepît, & Petrus; cui crux charitatem Chriſti tollere non potuit. *Epiſtolâ ad Juſtum Epiſcopum.*

Tertullianus. 200.

Age jam; qui voles curioſitatem melius exercere in negotiô ſalutis tuæ: percurre Eccleſias Apoſtoli- *De præſcriptionibûs ad-*

versùs hæreticos Cap. 36.

cas; apud quas ipſæ adhuc cathedræ Apoſtolorum ſuîs locîs præſidentur. Si Italiæ adjaces, habes Romam; undè nobis quoquè auctoritas præſtò eſt: ubi Petrus paſſioni Dominicæ adæquatur; ubi Paulus Joannis in exitu coronatur; ubi Apoſtolus Joannes, poſtquàm in oleum igneum demerſus nihil paſſus eſt, in Inſulam relegatur.

Contrà Gnoſticos ad Scorpiacum Cap. 15.

Vitas Cæſarum legimus: Orientem fidem Romæ primus Nero cruentavit: tunc Petrus ab alterô cingitur; cùm crucì aſtringitur: tunc Paulus civitatis Romanæ conſequitur nativitatem; cùm illic martyrii renaſcitur generoſitatê.

De Baptiſmô Cap. 4.

Ideóque nulla eſt diſtinctio, mari quis, an ſtagnô; fluminê, an fontê; lacu, an alveô diluatur. Nec quicquàm refert inter eos; quos Joannes in Jordanê, & quos Petrus in Tyberî tinxit.

Contrà Marcionem Lib. 4. Cap. 5.

Romanis Evangelium Petrus, & Paulus, ſanguinê quoquè ſuô ſignatum reliquerunt.

In Carm. contrà Marcionem Librô 3. Cap. 9.

Ex quibûs electum magnum, plebique
probatum
Hâc cathedrâ, Petrus quâ ſederat
ipſe, locatum
Maxima Roma Linum primùm con-
ſidere juſſit.

Ca-

Callixtus. 224.

Ego habeo trophæa Apoſtolorum, quæ oſtendam: ſi enim procedas viâ regalî, quæ ad Vaticanum ducit; aut viâ Oſtienſi, invenies trophœa defixa; quibûs ex utrâque partê conſtitutîs Romana cuſtoditur Eccleſia. *Epiſtolâ ad Proclum Cataphrygam.*

Cyprianus. 250.

Poſt iſta adhuc inſuper, pſeudo-epiſcopô, ſibi ab hæreticîs conſtitutô, navigare audent; & ad Petri cathedram, atquè ad Eccleſiam principalem, undè Unitas ſacerdotalis exorta eſt, â ſchiſmaticîs, & profanîs litteras ferre; nec cogitare, eos eſſe Romanos (quorum fides Apoſtolô prædicantê laudata eſt) ad quos perfidia non poſſit habere acceſſum. *Epiſt. 55. Lib. 1. Epiſt. 3.* *Rom. 1.*

Factus eſt autem Cornelius, Epiſcopus; de DEI, & Chriſti ejus judiciô; de clericorum penè omnium teſtimoniô; de plebîs, quæ tunc adfuit, ſuffragiô; de Sacerdotum antiquorum, & bonorum collegiô: cùm nemo antè ſe factus eſſet; cùm Fabiani locus, id eſt, cùm locus Petri, & gradus Cathedræ ſacerdotalis vacaret. *Epiſt. 52. Lib. 4. Epiſt. 2.*

Librô de unitatê Eccleſiæ Catholicæ de Romanâ Eccleſiâ loquens.

Qui Cathedram Petri, ſuper quam fundata eſt Eccleſia, deſerit, in Eccleſiâ ſe eſſe non confidat.

Arnobius. 285.

Lib. 2. adverſùs Gentes.

Enumerari poſſunt, atquè in uſum computationis venire ea, quæ in Indiâ geſta ſunt aput Seras, Perſas, & Medos; in Arabiâ, Ægyptô, Aſiâ, & Syriâ; apud Galatas, Parthos, Phrygas; in Achaiâ, Macedoniâ, Epyrô; in Inſulîs, ac Provinciîs omnibûs; quas Sol oriens, atquè occidens luſtrat: ipſam deniquè dominam, Romam, in quâ, cùm homines ſint, Numæ Regis artibûs, atquè antiquîs ſuperſtitionibûs occupati, non diſtulerunt tamen res patrias linquere, & veritati coaleſcere Chriſtianæ. Viderant enim curſum Simonis Magi, & quadrigas igneas, Petri orê difflatas, &, nominatô Chriſtô, evanuiſſe. Viderant, inquam, fidentem Diis falſis, & ab iiſdem metuentibûs proditum, ponderê præcipitatum ſuô, cruribûs jacuiſſe præfractîs. Pòſt deindè perlatum Brundam, cruciatibûs, & pudorê defeſſum, ex altiſſimi culminis ſe rurſum præcipitâſſe faſtigiô.

Mar-

Marcellus Primus. 306.

Petri Sedes primitùs apud vos *Epiſtolâ* fuit; quæ jubentê Dominô Romam *ad Antio-* translata eſt: cui, adjuvantê gratiâ *chenos.* divinâ, hodiernâ diê præſidemus.

Euſebius Papa. 310.

Benedictus Dominus DEUS no- *Epiſtolâ* ſter; qui per miſericordiam ſuam *3.* Romanam Eccleſiam Beati Petri Apoſtolorum Principis ſacerdotiô ditavit.

Lactantius. 290.

Diſcipuli, per Provincias diſper- *Divina-* ſi, fundamenta Eccleſiæ ubiquè *rum In-* poſuerunt; facientes & ipſi, in no- *ſtitutio-* minê Magiſtri DEI, magna, & penè *num Lib.* incredibilia miracula: quia diſce- *4. Cap.* dens inſtruxerat eos virtutê, ac Po- *21.* teſtatê; quâ poſſet novæ annuntiationis ratio fundari, & confirmari: ſed, & futura aperuit illis omnia; quæ Petrus, & Paulus, Romæ prædicaverunt; & ea prædicatio in memoriam ſcripta permanſit.

Ambroſius. 370.

Ad hoc Eccleſia Romana quid *Lib. 3.* reſpondet? Utiquè ipſe auctor eſt *de Sacra-* nobis hujus aſſertionis Petrus Apo- *mentis* ſtolus; qui Sacerdos fuit Eccleſiæ *Cap. 1.* Romanæ.

Idem

Lib. 5. Epiſt. 32. Idem Petrus poſteà, victô Simonê, cùm præcepta DEI populo ſeminaret, & doceret caſtimoniam, excitavit animos Gentilium; quibus, eum quærentibus, Chriſtianæ animæ deprecatæ ſunt, ut pauliſper cederet. Et, quamvis eſſet cupidus paſſionis, tamen contemplationê populi precantis inflexus eſt. Rogabatur enim: ut, ad inſtituendum, & confirmandum populum, ſe reſervaret. Quid multa? Noctê murô egredi cœpit; &, videns ſibi in portâ Chriſtum occurrere, urbémque ingredi, ait: *Domine, quò vadis?* Reſpondit Chriſtus: *Venio Romam, iterum crucifigi.* Intelligit Petrus, ad ſuam crucem divinum pertinere reſponſum (Chriſtus enim non poterat iterum crucifigi; qui carnem paſſionê ſuſceptæ mortis exuerat.) Intellexit ergò Petrus; quòd iterum Chriſtus crucifigendus erat in ſervulô. Itaquè ſpontê remeavit. Interrogantibûs Chriſtianîs, reſponſum reddidit; ſtatímque correptus, per crucem ſuam honorificavit Dominum JESUM.

Opta-

Optatus Milevitanus. 370.

Negare non potes, ſcire te: in Urbê Româ Petro primo cathedram Epiſcopalem eſſe collatam; in quâ ſederit omnium Apoſtolorum Caput, Petrus; undè & Cephas appellatus eſt. *Librô 2. contrà Donatiſtas.*

Philaſtrius. 380.

Simon, cùm fugeret beatum Petrum Apoſtolum de Hieroſolymitanâ civitatê, Romámque veniret, ibíque pugnaret cum B. Petrô Apoſtolô, apud Neronem Regem, devictus undiquè orationê B. Petri Apoſtoli, atquè percuſſus ab Angelô, ſic meruit interire; ut ejus magiæ mendacium cunctis pateſieret. *De Simonê Magô.*

Damaſus. 380.

Beatus Pettus Apoſtolus, & Princeps Apoſtolorum, filius Joannis, Provinciæ Galileæ, ex vicô Bethſaidâ, frater Andreæ, primò ſedit in cathedrâ Epiſcopatûs Antiochiæ annîs ſeptem. Hinc B. Petrus ingreſſus eſt Urbem Romam, ſub Claudiô Cæſarê; ibíque ſedit in cathedrâ Epiſcopatûs annîs viginti quinquè. *In vitâ D. Petri.*

Pru-

Prudentius. 380.

Hymnô 12. de paſſionê Petri, & Pauli.

Plùs ſolitô coëunt ad gaudia, dic amice, quid ſit?
Romam per omnem curſitant, ovántque:
Feſtus Apoſtolici nobis redit hic dies triumphi,
Pauli, atquè Petri, nobilis cruorê.
Unus utrumquè dies, plenô tamen innovatus annô,
Vidit ſuperbâ mortê laureatum.
Scit Tyberina palus, quæ fluminê labitur propinquô,
Binîs dicatum ceſpitem trophæîs:
Et crucis, & gladii teſtis, quibûs irrigans eaſdem,
Bis fluxit imber ſanguinis per herbas.
Prima Petrum rapuit ſententia, legibûs Neronis
Pendêre juſſum præminentê lignô.
Ille tamen veritus celſæ decus æmulando mortis,
Ambire tanti gloriam Magiſtri,
Exigit, ut pedibûs verſum caput imprimant ſupinîs;
Quò ſpectet imum ſtipitem cerebrô.
Figitur ergò manus ſubter, ſola verſus in cacumen,
Hôc mentê major, quô minor figurâ.

Hìc

Hîc (nempè Romæ) *jam regnant duo Apoſtolorum Principes:* *Hymnô ſecundô, qui eſt de S. Laurentiô.*
Alter, vocator Gentium;
Alter, Cathedram poſſidens;
Primus recludit creditas
Æternitatis januas.
Diſcede adulter Juppiter,
Stuprô ſororis oblite;
Relinque Romam liberam,
Plebémque jam Chriſti fuge.
Te Paulus hinc exterminat;
Te ſanguis exturbat Petri:
Tibi id, quod ipſe armaveras,
Factum Neronis officit.

Hieronymus. 390.

Chriſtus credentibus dixit: *Diſcite à mê: quia mitis ſum, & humilis cordê*; de quô, & Clemens, vir Apoſtolicus, qui poſt Petrum Romanam rexit Eccleſiam, ſcribit ad Corinthios, &c. *Ad Caput 52. Eſaiæ.*

Cùm veniſſet Petrus Antiochiam.) Primum Epiſcopum Antiochenæ Eccleſiæ Petrum fuiſſe, accepimus; & Romam deindè translatum; quod Lucas penitùs omiſit. *Ad Caput 2. ad Galatas.*

Simon Petrus Provinciæ Galileæ, vicô Bethſaidâ, frater Andreæ Apoſtoli, & Princeps Apoſtolorum, poſt Epiſcopatum Antiochen- *Librô de viris illuſtribûs Cap. 1.*

ſis Eccleſiæ, & prædicationem diſperſionis eorum, qui de Circumciſionê crediderant, in Pontô, Galatiâ, Cappadociâ, Aſiâ, & Bithyniâ, ſecundô Claudii annô, ad expugnandum Simonem Magum, Romam pergit; ibíque viginti quinquè annîs Cathedram ſacerdotalem tenuit, uſquè ad ultimum Neronis annum, id eſt decimum quartum. A quô & cruci affixus, Martyriô eſt coronatus, capitê ad terram verſô, & in ſublimê pedibûs elevatîs; aſſerens: ſe indignum, qui ſic crucifigeretur, ùt Dominus ſuus.

Ruffinus. 390.

Invectivâ ſecundâ in Hieronymum.

Petrus per viginti quatuor annos Romanæ Eccleſiæ præfuit. Dubitandum non eſt: quin, ſicut cetera, quæ ad inſtructionem pertinent, etiam librorum inſtrumenta Eccleſiæ ipſe tradiderit.

Auguſtinus. 420.

Contrà litteras Petiliani Lib. 2. Cap. 51.

Cathedra tibi quid fecit Eccleſiæ Romanæ; in quâ Petrus ſedit? &, in quâ hodiè Anaſtaſius ſedet? vel Eccleſiæ Hieroſolymitanæ; in quâ Jacobus ſedit, & in quâ hodiè Joannes ſedet; quibus nos in Catholicâ uni-

Digitized by Google

unitatê connectimur; & â quibûs vos nefariô furorê ſeparâſtis?

Puto tibi eam partem Orbis ſuffi- cere debere; in quâ primum Apo- ſtolorum ſuorum voluit Dominus glorioſiſſimô Martyriô coronari. Cui Eccleſiæ præſidentem B. Inno- centium, ſi audire voluiſſes, jam tunc periculoſam juventutem tuam Pelagianîs laqueîs exuiſſes. *Contrà Julianum Pelagianum Lib. 1. Cap. 4.*

Jovem ſe credi volebat Simon Magus; Minervam verò, meretri- cem quandam, Selenem; quam ſibi ſociam ſcelerum fecerat; imaginéſ- que, & ſuam, & meretricis, diſci- pulis ſuis præbebat adorandas; quas & Romæ, tanquàm Deorum ſimulachra, auctoritatê publicâ conſtituerat. In quâ Urbê eum B. Petrus verâ omnipotentis DEI vir- tutê extinxit. *Ad Quod vult Deum hæreſi 1.*

Si ordo Epiſcoporum ſibi ſucce- dentium conſiderandus eſt; quan- tò certiùs, & verè ſalubriter, ab ipsô Petrô numeramus? Petro enim ſuc- ceſſit Linus, Lino Clemens, Cle- menti Anacletus, Anacleto Evari- ſtus, &c. *Epiſt. 165.*

Innocentius Primus. 406.

Quis enim neſciat, id, quod â *Epiſtolâ*

Prin-

primâ ad Decentium Eugubinum. Epiſtolâ 14. ad Bonifacium Presbyterum.

Principê Apoſtolorum, Petrô, Romanæ Eccleſiæ traditum eſt, ab omnibûs debere ſervari?

Eccleſia Antiochena, quam, priuſquàm ad Urbem perveniret Romanam, B. Apoſtolus Petrus ſuâ præſentiâ illuſtravit, velut germana Eccleſiæ Romanæ, diù ab eâdem alienam eſſe non paſſa eſt.

Paulinus Nolanus. 420.

Natalî 3. de S. Felicê.

Ipſaquè cœleſtûm ſacrîs procerum monumentîs
Roma Petrô, Paulôque potens, rareſcere gaudet.

Severus Sulpitius. 420.

Sacræ hiſtoriæ Librô 2.

Namquè eô temporê divinâ apud Urbem religio invaluerat, Petrô ibi Epiſcopatum gerentê, & Paulô, poſtquàm ab injuſtô Præſulis judiciô Cæſarem appellaverat, Romam deductô, &c. Etenim tunc illuſtris illa, adversùs Simonem, Petri, & Pauli congreſſio fuit: qui, cùm magicîs artibûs, ut ſe DEUM probaret, duobûs ſuffultus dæmoniîs evolâſſet, orationibûs Apoſtolorum fugatîs dæmonibûs, delapſus in terram, populô inſpectantê diſruptus eſt, &c. Pòſt etiam datîs legibûs religio vetabatur,

tur; palámque, edictîs propoſitîs, Chriſtianum eſſe non licebat. Tùm Paulus, & Petrus, capitis damnati: quorum uni cervix gladiô dejecta; Petrus in crucem ſublatus eſt. Dum hæc Romæ geruntur, Judæi, Præſidis ſui Feſti injurias non ferentes, rebellare cœperunt.

Paulus Oroſius. 420.

Claudius, ab Auguſtô quartus, Regnum adeptus eſt; mansitque in eô annîs quatuordecim. Exordiô Regni ejus Petrus, Apoſtolus Domini noſtri JESU Chriſti, Romam venit; & ſalutarem cunctis credentibus fidem fidelî verbô docuit, potentiſſimîſque virtutibûs approbavit. Atquè exindè Chriſtiani Romæ eſſe cœperunt. Senſit hoc collatum fidei ſuæ Roma beneficium. *Librô* 7. *Cap.* 6.

Nero, primus, Romæ Chriſtianos ſuppliciîs, ac mortibûs affecit; ac per omnes Provincias parî perſecutionê excruciari imperavit; ipſúmque nomen extirpare conatus, beatiſſimos Chriſti Apoſtolos, Petrum crucê, Paulum gladiô occidit. Mox acervatim miſeram civitatem undiquè clades oppreſsêre. *Cap.* 7.

Ma-

Maximus Taurinenſis. 420.

In natali Petri, & Pauli. Hi ſunt ergò beatiſſimi, Petrus, & Paulus; qui, Sacramentum cœleſtis Regni unô ſpiritu prædicantes, ſub unius paſſionê diei doctrinam ſuam piô ſanguinê, & mortê fortiſſimâ conſecrârunt; qui etiam, tamquàm Eccleſiarum omnium Principes facti, diſpenſationê cœleſtî Romam petentes, ſacratiſſima ſua corpora in illius Urbê arcê reconderent; quæ totius Orbis obtinuerat principatum: quatenùs potentiam virtutis ſuæ Chriſtus oſtendens, ubi Mundus Caput habebat Imperii, ibi Regni ſui Principes collocaret.

Arnobius Romanus. 440.

Ad Pſalmum 106. Lætatus eſt Petrus, *quia ſiluerunt; & deduxit eum in portum voluntatis ſuæ*; in Eccleſiâ ſinè dubiô; ubi *exaltant eum in Eccleſiâ populi, & in cathedrâ ſeniorum laudant eum*: quia *poſuit flumina in deſertô*, id eſt, hujus ſeculi perambulans, quouſquè perveniret ad Romam, prædicavit baptiſmum JESU Chriſti; in quô univerſa flumina benedicuntur uſquè hodiè â Petrô. Ipſe poſuit *exitus aquarum in ſitim*, ità; ut, qui exierit foràs ab Eccleſiâ Petri,

ſitî

Digitized by Google

ſitî pereat. *Poſuit terram fructiferam in ſalſuginem.* Sicut ſalſugo terram â fructu revocat; ità litera Mundi â fructu ſpiritalî revocat mentes: ſed per Petrum, in ſalſuginê litterarum poſitam Romam, fecit eam fructum afferre.

Philippus Presbyter. 430.

Nulli dubium eſt: Petrum per Succeſſores ſuos huc uſquè ſemper vivere, cauſâſque decernere, ſempérque victurum eſſe. Hujus itaquè ordinarius Succeſſor, & Vicarius ſanctus, beatiſſimus Papa, & Epiſcopus noſter, Cœleſtinus, nos, ſuos pro sê quaſi Vicarios, ad hanc ſanctam Synodum miſit. *In Conciliô Ephesinô Tomô 2. Cap. 16.*

Petrus Chryſologus. 440.

Hortamur te, frater honorabilis; ut his, quæ â beatiſſimô Papâ Romanæ civitatis ſcripta ſunt, obedienter attendas: quoniam Beatus Petrus, qui in propriâ ſedê & venit, & præſidet, quærentibus fidei veritatem præſtat. *Epiſtolâ ad Eutychen.*

Leo Primus. 450.

Iſti ſunt viri, per quos tibi Evangelium Chriſti Roma reſplenduit; &, quæ eras magiſtra erroris, facta es *Sermonê 1. in Natali Petri,*

 di-

& Pauli Apoſtolorum capite 1.

diſcipula veritatis. Iſti ſunt patres tui, veríque paſtores; qui te, Regnis cœleſtibus inſerendam, multò meliùs, multóque feliciùs condiderunt, quàm illi; quorum ſtudiô prima tuorum mœnium fundamenta locata ſunt; ex quibûs is, qui tibi nomen dedit, fraternâ te cœdê fœdavit. Iſti ſunt, qui te ad hanc gloriam provexerunt; ut gens ſancta, populus electus, civitas Sacerdotalis, & Regia, per ſacram beati Petri ſedem caput Orbis effecta, latiùs præſideres Religionê divinâ, quàm dominationê terrenâ, &c.

1. Pet. 2.

Cap. 3.

Cùm duodecim Apoſtoli, acceptâ per Spiritum ſanctum omnium locutionê linguarum, imbuendum Evangeliô Mundum, diſtributîs ſibi terrarum partibûs, ſuſcepiſſent; beatiſſimus Petrus, Princeps Apoſtolici Ordinis, ad arcem Romani deſtinatur Imperii; ut lux veritatis, quæ in omnium gentium revelabatur ſalutem, efficaciùs ſe ab ipsô capitê per totum Mundi corpus effunderet. Cujus autem nationis homines in hâc tunc Urbê non eſſent? aut, quæ uſquàm gentes ignorarent, quod Roma didiciſſet? Hîc con-

Actor. 2.

conculcandæ Philoſophiæ opiniones; hîc diſſolvendæ erant terrenæ ſapientiæ vanitates; hîc confutandi dæmonum cultus; hîc omnium ſacrilegiorum impietas deſtruenda: ubi diligentiſſimâ ſuperſtitionê habebatur collectum; quicquid uſquàm fuerat variîs erroribûs inſtitutum.

Ad hanc ergò Urbem tu, beatiſſime Apoſtole, Petre, venire non metuis; & (conſortê gloriæ tuæ Apoſtolô Paulô, aliarum adhuc Eccleſiarum ordinationibûs occupatô) ſilvam iſtam frementium beſtiarum, & turbulentiſſimæ profunditatis Oceanum, conſtantior, quàm, cùm ſuprà mare gradereris, ingrederis; nec Mundi Dominam times Romam; qui in Caiphæ domô expaveras Sacerdotis ancillam. *Cap. 4.* *Matt. 14.* *Matt. 26.*

Et ideò, frater chariſſime, oportet dilectionem tuam totô cordê perſpicere; cujus Eccleſiæ gubernaculis voluerit te Dominus præſidere; & ejus meminiſſe doctrinæ; quam præcipuus Apoſtolorum omnium, beatiſſimus Petrus, per totum Mundum quidem uniformî prædicationê, ſed ſpecialî magiſteriô, in Antiochenâ, & Romanâ Urbê fundavit. *Epiſtola 62. ad Maximum, Antiochenum Epiſcopum Capitt 2.*

Proſper. 460.

De promiſſionibûs, & prædictionibûs dimidii temporis Cap. 5.

In ipsâ Hieruſalem, Jacobus, & Stephanus, primus Martyr; Joannes apud Epheſum; Andreas, & ceteri per totam Aſiam; Petrus, & Paulus, Apoſtoli in Urbê Româ, Gentium Eccleſiam pacatam, unámque, poſteris tradentes, ſanguinê, memoriîſque ſuîs ex Dominicâ Paſſionê ſacrârunt.

De ingratis Cap. 2.

Sedes Roma Petri, quæ paſtoralis honoris
Facta Caput Mundo, quicquid non poſſidet armîs,
Religioné tenet.

Cap. 8.

Ergò Petri ſolium, Romam, & Carthaginis altæ
Concilium repetant humiles.

Gelaſius. 490.

In Decretô de Apocryphis Scripturæ locis.

Petro etiam data eſt ſocietas beatiſſimi Pauli Apoſtoli, vaſis electionis; qui non diversô, ſicut hæretici garriunt, ſed unô temporê, unô, eôdemque diê gloriosâ mortê cum Petrô, in Urbê Româ, ſub Cæſarê Neronê, agonizans coronatus eſt; & pariter ſupradictam ſanctam Romanam Eccleſiam Chriſto Domino conſecrârunt; talémque omnibus Urbibus in universô Mundô ſuâ

præ-

præſentiâ, atquè venerandô triumphô prætulerunt. Ergò prima Petri Apoſtoli Sedes eſt Romana Eccleſia.

Fulgentius. 500.

Quod duorum magnorum luminarium, Petri ſcilicèt, Paulíque, Urbs, tamquàm ſplendentibûs radiîs illuſtrata, eorúmque decorata corporibûs; Romana (quæ Mundi caput eſt) tenet, & docet Eccleſia. *De Incarnationê, & gratiâ JESU Christi C. 11.*

Elpis, uxor Boëtii. 500.

O felix Roma, quæ tantorum Principum
Es purpurata pretiosô ſanguinê:
Non laudê tuâ, ſed ipſorum meritîs,
Excellis omnem Mundi pulchritudinem.

Hymnô de Apoſtolîs, Petrô, & Paulô.

Symmachus. 500.

Roma mihi teſtis eſt, & ſcrinia teſtimonium perhibent: utrum â fidê Catholicâ, quam in Sedê beati Petri Apoſtoli, veniens ex paganitatê, ſuſcepi, aliquâ ex partê deviaverim. *Apologeticô ad Anaſtaſium Imperatorem.*

Synodus Romana III. ſub Symmachô. 501.

Memoriæ Pontifices ſuggeſſe-

runt; ipſum, qui dicebatur Imperitus, debuiſſe Synodum convocare: ſcientes; quia ejus Sedi primum Petri Apoſtoli meritum, vel principatus, ſingularem in Eccleſiîs tradidit Poteſtatem.

Poſſeſſor Africanus. 515.

Epiſtolâ ad Hormiſdam Papam.

A quô magìs eſt nutantis fidei ſtabilitas expetenda; quàm ab ejus Sedis præſidê? cujus primus â Chriſtô rector audivit: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.*

Jornandes. 530.

Librô de Regnorum, & temporum ſucceſſionê.

Nero ipſos Doctores fidei, Petrum, & Paulum, in Urbê interemit, alterum cruci affigens, alterum capitê plectens.

Marcellinus Comes. 530.

In Chronicô.

Leonê Pontificê, Sedem B. Petri regentê, 630. Patrum ſancta, & univerſalis Synodus contrà Eutychen firmata eſt.

Arator. 540.

In Actâ Apoſtolorum ad finem.

Venit ad excelſæ ſublimia culmina
Romæ, &c.
Petrus, in Eccleſiæ ſacratô corporê
Princeps.

Au-

Aurelius Caſſiodorus. 530.

Secundô, & Venuſtô, conſulibûs, Petrus Apoſtolus Romam mittitur; ubi Evangelium prædicans viginti quinquè annîs ejuſdem Urbis Epiſcopus perſeverat. *In Chronicîs, in Claudiô.*

Hîs Conſulibûs Romæ ſanctus Petrus, & Paulus, Apoſtoli, trucidati ſunt â Neronê. *Idem in Neronê.*

Fortunatus. 570.

Principibûs geminîs fidei, ſub Principê Româ, *Vitæ S. Martini Librô 3.*
Carnis Apoſtolicæ quô ſunt duo celſa ſepulchra,
Prima tenent terrîs, & utriquè priora ſupernîs,
Dogmatis orê pares, & Sedis honorê curules.
Ambo triumphantes ſpargunt nova dona per Orbem:
Unâ nempè diê, quos paſſio ſancta beavit, &c.
Juris-Conſulti Pauli comitantê volatu,
Princeps Romanâ currit ab arcê Petrus.

Gregorius Turonenſis. 580.

Beatus Petrus Apoſtolus, ſub Imperatorê Claudiô, quartô, ab Augu- *Hiſtoriæ Franco-*

rum Lib. 1. Cap. 25. ſtô, Romam aggreditur, ibíque prædicans, in multîs virtutibûs manifeſtiſſimè, Chriſtum eſſe DEI Filium, comprobavit. Ab illîs enim diebûs Chriſtiani apud civitatem Romanam eſſe cœperunt, &c. Nero Petrum crucê, Paulum gladiô jubet interfici.

Gregorius Magnus. 590.

Ad Pſalm. 4. pœnitentialem. Saulo perſecutori dixit: *Saule, Saule, quid me perſequeris?* Et Petro ait: *Venio Romam, iterum crucifigi.* Qui enim in sê ipsô jam pridem crucifixus fuerat, in Petrô (Româ diſceſſurô) ſe iterum crucifigendum dicebat.

Actor. 8.

Lib. 6. Epiſt. 37. Petrus ſublimavit Sedem; in quâ etiam quieſcere, & præſentem vitam finire dignatus eſt.

Iſidorus Hiſpalenſis. 620.

De vitâ, & mortê Sanctorum Cap. 69. Petrus, poſtquàm Antiochenam fundavit Eccleſiam, ſub Claudiô Cæſarê, contrà Simonem Magum Romam pergit; ibíque, prædicans Evangelium, viginti quinque annîs ejuſdem tenuit Pontificatum; ſeptimô autem atquè trigeſimô annô, poſt paſſionem Domini, â Neronê Cæſarê in Urbê Româ, deorſum versô capitê, ùt ipſe voluit, crucifixus eſt.

eſt. Sepultus eſt Romæ in Vaticanô, ſecùs viam triumphalem, tertiô lapidê ab Urbê, ad Orientalem plagam.

Beda. 700.

Petrus Apoſtolus, cùm priùs Antiochenam fundâſſet Eccleſiam, Romam pergit, ibíque 25. annîs Cathedram tenet Epiſcopalem, id eſt, uſquè ad ultimum Neronis annum, &c. Nero primus, ſuper omnia ſcelera ſua, etiam Chriſtianos perſequitur; quorum eximios Romæ, Petrum crucê, Paulum occidit gladiô. *De ſex ætatibûs Mundi.*

Clemens in 6. diſpoſitionum librô hæc ità eſſe deſcribit: cui ſimile dat teſtimonium etiam Hierapoleos Epiſcopus, nominê Papias; qui, & hoc dicit: quòd Petrus in primâ epiſtolâ ſuâ, quam de Urbê Româ ſcripſit, meminit Marci; in quâ tropicè Romam Babylonem nominat, cùm dicit: *Salutat vos Eccleſia, quæ eſt in Babylonê, electa; & Marcus, filius meus.* *Prologô ſuper Marcum.*

Salutat vos Eccleſia, quæ eſt in Babylonê.) Babylonem tropicè Romam dicit; videlicèt, propter confuſionem multiplicis idololatriæ: *Ad C. 5. prioris Epiſt. Petri.*

 in

Digitized by Google

in cujus mediô ſancta Eccleſia fulgebat.

Ad Caput 15. Actorum. Scimus enim, Petrum, & Paulum, Apoſtolos, annô poſt reſurrectionem Domini trigeſimô octavô, id eſt, ultimô Neronis annô, paſſos fuiſſe Martyrium; & B. Petrum Romæ 25. annîs Epiſcopalem ſediſſe Cathedram. Viginti quinquè autem, & quatuordecim, non triginta octo, ſed triginta novem faciunt. Sequitur ergò: ut, B. Petrum, eôdem quartô decimô poſt Domini Paſſionem annô, quô eum Hieroſolymîs alloquitur Paulus, quartô Claudii Cæſaris annô Romam veniſſe, credamus.

Paulus Diaconus. 760.

De Vitâ SS. Syri, & Juventii. Acto. 11. Quô temporê beatiſſimus Petrus, Chriſti Apoſtolus, fundatâ Antiochenâ Eccleſiâ, in quâ primum novellæ gentis Chriſtianum nomen exortum eſt, ædificaturus Romanam Eccleſiam, ad Romanam Urbem tranſivit, ibi prædicans Chriſtum crucifixum; omnéſque virtutes faciens, & miracula, quæ coràm conſpectibûs Judæorum fecerat, multos ad credulitatem ſui convertit oraculi.

Ut

Ut Petrum, ſedémque Petri Rex cerneret hoſpes, *De geſtis Longobardorum Lib. 6. Cap. 4.*
Cujus fontê ſacras ſumeret albus aquas, &c.

Paulinus Aquilegienſis. 780.

Nero primùm Romæ Chriſtianos ſuppliciîs affecit: ipſum quoquè nomen extirpare conatus, beatiſſimos Apoſtolos, Petrum cruci affixit, Paulum capitê gladiô ſecuit. *Librô 8. Hiſtór.*

Haymo. 820.

Dominus diſcipulis ſuis partes Mundi ad prædicandum diſtribuit; Petro, & Paulo, Romam; Andreæ Achaiam, Jacobo Judæam, Joanni Aſiam, &c. *Homiliâ Dominicæ 3. in Quadrageſimâ.*

Freculphus Lexovienſis. 830.

In Claudii Tiberii Regni exordiô Petrus, Apoſtolus Domini noſtrí JESU Chriſti, Romam venit; ibíque viginti quinquè annîs Cathedram tenuit Epiſcopalem, & ſalutarem cunctis credentibus fidem Chriſti fidelî verbô docuit, potentiſſimîſque virtutibûs approbavit; atquè ex hinc Chriſtianorum plurimi Romæ eſſe cœperunt: ſenſit hoc fidei ſuæ Roma beneficium. *Tomô 2. Lib. 1. Cap. 12.*

Drepanius Florus. 850.

Hymnô ad Michaëlem Archangelum.

Clarent Angelici ſublimia feſta diei,
Allatura piè dona beata animæ.
Hunc etenim Michaël, aulæ cœleſtis alumnus,
Conſpicuô nobis conſecrat orê diem:
Dignatus Petri, Paulíque inviſere Sedem,
Imperiúmque fovens inclyta Roma tuum.

Rabanus Maurus. 850.

Ad Caput 12. Judith.

Claudius Imperator, licèt Judæos diverſîs calamitatibûs affligeret, Chriſtianos non læſit. Undè factum eſt; quòd, ipsô regnantê, Petrus Apoſtolus in Urbê Romanâ prædicando plurimos ad fidem Chriſti converteret.

Hincmarus. 850.

Epiſtolâ de Dionyſiô Areopagitâ.

Procedentê temporê Dionyſius, Magiſtri deſideriô, & B. Petri amorê, Romam venit; quos nequiſſimi Neronis crudelitatê jam Martyriô coronatos invenit.

Nicolaus Primus. 860.

Epiſtolâ 7.

Tunc convocatô multorum ſanctiſſimorum Epiſcoporum cœtu, & collectâ ſanctâ Synodô in Eccleſiâ DEI, ubi Beatus Petrus, Apoſtolorum

rum Princeps, corporê floret, & virtutibûs emicat, &c.

Petri, & Pauli, glorioſô agonê ſancta hæc Romana Eccleſia, cui divinâ diſpenſationê præſumus, eſt Domino conſecrata. *Epiſtolâ 32.*

Romanam Eccleſiam ſanctorum Apoſtolorum Principes, Petrus, & Paulus, & prædicationê ſuâ inſtituerunt, & pro Chriſti amorê fusô propriô ſanguinê ſacraverunt. *Ad conſulta Bulgarorum Cap. 92.*

Adrianus Secundus. 867.

Hæc capitula ſynodicè in Eccleſiâ DEI, ubi ſanctum corpus Apoſtolorum Principis Petri quieſcit, promulgavimus. *Epiſt. 9.*

Joannes Octavus. 870.

Pro hâc puriſſimâ fidê Beatus Petrus, Romæ moratus, in hôc ſtabilivit Eccleſiam; & Sedê Apoſtolicâ diutiùs gubernatâ, pro hâc fidê decus mortis aſſumſit: ſicquè in hâc fidê ſanctam Romanam Eccleſiam fundatam propriô ſanguinê, cum Paulô, DEO conſecravit. *Epiſt. 76.*

Ado Viennenſis. 880.

Claudius regnavit annîs 14. Exordiô Regni ejus Petrus, ad ſuperandum Simonem Magum, cùm *Ætatê 6. de annô 45.*

 priùs

priùs Antiochenam fundâſſet Eccleſiam, Romam venit; & ſalutarem cunctis credentibus fidem fidelî verbô docuit; ibíque 25. annîs Cathedram tenuit Epiſcopalem.

Regino Prumienſis. 908.

Lib. 1. *Annalium.* Scimus: Petrum, & Paulum, annô poſt Paſſionem Domini 38. id eſt, ultimô Neronis annô paſſos fuiſſe; & B. Petrum Romæ 25. annîs Epiſcopalem ſediſſe Cathedram. Sequitur ergò; ut, B. Petrum, eôdem decimô quartô poſt Paſſionem Domini annô, quô eum Hieroſolymîs alloquitur Paulus, id eſt, quartô Claudii annô, Romam veniſſe credamus. Annô Incarnationis Dominicæ 71. Romæ Petrus crucifigitur, Paulus decollatur.

Luitprandus Ticinenſis. 946.

Lib. 1. *Cap.* 8. Romæ B. Petri, Apoſtolorum Principis, beatum, pretioſúmque corpus quieſcit.

Lib. 4. *Cap.* 3. Petrus, Antiochenâ dimiſsâ Eccleſiâ, ad Romanam Urbem, quæ potentiæ magnitudinê cunctis tunc nationibus imperabat, poſtmodùm tranſvolavit: ubi, cùm diſponentê DEô ſanctam, totô Orbê venerandam, fundaret Eccleſiam, diſcipulo

ſuo

ſuo Marco priſtinam Antiochenam ſimul comēndavit, &c. Venit Petrus Romam, non ambitionē inflamatus, ſed Martyriô animatus; non quærens aurum, ſed animarum lucrum.

Hugo Floriacenſis. 1050.

Petrus Romæ ſedit annîs 25. menſes duos, dies 7. Qui, antè finem vitæ fratribûs convocatîs, poſt ſe Clementem Romanæ Eccleſiæ præfecit; qui â perſecutoribûs captus cruci adjudicatus eſt. *In Chronicis ætatē 6.*

Petrus Damianus. 1050.

Illud etiam dilectiſſimi ignorare vos non patiar: quoniam octavô Neroniani Imperii annô triumphalem Martyrii palmam B. Marcus obtinuit; cui mox, & Anianus in Alexandrinæ dignitatis Sedê ſucceſſit; & B. Petrus Romæ ſeptenniô ſupervixit. *Sermonē de S. Marcô.*

Hermannus Contractus. 1050.

Primus Nero ſuper omnia ſcelera ſua etiam Chriſtianos perſequitur; quorum eximios Romæ, Petrum crucê, Paulum gladiô occidit. *In Chronicis de Neronē.*

Marianus Scotus. 1070.

Beatiſſimus Petrus Apoſtolus annô Dominicæ incarnationis 47. Regni autem Claudii Cæſaris annô quar- *Ætatē 6. de annô 72.*

quartô, ſupernâ viſionê ordinantê, Rômam ingreſſus, ſalutarem cunctis credentibus fidem conſtantiſſimâ aſſertionê prædicavit; & ejuſdem Urbis Pontificatum annîs 25. ſtrenuiſſimè rexit.

Florentius Wigornienſis. 1100.

Lib. 2. Chronicorum. Clemens Papa, primus poſt Petrum, Romanam Eccleſiam tenuit, vel, cum Linô, & Cletô, ſicut cum Petrô, fuit. Poſt Petrum, imò etiam cum Petrô, primus Papa S. Clemens Romanam rexit Eccleſiam, &c. Sanctus Clemens non ſolùm Succeſſor B. Petri fuit; ſed etiam viventê Jacobô, novem annîs antè Paſſionem Petri, Romanam Cathedram tenuit; deindè poſt Petrum, &c. Petrô in Urbê Romana interfectô, & Chriſtianîs pœnarum diverſitatê laniatîs, de Hiſpaniâ illicò Galba ſurrexit. Hîs aliud nihil, quàm, quòd Petri ſedes fuerit Romæ, confirmatur: cetera ex aliîs liquent.

Honorius Auguſtodunenſis. 1120.

Sermonê de Petrô, & Paulô. Petrus in circuitu Verbum DEI diſſeminans, Romam pervenit; ibiquè Pontificatûs regimen totius Eccleſiæ â Chriſtô ſibi collatum ſuſcepit.

Ru-

Rupertus Tuitienſis. 1120.

Hujus Sacramenti, & omnis Eccleſiæ Religionis Lex, & ordo, multimodîs Romæ munitur, ac roboratur decretîs: eò quòd beati Principis Apoſtolorum Petri Sedes facta ſit; ejuſdem, & conſortis ejus Pauli, ſicut prædicationê illuſtrata, ità & Martyriô coronata, cunctîs Eccleſiîs Caput altiùs extulerit; latiúſque dominetur per omnes gentes ſacra Pontificum ejus lingua; quàm dominata fuerit Cæſarum, ſivè Auguſtorum, purpura. *Ad Cap. 3. Jonæ.*

Bernardus. 1130.

Locus, in quô ſtas, terra ſancta eſt; locus Petri eſt, locus Principis Apoſtolorum, locus illius, quem conſtituit Chriſtus Dominum domûs ſuæ, & Principem omnis poſſeſſionis ejus. *Epiſtolâ 237. ad Eugenium Papam.*

Hugo Victorinus. 1130.

Petrus Romæ thronô veritatis conſtitutô, crucem triumphans aſcenderat; & Clemens, Succeſſor Cathedræ, infulam Pontificalem acceperat. *Inſtitutionis monaſticæ, de vanitatê Mundi Lib. 4.*

Circà hos dies Sîmon Magus populum Romanum ità dementare coe-

Inſtitut. monaſt. excerptorum priorum Lib. 6. Cap. 6. cœpit; ut antè miſsîs imaginibûs ſuîs adoraretur ùt DEUS. Sed, cùm Petrus adoleſcentem, propinquum Cæſaris, quem Simon magicîs artibûs ſuſcitare non valebat, in nominê JESU Chriſti ſuſcitâſſet, confuſus Simon offenſum ſe dixit â Galilæîs; relicturúmque ſe Urbem minatur; & diem, quô ſupernis Sedibus inveheretur, pollicetur. Cùm volaret, orantê Petrô corruit, & confractus mortuus eſt. Sed Nero Cæſar, ſuper hoc indignatus, juſſit comprehendi Petrum, &c.

Petrus Cluniacenſis. 1130.

Epiſt. 1. Quid enim, nunquid per 25. annos, quibûs Romæ Petrus Apoſtolus ſedit, abſquè templô, vel Eccleſiâ, id eſt, orationis domô, vel parvô ſaltèm Oratoriô fuit? Nónne, ùt geſtorum veracium ſeries narrat, primus ipſe, Princeps Apoſtolorum Petrus, in Urbê Orbis capitê templum Chriſto inter innumera gentilium templa conſtruxit? Nónne, & nos ipſi, Romæ poſiti, frequenter vidimus, in cryptîs antiquiſſimîs oratoria, & altaria, qualia eô temporê fieri poterant; quæ ab eôdem Apoſtolô conſtructa, ſicut per ſucceſ-

ceſſionem fama conſentiens, ac celeberrima, proteſtatur, in monumentum tantæ ſanctitatis fidelibus oſtenduntur, ac devotiſſimè exoſculantur?

Otto Friſingenſis. 1150.

Petrus, Romam veniens, Simonem Hæreſiarcham, omnium in magicâ artê peritiſſimum, Urbem ſubvertentem invênit. *Lib. 3. Chronicorum Cap. 15.*

Egbertus Presbyter. 1160.

Petrus Antiochiâ Romam profectus, in eâ fidem Chriſtianam docuit, ac maximam partem civitatis ad Chriſtum convertit, ac per 25. annos Eccleſiam Chriſti ibi gubernavit. *Adverſùs Catharos Serm. 3.*

Petrus Comeſtor. 1150.

Petrus crucifixus eſt in Vaticanô, in vicô ſcilicèt, qui eſt extrà civitatem, ubi fiebant dolia. *In Hiſtoriâ Scholaſticâ Lib. Act. Apoſt. Cap. 127.*

Petrus de Regia. 1170.

Ultimus annus erat Regni, vitæquè Neronis,
Cùm Petrus, & Paulus, geminîs intuêre coronis,
Qui fudére ſuum ſub eâdem lucê cruorem:
Annô non aliô fidei ſervando vigorem

Ad finem Actuum Apoſtolorum.

En-

Enſê ſacrat Paulum par lux, Urbs
dux crucê Petrum.

Godfridus Viterbienſis. 1180.

Partê 14. Chronicorum

Roma priùs Mundum totum viciſſe
videtur:
Solus eam verbô potuit devincere Pe-
trus.

Guntherus. 1180.

Librô 4. Ligurini.

Jámque aderat veneranda dies, quæ
clara triumphô
Fulget Apoſtolicô, totum feſtiva per
Orbem.
Illa quidem, ſed Romuleæ ſpecialiter
Urbi,
*Cujus ſacra ſuô luſtrârunt mœnia **
Patres
Martyriô, ſævi dum ſpernunt ſceptra
Neronis.

Adam Victorinus. 1180.

Proſa de ſanctis Apoſtolis Petrô, & Paulô.

Roma Petrô glorietur,
Roma Paulum veneretur,
Parî reverentiâ.
Hi ſunt ejus fundamenta,
Fundatores, fulcimenta,
Baſes, Epiſtylia &c.
Romam convenerant ſalutis nuntii,
Ubi plùs noverant ineſſe vitii,
Nihil diſciplinæ,

In-

Innocentius Tertius. 1200.

Dignum providit DEUS, & congruum; ſed & congruum providit, & dignum; ut ille, qui erat Princeps Eccleſiæ, ſedem conſtitueret apud Urbem, quæ tenebat ſeculi principatum. Et ideò Dominus inquit ad Petrum: *Duc in altum*: quaſi diceret: Vade Romam; te cum tuîs transfer ad Urbem; & laxate ibi retia in capturam. Ecce liquidò patet: quantùm DEUS iſtam Urbem dilexerit: ut eadem eſſet ſacerdotalis, & regia, imperialis, & Apoſtolica, obtinens, & exercens, non ſolùm dominium ſuper corpora, verùm etiam magiſterium ſuper animas. *Sermonê 2. de feſtô SS. Petri, & Pauli.*

Conradus Abbas Urſpergenſis. 1220.

Petrum quartô Claudii annô Romam veniſſe, ferè omnes ſanctorum temporum ſcriptores teſtantur; quidam autem, Pontificatum in Urbê Romanâ hôc annô illum ſuſcepiſſe, opinantur. Et hoc exindè verum conjiciunt: quia Petrus Sedem Romanam 25. annîs tenuiſſe dicitur; & ultimus Neronis annus, quô Petrus paſſus eſſe narratur, vige- *In Chronicîs de annô 43.*

ge-

geſimus quintus â quartô Claudii numeratur. Undè ſatis apparet: quòd eôdem annô, quô Romam venit, etiam ſedem Pontificatûs accepit.

Jacobus Vitriacus. 1240.

In hiſtoriâ Orientali Cap. 78. Spiritus promtus eſt, ſecundùm voluntatem rationis; caro autem infirma, ſecundùm ſenſualem voluntatem; ſecundùm quam alius cinxit Petrum, & duxit, quò non voluit; qui tamen, ſpontê reverſus Romam, voluit crucifigi voluntatê rationis.

Albertus Stadenſis. 1250.

In Chronicis. Petrus, Apoſtolorum Princeps, primùm ſedit Antiochiæ annos 7. pòſt, ingreſſus Romam, pugnaturus contrà Simonem Magum, in Epiſcopalî Cathedrâ ſedit annos 25.

Thomas Cantipratanus. 1260.

Lib. 2. miraculorum Cap. 53. Fuit Romana Eccleſia ſanguinē tincta, præcipuē Apoſtolorum, Petri, & Pauli.

Guilielmus Durantes. 1270.

In Rationali divinorum Lib. 7. Cap. 43. Tres Apoſtoli leguntur tantùm, vivi fuiſſe Romæ; ſcilicèt Petrus, & Paulus, & Joannes: & tres Evangeliſtæ; ſcilicèt Joannes, Marcus, & Lucas.

Ni-

Nicolaus Tertius. 1280.

Petrus, & Paulus, illi ſunt, per quos Evangelium Romæ reſplenduit. Iſti ſunt ejus Patres, veríque paſtores: iſti ſunt, qui unâ diê pro meritô, unô locô pro gloriâ, ſub unô perſecutorê pro parilî virtutê compaſſi, Urbem ipſam glorioſô cruorê Martyrii Chriſto Domino conſecrârunt. Iſti ſunt, qui illam in hanc gloriam provexerunt, ut ſit gens ſancta, populus electus, civitas ſacerdotalis, & Regia, per ſacram beati Petri Sedem Caput totius Orbis effecta. *De electione, & electi Poteſtatê Cap. 17.*

Nicolaus Lyranus. 1320.

Hanc epiſtolam ſcripſit Romæ, ſicut & præcedentem. Nam, ſicut 1. dicitur hîc, propinquus erat paſſioni ſuæ, quam ſuſtinuit Romæ. *Ad Cap. poſterioris Petri.*

Martinus Polonus. 1320.

Cùm dividerentur Apoſtoli, Petrus Romam venit: priùs tamen Pontum, Galatiam, Bithyniam circuit, &c. *In Chronicis in Petrô.*

Nero etiam omnibus flagitiis ſuis hoc addidit; ut ſanctos DEI Apoſtolos, Petrum, & Paulum, trucidaret. *In Nerone.*

Al-

Alvarus Pelagius. 1330.

De planctu Ecclesiæ Lib. 1. Articulô 68.

Petrus poſt Aſcenſionem Chriſti primus rexit Antiochenam Eccleſiam, & tum erat illa caput; poſtmodùm translata eſt ejus Sedes Romam, jubentê Dominô.

Matthæus Weſtmonaſterienſis. 1370.

In Chronicis de annô 41.

Claudii Regni exordiô Petrus, cùm priùs Antiochenam rexiſſet Eccleſiam, Romam veniens, ſalutarem cunctis credentibus fidem fideli verbô docuit, ibíque Cathedram Epiſcopalem 25. annîs tenuit, uſquè ad ultimum Neronis annum.

Thomas Waldenſis. 1420.

Doctrinalis fidei Lib. 2. Art. 2. Cap. 7.

Ex Scripturæ locîs habes teſtimonium, quòd Petrus Romæ fuerit, quandò in epiſtolâ ſuâ ipſe ſe commemorat, epiſtolam ſuam Romæ ſcripſiſſe. Ibi: *Salutat vos, quæ in Babylonê eſt, Eccleſia*, id eſt, Romæ, ſecundùm Papiam, & Bedam.

Martinus Quintus. 1420.

Conſtitut. 4.

Urbem noſtram Romam Princeps Apoſtolorum Petrus, & in ſimilem ſortem vocatus Paulus, fidei Orthodoxæ cardines, aliíque victorio-

rioſi innumeri Martyres ſui ſanguinis aſperſionê inundârunt.

Æneas Sylvius. 1460.

Quis locus electus â Dominô, niſi Roma? quam beatorum, Petri, & Pauli, martyrium conſecravit, &c. *Epiſt.* 130.

Wernerus Rolevingius. 1470.

Audiens Petrus, Simonem Magum Romanos deludere, zelô fidei Romam adiit, annô quartô Claudii, &c. *In Faſciculô temporum.*

Petrus Apollonius Collatius. 1480.

In Faſtis, Natalitiis Petri, & Pauli Apoſtolorum.

Quos docuit Paulus, firmant miracula Petri:
Vita duos habuit, mors quoquè juncta duos.
Hi tibi Cæſareos auxerunt Roma triumphos;
Hís Ducibûs ſemper Tu, Caput Orbis eris.
Hoſtibus hi nullis tibi diſcutienda dederunt
Mœnia; quæ nunquàm deſerat alma fides.

M. Antonius Sabellicus. 1490.

Alterô Claudii annô Petrus Barjona, Chriſti Apoſtolus, ex Antio- *Æneadis 7. Lib. 2.*

M chiâ

chiâ Italiam petiit, pluribûs in Aſiâ Eccleſiîs conſtitutîs, &c. Petrus, Romam reverſus, Clementem Epiſcopum conſecravit; tradidítque illi ſacram Sedem obtinendam: haud multò pòſt, cum Paulô, qui tùm Romæ erat, Neronis juſſu interfectus eſt; nec eôdem ſuppliciô: Petrus, pedibûs in ſublime elatîs, crucifigitur; quod ſupplicii genus ſibi optâſſe ferunt. Eſt & Paulus eôdem diê ſecuri ſubjectus. Hic, Hoſtienſi viâ eſt ſepultus; Petrus in Vaticanô, viâ Aureliâ, ſecùs hortos Neronis: quibûs locîs nobiliſſima eſt, ejus nominê, procedentê temporê, Baſilica conſtituta. Præfuit Romanæ Eccleſiæ annos quinquè, & viginti.

Albertus Crantzius. 1500.

In Metropoli Lib. 2. Cap. 1.

Petrus, primus in terrîs Chriſti Vicarius, Cephas dictus indè, ſedit Antiochiæ annîs 7: ſed, quoniam Caput Eccleſiæ congruenter ad Caput Imperii erat transferendum, venit Romam annô 2. Claudii; & ibi conſedit 25. annîs, ad penultimum Neronis, qui Claudio ſucceſſit ſinè mediô: poſt magiſtrum crucê vitam finivit; ut, & teſtimoniô ſan-

ſanguinis fidem firmaret, & meritô paſſionis theſaurum Eccleſiæ cum ceterîs augeret.

Baptiſta Mantuanus. 1510.

Multa marî, & terrîs, diſcrimina paſſus, ad Urbem Lib. 6.
Romuleam, Mundi dominam, rerúmque potentem Faſtorum in Martyriô Petri, & Pauli.
Venit; ubi æterni jaceret primordia Regni.
Tùm Magus, Æneadas, Simon, ipſúmque Neronem,
Præſtigiîs ludens, ſeſe jactabat, iturum
Aërium per iter, volucréſque æquare volatu.
Petrus, ùt è terrîs ſublatum in nubila vidit,
Submiſsîs genibûs multâ precê numina flexit,
Ut rueret præceps. Igitur, quaſi plumbea moles,
Cum ſtridorê ruit; fusîſque attrita medullîs,
Oſſa ſolo hæſerunt, animam Vulcanus ad Umbras
Traxit, & in tetri foricîs ſepelivit Averni.

Tiaræ Pontificiæ
GEMMA VI.

Romanum Pontificem, legitimè electum, verum eſſe B. Petri Succeſſorem; eandem cum illô, in omnibûs ubiquè Eccleſiis, ligandi, & ſolvendi, Poteſtatem obtinere.

Negant.

Annô, poſt natum Chriſtum, 200. TErtullianus, librô de Pudicitiâ, *negat: Romanum Pontificem habere Poteſtatem abſolvendi mœchos, & adulteros; etiamſi pœnitentiam agant.*

450. *Anatolius, Patriarcha Conſtantinopolitanus, fretus Urbis ſuæ magnitudinê, & potentiâ, Romanæ Eccleſiæ detraxit; ceterarum ſedium privilegia, & Epiſcoporum confirmationem, ad ſe unum revocare, & ſibi ſubdere conatus eſt,* ùt colligitur ex Leonis Papæ epiſtolîs ad Marcianum Imp.

453. *Græci in Chalcedonenſi Conciliô Act. 16., abſentibûs legatis Romanîs, definiunt; Conſtantinopolitanum Epiſcopum ità ſecundum à Romanô eſſe debere; ut tamen habeat æqualia privilegia.* Ze-

Zeno Imp. Arianis, in gratiam Acacii Patriarchæ Conſtantinopolitani, ſimiliter Ariani, decrevit: Conſtantinopolitanæ Urbis ſedem, privilegia, & honores omnes, ſuper Epiſcoporum creationibûs, & jurê antè alios reſidendi, & cetera omnia habere. Codicê de Sacroſanctîs Eccleſiæ: Decernimus. 480.

Joannes Neſteuta, Patriarcha Conſtantinopolitanus, adverſùs ſedem Romanam inſurrexit; & ſibi œcumenici, hoc eſt, Orbis terræ, ſeu univerſalis Epiſcopi nomen aſſumſit. Poſt illum Cyriacus, in eâdem Sedê Succeſſor, idemfecit. Gregorius Magnus Lib. 4. Epiſt. 76. 78. 80. Lib. 6. Epiſt. 168. 169. 170. 500.

Photius, Patriarcha Conſtant., ſe Romano Pontifici prætulit; contrà illum, & contrà Latinos, Synodos celebravit; eos odiô, & publicîs ſcriptîs perſecutus eſt. Liber Romanorum Pontificum, Concilium Romanum 2 & 3. Contrà hunc Photium celebrata Synodus Octava Canonê 21. Regino Prumienſis Lib. 2. Platina in Nicolaô Primô. 860.

Græci apertè pronuntiant: Romanum Pontificem, propter additionem in Symbolô Nicænô, Filióque, *de ſuô* 1050.

Tiaræ Pontificiæ
GEMMA VI.

Romanum Pontificem, legitimè electum, verum eſſe B. Petri Succeſſorem; eandem cum illô, in omnibûs ubiquè Eccleſiis, ligandi, & ſolvendi, Poteſtatem obtinere.

Negant.

Annô, poſt natum Chriſtum, 200. TErtullianus, librô de Pudicitiâ, *negat: Romanum Pontificem habere Poteſtatem abſolvendi mœchos, & adulteros; etiamſi pœnitentiam agant.*

450. *Anatolius, Patriarcha Conſtantinopolitanus, fretus Urbis ſuæ magnitudinê, & potentiâ, Romanæ Eccleſiæ detraxit; ceterarum ſedium privilegia, & Epiſcoporum confirmationem, ad ſe unum revocare, & ſibi ſubdere conatus eſt,* ùt colligitur ex Leonis Papæ epiſtolîs ad Marcianum Imp.

453. *Græci in Chalcedonenſi Conciliô Act. 16., abſentibûs legatis Romanis, definiunt; Conſtantinopolitanum Epiſcopum ità ſecundum à Romanô eſſe debere; ut tamen habeat æqualia privilegia.*

Ze-

Zeno Imp. Arianis, in gratiam 480.
Acacii Patriarchæ Conſtantinopolitani, ſimiliter Ariani, decrevit: Conſtantinopolitanæ Urbis ſedem, privilegia, & honores omnes, ſuper Epiſcoporum creationibûs, & jurê antè alios reſidendi, & cetera omnia habere. Codicê de Sacroſanctîs Eccleſiæ: Decernimus.

Joannes Neſteuta, Patriarcha Con- 500.
ſtantinopolitanus, adversùs ſedem Romanam inſurrexit; & ſibi œcumenici, hoc eſt, Orbis terræ, ſeu univerſalis Epiſcopi nomen aſſumſit. Poſt illum Cyriacus, in eâdem Sedê Succeſſor, idem fecit. Gregorius Magnus Lib. 4. Epiſt. 76. 78. 80. Lib. 6. Epiſt. 168. 169. 170.

Photius, Patriarcha Conſtant., ſe 860.
Romano Pontifici prætulit; contrà illum, & contrà Latinos, Synodos celebravit; eos odiô, & publicîs ſcriptîs perſecutus eſt. Liber Romanorum Pontificum, Concilium Romanum 2 & 3. Contrà hunc Photium celebrata Synodus Octava Canonê 21. Regino Prumienſis Lib. 2. Platina in Nicolaô Primô.

Græci apertè pronuntiant: Roma- 1050.
num Pontificem, propter additionem in Symbolô Nicænô, Filióque, *de ſuô*

gradu excidiſſe; & jam, ſummum, ac primum omnium Epiſcoporum, eſſe Conſtantinopolitanum Patriarcham. Leo Nonus Epiſtolâ ad Leonem Æridanum; Sigebertus in Chronicîs.

1070. *Henricus Quartus Imp. uſquè ad mortem perſequebatur omnes; qui obedientiam Chriſti Vicario exhibebant.* Trithemius in Chronicô Hirſaug.

1070. *Berengarius, videns â Romanâ Eccleſiâ ſuam doctrinam damnari, vocavit illam, Eccleſiam malignantium, Concilium vanitatis, Sedem ſatanæ; Romanum Pontificem, pompificem, atquè pulpificem, per probrum, appellavit.* Lanfrancus, & ceteri, qui ſcripſerunt contrà Berengarium.

1117. *Anna Comnena, Græcorum Imperatrix,* Lib. 1. hiſtoriæ, *dicit: fruſtrà gloriari Latinos, præſidere Papam toti terrarum Orbi. Cùm enim ſceptrum, totáque imperii adminiſtratio indè Conſtantinopolim translata ſit; eódem quoquè Eccleſiaſticam prærogativam translatam eſſe.*

1150. *Nilus, Theſſalonicenſis Epiſcopus, de primatu Papæ Romani, duos libros (qui Græcè, & Latinè, editi extant) ſcri-*

ſcripſit; in quibûs de Poteſtatê Papæ, & ejus primatu, quæſtiones movet. 1180.

Waldenſes, cùm obtinere non poſſent; ut Romanus Pontifex ſuam ſectam probaret, dixerunt: quòd Romano Pontifici non teneamur obedire; ejus decreta nullius eſſe momenti; totum Romanæ Eccleſiæ ſtatum, in capitê, & membrîs, damnârunt; Romanam Eccleſiam purpuratam meretricem appellârunt. Conradus Urſpergenſis de annô 1180. Nicolaus Eymericus Part. 2. Quæſt. 14. Guido de Waldenſibûs.

Gerardus Sagarellus, & Dulcinus Novarienſis, dixerunt: quòd tota auctoritas à Dominô noſtrô JESU Chriſtô tradita, & collata Eccleſiæ Romanæ, eſt omninò evacuata; & jam dudùm ceſſavit, propter malitiam Prælatorum: &, quòd Eccleſia Romana, quam tenent Papa, Cardinales, Clerici, & Religioſi, non eſt Eccleſia DEI, ſed reprobata Eccleſia. Dicunt: quòd nullus Papa Romanæ Eccleſiæ poteſt aliquem abſolvere à peccatîs; niſi eſſet ità Sanctus, ſicut fuit B. Petrus Apoſtolus, vivendo in omnimodâ paupertatê ſinè propriô. Dicunt: quòd Romana Eccleſia ſit illa meretrix; quæ â fidê Chriſti apoſtatavit, 1300.

vit; de quâ ſcribit Joannes in Apocalypſi. Nicolaus Eymericus Partê 2. Quæſt. 11. Guido Carmel. de ſectâ Pſeudo-Apoſtolorum Cap. 1.

1300. *Hermannus quidam, Italus, cum ſuís Fratricellís, ſeu Beguinis, dicit: Romanam Eccleſiam eſſe meretricem, Pontifices omnes poſt Silveſtrum fuiſſe impios; quòd in paupertaté non degiſſent: ideóque ipſis denegandas eſſe decimas.* Palmerius in Chronicîs, Joannes de Turrecrematâ, de Eccleſiâ Librô quartô, Partê 2. Cap. 37.

1320. *Marſilius Paduanus, & Joannes de Jandunô, dicebant: Chriſtum, quandò in cœlum aſcendit, non dimiſiſſe Vicarium; & ideò, Papam non eſſe Vicarium Chriſti; nec eſſe aliîs Sacerdotibûs ſuperiorem; judicari illum poſſe ab Imperatoré, ſicut Chriſtus à Pilatô, & Cæſarê, judicatus eſt.* Joannes de Turrecrematâ Lib. 4. de Eccleſiâ, Part. 2. Cap. 37. Bernardus Lutzenburgus de Sectîs.

1390. *Joannes Wiclevus Cap. 37. ſuper illud Evangelii:* Cùm videritis abominationem deſolationis: *Romanus Pontifex radix eſt totius malitiæ: quoniam mendaciîs à ſequelâ Chriſti degenerat. Ipſe eſt abominatio deſolationis in abſtractô.*

Joan-

Joannes Huſſus dixit: Papæ, non imitantis vitam Chriſti, Poteſtas non eſt timenda; nec concedi poteſt, quòd ſit Caput, vel Cardinalis alicujus Eccleſiæ, particularis, vel univerſalis; niſi in vitâ, Chriſto, & Apoſtolis, conformetur. His non conformis, non Chriſti, ſed potiùs Antichriſti eſt Vicarius, & beſtia illa, de quâ in Apocalypſi. Cochlæus Lib. 3. Hiſtoriæ Huſſiticæ. 1414.

Thaboritæ Romanam Eccleſiam nolunt, in alias habere primatum. Æneas Sylvius Epiſtolâ 130. 1430.

Martinus Lutherus in Reſolutionibûs: *Poteſtas Papæ eſt lerna, tartarus, ſimonia libidinum, pomparum, cædium, reliquarúmque abominationum in Eccleſiâ.* 1520.

In Captivitatê Babylonicâ: *Quô jurê Papa ſuper nos conſtituit leges? Quis dedit ei Poteſtatem captivandæ hujus noſtræ libertatis, per baptiſmum nobis donatæ? Dico itaquê: nequè Papa, nequè Epiſcopus, nequè ullus hominum habet jus unius ſyllabæ conſtituendæ ſuper Chriſtianum hominem; niſi id fiat ejuſdem conſenſu: quicquid aliter fit, tyrannicô ſpiritu fit. Papatus aliud reverà nihil eſt; quàm, Regnum Babylonis, & veri Antichriſti.*

Digitized by Google

1530. *Philippus Melanchthon*, Librô de Poteſtatê Papæ, ſeu de Regnô Chriſti, *Romani Pontificis dignitatem, & primatum, ex profeſsô oppugnat.*

1050. *Joannes Calvinus*, Lib. 4. Inſtit. Cap. 6. *ſcribit: non eſſe ex Chriſti inſtitutô primatum Romanæ Sedis; nequè utile eſſe, nequè fieri poſſe; ut unus homo univerſæ Eccleſiæ præſit. Papam, potiùs Antichriſtum, quàm Chriſti Vicarium eſſe.*

1560. *Magdeburgenſes in ſingulîs Centuriîs ad finem capitis ſeptimi, contrà Romani Pontificis primatum diſputant.*

Aſſerunt Patres Græci.

Ignatius. Annô, poſt natum Chriſtum, 100.

In inſcriptionê epiſtolæ ad Romanos.

IGnatius Eccleſiæ ſanctificatæ; quæ præſidet in locô Regionis Romanorum.

Polycarpus. 100.

Hieronymus de Viris illuſtribûs in Polycarpô.

Hic, propter quaſdam ſuper diê Paſchæ quæſtiones, ſub Imperatorê Antoninô Piô, Eccleſiam in Urbê regentê Anicetô, Romam venit.

Dionyſius Corinthiacus. 100.

In hôc ſacrô diê Dominicô veſtram

ſtram epiſtolam legimus; ſicut etiam priorem, nobis â Clementê miſſam, ad noſtram inſtitutionem legere ſolemus. *Epiſtolâ ad Soterem Papam Romanum.*

Irenæus. 180.

Sed, quoniam valdè longum eſt, in hôc talî voluminê omnium Ecclesiarum enumerare ſucceſſiones; maximæ, & antiquiſſimæ, & omnibus cognitæ, â glorioſiſſimîs duobûs Apoſtolîs, Petrô, & Paulô, Romæ fundatæ, & conſtitutæ Eccleſiæ, eam, quam habet ab Apoſtolîs traditionem, & annuntiatam hominibûs fidem, per ſucceſſiones Epiſcoporum pervenientem uſquè ad nos, indicantes, confundimus omnes eos; qui quoquô modô, vel per ſui placentiam malam, vel vanam gloriam, vel per cæcitatem, & malam ſententiam, præterquàm oportet, colligunt. Ad hanc enim Eccleſiam, propter potentiorem principalitatem, neceſſe eſt omnem convenire Eccleſiam; hoc eſt, eos, qui ſunt undiquè, fideles; in quâ ſemper ab hîs, qui ſunt undiquè, conſervata eſt ea, quæ eſt ab Apoſtolîs, traditio. *Lib. 3. Cap. 3.*

Origenes, 230.

Euſebius Lib. 6. Cap. 12. Origenes Adamantius, Zephyrinô, iiſdem temporibûs Romanam Eccleſiam gubernantê, ſcribit: ſe propterea Romam iter ſuſcepiſſe; quòd ſibi admodùm erat in optatîs, Eccleſiam Romanam planè antiquiſſimam viſere.

Cùm Origenes in varios errores incidiſſet; ob eamquè rem ſciret, ſe debere Romano Pontifici ſuæ fidei rationem reddere; ad Fabianum, Romanæ Urbis Epiſcopum ſcribit; inquè eâ epiſtolâ (teſtê Hieronymô, ad Pammachium, & Oceanum, de erroribûs Origenis) pœnitentiam agit; cur talia ſcripſerit; & cauſam temeritatis in Ambroſium (non Mediolanenſem illum) refert: quòd, ſecretò editam in publicum protulerit. Hinc perſpicitur; quanta olim ratio tam Romanæ Eccleſiæ, quàm Pontificis, etiam in Græciâ habita fuerit: utpotè apud quem etiam doctiſſimi viri pœnitentiam per epiſtolas agebant.

Euſebius Cæſareenſis. 320.

Eccleſiaſticæ hiſt. Lib. 7. Cap. 24. Cùm Paulus Samoſatenus, in Conciliô Antiochenô, de Epiſcopatu ejectus, ex Epiſcopi domô, quæ illius Eccleſiæ propria erat, exire nol-

nollet, Imperator Aurelianus, rogatus ſententiam, ſanctiſſimè, quid eſſet agendum, decrevit. Præcepit enim; ut domus Eccleſiæ illis tribueretur; quibus Chriſtiani, Italiæ, & Urbis Romæ, Epiſcopi, per litteras tribuendam præſcriberent.

Concilium Nicænum Primum.

325.

Non debent, præter ſententiam Romani Pontificis, Concilia celebrari. *In Canonibûs collectîs ex Epiſtolâ Julii Papæ, Canone 1. Canone 2.*

Ut omnes Epiſcopi, qui in quibûſdam gravioribûs pulſantur, vel criminantur cauſis, quotiès neceſſe fuerit, liberè Apoſtolicam appellent ſedem; atquè ad eam, quaſi ad matrem, confugiant: ut ab eâ (ſicut ſemper fuit) piè fulciantur, defendantur, & liberentur: cujus diſpoſitioni omnes majores Eccleſiaſticas cauſas, & Epiſcoporum judicia, antiqua Apoſtolorum, eorúmque Succeſſorum, & Canonum auctoritas reſervavit: quoniam culpantur Epiſcopi; qui aliter ergà fratres egerint, quàm ejuſdem Sedis Papæ fieri placuit.

Conſideret Patriarcha ea, quæ Archiepiſcopi, & Epiſcopi in Pro- *In Canonibûs ex*

Arabicò translatis, Canone 39. vinciis ſuis faciunt; &, ſi quid reperiat ſecùs, quàm oporteat, factum, mutet, & diſponat, prout ſibi videbitur. Siquidẽ ipſe eſt Pater omnium; & illi, filii ejus. Et quamvìs ſit Archiepiſcopus inter Epiſcopos, tamquàm frater major, qui curam habet fratrum ſuorum, & ei debent obedientiam, quia præeſt: eſt tamen Patriarcha iis omnibus, qui ſub poteſtatê ejus ſunt; ſicut ille, qui tenet ſedem Romæ, caput, & Princeps eſt, omnium Patriarcharum. Quandoquidem ipſe eſt primus, ſicut Petrus; cui data eſt Poteſtas in omnes Principes Chriſtianos, & omnes populos eorum; ut, qui ſit Vicarius Chriſti Domini noſtri ſuper cunctos populos, & univerſam Eccleſiam Chriſtianam. Et quicunquè contradixerit, â Synodô excommunicatur.

Athanaſius. 340.

Apologiâ 2. contrà Arianos. Ut olim Phariſæi ſummoti, rejectique â judicandâ causâ Divi Pauli, & ſuam, & ceterorum Judæorum, contrà ipſum conjurationem perfecerunt: utquè beatum Davidem, præter meritum, perſecutionibûs agitari, você ipſius perſecutoris

ris innotuit, ità peccatum ſuum confitentis: *Peccavi!* inquiens, *fili* *3. Reg.*
mi David; ità quoquè nunc Aria- *26.*
ni, victi â veritatê, veniam ſcriptîs litterîs â Juliô Romanô Pontificê popoſcerunt; & ad nos pro pacê epiſtolas misêre.

Domino ſancto, & Apoſtolici *Epiſtola*
culminis venerando, Marco, ſanctæ *ad Mar-*
Romanæ, & Apoſtolicæ Sedis, at- *cum Pa-*
què univerſalis Eccleſiæ Papæ, *pam.*
Athanaſius, & univerſi Ægyptiorum Epiſcopi, ſalutem, &c. Optamus, ut â veſtræ, ſanctæ, Romanæ Eccleſiæ auctoritatê, quæ eſt mater, & caput omnium Eccleſiarum, ea ad correptionem, & recreationem fidelium Orthodoxorum percipere per præſentes legatos mereamur. Verè novimus, Apoſtolatûs veſtri cor gratiâ ſancti Spiritûs in tantum eſſe accenſum; ut omnibus oppreſſis ſuccurratis: quantò magìs nobis; qui, licèt exigui ordinis, tamen veſtri ſumus, vobíſque obedientes, cum omnibûs nobîs commiſsîs, eſſe ſemper volumus.

Ideò, Pater beatiſſime, quia ſem- *Athana-*
per anteceſſores noſtri, & nos, â ve- *ſius, &*
ſtrâ Apoſtolicâ ſanctâ Sedê auxi- *univerſi*
lium hauſimus; & noſtrî vos curam *Ægyptio-*
ha-

rum, Thebaidorum, & Libiorum Epiſcopi epiſtolâ ad Felicem II. Papam. Extat Tom. I. Concil.

habere agnovimus; præfatam Apoſtolicam, & ſummam expetimus, juxtà Canonum decreta, ſedem: ut indè auxilium capiamus; undè prædeceſſores noſtri ordinationes, & dogmata, atquè ſublevationes ceperunt: ad eam quoquè, quaſi ad matrem, recurrimus; ut ejus uberibûs nutriamur: quoniam non poteſt mater obliviſci infantem ſuum; ſic & vos nolite obliviſci nos, vobis commiſſos. Quoniam non levibûs nos inimici noſtri implicaverunt afflictionibûs; & quotidiè facere moliuntur, & apprehendere, aut ferrô nos conſtringi minantur; niſi eorum conſentiamus erroribus: quod nequaquàm, vobîs inconſultîs, agere præſumimus. Canonibûs quippè jubentibûs, abſquè Romanô, nos de majoribûs cauſîs, nihil debere decernere Pontificê. Ideóque, ad propoſitum recurrentes, & ad bravium properantes, veſtræ Apoſtolicæ Sedis imploramus auxilium.

Conſtantinus Cæſar. 350.

Epiſtolâ, ad ſolitariam vi-

Epiſcopus Romanus, Julius, Synodum juſſit fieri, ubicunquè vellemus; ut tutò, & crimina objicerent

ſent adverſarii; & invicem ſibi objecta refutarent. Id enim eorum legati, cùm ſcilicèt vinci animadverterent, poſtulârunt. Athanaſius eâ rê cognitâ, priuſquàm iſta fierent, Romam profectus eſt, non ignarus hæretici furoris: Julius verò presbyteros ſuos, Elpidium, & Philoxenem, cum litterîs ad Euſebianos miſit, certum diem definiens; ut, aut præſentes ſe ſiſterent, aut cognoſcerent, ſe omnibûs modîs ſuſpectos haberi. Ceterùm Euſebiani, ubi ſemel audîſſent, Eccleſiaſticum conſeſſum fore; ubi nec Comes affuturus eſſet, nequè ſatellites pro foribûs excubarent, nec ex Cæſaris præſcriptîs omnia fierent, (quibûs rationibûs, & non aliîs, Epiſcopos vicerant; imò, qui ſinè hôc præſidiô nè loqui quidem auderent) ità inhorruerunt, & metu contracti ſunt; ut presbyteros detinerent ultrà diem condictam, cauſificationem interim turpem fingentes: ſe ob bella Perſarum venire non poſſe. Sed eâ in rê nihil veri. Quid enim negotii Epiſcopis cum bellô? aut quid obſtaculi illis â Perſîs oriebatur; quò minùs Romam, quamvis longinquam, & tranſ-

tam agentes.

tranſmarinam Urbem, proficiſcerentur? &c. Urſacius, & Valens, Romam ultrò profecti ſunt; & in Eccleſiâ, ubi nullius, niſi DEI metus, & ubi liberam quiſquè ſententiam proferebat, ſpontè pœnitentiam ſuam profeſſi ſunt, & ſcriptô ediderunt, &c. Nè Liberio quidem Romano Epiſcopo pepercerunt, nullâ reverentiâ ducti; vel quòd ſedes illa Apoſtolica eſſet; vel quòd Roma Metropolis eſſet Romanæ ditionis; vel quòd eos Apoſtolicos viros in ſuîs litterîs appellâſſent: ſed, omnia ſimul miſcentes, æquè omnium obliviſcebantur; neque quicquam illis curæ, niſi ſola impietatis fuit. Nam, cùm Liberium vidiſſent Orthodoxum, & oſorem quidem Arianicæ ſectæ, ſtudioſum verò in hôc; ut cunctos ab eâ hæreſi retraheret; iſta ſecum impii cogitârunt: ſi Liberium in noſtram ſententiam traxerimus, omnes brevì ſuperabimus.

Epiſcopi Ægyptii. 350.

Epiſt. ad Felicem Secundum PP.

Scimus, in Nicænâ magnâ Synodô 318. Epiſcoporum, ab omnibûs concorditer eſſe reprobatum: non debere abſquè Romani Pontificis ſen-

ſententiâ Concilia celebrari; nec Epiſcopos damnari: licèt hæc, & alia quamplura, neceſſaria ab hæreticîs, qui nos quotidiè infeſtant, & perdere nituntur, ut faciliùs nos capere poſſint, ſint Synodica Capitula, incenſa, nobíſque ſublata, &c. Similiter, & â prædictîs Patribûs (*Nicænîs*) eſt definitum conſonanter: ut, ſi quiſquam Epiſcoporum, aut Metropolitanorum, comprovinciales, vel judices, ſuſpectos habuerit, veſtram ſanctam Romanam interpellet ſedem; cui, ab ipsô Dominô poteſtas, ligandi, & ſolvendi, ſpecialî eſt privilegiô ſuper alios conceſſa.

Concilium Sardicenſe. 353.

Oſius Epiſcopus, dixit: Quòd, ſi aliquis Epiſcopus adjudicatus fuerit in aliquâ causâ, & putat ſe bonam cauſam habere, ut iterum judicium renovetur; ſi vobis placet; ſancti Petri Apoſtoli memoriam honoremus: ut ſcribatur, vel ab hîs, qui examinaverunt, vel etiam ab aliîs Epiſcopîs, qui in propinquô morantur, Romano Epiſcopo. Et, ſi judicaverit, renovandum eſſe judicium, renovetur; & det judices. *Cap. 4.*

Si

Si autem probaverit talem cauſam, ut ea non refricentur, quæ acta ſunt; quæ decreverit Romanus Epiſcopus, confirmata erunt. Si ergò omnibus placet, ſtatuatur. Synodus reſpondit: Placet.

Cap. 7. Oſius Epiſcopus dixit: Placuit autem, ut, ſi Epiſcopus accuſatus fuerit, & judicaverint congregati Epiſcopi regionis ipſius, & de gradu ſuô eum dejecerint, ſi appellaverit, qui dejectus eſt, & confugerit ad Epiſcopum Romanæ Eccleſiæ, & voluerit ſe audiri; ſi juſtum putaverit, ut renovetur judicium; vel diſcuſſionis examen ſcribere his Epiſcopîs dignetur, qui in finitimâ, & propinquâ provinciâ ſunt: ut ipſi diligenter omninò requirant, & juxtà fidem veritatis definiant. Quòd ſi is, qui rogat cauſam ſuam iterum audiri, deprecationê ſuâ moverit Epiſcopum Romanum; ut ê laterê ſuô presbyterum mittat: erit in poteſtatê Epiſcopi, quid velit, & quid æſtimet. Et ſi decreverit, mittendos eſſe; qui præſentes cum Epiſcopîs judicent, habentes ejus auctoritatẽ, â quô deſtinati ſunt; erit in ſuô arbitriô. Si verò crediderit, Epiſcopos ſufficere,

re,

re, ut negotio terminum imponant; faciet, quod ſapientiſſimô conſiliô ſuô judicaverit.

Baſilius Magnus. 370.

Viſum autem eſt mihi conſentaneum; ut ſcribatur Epiſcopo Romæ: ut, quæ hîc geruntur, conſideret, detquè conſilium: & quoniam difficile eſt; ut communî, ac ſynodicô decretô aliqui illinc mittantur; ipſe, ſuâ auctoritatê in iſtâ causâ uſus, viros eligat, ad ferendas quidem itineris moleſtias idoneos; verùm juxtà ad hoc quoquè accommodos; ut manſuetudinê, ac facilitatê ingenii eos, qui diſtorti, & obliqui apud nos ſunt, corrigant aptè, ac diſpenſatoriè, ſermonem attemperantes, omniáque ſecum habentes; quæ in Ariminô, ad neceſſariam ſolutionem geſtorum, illic facta ſunt. Et hoc neminê ſcientê, abſquè ſtrepitu, tacitè per mare ad eos, qui hîc ſunt, vadant; nè, qui pacis ſunt inimici, adventum ipſorum præſentiſcant. *Epiſtola 52. ad Athanaſium.*

Reverà dignum eſt illâ excellentiſſimâ você, quâ te beatum prædicavit; quod pietati tuæ donatum â Dominô eſt, ſcilicèt: ut, quod adulte- *Epiſtola data à Sabino Diacono ad*

Pontifi-cem Romanum. terinum eſt, â legitimô, ac purô diſcernas; ac fidem Patrum ſinè ſubtractionê ullâ prædices.

Gregorius Nazianzenus.

380.

Orationê 23. quæ eſt oratio in laudem Heronis Alexandrini, in exilium miſſi.

Nam * pro cadaveribûs cruentas veſtes Eccleſiæ Romanæ protulit (*Petrus, Alexandrinus Epiſcopus,*) ac per tacitam accuſationem omnibûs lachrymîs movit; ut calamitatis magnitudinem in oculîs, & aſpectu defigeret, atquè auxilium nanciſceretur: quemadmodùm etiam nactum eſſe ſcimus. Fit enim ferè; ut, qui opibûs, ac potentiâ præcellit, ad infirmi, afflictíque miſeriam ſublevandam, maximè inflectatur; aut ſpontaneô benevolentiæ affectu ad eum, qui dignitatê imminutus eſt, ſe adjungat.

** Pro cadaveribûs.*

Petrus enim, ex Arianorum manibûs elapſus, ad Damaſum, Romanum Pontificem fugit: ùt eſt apud Socratem Lib. 4. Cap. 22. & Niceph. Lib. 11. Cap. 26.

Orationê 52. quæ eſt Epiſt. 2. ad Cledonium.

Quod etiam in causâ fuiſſe reor; cur ipſe quoquè Damaſus Papa, cùm poſteà rectiùs edoctus fuiſſet, ſimulquè in priſtinîs eos expoſitionibûs perſtare audiîſſet, eos ab Eccle-

cleſiæ cœtu abdicârit, fideíque libellum cum anathematiſmô deleverit: tùm etiam, quòd fraudem eam, in quam per ſimplicitatem inciderat, permoleſtè ferret.

Gratianus, Valentinianus, & Theodoſ. AAA. 370.

Cunctos populos, quos clementiæ noſtræ regit imperium, in talî volumus religionê verſari; quam D. Petrum Apoſtolum tradidiſſe Romanis, religio uſquè adhuc ab ipsô inſinuata declarat; quamquè Pontificem Damaſum ſequi claret, & Petrum, Alexandriæ Epiſcopum, virum Apoſtolicæ ſanctitatis. *Erat Codicê de ſummâ Trinitatê, & fidê Catholicâ, & apud Sozomenum Lib. 7. Cap. 4.*

Edictô ad populum Urbis Conſtantinopolitanæ.

Concilium Conſtantinopolitanum Primum. 381.

Conſtantinopolitanus Epiſcopus habeat priores honoris partes, poſt Romanum Epiſcopum; eò quòd ſit ipſa nova Roma.

Canone 3.

Joannes Chryſoſtomus. 400.

Obſecro, ut ſcribas: quòd hæc tam iniquè facta, & abſentibûs nobîs, & non declinantibûs judicium,

Epiſt. ad Innocentium Papam.

non

non habeant robur; ſicut nequè ſuâ naturâ habent: illi autem, qui iniquè egerunt, pœnæ Eccleſiaſticarum legum ſubjaceant. Nos autem, inſontes, nequè convictos, nequè deprehenſos, nequè ullius criminis reos comprobatos, Eccleſiis noſtris jubete reſtitui: ut charitatê frui, ac pacê, cum fratribûs noſtrîs conſuetâ poſſimus.

Palladius Helinopolitanus.

420.

In vitâ D. Chryſoſtomi. Primus omnium profectus eſt ad nos, Alexandrinæ Eccleſiæ Lector, cum Papæ Theophili litterîs; quibûs indicabat, Joannem â sê fuiſſe depoſitum. Eas litteras, cùm legiſſet beatiſſimus Innocentius, Romanæ Sedis Antiſtes, exhorruit temeritatem; faſtúmque Theophili ægrè ferens; &, quòd ſolus ſcripſerat; &, quòd rei totius ſeriem referre omiſerat: cujus ſcilicèt rei gratiâ, quibûſvè adjunctîs ſibi ſociîs, illum deponere auſus fuiſſet. Inter hæc manſit admirans, nihílque reſcribere voluit, rei indignitatê commotus. Dum Euſebius quidam, Diaconus Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ, qui tunc Romæ erat, Ec-

Eccleſiaſticæ utilitatis gratiâ Innocentium adiit, libellîſque traditîs adjuravit; ſuſtinerent ut modicum temporis: fore enim brevì, ut ſibi totius ſcenæ facies pateſceret. Poſt triduum advenerunt Epiſcopi quatuor, â Joannê miſſi, reverendiſſimi profectò viri, Panſophus Piſidiæ, Pappus Syriæ, Demetrius Galatiæ ſecundæ, Eugenius Phrygiæ, tres Innocentio epiſtolas deferentes, unam quidem Joannis Epiſcopi, ſecundam verò Epiſcoporum quadraginta, de communionê Joannis (reliquam ſcripſerat Joañis clerus) omnes indiſciplinatum tumultum, & ſeditionem pariter ſignificantes. Erat autem epiſtola Joannis ejuſmodi, &c. *ut ſuprà in Chryſoſtomô.* Ad hæc reſcripſit beatiſſimus Papa Innocentius, communióque utriuſquè partis admiſſa, Theophili judicium caſſum, atquè irritum eſſe decrevit, dicens: oportere conflari aliam irreprehenſibilem Synodum Occidentalium, & Orientalium Sacerdotum.

Synodus Epheſina. 431.

Quia verò neceſſitas exigebat; ut omnia, quæ in hâc ſacrâ Synodô ac- *Epiſt. ad Cœleſti-*

num Papam. acciderunt, Sanctitati tuæ declararentur: non potuimus hîſcè litterîs noſtrîs ad Sanctitatem tuam non perſcribere, ſecundùm Servatoris noſtri omnium voluntatem, piiſſimorúmque, ac Chriſti amantium, Imperatorum noſtrorum ſanctionē: ex multîs, variîſque Provinciîs, Epiſcopos ſuprà ducentos in Epheſiorum civitatê conveniſſe, &c. Fuerunt in conſeſſu noſtrô, & illi quoquè, qui â Sanctitatê tuâ miſſi fuerant; videlicèt, pientiſſimi Epiſcopi, Arcadius, & Projectus, unáquè cum illîs religioſiſſimus preſbyter Philippus; qui ſuâ præſentiâ tuam nobis præſentiam exhibuerunt, Apoſtolicæquè Sedis locum tenuerunt. Juſtam proindè Sanctitas tua propter iſthæc indignationem concipiat. Nam, ſi quibuſcunquè volentibus poteſtas fiat, majoribus ſedibus contumeliam inferre; & in illos, in quos nihil poteſtatis habent, ſententias, vel contumelias veriùs, uſquè adeò iniquas, & injuſtas pronuntiare: maximè verò in eos; qui tanta pro pietatê certamina ſuſtinuerunt; per quos quoquè pietas, accedentibûs Sanctitatis tuæ precibûs, plurimum ſplen-

ſplendoris accepit; in extremam confuſionem res Eccleſiaſticæ mox dilabentur. Ut autem omnia, quæ hîc geſta ſunt, cognoſcas; integros actorum commentarios miſimus, & Synodi ſubſcriptiones.

Cyrillus Alexandrinus. 439.

Quoniam verò DEUS hiſcè in rebûs prudentiam â nobîs exigit; longáque Eccleſiarum conſuetudo ſuadet; ut iſtiuſmodi Sanctitati tuæ communicentur: non poſſum equidem id, quod apertum eſt, ad pietatem tuam non perſcribere, &c. Quamvis hæc ità ſe habeant; non priùs tamen Neſtorii communionem confidenter deſerere auſi fuimus; quàm hæc ipſa pietati tuæ indicaremus. Digneris proindè, quid hîc ſentias, declarare; quò liquidò nobis conſtet: communicaréne nos cum Neſtoriô oporteat; an verò, liberè eidem denuntiare: neminem cum eô communicare; qui ejuſmodi erroneam doctrinam fovet, ac prædicat. Porrò tuæ integritatis mens, ac ſuper hâc rê ſententia, non modò piiſſimis, Deóque devotiſſimis Macedoniæ Epiſcopis, ſed totius quoquè Orientis Anti-

Epiſtolâ ad Cœleſtinum Papam.

tiſtitibus perſpicuè per litteras exponi debet.

Maximianus Conſtantinop. Epiſc. 439.

Epiſtolâ aa Orientales.

Omnes fines terræ, quæ Dominum ſyncerè receperunt, & ubiquè terrarum Catholici, veram fidem confitentes, in poteſtatem Romanorum Pontificum, tamquàm in ſolem, reſpiciunt; & ex ipsâ lumen Catholicæ, & Apoſtolicæ Fidei recipiunt. Nec immeritò; quia Petrus legitur primò perfectam fidem eſſe confeſſus, Dominô revelantê, cùm dixit: *Tu es Chriſtus, Filius DEI vivi, &c.* Decebat tantæ dignitatis, & ſapientiæ, virum; non ab aliô cœleſtis myſterii arcana requirere; niſi ab eô potiſſimùm, quem non potuit caro, & ſanguis inſtruere; ſed cui Dominus ipſe ſua ſecreta dignatus eſt aperire: *Beatus es*, inquit, *Simon Barjona, &c.* Hunc enim de ceterîs mortalibûs ex totô terrarum Orbê conditor Orbis elegit; cui cathedram magiſterii principaliter poſſidendam tenere, perpetuô privilegii jurê conceſſit: ut, quidquid divinum aliquid, aut profundum nôſſe deſiderat,

rat, ad hujus præceptionis oraculum, doctrinamque recurrat: nec illi humiliter referre, quod ſolvendum eſt, erubeſcat; etiamſi ipſe, quod quæritur, non ignoret.

Socrates. 440.

Nec Julius, Romæ Epiſcopus, in Conciliô adfuit; nequè quemquam, qui ejus locum ſuppleret, eò miſit: cùm utiquè Eccleſiaſticus Canon jubeat: non oportere abſquè Pontificis Romani ſententiâ decreta Eccleſiis ſancire. *Eccleſ. Hiſt. Lib. 2. Cap. 5.*

Julius, quoniam Eccleſia Romana privilegium præter ceteras obtinebat, litterîs ſuîs ad Epiſcopos Orientis liberiùs præſcriptîs, illorum partes tueri ſtudet: in Orientem litteras mittit; quò, & ſuus cuiquè locus reſtitueretur; & eos, qui illos temerè abdicaverant, graviter reprehendit. *Cap. 11.*

Per idem tempus, ſimul atquè Valens Imperator Antiochiâ deceſſerat, omnes, qui ubiquè perſecutionis tempeſtatê jactabantur, & Alexandriæ potiſſimùm, magnoperè recreati fuerunt, propterеà; quòd Petrus Româ cum litterîs Damaſi, Epiſcopi Romani, eò reverſus erat: *Lib. 4. Cap. 30.*

quæ quidem, & Moyſis fidem confirmabant, & Petri creationem. Populus igitur, illis confiſus, expellit Lucium; Petrum autem in ejus locum introducit.

Lib. 5. Cap. 8. Tunc etiam in Conciliô Conſtantinopolitanô decernunt Patres: Conſtantinopolitanum honoris prærogativas poſt Romanum Epiſcopum habere debere; eò quòd Conſtantinopolis nova eſſet Roma.

Sozomenus. 440.

Lib. 3. Cap. 7. Athanaſius fugiens, Alexandriâ Romam adventavit. Eôdem etiam temporê Paulus, Conſtantinopolitanus Epiſcopus, fortè illò acceſſit, &c. Quorum criminationes, cùm Epiſcopus Romanus intellexiſſet; & omnes, fidei Concilii Nicæni conſentientes, reperiſſet; in communionem recepit. At, cùm propter Sedis dignitatem cura omnium ad ipſum ſpectaret, ſingulis ſuam Eccleſiam reſtituit; ſcripſitquè ad Epiſcopos Orientis; eóſque incuſavit: quòd inconſultò de hiſcè virîs judicâſſent, Eccleſiáſque perturbâſſent.

Cap. 9. Julius, ab Epiſcopîs Ægypti certior factus: non tutum eſſe Athanaſio,

ſio, in Ægyptô vitam agere; eum ad ſe accerſivit. Ad illos autem, qui Antiochiæ in unum convenerant (nam fortè fortunà id temporis eorum acceperat epiſtolam) ſcripſit, atquè adeò incuſavit: quòd clàm, contrà fidem Concilii Nicæni, novas res moliti fuerant: quodquè contrà leges Eccleſiæ ipſum ad Concilium non vocârant. Nam legem eſſe, ad Sacerdotii dignitatem ſpectantem; quæ pronunciat, acta illa irrita eſſe; quæ præter ſententiam Epiſcopi Romani conſtituuntur: ea autem, quæ Tyri, & in Mareotê, adversùs Athanaſium decernebantur, iniqua eſſe.

Quæ controverſia, cùm, contendendi ſtudiô, in dies magìs, magíſq; creſceret, Epiſcopus Romanus, certior factus, ſcripſit ad Eccleſias Orientis litteras: ut, unà cum Sacerdotibûs, & Epiſcopîs, Trinitatem, & conſubſtantialem eſſe, & gloriâ æqualem exiſtimarent. Quô factô ſinguli, rebûs ab Eccleſiâ Romanâ ſemel judicatîs, acquieverunt; hæcquè controverſia finem habere viſa eſt. *Librò 6. Cap. 22.*

Theodoretus. 450.

Epiſtolâ ad Leonem Papam. Si Paulus, prædicator veritatis, & Spiritûs Sancti buccina, ad Petrum accurrit; ut iis, qui Antiochiæ, de vivendô ſecundùm legem Moſis, diſceptabant, quæſtionem expeditam, ac ſolutam ab eô, ferret? multò magis nos, qui puſilli ſumus, ad ſolium Apoſtolicum accurremus; ut â vobîs medicinam ulceribus noſtris feramus. Siquidem vobis convenit, in omnibûs rebûs primas tenere. Veſtra enim Sedes multîs prærogativîs ornata eſt. Nam ceteras civitates, vel amplitudo, vel pulchritudo, vel civium frequentia decorat: aliquæ verò, quæ hîs carent, ex quibûſdam gratiîs ſpiritualibûs ſplendorem, ac dignitatem habent: Veſtræ verò civitati uberrimam copiam bonorum ipſe dator largitus eſt. Eſt enim ipſa, omnium ampliſſima, ſplendidiſſima, & Orbi præſidet. Prætereà, Ipſa principatum Imperatorium profudit; ac nomen ſuum, id eſt, Romanum, cum iîs, qui in ditionê ejus ſunt, communicavit. Fides verò præcipuè eam ornat. Teſtis eſt Paulus, qui clariſſimâ você ait: *Fides ve-*

Rom. 1.

ſtra

ſtra annuntiatur in universô Mundô, &c. Ego verò ſuffragium Sedis Apoſtolicæ expecto; & ſupplex oro, atquè obſecro Sanctitatem veſtram: ut ea me, tribunal veſtrum justum, ac rectum, appellantem, defendat, ac protegat, jubeatquè: ut ad vos accurram; &, doctrinam meam, veſtigiis Apoſtolicis inſiſtentem, oſtendam, &c. Veſtram ſententiam expecto: quòd, ſi ſententiæ eorum, qui condemnârunt, acquieſcere juſſeritis; acquieſcam, nulli deinceps futurus moleſtus. Quin potiùs, expectabo incorruptum DEI, & Salvatoris noſtri, tribunal.

Nudârunt me Sacerdotiô; ejiciuntquè ex civitatibûs; nec ſenectutem reveriti, nequè caniciem, in religionê, & pietatê nutritam. Quamobrem deprecor te; ut ſanctiſſimo Archiepiſcopo (*Leoni Papæ*) ſuadeas: ut Apoſtolicâ auctoritatê utatur; jubeátque, ad veſtrum concilium adire. Tenet enim ſancta iſta Sedes gubernacula regendarum cuncti Orbis Eccleſiarum, cùm propter alia; tùm, quia ſemper hæretici fœtoris expers manſit; nec ullus unquàm, qui contrarium ſenti-

Epiſtolâ ad Renatum Preſbyterum.

tiret, in eâ ſedit; quin potiùs Apoſtolicam gratiam puram cuſtodivit. Quare, quæ ab iſtô veſtrô tribunalî proficiſcentur, qualiacumquè erunt, judicii veſtri integritatê confiſi, amplectemur: oramuſquè, ut ex iîs, quæ hactenùs ſcripſimus, judicemur. Scripſi enim libros, ampliùs triginta.

Eccleſiaſticæ hiſtoriæ Lib. 2. Cap. 22.

Numerus Epiſcoporum, qui erant Arimini congregati, præjudicii vim habere non debet; præſertim, cùm formula compoſita ſit; nequè Epiſcopo Romano, cujus ſententia præ ceterîs omnibûs expectanda erat, nequè Vincentio, qui tot annîs Epiſcopatum integrè geſſerat, nequè aliis conſentientibus placuerit.

Lib. quintô capitê decimô.

Damaſus Papa, vir omnî generê laudis florentiſſimus, ſimul, ut hanc ſectam exortam accepit, non Apollinarem ſolùm, verùm etiam Timotheum, ejus diſcipulum, abdicavit.

Concilium Chalcedonenſe. 451.

Actionê 1.

Et poſt hæc, reſidentibûs magnificentiſſimîs, & glorioſiſſimîs judicibûs, & ampliſſimô ſenatu in mediô, antè cancellos ſanctiſſimi Alta-

taris, & ex lævâ quidem partê ſedentibûs, ſanctiſſimîs, & reverendiſſimîs Epiſcopîs, & vicariîs, DEO amiciſſimîs, ſanctiſſimi, & reverendiſſimi Leonis, Antiſtitis priſcæ Urbis Romæ; & Anatoliô, religioſiſſimô Archiepiſcopô Conſtantinopolitanô; & Maximô, Epiſcopô Antiochiæ; & Thalaſſiô, Epiſcopô Cæſareenſi; & Stephanô, Epiſcopô Epheſi, &c. Paſchaſinus verò, Vicarius Sedis Apoſtolicæ, cùm in mediô, unà cum hîs virîs reverendiſſimîs collegîs ſuîs, ſtetiſſet, dixiſſet: Beatiſſimi, atquè Apoſtolici viri, Papæ Urbis Romæ, quæ eſt caput omnium Eccleſiarum, præcepta habemus præ manibûs; quibûs præcipere dignatus eſt ejus Apoſtolatus: ut Dioſcorus, Alexandrinorum Epiſcopus, non ſedeat in Conciliô, ſed audiendus intromittatur. Hæc nos obſervare neceſſe eſt. Si ergò præcipit veſtra magnificentia: aut ille egrediatur; aut nos eximus, &c. Lucentius, collega ipſius, dixit: Judicii ſui neceſſe eſt eum dare rationem: quia, cùm perſonam judicandi non haberet, præſumſit; & Synodum auſus eſt facere, ſinè auctori-

tatê Sedis Apoſtolicæ: quod nunquàm licuit, nunquàm factum eſt.

Actione 3. *Legati Romani Pontificis primi ſubſcribunt*: Paſchaſinus, Epiſcopus Eccleſiæ Lilybitanæ, vicê beatiſſimi, atquè Apoſtolici, univerſalis Papæ Urbis Romæ, Leonis, in Dioſcori damnationê, conſenſu univerſalis Concilii, ſubſcripſi. Anatolius, Epiſcopus Conſtantinopolis, novæ Romæ, deſiniens pariter cum ſanctâ Synodô, ſubſcripſi, &c. Maximus, Antiochenus Epiſcopus, ſimiliter.

Actione 16. Relatione ad B. Papam Leonem de omnibus geſtis generaliter. Et poſt hæc omnia, inſuper, & contrà ipſum, cui vineæ cuſtodia â Salvatorê commiſſa eſt, Dioſcorus extendit inſaniam; id eſt, contrà tuam Apoſtolicam Sanctitatem; & excommunicationem meditatus eſt contrà te; qui corpus Eccleſiæ unire feſtinas, &c. Indicamus verò; quia, & alia quædam, pro rerum ipſarum ordinatâ quietê, & propter Eccleſiaſticorum ſtatutorum definivimus firmitatem, ſcientes: quia, & veſtra Sanctitas, addiſcens, & probatura, & confirmatura eſt eadem, &c. Rogamus igitur: & tuîs decretîs noſtrorum honora judicium; &, ſicut nos Capiti in bonîs ad-

adjecimus conſonantiam; ſic & Summitas tua filiis, quod decet, adimpleat.

Sanctorum Patrum decreta ubiquè ſequentes, & Canonem, qui nuper lectus eſt, centum, & quinquaginta, DEI amantiſſimorum Epiſcoporum, agnoſcentes, eadem quoquè & nos decernimus, ac ſtatuimus, de privilegiîs ſanctiſſimæ Ecclesiæ Conſtantinopolis, novæ Romæ. Etenim antiquæ Romæ throno, quòd Urbs illa imperaret, jurè Patres privilegia tribuêre; & eâdem conſideratione moti, 150. DEI amantiſſimi Epiſcopi, ſanctiſſimo novæ Romæ throno æqualia privilegia tribuêre; rectè judicantes, Urbem, quæ, & imperiô, & ſenatu, honorata ſit, & æqualibûs, cum antiquiſſimâ Reginâ Româ, privilegiîs fruatur, etiam in rebûs Eccleſiaſticîs, non ſecùs, ac illam, extolli, & magni fieri, ſecundam poſt illam exiſtentem. *Canone 28.*

Canon hic à Leonê PP. ùt ex multîs ejus litterîs conſtat, rejectus eſt; & Anatolius ipſe, Conſtantinopolis Antiſtes, qui eum callidè à Patribûs Chalcedonenſis Synodi, reclamantibûs Leonis Papæ legatîs, & Vicariîs, im-

petrârat, coactus eſt intrà priſtinos ſe limites tenere; & ab infauſtîs ambitionîs conſiliîs animum revocare.

Anaſtaſius Hieroſolymitanus Patriarcha. 470.

Epiſtolâ ad Felicem Papam.

Fuit ſemper Apoſtolicæ Sedis veſtræ licentia: injuſtè damnatos, vel excomunicatos, poteſtatis ſuæ auctoritatê reſtituere; & ſua omnia iis reddere; & eos, qui eos condemnârunt, aut excommunicârunt, Apoſtolicô punire privilegiô: ſicut etiam noſtrîs, & anterioribûs novimus factum temporibûs, &c. Antiquîs regulîs ſancitum eſt: ut, quicquid, quamvìs in remotîs Provinciîs, ſuper eorum querelîs, aut accuſationibûs ageretur, non priùs tractandum, vel accipiendum eſſet; quàm ad notitiam almæ Sedis veſtræ eſſet deductum: ut hujus auctoritatê, juxtà, quod fuiſſet faciendum, infirmaretur, aut firmaretur.

Acacius Conſtantinopolitanus. 480.

Epiſtolâ ad Simplicium P.

Solicitudinem omnium Eccleſiarum ſecundùm Apoſtolum circumferentes, nos indeſinenter hortamini, quamvìs ſpontê vigilantes,

ac

ac procurrentes: ſed Vos divinum zelum ſolitò demonſtratis, ſtatum Alexandrinæ Eccleſiæ certiùs requirentes: ut pro paternîs canonibûs ſuſcipiatis laborem, piiſſimô ſtillantes ſudorê pro hîs; ſicut ſemper eſt approbatum.

Joannes Conſtantinop. Patriarcha. 520.

Epiſtola ad Hormiſdam Papam.

Redditîs litterîs veſtræ Sanctitatis, in Chriſtô chariſſime frater, per Gratum, chariſſimum comitem, lætatus ſum de ſpirituali charitatê veſtræ Sanctitatis: quòd unitatem ſanctiſſimarum DEI Eccleſiarum, ſecundùm veterum Patrum requiris traditionem; & laceratores rationabilis gregis Chriſti amorê propulſare feſtinas. Certus igitur ſcito, per omnia Sanctiſſime: quia ſecundùm, quod vobis ſcripſi, unà tecum cum veritatê ſentiens; omnes, â tê repudiatos, hæreticos renuo; & ego, pacem diligens, ſanctiſſimas DEI Eccleſias, id eſt, ſuperioris veſtræ, & novellæ iſtius Romæ, unam eſſe accipio; illam ſedem Apoſtoli Petri, & iſtius auguſtæ civitatis, unam eſſe definio, &c. Tuîs verbîs evidenter utens, per præſentia

ſcri-

ſcripta hæc dico: Quia prima ſalus eſt, rectæ fidei regulam cuſtodire; & â Patrum traditionê nullatenùs deviare: quia non poteſt Domini noſtri prætermitti ſententia, dicentis: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.* Hæc, quæ dicta ſunt, rerum probantur effectibûs: quia in Sedê Apoſtolicâ inviolabilis ſemper Catholica cuſtoditur religio.

Matt. 16.

Archimandritæ, & Monachi ſecundæ Syriæ. 514.

Epiſtolâ ad Hormiſdam. Extat inter epiſtolas Hormiſdæ.

Sanctiſſimo, & beatiſſimo, univerſi Orbis terræ Patriarchæ, Hormiſdæ, continenti ſedem Principis Apoſtolorum Petri, &c. Deprecamur ergò, beatiſſime, ſupplicantes, & rogantes: ut exurgatis cum fervorê, & zelô; & condoleatis juſtè pro corporê laniatô (nam Caput eſtis omnium) & vindicetis fidem contemptam, Canones conculcatos, Patres blaſphematos; & talem Synodum, anathematê impetitam, Vobis â DEô data eſt Poteſtas, & auctoritas, ligare, & ſolvere.

Theodorus Lector. 1320.

Lib. 1. coll.

Martianus, & Pulcheria, Leoni, Pa-

Papæ Romano ſcripſerunt; eique cunctam auctoritatem tribuerunt. Conſtituta autem ſunt eâ de rê mandata; ſcripsitque Imperator ſingulorum locorum Epiſcopis: Leo verò, Epiſcopus, Nicænæ Synodo, quæ futura ſperabatur, præclaram epiſtolam ſcripſit; quæ etiam in actîs Chalcedonenſis Synodi habetur, & ab illius hiſtoricô ſcriptorê inſerta eſt.

Imperator Anaſtaſius Macedonium, Patriarcham Conſtantinop., vehementer urſit; ut Synodum Chalcedonenſem damnaret anathematê: ille verò ſinè univerſalî Synodô, cui magnæ Romæ Epiſcopus præſideret, nihil ſe facturum dixit. *Lib. 2.*

Martianus Monachus, & ceteri Archimandritæ Orientales. 534.

Quia Catholicæ Eccleſiæ omnes alumni, & de Anthimi iniquitatê, & violentâ promotionê aliorum iniquorum virorum, qui DEO, & nobis, moleſti eſſe non ceſſaverunt, vos piiſſimi, valentes ipſos extrà ponere, tamẽ canonicum judicium à Romanô Pontificê, in ipſum Anthimum, *Supplicationê ad Juſtinianum Imp. Extat in Synodô 2. Conſtant. Act. 1.*

mum, & in prædictos hæreticos, benefaciendo audire voluiſtis, ab illô perſuaſi, qui dicit: *Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi; ſeniores tuos, & dicent tibi.* Et Apoſtolô, dicentê: *Obedite Ducibus veſtris; & ſubditi eſtote.* Miſit itáque DEUS huic civitati Agapetum; qui verè, dilectus â DEô, & hominibûs, Pontificem antiquæ Romæ, in depoſitionê Anthimi, & prædictorum hæreticorum; tamquàm olim Petrum, magnum Apoſtolum, Romanis in depoſitionê Simonis Cretejani. Iſte ergò venerabilis vir, ſciens, per libellos plurimorum noſtrorum ea, quæ iniquè contrà Eccleſiam præſumta fuêre, eô ipsô, viſu ſemel accipiendo, nequè ad viſum ſuſcipere voluit Anthimum, furentem adversùs Canones; ſed hunc juſtè ejecit de ſacerdotalî ſedê civitatis ſuæ; &, coopitulantê, & coadunatô Catholicæ fidei, & divinis Canonibus, veſtrô imperiô, præfecit ipſi Eccleſiæ ſanctiſſimum Mennam, rectæ fidei, & vitæ pudicæ, ac honeſtæ converſationis.

Deut. 32. *Heb. 13.*

Epiſtola ad Agapetum. Domino noſtro ſanctiſſimo, ac beatiſſimo Archiepiſcopo antiquæ Romæ, & œcumenico Patriarchæ, Aga-

Agapeto Martianus, &c. Hæc quidem duntaxat portamus, licèt incredibilia, & â dirîs doloribûs incurvati, ſpem habentes ad clementiſſimum DEUM; qui in temporê opportunô veſtrum adventum nobis oſtendit: quòd (ſicut Petrum, magnum Apoſtolorum Principem his, qui Romæ erant, in depoſitionem Simonis miſit; ſic & vos miſit in depoſitionê, & expulſionê Severi, Petri, & Zoaræ, & eorum, qui ſimilia iis ſapiunt) dabit vobis Poteſtatem, coopitulantê vobis piiſſimô, & â DEô cuſtoditô, Imperatorê noſtrô, iſtos expellere de omnî Eccleſiâ, tanquàm inſidiatores, & violatores, non ſolùm ſanctiſſimarum Eccleſiarum, ſed & policiæ ipſius, &c.

Mennas Pat. Conſtantinopolitanus. 550.

In quibûs juxtà tempora ſua prædeceſſores Sanctitatis veſtræ, beatiſſimi Papæ ſenioris Romæ, ipſis Synodis præſederunt. *De quatuor Conciliîs Oecumenicis.*

Procopius Cæſareenſis. 540.

Hæc Theodoto animô volutantê, ex Bizantiô ad Romanum Antiſtitem legati venerunt, Chriſtianorum *Librô 1. de bellô Gothorum C. 2.*

rum altercationis ſedandæ cauſâ, ſentientium varia inter ſe, & diſceptantium, &c. Chriſtianæ fidei diſciplinam, ſi alii unquàm, Romani præcipuè ſunt venerati.

Juſtinianus Imp. 540.

C. de ſummâ Trinitatê, & fidê Catholicâ. Epiſtolâ ad Joannem Papam.

Reddentes honorem Apoſtolicæ Sedi, & veſtræ Sanctitati (quod ſemper nobis in votô fuit, & eſt) &, ùt decet Patrem, honorantes veſtram Beatitudinem, omnia, quæ ad Eccleſiarum ſtatum pertinent, feſtinavimus ad noticiam veſtræ deferre Sanctitatis.

Eutychius Pat. Conſtantinopolitanus. 560.

Epiſtolâ ad Vigilium PP.

Scientes, quantorum bonorum cauſa eſt pax DEI; ideò feſtinantes, unitatem conſervare, ad Apoſtolicam Sedem veſtræ Beatitudinis, manifeſtum facimus; quòd ſervamus fidem, â Chriſtô Apoſtolis traditam, & ab illîs in totô Mundô prædicatam, & â ſanctîs Patribûs, maximè in ſanctîs quatuor Synodîs, explicatam: ſuſcipimus & epiſtolas Præſulum Romanæ Sedis Apoſtolicæ. Et ideò petimus, præſidentê nobis veſtrâ Beatitudinê, ſub tranquillitatê, & ſacerdotalî manſuetudi-

dinê, propoſitîs ſanctîs Evangeliîs, communî tractatu eadem capitula in mediô proponenda quæri, & conferri, & finem quæſtioni imponi DEO placitum, & convenientem his; quæ ſanctîs quatuor Conciliîs definita ſunt.

Synodus Mopſueſtana. 545.

Decebat, cùm primam Sacerdotis dignitatem ſortiti eſtis, ea, quæ ad ſanctarum Eccleſiarum ſtatum reſpiciunt, manifeſta veſtræ, diutiùs honoratæ, Beatitudini fieri. *Epiſtolâ ad Vigilium Papam.*

Euſtachius. 600.

Cùm multa, diversîs locîs, atquè temporibûs, ſancta Concilia ſint celebrata; ex quô religio Chriſtiana conſtituta eſt: nemo unquàm, niſi magni hujus, atquè divini Viri temporê, quatuor ſimul Patriarchas conveniſſe meminit. Quatuor autem Patriarchæ ſunt hi: Vigilius veteris Romæ; Eutychius hìc novæ Romæ; Apollinarius magnæ Alexandriæ; Domnus Antiochiæ; qui, tamquàm unum in corpus, ex quatuor elementîs conflati, unanimes manus inter ſe conjunxerunt. *In vitâ S. Eutychii.*

Ma-

Maximus Monachus. 650.

Diſputatione cum Theodoſio Cæſareenſi Epiſcopo.

Non audeo hâc de rê â vobîs capere aſcenſionem; cùm ſim ſimplex Monachus: ſed, quoniam pupugit vos DEUS, ut exciperetis ſanctorum Patrum voces, ùt Canon docet; Romam hâc de rê ſcribite; vel Imperator, vel Patriarcha, vel Synodus, quæ ibi eſt, &c. Nequè vitabit Imperator, vel Patriarcha, imitari DEI humilitatem; inter ſeſéque concorditer conſtituere, Synodalî petitionê ad Romanum Pontificem transſmiſsâ: & omninò, ſi reperiatur ratio Eccleſiaſtica, quæ id concedat, ob rectam fidei confeſſionem, convenite ſuper hôc inter vos.

Anaſtaſius diſcipulus S. Maximi. 650.

Apud Gennadium Scholarium de primatu Papæ Sect. 8.

Cùm fides concordiſſimè ab omnibûs exagitaretur; niſi ſpecialî gratiâ opem tulerit, qui ſemper ſuccurrit, ſeminê religionis apud veterem Romam nobis relictô, ad confirmandam promiſſionem, mentiri neſciam, quæ facta eſt Principi Apoſtolorum, &c.

So-

Sophronius Hieroſolymitanus. 630.

De finibûs terræ uſquè ad terminos ejus ambula; donec ad Apoſtolicam Sedẽ, ubi orthodoxorum dogmatum fundamenta exiſtunt, pervenias. *Epiſtolâ ad Stephanum Epiſcopum.*

Stephanus Dorenſis. 650.

Annuntiamus hæc omnia omnium præpoſitæ Sedi: dico autem Summæ veſtræ, & principali, ad medicinale conſultum emerſi vulneris: quippè, quoniam hoc poteſtativè olim, & ab antiquitùs facere, per Apoſtolicam, ſivè Canonicam conſuevit auctoritatem; dum apertâ lucubrationê, non ſolùm claves Regni cœlorum ſunt ei creditæ; atquè ipſe tantummodò, ad aperiendum eas fidelibus, dignè, minimè autem Evangelio gratiæ credentibus juſtè claudere, magnus ſecundùm veritatem, & Princeps Apoſtolorum, meruit Petrus; ſed etiam, & paſcere primus juſſus eſt oves totiùs Catholicæ Eccleſiæ; cùm Dominus dicit: *Petre amas me? Paſce oves meas.* Et iterum ipſe præcipuè, ac ſpecialiter, firmam præ omnibûs habens in Domi- *Libellô ad Martinum Papam.* *Joan. 21.*

Luc. 22. minum DEUM noſtrum fidem, convertere aliquandò, & confirmare exagitatos conſortes ſuos, & ſpirituales meruit fratres; utpotè diſpenſativè ſuper omnes ab ipsô, qui propter nos incarnatus eſt DEUS, Poteſtatem accipiens, & ſacerdotalem auctoritatem: quod ſciens Patriarcha Sophronius, me ad hanc Apoſtolicam, magnámque direxit ſedem.

Sergius Cyprius. 650.

Epiſtolâ ad Theodorum Papam. Sanctiſſimo, & beatiſſimo, â DEô honorabili, Domino meo, Patri Patrum, Archiepiſcopo, & univerſali Papæ, Domino Theodoro Sergius, humilis in Dominô ſalutem. Firmamentum â DEô fixum, firmum, & immobile, atquè veluti formam lucidiſſimam fidei, veſtram Apoſtolicam ſedem conſtituit, ô ſacer Vertex, Chriſtus DEUS noſter. *Tu es* enim (ſicut divinum veraciter pronuntiat Verbum) *Petrus*; & ſuper fundamentum tuum Eccleſiæ columnæ confirmatæ ſunt. Tibi claves Regni cœlorum commiſit; atquè ligare, & ſolvere poteſtativè, quæ in terrâ, & quæ in cœlîs ſunt, promulgavit. Tu prophanarum hære-

re-

reſeon depoſitor exiſtis, ùt Princeps, & Doctor, orthodoxæ, & immaculatæ fidei. Igitur non deſpicias Patrum tuorum, Pater, fidem æſtuantem, & ab aliquibûs hæreticîs ventîs violentatam, nec non periclitantem. Reſolve nebulam inſipientium luminê tuæ ſapientiæ divinæ, ô Sanctiſſime, &c.

Synodus Sexta Conſtantinopolitana. 680.

Theodorus, humilis presbyter ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, locum gerens Agathonis, ter beatiſſimi univerſalis Papæ Urbis Romæ, ſubſcripſi. Georgius, miſericordiâ DEI Epiſcopus Conſtantinopoleos, novæ Romæ, definiens ſubſcripſi. *Actione 17. Subſcriptiones.*

Proindè inſpirationê S. Spiritûs conſpirantes, & ad invicem omnes conſonantes, atquè conſentientes, & Agathonis, ſanctiſſimi Patris noſtri, & ſummi Papæ, dogmaticis litteris ad veſtram fortitudinem miſſis, conſentientes, unum de ſanctâ Trinitatê, Dominum noſtrum JESUM Chriſtum, etiam incarnatum, prædicamus, in duabûs perfectîs naturîs indiviſè, &c. Summus autem nobiſcum concertabat Apoſto- *Actione 18.*

lorum Princeps: illius enim imitatorem, & Sedis ſucceſſorem, habuimus fautorem, & divini Sacramenti myſterium illuſtrantem per litteras. Confeſſionem tibi â DEô inſcriptam illa Romana antiqua civitas obtulit; & dogmatum diem â veſpertinîs partibûs extulit. Charta, & atramentum videbatur; & per Agathonem Petrus loquebatur.

Conſtantinus Imp. 680.

Epiſtolâ ad Synodum Apoſtolicæ Sedis antiquæ Romæ.

Idcircò & omnes conſonanter, mentê, & linguâ, concredimus, & ſimiliter confeſſi ſumus; &, tamquàm ipſius divini Petri vocem, Agathonis relationem ſupermirati ſumus.

Joannes Patr. Conſtantinop. 710.

Epiſtolâ ad Conſtantinum PP.

Cum hîs veſtrum Apoſtolicum præſidendi munus poſſumus comparare; &, qui vos, caput Sacerdotii, ſecundùm Chriſtum reputamus, meritò damus operam: ut â vobîs corpori Eccleſiæ noſtræ allevationem oſtenſionis, quam ex peſtiferâ animarum tyrannidê accepit, feramus. Sanè quidem vos, ut capitis proprium eſt, non deſpicietis nos; qui, præter voluntatem noſtram, in mor-

morbum incidimus; nec â veſtrâ conjunctionê alienabitis: quin potiùs, triſtitiâ de noſtrîs vulneribûs affecti (*Si quid enim unum membrum patitur, cetera compatiuntur*, ùt Apoſtolus ait) recuperatâ valetudinê, ac reſtitutâ ſanitatê, meritiſſimè congaudebitis.

Taraſius, Patr. Conſtantinop. 790.

Adrianus, veteris Romæ Primas, teſtatorum Principum ſucceſſor, clarè, & verè, cùm ad Imperatores noſtros, tùm ad noſtram mediocritatem ſcripſiſſe mihi videtur; conſtabilivítque, & rectam eſſe declaravit, Catholicæ Eccleſiæ antiquam traditionem. *In Synodo Nicænâ ſecundâ actione 2.*

Itaquè prærogativâ quâdam litteras Sanctitatis tuæ primô locô legi juſſimus: & eramus quidem tunc omnes, veluti in regiô conviviô, epulis ſpiritûs intenti; quòd, & talî conviviô animi noſtri recrearentur. Poſt illas litteras legimus quoquè eas; quæ ex Orientalibûs diœceſibûs nobis miſſæ fuerant. *Epiſtolâ ad Adrianum PP.*

Digitized by Google

Concilium ſecundum Nicænum. 790.

Actionē 2. Eccleſia Romana eſt Caput omnium Eccleſiarum.

Actionē 6. Exſecrabilis eſt, & profana, & adulterina (*Septima Synodus Conſtantinopolitana.*) Non enim habuit cooperarium, ùt hæc, quæ nunc celebratur, Romanum Pontificem, nequè illius Sacerdotes; nequè per Vicarios, nequè per Provinciales litteras, quemadmodùm fieri in Synodîs debet, &c.

Actionē 7. *Legati Romani Pontificis primi ſubſcribunt*: Petrus, miſeratione divinâ proto-Presbyter ſanctiſſimæ Eccleſiæ Romanæ beati Petri, & locum retinens Adriani, Papæ veteris Romæ, definiens ſubſcripſi.

Petrus, indignus Presbyter, & Præſes S. Patris noſtri Sabæ, & vices agens Adriani, Papæ veteris Romæ, definiens ſubſcripſi.

Taraſius, miſeratione divinâ Epiſcopus Conſtantinopolitanus novæ Romæ, definiendo ſubſcripſi, &c.

Ni-

Nicephorus, Pat. Conſtantinopolitanus. 815.

Si qua autem â nobîs ſunt prætermiſſa; ea amicô, paternôque affectu per voſmetipſos explete: quò nimirùm veſtra abundantia noſtram ſuppleat inopiam. Quodcunquè, inquam, vel in verbîs, vel in rebûs nobis deeſt; id, venerabilî, Sacerdotêque dignâ auctoritatê, vitæ noſtræ adjicite, & ſuperædificate. Veſtrâ divinâ virtutê nos, veluti infirmiores, fulcite; pedéſque noſtros ad currendam Evangelii ſemitam perficite; nequè ulla omninò, quæ ſalutaria, aut utilia videbuntur, ſuggerere prætermittite, &c. Quod juſtô ſeriùs per ea, quæ hactenùs expoſuimus, occurrerimus; id nemo miretur; nequè noſtram ob id exiſtimationem in accuſationem adducat: quin potiùs, DEO dilecta veſtra fraternitas certò ſibi perſuaſum habeat: Sacerdotalem conſuetudinem nequaquàm hîc exoleviſſe; aut per contemptum, vel per ignaviam, quippiam eorum, quæ Eccleſiaſticis viris conveniunt, neglectui habuiſſe: verùm duram, implacabilémque præ-

Epiſtolâ ad Leonem Tertium P.

potentis poteſtatis ſententiam, quò minùs decretîs uteremur, obſtitiſſe. Ignoſcat proindè beata veſtra anima; ſi quam noxam cunctationê meâ promerui: cogitétque, haudquaquàm facilè eſſe, potentibus, propriâ voluntatê elatis, &,quodcumquè animô libitum fuerit, adimplere ſatagentibus, ſeſe opponere.

Theodorus Studites. 810.

Epiſtola ad Paſchalem PP.

Audi, Apoſtolicum Caput, Paſtor ovium Chriſti, â DEô electe, Claviger Regni cœlorum, Petra fidei; ſuper quam ædificata eſt Eccleſia Catholica, &c. Huc ades! ab Occidentê *exurge; & nè repellas in finem.* Tibi namquè dixit Chriſtus, DEUS noſter: *Tu, aliquandò converſus, confirma fratres tuos.*

Epiſtola ad Michaëlem Imper.

Cùm nos in unum conveniſſemus, venerabilis Imperii veſtri juſſu, minimi Epiſcopi, & Præpoſiti, &c. Nos diluimus omnes dubitationes veſtras: ſi verò aliquid dubitare, vel non credere, videtur veſtra divina magnificentia; ejus rei explicatio â Pontificê piè eſt poſtulanda. Magna, & â DEô firmata manus veſtra, ùt publicæ cupida utilitatis, ju-

jubeat â veterî Româ capere declarationem; ùt â principiô â Patribûs noſtrîs eſt traditum. Ea, ô Chriſti imitator, Imperator, inter omnes Eccleſias DEI, ſummum, & ſupremum obtinet locum; cujus Petrus tenuit primam ſedem; ad quem dicit Dominus: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam; & portæ Inferi non prævalebunt adversùs eam.*

Teſtor nunc, coràm DEO, & hominibûs: diviſi ſunt â corporê Chriſti, & â ſupremâ Sedê; apud quam Chriſtus depoſuit claves fidei; adversùs quam portæ Inferi â ſeculô non prævaluerunt; nec prævalebunt uſquè ad conſummationem ejus (hæreticorum videlicèt effrænata ora) ſecundùm promiſſionem veracis Domini. *Epiſtolâ ad Naucratium.*

Methodius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 830.

Dionyſius, ingreſſus Romam, invenit ſanctum Clementem, Apoſtolicæ habentem Cathedræ Poteſtatem, cum conſequentê honorê, &c. *In Martyriô Dionyſii Areopagitæ.*

Photius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 860.

Epiſtolâ ad Nicolaum Papam.

Qui locum Sanctitatis veſtræ tenebant, ſermonem nobiſcum habuerunt de iîs; qui ordinationes â ſeipsîs jam pridem accipiunt: oportere eos revertere, & ad matricem recurrere. Verùm, ſi penès nos eſſet in hâc rê poteſtas voluntatis; & non eſſet factus hujus operis particeps Imperator (licèt excuſationê uti neceſſe eſſet) oſtenderemus tamen: præſtare, facere, quod petitur; quàm, excuſare. Sed, quia Eccleſiaſtica, & præſertim jura, de territorii ſimul, cum civilî dominatu, & gubernationê, mutari ſolent; ſapiens æquitas Sanctitatis veſtræ, amplectens voluntatem meam, ad conſentiendum, & tribuendum, quod petit, propenſam, quòd non accipiat ordinationes, poteſtatis civilis crimen eſſe reputet, non meum. Ego enim, quæ præteritîs temporibûs juſtè, & amicè, & pacificè, ſub aliorum poteſtatê erant, non habeo in animô revocare; quin potiùs, ſi quis poſſet, & vellet procurare, quæ â principiô ad hanc Sedem pertinent, promtè cederem ei;

ei; qui magìs poſſet plura retinere, pluribûſquè implicari. Siquidem, qui mihi aliquid ex iîs, quæ non habebam, addidiſſet, majus ille quidem, onus impoſuiſſet; qui verò aliquid ex iîs, quæ habebam priùs, ut cum charitatè accipiat, operam dat; magìs mihi, danti, gratiam, & beneficium tribuit; quàm ſibi, accipienti, lucrum acquirit: onus enim præfecturæ mihi leviùs efficit. Igitur, qui mea accipit amicè, & benevolè; hunc fateor, benè de mê mereri: ei, qui ea, quæ ad ſe pertinent, quærit; quis non libens dabit, ſi nullus impediat? Tantò præſertim Patri; &, qui per tales, tam DEO charos, & ſtudioſos viros petit?

Ignatius, Conſtantinopolitanus.

860.

Eorum vulnerum, atquè livorum, qui in membrîs humanîs conſiſtunt, multos medicos protulit ars; hanc quidem paſſionem aliô accipientê, & alteram alterô, & per experientiam amputantê, & medentê: eorum verò, quæ in membrîs ſunt Chriſti, & DEI Salvatoris, omnium noſtrum Capitis, & ſpon- *Epiſtola ad Nicolaum Papam, actionê 3. octavæ Synodi.*

ſi Catholicæ, & Apoſtolicæ Eccleſiæ, unum, & ſingularem, præcellentem, atquè catholiciſſimum medicum, ipſe Princeps ſummus, & fortiſſimus Sermo, & ordinator, & curator, & ſolus ex totô magiſter DEUS omnium produxit: videlicèt tuam fraternam Sanctitatem, & paternam almitatem: propter quæ dixit Petro, magno, & ſummo Apoſtolorum: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram, &c.* Tales enim beatas voces, non ſecundùm quandam utiquè ſortem, Apoſtolorum Principi ſolùm circumſcripſit, & definivit; ſed per eum ad omnes, qui poſt illum, ſecundùm ipſum, efficiendi erant ſummi Paſtores, & diviniſſimi, ſacríque Pontifices ſenioris Romæ, tranſmiſit. Et ideò ab ôlim, & â priſcô temporê, in exortîs hæreſibûs, & prævaricationibûs, eradicatores, & interemtores malorum zizaniorum, & tabefactorum, & penitùs inſatiabiliter ægrotantium membrorum, multi multotiès facti ſunt eorum, qui Sanctitatem, & ſummam paternitatem tuam illic præceſſerunt, ſucceſſores videlicèt Principis Apoſtolorum, & illius zelum in fidê, quæ ſecun-

Matt. 16.

cundùm Chriſtum eſt, imitantes; & nunc noſtrîs temporibûs Beatitudo tua dignè tractavit datam ſibi â Chriſtô poteſtatem, &c.

Conſtantinopolitana octava, Generalis Synodus. 869.

Definîmus: neminem prorsùs Mundi potentium, quemquam eorum, qui Patriarchalibus Sedibus præſunt, inhonorare, aut movere â propriô thronô tentare; ſed, omnî reverentiâ, & honorê, dignos judicare. Præcipuè quidem ſanctiſſimum Papam ſenioris Romæ; deinceps etiam Conſtantinopoleos Patriarcham; deindè verò Alexandriæ, & Antiochiæ, atquè Hieroſolymorum. Sed, nec alium quemquam conſcriptiones, contrà ſanctiſſimum Papam ſenioris Romæ, ac verba, complicare, vel componere liceat, ſub occaſionê, quaſi diffamator quorundam criminum. Quod, & nuper Photius fecit, & multò antè Dioſcorus. Quiſquis autem tale facinus contrà Sedem Petri, Principis Apoſtolorum, auſus fuerit intentare; æqualem, & eandem, quam ille, condemnationem recipiat. *Canon* *21.*

Ego Donatus, Epiſcopus Oſtien- *Præſede-*

runt in hâc Synodô Donatus, ac Stephanus, Epiſc. Adriani, Pontificis Romani, & ſubſcripſerunt hâc formâ.

ſis Eccleſiæ, locum tenens Domini mei, Adriani Pontificis, & univerſalis Papæ, omnia, quæ ſuperiùs leguntur, huic ſanctæ, & univerſali Synodo præſidens, ad voluntatem eximii Præſulis promulgavi, & manu propriâ ſubſcripſi. *Quâ formâ ſubſcribendi, & ejus duo collegæ uſi ſunt.*

Poſt illos Ignatius, Conſtantinopolitanus Patriarcha ſubſcripſit hâc formâ.

Ignatius, Epiſcopus Conſtantinopolitanus, ſanctam hanc, & univerſalem Synodum ſuſcipiens, & omnibus, quæ ab eâ judicata, & ſcripta ſunt, concordans, & definiens, ſubſcripſi.

Leo Imp., cognomentô Sapiens. 900.

Undè, manens uſquè in hodiernum diem Petrus, ſequens Chriſtum in ſucceſſorê ſuô.

In quôdam Sermonê.

Simeon Metaphraſtes. 850.

Vitæ Gregorii Agrigentini Epiſcopi Cap. 27.

Theodorô, Epiſcopô Agrigenti, vitâ functô, alii alium in Sedê collocare ſtudebant: cumquè unuſquiſquè vellet, deſignatum â ſê auctoritatê Pontificis firmari; ratumquè fieri vellet; Romam ire perrexerunt, rem (ùt moris eſt) Pontificis Maximi arbitrio permiſſuri. Pontifex verò, ex divinâ revelationê,

onê, Gregorium, qui fuerat â nullô nominatus, Agrigentinis præfecit; eundemquè, apud eos falſi criminis accuſatum, abſolvit.

Sanctus Julius, Papa, cùm intellexiſſet, eſſe calumniam, quæ facta fuerat adversùs Pontifices, eos, litterîs munitos, mittit ad Orientem, ſuam unicuiquè reddens Sedem; & eos ſimul reprehendens, qui ipſos depoſuerant. Atquè ſuas quidem Eccleſias ij rursùm accipiunt; & mittunt litteras ad eos, ad quos ſcriptæ fuerant. Cùm Euſebius itaquè interiiſſet; Paulus in Sedem ſuam reſtituitur. *Vitæ Pauli, Conſtantinopolitani Patriarchæ, Cap. 4.*

Quônam pactô, qui ſancta proſcripſiſtis, ſanctum Concilium coëgiſtis? O ſingularem abſurditatem! Jam Oecumenicum Concilium iſtud vocari queat; quod nec Romanus Antiſtes (citrà cujus auctoritatem nullô modô fieri poteſt, ut res Eccleſiaſticæ ad normam dirigantur) gratum habuit; nec Alexandrinus comprobavit; nec Antiochenus, nec deniquè Hieroſolymitanus? Ubinam eorum libelli ſunt? aut, quinam per diverſa loca miſſi ſunt; in quibûs falſum veſtrum Concilium confirmaretur; ut hâc *Vitæ ſancti Stephani Junioris Cap. 30.*

ratione Oecumenicum cenſeri poſſit?

Joannes Zonaras. 1118.

In Conſtantinó. Multîs igitur aliîs ornamentîs Urbem decoravit Magnus Conſtantinus; &, cùm priùs Epiſcopatus eſſet Byzantium, Heracleæ Thraciæ (quippè â Severô ſubjectum Perinthiis) poſteáquam ab eô captum eſſet (quemadmodùm in hiſtoriâ Severi ſcriptum eſt) ad Patriarchatûs honorem eam extulit, ſervatô vetuſtæ Romæ primatu: tùm propter antiquitatem; tùm ob eam cauſam; quòd illinc Imperium huc eſſet translatum.

Prælati Græciæ. 1270.

Epiſtolâ ad Gregorium Decimum. Sanctiſſimo, Reverendiſſimo, & Beatiſſimo Papæ antiquæ Romæ, Gregorio, magno Pontifici excellentiſſimæ Apoſtolicæ Sedis, & venerabiliſſimo Domino, & Patri noſtræ humanitatis. Nos, qui Eccleſiaſticam complevimus ordinationem, veſtræ Romanæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ ſalutem, & ſpiritualis ſubjectionis affectionem ubiquè &c. Scitote; quòd nos volumus: quòd Pontificalis Sedis tota plenitudo cum totô venerabilî clerô, & omnibûs

bûs officiariîs, Sacerdotibûs, Diaconîs, & Lectoribûs, ſanctiſſimæ Eccleſiæ DEI convenit in unum: ut attribuat promtæ veſtræ Sanctitati, & Apoſtolicæ Sedi, quod ad honorem pertinet; nec alium, primum, & ſummum Pontificem, nominaturi.

Georgius Pachymerius. 1280.

Principatus ſit Romanæ Sedis; ad eam appellare liceat Græcis; & memoria Romani Pontificis, unà cum Patriarchîs, celebretur.

Librô 5. Hiſtoriarum hæc recenſet Capita pacis Cræcorum, & Latinorum.

Nicephorus Calliſtus. 1350.

Cùm Paulus contrà niteretur; Eccleſiæquè Samoſatenæ adminiſtrationem retinere conaretur; & in Synodi decretô acquieſcere nollet; audacia ejus ad Aurelianum Imperatorẽ eſt delata. Is ſanctiſſimè eâ de rê conſtituit: eis ſcilicèt Epiſcopatum mandari jubens; quos Italici, & Romani Epiſcopi litterîs ſuîs comprobâſſent. Etiamſi enim dæmonum cultui deditus eſſet; tùm tamen, quod juſtum eſſet, judicavit.

Lib. 6. Cap. 29.

Athanaſius Romæ agebat; venit eò Conſtantinopolitanus quoquè Paulus, & Marcellus Ancyranus; Lucius quoquè Adrianopolitanus Ro-

Lib. 9. Cap. 8.

Romam confugit. Horum causâ Julius, Antiſtes Romanus, cognitâ, pro amplitudinê Sedis ſuæ, ex veterî privilegiô, & prærogativâ, perſuaſum habens, omnium ubiquè Epiſcoporum curam, & judicium ad ſe pertinere, datîs cuiquè liberrimè ſcriptîs litterîs, ſuas eis Eccleſias reddidit; eóſque in Orientem remiſit; eos, qui temerè illos exauctorâſſent, perſtringens.

Lib. 17. *Cap.* 9. Joannes Papa, ad parem invitatus ſeſſionem, ut ſcilicèt Conſtantinopolitano Antiſtiti aſſideret, non priùs Apoſtolicæ Sedis prærogativam deſerere ſuſtinuit; quàm ſuprà Epiphanium, Epiſcopum Conſtantinopolitanum, in thronô collocaretur.

Nicephorus Gregoras. 1360.

Lib. 5. *Hiſtor.* *Cap.* 1. Proindè difficultatibûs circumventus Imperator (*Michaël Palæologus*) ac penè ad deſperationem compulſus, legatos ad Papam mittit, de ineundâ, veteris, ac novæ Romæ, Eccleſiarum concordiâ; modò Caroli expeditionem averteret. Ea legatio â Pontificê benignè audita eſt, ea ſe facilè, quæ Imperator petiviſſet, confecturum eſſe pollicitô:

ſta-

ſtatimquè ſuos legatos illis adjungit; qui concordiam conciliarent, atquè amplecterentur; cujus hæc tria fuerunt Capita: primò; ut in ſacrorum voluminum hymnodiîs Papæ, cum quatuor Patriarchîs, mentio fieret: alterum; ut liceret cuivis Romam veterem, quæ curia major, & perfectior eſſet, appellare: tertium; ut illi principatus in omnibûs deferretur.

Joſeph, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1439.

Quoniam ad extremum vitæ meæ perveni; idcircò pro meô munerê dilectis filiis benignitatê DEI meam ſententiam hîs litterîs palàm facio. Nam, quæ Domini JESU Christi Catholica, & Apoſtolica Eccleſia Romæ veteris ſentiat, ac celebret; omnia me quoquè ſentire, credereque profiteor; ac ipſis plurimùm acquieſco. Beatiſſimum autem, Patrum Patrem, ac ſummum Pontificem, Romæque veteris Papam, Domini noſtri JESU Christi Vicarium eſſe, concedere non inficior. *In Conciliô Florentinô ſeſſione ultimâ.*

Ar-

Armeniorum Oratores. 1439.

In Conciliô Florentinô in decretô Eugenii Quarti.

Armeniorum Oratores nominê ſuô, & ſui Patriarchæ, & omnium Armeniorum, hoc ſaluberrimum Synodale decretum, cum omnibûs ſuîs capitulîs, declarationibûs, definitionibûs, traditionibûs, præceptîs, & ſtatutîs, omnémque doctrinam in ipsâ deſcriptam, nec non, quicquid tenet, ac docet ſancta Sedes Apoſtolica, & Romana Eccleſia, cum omnî devotionê, & obedientiâ acceptant, ſuſcipiunt, & amplectuntur. Illos quoquè Doctores, & ſanctos Patres, quos Eccleſia Romana approbat, ipſi reverenter ſuſcipiunt: quaſcunquè verò perſonas, & quicquid ipſa Romana Eccleſia damnat, & reprobat, ipſi pro reprobatîs, & damnatîs habent; profitentes, tamquàm veræ obedientiæ filii, nominê, quô ſuprà, ipſius Sedis Apoſtolicæ ordinationibus, & juſſionibus fideliter obtemperare.

Eſaias, Archiepiſcopus Hieroſolymitanus. 1434.

Epiſtolâ ad Eugenium

Sanctiſſimo, & Beatiſſimo Domino noſtro, Eugenio Papæ, Beatitudinis veſtræ filius, Eſaias, Epiſcopus

pus Hieroſolymitanus. Beatiſſime in Chriſtô Pater, & ſanctiſſime Domine! poſt debitam, devotam, ac humilem recommendationem, ad devota pedum oſcula beatorum, &c. *Quartum.*

Joannes, Patriarcha Alexandrinus. 1440.

Cùm Eugenius, ad Orientis, & Æthiopum Patriarchas, ſcripſiſſet, illi in ſuîs epiſtolîs, de Latinâ Eccleſiâ, & Pontificis auctoritatê, honorificè, catholicè, & diſertè ſcripſerunt. Joannes, Alexandrinus Patriarcha, Pontificem Romanum Sacerdotii perfectionem, & omnium Eccleſiarum Apoſtolicum Paſtorem vocat; Sacerdotum Principem, peregrinantium, qui ceteris viam oſtendat, ducem, & languentium medicum; ipſius verò Vicarius Hieroſolymitanus, Andreas, Abbas Syrus, Caput, & univerſalis Eccleſiæ Doctorem, eum appellat. *Jacobus Navarchus in epiſtolâ Aſiaticâ.*

Nicodemus, Abbas Æthiop. 1441.

Palàm eſt (*inquit*) eos, qui â Romanâ Eccleſiâ defecêre, corruiſſe; &, dum quiſquè ſuam fidem verio- *Epiſtolâ ad Eugenium miſſâ.*

rem

rem prædicat, relictâ Apoſtolorum ſententiâ, in vias ſui ſensûs abiîſſe omnes; Æthiopicam tamen, integram, & liberam perdurâſſe: quia nequaquàm perfidiâ, & voluntariâ defectionê (ùt aliæ Eccleſiæ) peccâſſet; ac propterea in ſervitutem, & exterminium non incidiſſe; ſed, locorum diſtantiâ, & itinerum periculîs ſejunctam fuiſſe: nec non Pontificum negligentiâ accidiſſe; ut nulla viſitationis memoria, aut litterarum ratio â quingentîs annîs apud eos extaret. Nihilominùs Æthiopes tantâ venerationê Sedem Romanam colere; ut pedes eorum oſculentur, qui Roma veniunt in Æthiopiam; veſtiúmque eorum partes rapere, & reliquiarum locô ſervare. Nec mirum. Si enim Regina Saba abiit Hieroſolymam; ut audiret ſapientiam Salomonis: plùs, quàm Salomon (*inquit*) ſummus Pontifex eſt. Regem item Æthiopum tanti facere Romanum nomen, & Latinorum fidem; ut nihil æquè in votîs habeat; atquè, ut cum Romanîs jungantur Æthiopes; & ſe Pontificis ſubdat pedibus; avidiſſiméque amplexurum eſſe, quæ de concordiâ ineundâ ſtatuentur

in

in Synodô. Pontificem autem, omnium Eccleſiarum Caput fatetur; ſuôque ſplendorê Orbem illuſtrare; cui omnes Patriarchæ, Epiſcopi, Imperatores, & Reges inclinantur. Nec ſe, legatos, diſputandi gratiâ mittere; ſed, ut ſummi Pontificis ſententiam de fidei rebûs ſequantur. Quis enim Soli lumen inferat? Ingens eſt (*inquit*) & vetuſta Latinorum ſcientia, & Orbi nota; nec oportet diſcipulum eſſe ſuprà magiſtrum.

Gennadius, Scholarius, 1450.

Quomodò Athanaſius ad Julium, Chryſoſtomus ad Innocentium, Ignatius Tertius ad Nicolaum, Theodoretus ad Leonem, Maximus ad Martinum, & ceteri Orientis Sacerdotes, ejecti, ac ſuîs Sedibûs pulſi, vel ipſi venientes confugerunt; vel litteras dantes ſignificaverunt; undè litterîs acceptîs ſuas Sedes receperunt; niſi ij Summum Pontificem, ac Petri Succeſſorem agnoviſſent; ut, qui poterat iis eſſe præſidio? Quomodò Reges, ac Principes, inſpectîs Papæ litterîs tacuiſſent; ac illis permiſiſſent, ſuas reci- *De primatu Papæ Cap. 9.*

pere Sedes; ſi Petri tantùm poteſtas fuiſſet, ac non ejus Succeſſorum?

Cap. 16. Pontifex Romanus, eſt Petri Succeſſor, & Vicarius Salvatoris noſtri JESU Chriſti; iſquè ſolus obtinet omnem poteſtatem ligandi, atquè ſolvendi, vel arguendi, benedicendi, maledicendi, corrigendi, & medendi. Solus habet facultatem, de fidê, & Sacerdotiô exquirendi.

Georgius Trapezuntius. 1460.

Epiſtolâ ad Cretenſes. Eſt una Eccleſia Catholica, unius Eccleſiæ Romanæ conjunctionê; quæ ipſa cum Pontificê unô unitur: ità fit; ut omnes Eccleſiæ Catholicæ uniantur; & Romana cum Pontificê; ac proindè omnes cum Pontificê.

Opuſculô de dictô Chriſti. Sic eum volo manere, &c. *ad Nicolaum Quintum Papam.* Ad Sanctitatem tuam, &, quæ nunc hâc in rê perfacilî quæſtionê, auxiliô ejus, cujus tu in terrîs Vicarius es, & poſteà, quæ dictabimus, meritò mittenda putavimus: nè, dum volumus, & nobis, & aliis prodeſſe, in laqueum dilabamur. Id enim & fuit, & eſt, ac divinâ præſentê gratiâ erit ſemper mihi inſitum, & propoſitum: mortem optare potiùs, & exi-

exitum hujus vitæ; quàm aliquid, non dico ſcribere, aut dicere; ſed, nè cogitare quidem; quod Apoſtolicæ doctrinæ, ac Eccleſiæ DEI, cujus tu Princeps es, repugnare videatur, &c. Commendatio militantis Eccleſiæ Petro tunc (quandò ter interrogatus: an Chriſtum amaret?) facta, Succeſſoribus etiam ſuis facta cognoſcitur. Oportet enim, ſicut oves, agníque (veteres videlicèt in fidê, atquè novelli) ad diem uſquè adventûs in gloriâ Domini, per ſucceſſionem duraturi ſunt; eôdem utiquè modô illum permanere, cui commendatio facta eſt.

Leonardus Chienſis, Mithylenæus Epiſcopus, 1460.

De Urbis Conſtantinopoleos jacturâ, ad Nicolaum Quintum Pap.

Hæc præcogita, Pater beatiſſime, qui vices Chríſti geris in terrîs; cujus intereſt, tantas Chriſti injurias, & fidelium, ulciſci. Igitur moveat te divina pietas; & miſerere Chriſtianitatis tuæ; qui ſcis, & potes; cui ad nutum omnes Chriſtiani Principes, vindicaturi Chriſtianorum injurias, facilè obtemperabunt. Moveat te, Pater beatiſſime, fides Petri; moveat te Chriſti in-

con-

conſutilis amictus, ſpongia, & mucro, perditi; dilaceratæ Sanctorum Reliquiæ, ædes ſacræ everſæ, &, profanata ſterquiliniîs, DEI templa.

Petrus, Patriarcha Maronitarum. 1515.

Epiſtolâ ad Leonem Decimum.

Gratias DEO reverenter agimus, ſub mundiſſimîs pedibûs Patris noſtri ſanctiſſimi, Chriſti Vicarii, & Domini noſtri, Leonis Decimi; qui vices B. Petri, veritatis petræ, gerit in terrîs; ſedetque ſuper Sedem Apoſtolicam ipſius ſanctiſſimæ Benedictionis ſuper nos, Amen.

Zaga Zabo, Epiſcop. Æthiop. 1540.

In confeſſionè fidei Æthiopicæ.

Noſtri certè ab exordiô primitivæ Eccleſiæ Romanum Pontificem, ùt primum Epiſcopum agnoverunt; cui etiam hodiernô diê, ùt Chriſti Vicario, paremus; in cujus curiâ frequentiſſimè eſſemus; niſi obſtarent magna itinerum intervalla, ac multorum Mahumetanorum Regna interjecta; quæ tranſitum impediunt, ità; ut, ſuſceptîs maximîs periculîs, nihil tamen efficias.

Pe-

Petrus, Abbas Æthiop. 1548.

Hoc munus hilarî frontê ſuſcipe, ſciens: nos, etſi Æthiopes ſimus, tuas tamen oves eſſe; téque ùt ſummum venerari Paſtorem. Quapropter nos, ab Imperatorum calumniîs vindicatos, ùt Eccleſiæ filios, recipe; ſciántque per te omnes: nos ab Eccleſiâ Romanâ non abhorrere; quin imò illam, ùt matrem omnium Eccleſiarum, amplecti, ac venerari: quod facilè ex multîs epiſtolîs, quæ ad hanc Sedem â Regibûs noſtrîs miſſæ ſunt, videri poteſt. *Epiſtola ad Paulum Tertium P. M.*

Moſes Mardenus, Antiochenus. 1552.

Ego, Moſes Mardenus, recipio paſtores veros, qui inſtituerunt ſanctam Eccleſiam Romanam; ac Patres omnes, qui in eâ habentur, ab initiô Chriſtianæ religionis uſquè in hunc diem. Obteſtor Patrem patrum, & Paſtorem paſtorum, benedictionem univerſæ Reipublicæ Chriſtianæ, portantem claves Regni, fontem, ex quô profluit ſuavitas, Pontificem Julium Tertium; qui accepit ſignaculum nominis Trinitatis: ut dignetur acceptare meam hanc profeſſionem, *In fidei profeſſione.*

P meô

meô nominê, atquè etiam nominê Patriarchæ noſtri, &c.

Neſtoriani, in Seleuciâ Parthorum. 1552.

Epiſtolâ ad Pontificem Romanum, pro Patriarchâ initiandô.

Patri Patrum, & Paſtori maximo, concinnanti mitras, ungentíque Sacerdotes, & cingenti zonîs, Petro temporis noſtri, & Paulo dierum noſtrorum, & cingulo comprehendenti univerſum cœtum Chriſtianorum; qui es locô Chriſti Domini noſtri. Tu Sedes in Sedê altâ, & ſublimî, Principis Apoſtolorum, tenentis claves Regni cœleſtis; cui orê ſuô ſalutarî Dominus dicit: *Quicquid ligaveris in terrâ, erit ligatum in cœlîs; & quicquid ſolveris in terrâ, erit ſolutum in cœlîs. Et ſuper eam fundavit Eccleſiam ſuam; adversùs quam portæ Inferi nihil valebunt*, in generationem generationum. Nunc porrò tibi eam dedit Chriſtus DEUS noſter, & Servator noſter; ut ſedeas ſuper eam. Tu item es fons, cujus aquæ non deficiunt; &, quiſquis ſitiverit, æquum eſt, ut ex tê bibat aquas vitales; ut ſedet ſitim ſuam. Tu es lucerna, quæ non extinguitur; ſed il-

illuſtrat omnes creaturas, ùt candela; quæ eſt ſuper candelabrum.

Siud, ſivè Sulaka, Patriarcha Neſtorianorum. 1553.

Synodus ſcripſit de Eccleſiâ ſanctâ Romanâ, quæ eſt Sedes Petri; quòd ſit Caput omnium Eccleſiarum: quod donum dedit illi Chriſtus, per illa verba; quæ dixit ad Petrum, plantatorem illius, nimirum: *Tu es Petra, & ſuper iſtam petram ædificabo ipſam Eccleſiam meam.* Habetur apud nos illa fides, &c. Recipimus omnia illa Concilia, quæ recipit Eccleſia Romana; excommunicamus, quos excommunicat Eccleſia Romana. Veneramur quoquè, & exaltamus, atquè laudamus Eccleſiam Romanam; & Caput ejus, Papam ſanctum; atquè omnes proles ipſius benedictas. *In profeſſione fidei.*

Abdyſus, Patriarcha Aſſyriorum. 1562.

Ego, Abdyſus, juro: quòd ità credo, & orê confiteor, ſanctæque Romanæ Eccleſiæ fidem, approbatîs omnibûs, & ſingulîs illîs, quæ ipſa approbat; & damnatîs ſimiliter omnibûs, quæ ipſa damnat; amplector, *In ſuæ fidei profeſſione.*

ſtor, & perpetuò me amplexurum, & retenturum eſſe, profiteor, & promitto; & omnes fratres meos, Metropolitas, ſivè Epiſcopos, ac diœceſanos, quôvis modô meæ juriſdictioni ſubjectos, ità credendum, & tenendum eſſe, docebo; & modîs omnibûs, quibûs potero, perſuadere conabor: ità me DEUS adjuvet, & hæc ſancta DEI Evangelia.

Gabriel, Patriarcha Alexandrinus. 1595.

Epiſtola ad Clementem Octavum, Pontific. Maxim.

Humilis Gabriel, DEI gratiâ famulus Sedis ſancti Marci in Urbê Alexandrinâ Ægyptiâ, &c. ſalutem impartitur, atquè oſculum offert ſpirituale Patri Domino, Patrum Patri, Patriarcharum Principi, Tertiodecimo Apoſtolorum, glorioſi Domini noſtri, JESU Chriſti, & Quinto ſanctorum Evangeliſtarum, & ſancti Petri Apoſtoli Succeſſori, Petræ fidei, ſuper ejus Cathedrâ in magnâ Româ ſedenti; cui data eſt â DEô Poteſtas ligandi, atquè ſolvendi; cujus mentio fit in ſacrô Evangeliô, cùm dicit: *Tibi, ô Petre, dedi claves Regni cœlorum, &c.* Tu enim, locô ejus conſtitutus, & Succeſſor es ſuper terram; Pater noſter,

ſter, & Dominus noſter, atquè coronaCapitis noſtri, Dominus Papa, Clemens Octavus. Gratias agimus DEO altiſſimo, eúmque ſanctificamus, & magnificamus: quòd te conſtituit Chriſtus, Catholicæ fidei habenas tenentem; & ſanctæ, Catholicæ, & Apoſtolicæ, Romanæ DEI Eccleſiæ fundamenta ſervantem, miſericordem, & pium ſuper univerſum populum Chriſtianum, ac diligentem omnes, in Chriſtum credentes, inſtar beatiſſimi Petri; qui te fecit ſuccedere in ejus Cathedram. Tu, qui effectus es Caput, & maximus Patriarcharum, & magiſter, & prædicator totius populi DEI.

Teneo, & confiteor, ſanctam Apoſtolicam Sedem; & Romanum Pontificem, in univerſum Orbem tenere primatum; & ipſum Romanum Pontificem, Succeſſorem eſſe beati Petri, Principis Apoſtolorum; & verum Chriſti Vicarium, totiúſque Eccleſiæ eſſe Caput; & omnium Chriſtianorum Patrem, ac Doctorem exiſtere; & ipſi, in beatô Petrô, paſcendi, regendi, & gubernandi univerſalem Eccleſiam, â Dominô noſtrô JESU Chriſtô plenam Pote- *In confeſſionê fidei.*

ſtatem traditam eſſe. Itaquè promitto: me, tamquàm obedientiæ filium, ordinationibus, præceptis, cenſuris, & juſſionibus ſanctiſſimi Domini noſtri, D. Clementis, divinâ Providentiâ Papæ Octavi; & Succeſſorum ſuorum, Romanorum Pontificum, canonicè intrantium, & Sedi Apoſtolicæ ſemper, & fideliter obtemperaturum.

Michaël; Metropolita Kiovienſis; Hypation, Epiſcopus Vulodimirienſis; Cyrillus, Epiſcopus Luceorienſis; & ceteri, Ruſſorum Epiſcopi.

1595.

Epiſt. ad Clementem Octavum. Sanctiſſime Pater, Domine, ac Paſtor ſupremæ Eccleſiæ Chriſti, Domine clementiſſime. Repetentes memoriâ conſenſum in omnibûs, atquè unionem Orientalis, & Occidentalis Eccleſiæ, quam majores noſtri, ſub obedientiâ, & reginê ſanctæ Sedis, Apoſtolicæ Romanæ, coluerunt; ex alterâ verò partê, perpendentes animîs, diſſenſiones, & ſchiſmata, quæ hodiè invaluerunt, non potuimus proptereà non maximô dolorê affici; deprecabamúrque aſſiduè Dominum: ut nos aliquandò in unitatem fidei ag-

aggregaret! expectantes, ſi fortè Superiores, & Paſtores noſtri Orientalis Eccleſiæ (ſub quorum obedientiâ huc uſquè fuimus) de ineundâ unitatê, & concordiâ, quam in Liturgiîs â DEô quotidiè efflagitant, cogitare ſeriò, atquè diligenter in eam rem, & curam, incumbere vellent. Sed, cùm videremus fruſtrà tale quippiam ſperari ab illîs, non tam malevolentiâ, & temeritatê fortâſſe eorum, quàm, quòd ſub graviſſimô ſervitutis jugô crudeliſſimi tyranni, & â religionê Chriſtianâ alieni, gemant, tentare id, quòd maximè vellent, nullô modô poſſunt; nos nihilominùs, qui in hîs partibûs, ſub dominiô Sereniſſimi, Poloniæ, & Sueciæ Regis, & Magni Ducis Lituaniæ, conſtituti ſumus, liberíſque nobis proptereà eſſe licet; attendentes officium noſtrum, nequè nobis ipſis, & ovibus Chriſti, quarum cura ad nos ſpectat gregis, obeſſe, conſcientiáſque in hâc partê noſtras, tot animarum interitu, qui ex diſſenſionibûs hîs provenit, gravare volentes, adjuvantê Dominô, ad unionem, quæ anteà, inter Orientalem, & Occidentalem Eccleſiam viguit, inquè Florentinâ

Synodô, ab Anteceſſoribûs noſtris conſtituta eſt, accedere decrevimus: ut, vinculô hujus unionis adſtricti, ſub obedientiâ, atquè regiminê Sanctitatis veſtræ, unô orê, ac cordê, glorificemus, & laudemus omnes diviniſſimum, & ſanctiſſimum nomen Patris, & Filii, & Spiritûs ſancti.

Ac proindè, ſcientê, volentêque Dominô noſtrô, Sigiſmundô Tertiô, DEI gratiâ, Poloniæ, ac Suециæ Regê, magnôque Ducê Lituaniæ, mittimus ad Sanctitatem veſtram chariſſimos fratres noſtros, Reverendos in Chriſtô, Hypatium, Pociei Protothronium, atquè Epiſcopum, &c. quibus mandavimus: ut Sanctitatem veſtram adeant; ac, (ſi quidem Sanctitas veſtra adminiſtrationem Sacramentorum, rituſquè, & cæremonias Orientalis Eccleſiæ, integrè, inviolabiliterque, atquè eô modô, quô, temporê unionis illîs utebamur, nobis conſervare, confirmaréque, pro sê, & Succeſſoribûs ſuîs, nihil in hâc partê innovaturis unquàm, dignetur) ſuô, & omnium noſtrûm, Archiepiſcopi, & Epiſcoporum, totiúſque Eccleſiaſtici noſtri ſtatûs, & ovium, commiſſarum no-

nobis divinitùs, nominê, Sedi S. Petri, & Sanctitati veſtræ, utì ſummo Paſtori Eccleſiæ Chriſti, debitam obedientiam deferant. Quæ omnia, petita â nobîs, ſi obtinuerimus, Sanctitati veſtræ, cum omnibûs Succeſſoribûs ſuîs, nos, & Succeſſores noſtri, dicto audientes, ſubquè regiminê Sanctitatis veſtræ, ſemper eſſe volumus. In quorum majorem fidem litteras præſentes manibûs noſtrîs ſubſcripſimus, atquè munivimus ſigillîs.

Hypatius, Protothronius, Vulodimirienſis Epiſcopus. 1595.

Sanctiſſime, ac beatiſſime Pater! *Infidei*
Ego, humilis Hypatius, Pociei DEI *Profeſſio-*
gratiâ Protothronius, Vulodimi- *ne.*
rienſis, & Breſtenſis Epiſcopus in Ruſſiâ, nationis Ruſſorum, unus ex Procuratoribûs Prælatorum ejuſdem nationis, unà cum Dominô, Cyrillô, Epiſcopô Luceorienſi, collegâ meô, ſpecialiter conſtitutus ad ineundam, & ſuſcipiendam unionem Sanctitatis veſtræ, & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ; atquè, ad deferendam debitam obedientiam, ipſorum omnium, & totius Eccleſiaſtici eorum ſtatûs, & ovium, eis com-

miſſarum nominê, huic ſanctæ Sedi B. Petri, & Sanctitati veſtræ, utì ſummo Paſtori univerſalis Eccleſiæ, ad pedes ejuſdem Sanctitatis veſtræ poſitus, & ſanctæ orthodoxæ fidei profeſſionem facturus, & emiſſurus, polliceor, & promitto, &c. Credo, ſanctam Apoſtolicam Sedem, & Romanum Pontificem, in univerſum Orbem tenere primatum; &, ipſum Romanum Pontificem, Succeſſorem eſſe beati Petri Principis Apoſtolorum, & verum Chriſti Vicarium, totiuſque Eccleſiæ Caput, & omnium Chriſtianorum Patrem, & Doctorem exiſtere; & ipſi, in B. Petrô, paſcendi, regendi, & gubernandi univerſalem Eccleſiam, â Dominô noſtrô JESU Chriſtô, plenam Poteſtatem traditam eſſe.

Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam, Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agnoſco; Romanóque Pontifici, beati Petri Apoſtolorum Principis Succeſſori, ac JESU Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac juro.

Aſſerunt Patres Latini.

Tertullianus. Annô, poſt natum Chriſtum, 200.

SI Italiæ adjaces, habes Romam; undè nobis quoquè auctoritas præſtò eſt. Statu felix Ecclesia; cui totam doctrinam Apoſtoli cum ſanguinê ſuô profuderunt; ubi Petrus paſſioni Dominicæ adæquatur; ubi Paulus Joannis exitu coronatur; ubi Apoſtolus Joannes, poſteaquàm in igneum oleum demerſus, nihil mali paſſus eſt, in inſulam relegatur.

De Præſcriptionibûs, adversùs hæreticos Cap. 36.

Audio, eſſe edictum propoſitum, & quidem peremtorium: Pontifex ſcilicèt maximus, Epiſcopus Epiſcoporum, dicit: Ego, & mœchiæ, & fornicationis delicta, pœnitentiâ functis, dimitto.

Librô de pudicitiâ, quem edidit jam hæreticus, ſcribens adversùs Romanum Pontificem, qui mœchos, & adulteros, poſt pœnitentiam

Cyprianus. 250.

Nam, quòd Cornelium (*Papam*) chariſſimum noſtrum, DEO, & Chriſto, & Ecclesiæ ejus, item conſacerdotibus cunctis, laudabilî prædicationê commendat: non iſte ad Epiſcopatum ſubitò pervenit; ſed, per omnia Eccleſiaſtica officia promotus, & in divinîs adminiſtratio-

 ni-

abſolvebat. Cap. 1. Epiſtolâ 52. Libró 4. Epiſt, 2.

nibûs Dominum ſæpè promeritus, ad Sacerdotii ſublime faſtigium cunctîs religionis gradibûs aſcendit. Tùm deindè Epiſcopatum ipſum nec poſtulavit, nec voluit; nec, ùt ceteri, quos arrogantiæ, & ſuperbiæ ſuæ tumor inflat, invaſit; ſed quietus, & modeſtus, & quales eſſe conſueverunt, qui ad hunc locum divinitùs eliguntur, pro pudorê virginalis conſcientiæ ſuæ, & pro humilitatê ingenitæ ſibi, & cuſtoditæ verecundiæ, non, ùt quidam, vim fecit, ut Epiſcopus fieret; ſed, ipſe vim paſſus eſt; ut Epiſcopatum coactus exciperet. Et factus eſt Epiſcopus â plurimîs collegîs noſtrîs; qui tunc in Urbê Româ aderant; qui ad nos litteras honorificas, & laudabiles, & teſtimoniô ſuæ prædicationis illuſtres, de ejus ordinationê miſerunt. Factus eſt autem Cornelius, Epiſcopus, de DEI, & Chriſti ejus judiciô; de clericorum penè omnium teſtimoniô; de plebîs, quæ tunc adfuit, ſuffragiô, & de Sacerdotum antiquorum, & bonorum virorum collegiô, cùm nemo antè ſe factus eſſet; cùm Fabiani locus, id eſt, cùm locus Petri, & gradus Cathedræ ſacerdotalis

lis vacaret: quô occupatô, de DEI voluntatê, atquè omnium noſtrûm conſenſionê firmatô, quiſquis jam Epiſcopus fieri voluerit, forìs fiat, neceſſe eſt; nec habeat Eccleſiaſticam ordinationem, qui Eccleſiæ non tenet Unitatem, &c. Et, cùm poſt primum ſecundus eſſe non poſſit; quiſquis poſt unum, qui ſolus eſſe debeat, factus eſt; non jam ſecundus ille, ſed nullus eſt. Tùm deindè, poſt Epiſcopatum, non exambítum, nec extortum, ſed de DEI, qui Sacerdotes facit, voluntatê ſuſceptum; quanta in ipsô ſuſceptô Epiſcopatu ſuô virtus? quantum robur animi? qualis firmitas fidei? (quod nos ſimplicî cordê, & perſpicere penitùs, & laudare debemus) ſediſſe intrepidum Romæ, in ſacerdotalî Cathedrâ eô temporê; cùm Tyrannus, infeſtus Sacerdotibus DEI, fanda, atquè infanda comminaretur? cùm, multò patientiùs, & tolerabiliùs audiret; levari adversùs ſe æmulum Principem; quàm, conſtitui Romæ æmulum Sacerdotem.

Poſt iſta adhuc inſuper, Pſeudo-Epiſcopô, ſibi ab hæreticîs conſtitutô, navigare audent; & ad Petri Ca- *Epiſt.* 55. *Libró* 1. *Epiſt.* 3.

Digitized by Google

thedram, atquè ad Eccleſiam Principalem, undè unitas ſacerdotalis exorta eſt, â Schiſmaticîs, & profanîs, litteras ferre; nec cogitare, eos
Rom. 1. eſſe Romanos, (quorum fides, Apoſtolô prædicantê, laudata eſt) ad quos perfidia non poſſit habere acceſſum.

Epiſtolâ 45. Librô 4. Epiſt. 8. Nos, ſingulîs navigantibus, nè cum ſcandalô ullô navigarent, rationem reddentes, ſcimus, nos hortatos eſſe: ut Eccleſiæ Catholicæ radicem, & matricem agnoſcerent, & tenerent.

Epiſtolâ 67. ad Stephanum Papam. Librô 3. Epiſt. 1. Martianus, Arelatê conſiſtens, Novatiano ſe conjunxit, & â Catholicæ Eccleſiæ unitatê, atquè â corporis noſtri, & Sacerdotii conſenſionê diſceſſit, tenens hæreticæ præſumtionis duriſſimam pravitatem: ut ſervis DEI, pœnitentibus, & dolentibus, & ad Eccleſiam, lacrymîs, & gemitu, & dolorê pulſantibus, divinæ pietatis, & lenitatis paternæ ſolatia, & ſubſidia claudantur, &c. Quapropter facere te oportet pleniſſimas litteras ad Coëpiſcopos noſtros, in Galliîs conſtitutos: nè ultrà Martianum, pervicacem, & ſuperbum, & divinæ pietatis, ac fraternæ ſalutis inimicum, col-

collegio noſtro inſultare patiantur; quòd necdum videatur â nobîs abſtentus; qui jam pridem jactat, & prædicat:quòd,Novatiano ſtudens, & ejus pervicaciam ſequens,â communicationê ſe noſtrâ ſegregaverit, &c. Dirigantur in provinciam, & ad plebem, Arelatê conſiſtentem,â tê litteræ; quibûs,abſtento Martiano, alius in locum ejus ſubſtituatur; & grex Chriſti, qui in hodiernum, ab illô diſſipatus, & vulneratus, contemnitur, colligatur, &c. Martianus ſententiam non dicat, ſed accipiat; nec ſic agat, quaſi ipſe judicaverit de collegiô Sacerdotum; quandò ipſe ſit ab univerſîs Sacerdotibûs judicatus. Servandus eſt enim anteceſſorum noſtrorum, beatorum Martyrum, Cornelii, & Lucii, honor glorioſus; quorum memoriam, cùm nos honoremus, multò magìs tu,frater chariſſime,honorificare,& ſervare,gravitatê, & auctoritatê tuâ debes; qui Vicarius, & Succeſſor eorum factus es.

Synodus Romana ſub Silveſtrô. 320.

Nemo judicabit primam Sedem: *Cap.* 20.

quo-

quoniam omnes Sedes â primâ Sedê juſtitiam deſiderant temperari. Nequè ab Auguſtô, nequè ab omnî clerô, nequè â Regibûs, nequè â populô judex judicabitur. Et ſubſcripſerunt Epiſcopi 284.; & 45. Presbyteri; & 5. Diacones, & duo ſequentes, (*id eſt Acolythi,*) & Auguſtus Conſtantinus, & mater ejus Helena. Et fixit Canonem hunc Silveſter, Epiſcopus in Urbê Româ, & omnibus Epiſcopis aſperſit.

Ambroſius. 370.

Orationê funebrî de exceſſu fratris ſui Satyri.

Advocavit ad ſe Satyrus Epiſcopum; nec ullam veram putavit, niſi veræ fidei gratiam; percontatúſque eſt ex eô: utrúmnam cum Epiſcopîs Catholicîs, hoc eſt, cum Romanâ Eccleſiâ, conveniret?

Ad Caput 3. prioris ad Timotheum.

Eccleſia, eſt domus DEI; cujus hodiè rector, eſt Damaſus.

Epiſtolâ 78. ad Theophilum Alexandrinum.

Sanè referendum arbitramur ad reverendum fratrem noſtrum, Romanæ Sacerdotem Eccleſiæ: quoniam præſumimus ea te judicaturum; quæ etiam illi diſplicere nequeant, &c. Ut nos quoquè, cùm id geſtum eſſe cognovimus, quod Eccleſia Romana haud dubiè compro-

probaverit, læti hujuſmodi fructum examinis adipiſcamur.

Recognovimus litterîs Sanctitatis tuæ boni Paſtoris excubias; qui fideliter commiſſam tibi januam ſerves; & piâ ſolicitudinê Chriſti ovile cuſtodias; dignus, quem oves Domini audiant, & ſequantur. Et ideò, quia nôſti oviculas Chriſti, lupos facilè deprehendes; & occurres, quaſi providus Paſtor: nè iſti morſibûs perfidiæ ſuæ, feralíque ululatu, Dominicum ovile diſpergant. *Epiſtola 81. ad Syricium.*

Optatus Milevitanus. 370.

Negare non potes: ſcire te, in Urbê Româ Petro primo Cathedram Epiſcopalem eſſe collatam; in quâ ſederit omnium Apoſtolorum Caput, Petrus; undè & Cephas appellatus eſt: in quâ unâ Cathedrâ unitas ab omnibûs ſervaretur; nè ceteri Apoſtoli ſingulas ſibi quiſquè defenderent: ut jam ſchiſmaticus, & peccator eſſet; qui contrà ſingularem Cathedram, alteram collocaret. Ergò in Cathedrâ unicâ, quæ eſt prima de dotibûs, ſedit prior Petrus; cui ſucceſſit Linus, &c. Julio ſucceſſit Liberius; Liberio Damaſus; *Lib. 2. adversùs Parmenianum.*

ſus; Damaſo Syricius hodiè; qui noſter eſt ſocius; cum quô nobis totius Orbis comercium, formatarum in unâ comunionis ſocietatê, concordat.

Prudentius. 380.

De S. Hippolyto.

Reſpondit: fugite ô miſeri exſecranda Novati
Schiſmata; Catholicis reddite vos populis.
Una Sedes vigeat, priſcô quæ condita ſeclô eſt;
Quam Paulus retinet, quamquè Cathedra Petri.

Stephanus Mauritaniæ, in Africâ, Epiſcopus. 380.

Epiſtola ad Damaſum.

Beatiſſimo Domino, & Apoſtolicô culminê ſublimato, ſancto Patri Patrum, Damaſo Papæ, & ſummo omnium Præſulum Pontifici. Notum veſtræ facimus Beatitudini: quòd quidam fratres in confiniô nobis poſiti, quoſdam fratres noſtros, venerabiles videlicèt Epiſcopos, vobîs inconſultîs, â propriô dejiciunt gradu, vel dejicere moliuntur: cùm veſtræ Sedi Epiſcoporum judicia, & ſummorum finem Eccleſiaſticorum negotiorum, in honorê beatiſſimi Petri, Patrum decre-

creta omnium, cunctam reſervavê-re ſententiam, inquirendi reverentiâ de DEI rebûs; quas omnî curâ, & ſolicitudinê obſervare debemus. Maximè verò juſtè debent ab ipsô Præſulum examinari verticê Apoſtolicô; cujus vetuſta ſolicitudo eſt, tam mala damnare, quàm relevare laudanda. Antiquîs enim regulîs ſancitum eſt: ut, quicquid horum, quamvìs in remotîs, vel in longinquô poſitîs, ageretur provinciîs, non priùs tractandum, vel accipiendum ſit; niſi ad notitiam almæ Sedis veſtræ fuerit deductum: ut ejus auctoritatê, juxtà quod fuiſſet pronuntiatum, firmaretur; & reliqua multotiès talia, & his ſimilia, quæ ſuper hîs conſtituta ſunt; quibus, ſi illicitè factum eſt (ùt ſemper veſtræ Sedis conſuetudo fuit) feſtinanter occurrite; & pro hîs viriliter, ùt pater pro filiîs, certantes, ſtate.

Hieronymus. 390.

Quoniam vetuſtô Oriens inter ſe populorum furorê colliſus, indiſciſſam Domini tunicam, & deſuper textam, minutatim per fruſta diſcerpit; & Chriſti vineam ex- *Epiſt. 57. ad Damaſum Papam.*

exterminant vulpes: ut, inter lacus contritos, qui aquam non habent, difficilè, ubi fons ſignatus, & hortus ille concluſus ſit, poſſit intelligi: ideò mihi Cathedram Petri, & fidem, Apoſtolicô orê laudatam, cenſui conſulendam; indè nunc meæ animæ ppſtulans cibum; undè olim Chriſti veſtimenta ſuſcepi. Nequè verò tanta vaſtitas elementi liquentis, & interjacens longitudo terrarum, me â pretioſæ margaritæ
Luc. 17. potuit inquiſitionê prohibere. *Ubicunquè fuerit corpus; illuc congregabuntur & aquilæ.* Profligatô â ſobolê malâ patrimoniô, apud vos ſolos incorrupta Patrum ſervatur hæreditas. Ibi ceſpitê terra fœcundô, Dominici ſeminis puritatem centenô fructu refert; hîc obruta ſulcîs frumenta, in lolium, avenáſque degenerant. Nunc in Occidentê ſol juſtitiæ oritur; in Orientê autem Lucifer ille, qui ceciderat, ſuprà ſidera poſuit thro-
Eſa. 14. num ſuum. *Vos eſtis lux Mundi,*
Mat. 5. *vos ſal terræ*, vos aurea vaſa, & argentea; hîc teſtacea vaſa, vel lignea, virgam ferream, & æternum opperiuntur incendium. Quanquàm igitur tua me terreat magnitu-

tudo; invitat tamen humanitas. A Sacerdotê, victimam ſalutis, â paſtorê, præſidium ovis flagito. Faceſſat invidia; Romani culminis recedat ambitio: cum Succeſſorê Piſcatoris, & diſcipulô crucis loquor. Ego nullum primum, niſi Chriſtum, ſequens, Beatitudini tuæ, id eſt, Cathedræ Petri communionê conſocior; ſuper illam petram ædificatam Eccleſiam ſcio. Quicunquè extrà hanc domum agnum comederit, profanus eſt. Si quis in arcâ Noë non fuerit, peribit regnantê diluviô. Et quia, pro meîs facinoribûs, ad eam ſolitudinem commigravi; quæ Syriam junctô Barbariæ finê diſterminat; nec poſſum ſanctum Domini, tot interjacentibûs ſpatiîs, â ſanctimoniâ tuâ ſemper expetere: ideò hîc collegas tuos, Ægyptios confeſſores, ſequor; & ſub onerariîs navibûs parva navicula deliteſco. Non novi Vitalem; Meletium reſpuo; ignoro Paulinum. Quicunquè tecum non colligit, ſpargit; hoc eſt: qui Chriſti non eſt, Antichriſti eſt.

Matt. 16.

Exo. 12.

Dum eſſes parvula, & ſanctæ, ac beatæ memoriæ, Anaſtaſius, Epiſcopus Romanam Eccleſiam regeret;

Epiſtola 8. ad Demetriadem C. 9.

de Orientis partibûs hæreticorum ſæva tempeſtas ſimplicitatem fidei, quæ Apoſtoli você laudata eſt, polluere, & labefactare conata eſt. Sed vir ditiſſimæ paupertatis, & Apoſtolicæ ſolicitudinis, ſtatim noxium perculit caput, & ſibilantia hydræ ora compeſcuit. Et quia vereor (immò rumorê cognovi) in quibûſdam adhuc vivere, & pullulare venenata plantaria; illud te piô charitatis affectu præmonendam puto: ut ſancti Innocentii, qui Apoſtolicæ Cathedræ, & ſupradicti viri Succeſſor, & filius eſt, teneas fidem; nec peregrinam, quamvis tibi prudens, canidáque videaris, doctrinam recipias.

Epiſtolâ 16. ad Principiam Cap. 3. Denique, cùm me Romam, cum ſanctîs Pontificibûs, Paulinô, & Epiphaniô, Eccleſiaſtica traxiſſet neceſſitas; quorum alter Antiochenam Syriæ, alter Salaminiam Cypri, rexit Eccleſiam, &c.

Adverſùs Ruffinum Lib. 3. Cap. 5. Confeſſionem tuam ab omnibûs Italiæ Epiſcopîs aſſeris eſſe ſuſceptam. Crederem dicenti; niſi me dubitare de tê iſte libet, non Pamphili, faceret. Et tamen miror: quô modô probaverit Italia; quod Roma contempſit? Epiſcopi ſuſceperint;

rint; quod Sedes Apoſtolica condemnavit? Si Papæ Theophili ſententiîs delectaris; & nefas putas, Pontificum decreta convelli; quid de ceterîs dicis; quos ipſe damnavit? Quid de Papâ Anaſtaſiô; de quô nulli, ùt ais, verum videtur; ut tantæ Urbis (*Romæ*) Sacerdos, vel innocenti tibi injuriam facere potuerit, vel abſenti?

Non leve eſt, quod tibi impingit tantæ Urbis (*Romæ*) Pontifex; vel, ab aliô objectum, temerè ſuſcepit. Syricii, jam in Dominô dormientis, profers epiſtolam; & viventis Anaſtaſii dicta contemnis. Quid enim tibi, ùt ais, officere poteſt; quod, tê ignorantê, aut ſcripſit, aut fortè non ſcripſit? Et, ſi ſcripſit, ſufficit tibi totius Orbis teſtimonium: quod nulli verum videtur; ut tantæ Urbis (*Romæ*) Sacerdos, vel innocenti injuriam facere potuerit, vel abſenti. Innocentem te vocas; ad cujus interpretationem Roma contremuit: abſentem; qui accuſatus reſpondere non audes; & tantùm Romanæ Urbis judicium fugis; ut magìs obſidionem barbaricam, quàm, pacatæ Urbis, velis ſententiam ſuſtinere. *Capitê 6.*

Ruſ-

Ruffinus. 390.

In explicatione Symboli. Nulla hæreſis in Eccleſiâ Urbis Romæ ſumſit exordium.

Apud Hieronymum in Symboli explanatione ad Damaſum. Si quid parùm cautè poſitum eſt, emendari cupimus â tê; qui Petri, & fidem tenes, & Sedem.

Auguſtinus. 420.

Contrà Julianum Pelagianum Lib. 1. Cap. 4. Puto, eam Orbis partem ſufficere debere; in quâ primum Apoſtolorum ſuorum voluit Dominus glorioſiſſimô Martyriô coronari. Cui Eccleſiæ præſidentem, ſi beatum Innocentium audire voluiſſes; jam tùm periculoſam juventutem tuam Pelagianîs laqueîs exuiſſes. Quid enim potuit vir ille ſanctus Africanis reſpondere Conciliis; niſi, quod antiquitùs Apoſtolica Sedes, & Romana cum ceterîs tenet perſeveranter Eccleſia? &c.

Librô 2. contrà Pelagium, & Cœleſtium Cap. 7. Cœleſtius beati Papæ Innocentii litteris non eſt auſus obſiſtere; imò ſe omnia, quæ Sedes illa damnaret, damnaturum eſſe promiſit.

Epiſtolâ 157. Injuncta nobis â venerabilî Papâ Zoſimô, Apoſtolicæ Sedis Epiſcopô, Eccleſiaſtica neceſſitas, ad Cæſariam in Mauritaniâ nos traxerat, &c. Pelagius, & Cœleſtius, conciliorum Epiſcopalium vigilantiâ, etiam

etiam â duobûs venerabilibûs Antiſtitibûs, Apoſtolicæ Sedis Papâ Innocentiô, & Papâ Zoſimô, niſi correcti etiam egerint pœnitentiam, totô Chriſtianô Orbè damnati ſunt, &c. Ut jam verbîs utar beatiſſimi Antiſtitis Zoſimi: *Illud propagationê contractum chirographum rumpitur; in quô nullus omninò natorum, antequàm per baptiſmum liberetur, non tenetur obnoxius.* In hîs etiam verbîs Apoſtolicæ Sedis, tam antiqua, atquè fundata, certa, & clara eſt Catholica fides; ut nefas ſit de illâ dubitare Chriſtiano.

Erat tranſmarinis vicina regionibus, & famâ celeberrimâ nobilis Carthago; undè non mediocris auctoritatis habebat Epiſcopum, Cæcilianum; qui poſſet non curare conſpirantem inimicorum multitudinem; cùm ſe videret, & Romanæ Eccleſiæ, in quâ ſemper Apoſtolicæ Cathedræ viguit principatus, & ceteris terris, undè Evangelium ad ipſam Africam venit, per communicatorias litteras eſſe conjunctum: ubi paratus eſſet, cauſam ſuam dicere; ſi adverſarii ejus ab eô illas Eccleſias alienare conarentur. *Epiſt. 162.*

Epiſt. 106. Miſſæ ſunt de hâc rê â duobus Conciliîs, Carthaginenſi, & Milevitanô, relationes ad Apoſtolicam Sedem, &c. Ad omnia nobis Innocentius Papa reſcripſit eôdem modô; quô fas erat, atquè oportebat Apoſtolicæ Sedis Antiſtitem.

Epiſtolâ 165. Si ordo Epiſcoporum ſibi ſuccedentium conſiderandus eſt: quantò certiùs, & verè ſalubriter, ab ipsô Petrô numeramus; cui, totius Eccleſiæ figuram gerenti, Dominus ait: *Super hanc petram ædificabo Eccleſiam meam?* (*Matt. 16.*) Petro enim ſucceſſit Linus &c. Liberio Damaſus; Damaſo Syricius; Syricio Anaſtaſius. In hôc ordinê ſucceſſionis nullus Donatiſta invenitur.

Concilium Toletanum Primum. 400.

Sub finem aſſertionis fidei. Si quis in errorê Priſcilliani ſectam ſequitur, vel profitetur; ut aliud in ſalubrî baptiſmô contrà Sedem ſancti Petri faciat, anathema ſit.

Concilium Africanum. 400.

Capitê 35. Placuit, ut litteræ mittantur ad fratres, & coëpiſcopos noſtros, & maximè ad Sedem Apoſtolicam; in quâ præſidet venerabilis frater, & col-

collega noſter, Anaſtaſius: quò noverit, habere Africam magnam neceſſitatem, propter Eccleſiæ pacem, & utilitatem: ut ex ipsîs Donatiſtîs, quicunquè clerici, correctô conſiliô, ad Catholicam unitatem tranſire voluerint, ſecundùm uniuſcujuſquè Epiſcopi Catholici voluntatem, atquè conſilium, qui in eôdem locô gubernat Eccleſiam, in ſuîs honoribûs ſuſcipiantur.

Concilium Milevitanum. 402.

Quia te Dominus gratiæ ſuæ præcipuô munerê in Sedê Apoſtolicâ collocavit; talémque noſtris temporibus præſtitit; ut nobis potiùs ad culpam negligentiæ valeat, ſi apud tuam venerationem, quæ pro Eccleſiâ ſunt ſuggerenda, tacuerimus; quàm ea tu poſſis, vel faſtidiosè, vel negligenter, accipere: magnîs periculîs infirmorum membrorum Chriſti, paſtoralem diligentiam adhibere quæſumus digneris, &c. Multo plures, qui Pelagii ſenſus diligentiùs indagare potuerunt, adversùs eum pro Chriſti gratiâ, & Catholicæ fidei veritatê confligunt; præcipuè ſanctus filius tuus, frater, & compresbyter

Epiſtolâ ad Innocentium Papam. Eſt apud Auguſtinum Epiſt. 92.

noſter, Hieronymus. Sed arbitramur (adjuvantê miſericordiâ Domini noſtri JESU Chriſti; qui te regere conſulentem, & orantem exaudire dignatur) auctoritati Sanctitatis tuæ, de ſanctarum Scripturarum auctoritatê depromtæ, faciliùs eos (qui tam perverſa, & pernitioſa ſentiunt) eſſe ceſſuros.

Concilium Carthaginenſe. 410.

Epiſtolâ ad Innocentium Papam. Eſt inter Epiſt. Auguſtini 90.

Hoc itaquè geſtum, Domine frater ſancte, charitati tuæ intimandum duximus: ut ſtatutis noſtræ mediocritatis etiam Apoſtolicæ Sedis adhibeatur auctoritas, pro tuendâ ſalutê multorum, & quorundam etiam perverſitatê corrigenda.

Severus Sulpitius. 420.

Sacræ hiſtoriæ librô 2. propè finem.

Inſtantius, Salvianus, & Priſcillianus, in Synodô apud Cæſarauguſtam damnati, Romam profecti ſunt; ut apud Damaſum, Urbis eâ tempeſtatê Epiſcopum, objecta purgarent. Hi, ubi Romam pervenêre, Damaſo ſe purgare cupientes, nè in conſpectum quidem ejus admiſſi ſunt.

Poſſidius. 430.

Vitæ S.

Litteræ Sedis Apoſtolicæ compu-

pulerunt Auguſtinum, ad Cæſareen- *Auguſtini*
ſem, Mauritaniæ civitatem, venire, *Capitê*
unà cum aliîs Epiſcopîs, ob termi- *14.*
nandas videlicèt aliquas Eccleſiæ
neceſſitates.

Innocentius, & Zoſimus, Apo- *Capitê*
ſtolicæ Sedis Antiſtites, ſuîs diver- *18.*
sîs temporibûs Pelagianiſtas notantes, atquè â membrîs Eccleſiæ præcidentes, datîs litterîs ad Africanas, Orientis, & Occidentis Eccleſias, eos anathematizandos, & devitandos ab omnibûs Catholicîs cenſuerunt. Et hoc tale, de illîs, Eccleſiæ Catholicæ prolatum judicium, etiam piiſſimus Imperator Honorius, audiens, ac ſequens, ſuîs eos legibûs damnatos, inter hæreticos haberi debere conſtituit.

Philippus Presbyter. 430.

Divi Petri ordinarius Succeſſor, *In Conci-*
& Vicarius, ſanctus, beatiſſimúſque *liô Ephe-*
Papa, & Epiſcopus noſter, Cæleſti- *ſinô Tom.*
nus, nos, ſuos pro ſê quaſi Vicarios, *2. Cap.*
ad hanc Synodum miſit. *16.*

Maximus Taurinenſis. 420.

Sixtum (*Papam*) antè omnes *Homiliâ*
ſummum Domini Sacerdotem fu- *2. de Na-*
ror gentilis aggreditur; ut Eccle- *talî S.*
ſiaſtica membra, tam validô trunca- *Lauren-*
 tô *tii.*

tô capitê, velut muniminê præſidii cœleſtis amotô, cruentus perſecutor invaderet.

Vincentius Lyrinenſis. 440.

Contrà hæreſes Cap. 42.

Lectæ ſunt quoquè in Conciliô Epheſinô epiſtolæ S. Felicis, Martyris, & S. Julii, Urbis Romæ Epiſcoporum. Et, ut non ſolùm Caput Orbis, verùm etiam latera illi judicio teſtimonium perhiberent, adhibitus eſt, â meridiê, beatiſſimus Cyprianus, â Septentrionê, S. Ambroſius, &c.

Petrus Chryſologus. 440.

Epiſtolâ ad Eutychem.

In omnibûs hortamur te, frater honorabilis: ut his, quæ â beatiſſimô Papâ Romanæ civitatis præſcripta ſunt, obedienter attendas: quoniam B. Petrus, qui in propriâ Sedê & vivit, & præſidet, præſtat quærentibus fidei veritatem. Nos enim, pro ſtudiô pacis, & fidei, extrà conſenſum Romanæ civitatis, Epiſcopi cauſas audire non poſſumus.

Sermonê 175.

Edicto Cæſaris, & pagani Dominus obtemperaturus occurrit; & decreto beati Petri, Principis Chriſtiani ſervus adhuc aliquis irreverenter obſiſtit?

Ge-

Digitized by Google

Geretius, Salonius, & Verannius, Epiſcopi Galliæ.

450.

Domine, ſancte Pater, Apoſtolicâ Sedê digniſſime Papa: magnâ gratulationê ſuſcepimus: quòd illa ſpecialis doctrinæ veſtræ pagina ità per omnium Eccleſiarum conventicula celebratur; ut verè conſonâ omnium ſententiâ declaretur: meritò illic principatum Sedis Apoſtolicæ conſtitutum; undè adhuc Apoſtolici ſpiritûs oracula reſerantur.

Epiſtolâ ad Leonem Papam. Extat inter epiſtolas Leonis, Coloniæ impreſſas.

Epiſcopi Metropolis Arelatenſis. 450.

Memores, quantùm honoris, & reverentiæ, beatiſſimæ Sedi Apoſtolicæ, cui vos Dominus noſter JESUS Chriſtus pro meritîs ſanctitatis voluit præſidere, ſemper debitum fuerit, ſemperquè debeatur; ordinationem, quâ ſanctus frater, & Coëpiſcopus noſter, Ravennius in civitatê Arelatê, poſt tranſitum beatæ recordationis Hilarii Epiſcopi, concordantibûs omnium votîs, ad ſummum Pontificium, Dominô faventê, provectus eſt, miſſis continuò

Epiſtolâ ad Leonem Papam.

nuò litterîs Apoſtolatui veſtro Indicare curavimus, &c. Sicut per beatiſſimum Petrum, Apoſtolorum Principem, ſacroſancta Eccleſia Romana tenet ſuprà omnes totius Mundi Eccleſias principatum; ità etiam intrà Gallias Arelatenſis Eccleſia, quæ ſanctum Trophimum, ab Apoſtolîs miſſum, Sacerdotem habere meruit, ordinandi pontificium vendicat. *Extat apud Baronium Tom. 7. fol. 713.*

Proſper. 460.

De ingratîs Cap. 2.

——Peſtem ſubeuntem prima recidit
Sedes Roma Petri; quæ paſtoralis honoris
Facta Caput Mundo, quicquid non poſſidet armîs,
Religionê tenet.

Contrà Collatorem Cap. 41.

Africanorum Conciliorum decretis beatæ recordationis Papa Zoſimus ſententiæ ſuæ robur adnexuit; &, ad impiorum detruncationem, gladiô Petri dextras omnium armavit Antiſtitum: quandò, ſanctæ memoriæ Papa Bonifacius piiſſimorum Imperatorum Catholicâ devotionê gaudebat; & contrà inimicos gratiæ DEI, non ſolùm Apoſto-

ſtolicîs, ſed etiam Regiîs utebatur edictîs. Venerabilis memoriæ Pontifex, Cœleſtinus, cui ad Catholicæ Eccleſiæ præſidium multa Dominus gratiæ ſuæ dona largitus eſt, ſciens, damnatis non examen judicii, ſed ſolùm pœnitentiæ remedium eſſe præſtandum, Cœleſtium, quaſi non diſcuſsô negotiô audientiam poſtulantem, totius Italiæ finibûs juſſit extrudi: adeò, & Prædeceſſorum ſuorum ſtatuta, & decreta Synodalia inviolabiliter ſervanda cenſebat; ut, quod ſemel meruerat abſcindi, nequaquàm admitteret tetractari. Nec verò ſegniorê curâ ab hôc eôdem morbô Britannias liberavit: quandò quoſdam, inimicos gratiæ, ſolum ſuæ originis occupantes, etiam ab illô ſecretô excluſit Oceani; & ordinatô Scotis Epiſcopô, dum Romanam inſulam ſtudet ſervare Catholicam, fecit etiam barbaram Chriſtianam.

Ad cujus rei effectum credimus providentiâ DEI Romani Regni latitudinem præparatam; ut nationes, vocandæ ad unitatem corporis Chriſti, priùs jurê unius conſociarentur imperii: quamvìs gratia Chriſtiana non contenta ſit, eoſdem li- *De vocatione Gentium Librô 2. Capite 16.*

limites habere; quos Roma, multóſque jam populorum ſceptrô crucis Chriſti illi ſubdiderit; quos armîs ſuîs iſta non domuit. Quæ tamen per Apoſtolici Sacerdotii principatum amplior facta eſt arcê religionis; quàm ſoliô poteſtatis.

In Chronicis. Conciliô apud Carthaginem habitô 217. Epiſcoporum, ad Pontificem Zoſimum Synodalia decreta perlata; quibûs probatîs, per totum Mundum hæreſis Pelagiana damnata eſt.

Aſcanius, & ceteri Epiſcopi Tarraconenſes. 465.

Epiſtolâ ad Hilarium Papam. Extat inter epiſt. Pontif. Rom. 1.

Ad fidem recurrimus Apoſtolicô orê laudatam, indè reſponſa quærentes; undè nihil errorê, nihil præſumtionê, ſed Pontificalî totum deliberationê præcipitur.

Victor Uticenſis. 480.

De perſecutionê Vandalicâ Librô 2.

Quòd rationem non habet, inquit Eugenius, dici non debuit. Sic eſt hoc; quomodò dicatur homini: ut per aëra feratur, & volitet; quod moris non eſt humanæ naturæ. Dixi enim: ſi noſtram fidem, quæ una, & vera eſt, poteſtas Regis cognoſcere deſiderat, mittat ad amicos ſuos. Scribam & ego fra-

fratribus meis: ut veniant Coëpiſcopi mei, qui vobis nobiſcum communem fidem noſtram valeant demonſtrare; & præcipuè Eccleſia Romana; quæ Caput eſt omnium Eccleſiarum.

Epiſcopi Dardaniæ. 492.

Epiſtola ad Gelaſium Papam. Extat inter epiſtolas Gelaſii.

Domino ſancto, Apoſtolico, & beatiſſimo Patri patrum, Gelaſio, Papæ Urbis Romæ. Tryphonê defenſorem, quâ oportet devotionê ſuſcepimus; & maximas DEO omnipotenti, & Beatitudini veſtræ, referimus gratias; quòd nos paſtoralî admonitionê, & Evangelicâ doctrinâ viſitare dignatus es, Domine ſancte, Apoſtolice, & beatiſſime Pater Patrum. Deſiderii enim, & voti noſtri eſt, juſſionibus veſtris in omnibûs obedire; &, quemadmodùm â patribûs noſtrîs accepimus, Sedi Apoſtolicæ, quæ vitæ, & meritis veſtris delata eſt, intemerata ſervare; atquè religionem Orthodoxam, cujus eſtis prædicatores, fidei inculpatâ devotionê, prout ruſticitatis ſenſus patitur, cuſtodire, &c. Si qui fortè pravâ intentionê (quod nequè arbitramur, nequè optamus) â Sedê Apoſtolicâ ſe

crediderint ſegregandos; ab eorum nos alienos eſſe conſortiô profitemur: quoniam, ùt dictum eſt, Patrum in omnibûs cuſtodientes præcepta, & inviolabilia ſanctorum Canonum inſtituta ſectantes, Apoſtolicæ, & ſingulari illi Sedi veſtræ, communî fidê, & devotionê parêre contendimus.

Fulgentius. 500.

De Incarnatione, & gratiâ JESU Chriſti Capite 11.

Quod duorum magnorum luminarium, Petri ſcilicèt, Paulíque verbîs, tamquàm ſplendentibûs radiîs illuſtrata, eorumquè decorata corporibûs, Romana (quæ Mundi cacumen eſt) tenet, & docet Eccleſia, totúſque cum eâ Chriſtianus Orbis, & ad juſtitiam, nihil hæſitans credit; & ad ſalutem, non dubitat confiteri.

Synodus Romana Tertia, ſub Symmachô. 501.

Memorati Pontifices ſuggeſſerunt: ipſum, qui dicebatur Imperitus, debuiſſe Synodum convocare; ſcientes, quia ejus Sedi primùm Petri Apoſtoli meritum, vel principatus; deindè, ſecutâ juſſionê Domini, Conciliorum venerandorum auctoritas, ſingularem in Eccleſiîs

tra-

tradidit Poteſtatem; nec, antedictæ Sedis Antiſtitem minorum ſubjacuiſſe judicio, in propoſitionê ſimilî, facilè forma aliqua teſtaretur.

Synodus Romana Quarta, ſub Symmachô. 502.

Laurentius, Epiſcopus Mediolanenſis Eccleſiæ, dixit: Iſta Scriptura nullum Romanæ civitatis potuit obligare Pontificem: quia non licuit laico, ſtatuendi in Eccleſiâ, præter Papam Romanum, habere aliquam Poteſtatem; cui, obſequendi manet neceſſitas, non auctoritas imperandi: maximè, cùm nec Papa Romanus ſubſcripſerit; nec alicujus ſecundùm Canones Metropolitani legatur aſſenſus, &c. Eulalius, Epiſcopus Syracuſanæ Eccleſiæ, dixit: Scriptura, quæ recitata eſt, evidentiſſimîs documentîs conſtat invalida: quia nullius Præſulis Apoſtolicæ Sedis ſubſcriptionê firmata docetur. Quòd, ſi cujuslibet provinciæ Sacerdotes, intrà terminos ſuos Conciliô habitô, quicquàm, ſinè Metropolitani, ſuivè Antiſtitis auctoritatê, tentaverint, irritum eſſe debere Patres ſancti ſanxerunt? quantò magìs, quod, in Apo- *Cap. 3.*

ſtolicâ Sedê non exiſtentê Præſulê, qui, prærogativâ beati Petri Apoſtoli, meritîs per univerſum Orbem primatum obtinens Sacerdotii, ſtatutis Synodalibus conſuevit tribuere firmitatem, â laicîs, licèt conſentientibûs aliquantîs Epiſcopîs (qui tamen Ppntifici, â quô conſecrari probantur, præjudicium inferre non potuerunt) præſumtum fuiſſe cognoſcitur, viribûs carere, non dubium eſt? nec poſſe, inter Eccleſiaſtica ullô modô ſtatuta cenſeri?

Ennodius Diaconus. 503.

Libró de Synodîs ſub Symmachó habitîs. Sanctorum você patet: Pontificum dignitatem Sedis Apoſtolicæ, factam totô Orbê venerabilem: dum illi, quicquid fidelium eſt, ubiquè ſubmittitur; dum totius corporis Caput eſſe deſignatur; de quâ mihi videtur dictum per Prophetam: *Si* (*Eſai. 10.*) *hæc humiliatur; ad cujus confugietis auxilium? & ubi relinquetis gloriam veſtram?*

Poſſeſſor Epiſcopus. 515.

Epiſtolâ ad Hormiſdam Papam. Decet, & expedit, ad Capitis recurrere medicamentum; quotiès agitur de ſanitatê membrorum. Quis enim majorem circà ſubjectos ſo-

ſolicitudinẽ gerit? aut â quô magis eſt nutantis fidei ſtabilitas expetenda? quàm, ab ejus Sedis præſidê; cujus primus â Chriſtô rector audivit: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.* *Matt. 16.*

Concilium habitum in Epirô.

520.

Domino noſtro, per cuncta ſanctiſſimo, & beatiſſimo Patri Patrum, comminiſtro, & Principi Epiſcoporum, Hormiſdæ Papæ: Si dignis præmiis, &c. *Epiſtolâ ad Hormiſdam Papam. Extat apud Baronium.*

Eulalius Carthaginenſis. 530.

In Sedê Apoſtolicâ extrà maculam ſemper eſt Catholica ſervata religio; de quâ ſpê, & fidê, minimè ſeparari cupientes, & Patrum ſequentes conſtituta, anathematizamus omnes; qui, contrà ſanctam, Romanam, & Apoſtolicam Eccleſiam, ſuperbiendo, ſuas erigunt cervices; ſequentes in omnibûs Apoſtolicam Sedẽ; & prædicantes ejus omnia conſtituta; & per omnia ſpero: ut in unâ communionê vobiſcum, quam Sedes Apoſtolica prædicat, eſſe merear; in quâ eſt integra, & vera Chriſtianæ religionis, & perfecta ſoliditas. *Epiſtolâ ad Bonifacium Secundum.*

Caſ-

Caſſiodorus. 530.

Librô 11. Epiſtol. 2. ad Joannem Papam.

Nolite in mê tantam rejicere civitatis illius curam; quæ potiùs veſtrâ laudê ſecura eſt. Vos enim ſpeculatores Chriſtiano populo præſidetis; vos patris nominê univerſa dirigitis. Securitas ergò plebis ad veſtram reſpicit famam; cui divinitùs eſt commiſſa cuſtodia. Quapropter nos decet, cuſtodire aliqua; ſed vos, omnia. Paſcitis quidem ſpiritualiter commiſſum vobis gregem: tamen nec iſta poteſtis negligere, quæ corporis videntur ſubſtantiam continere. Nam, ſicut homo conſtat ex dualitatê; ità boni patris eſt, utraquè refovere. Primùm penuriam temporis, quam delicta promerentur, orationibûs ſanctîs amovete. Monete me, quæ ſunt gerenda, ſolicitè. Benè agere, vel correptus, exopto. Quia difficiliùs errat ovis; quæ voces deſiderat audire paſtoris: nec facilè efficitur vitioſus; cui admonitor adſiſtit aſſiduus. Sum quidem judex Palatinus; ſed veſter non deſinam eſſe diſcipulus. Nam, tùm iſta rectè gerimus; ſi â veſtrîs regulîs minimè diſcedamus. Sed, cùm

cùm me â vobîs deſiderem, & moneri conſiliîs, & orationibûs adjuvari; jam vobis eſt applicandum; ſi quid in mê fuit aliter, quàm optabatur, inventum. Sedes illa, totô Orbê mirabilis, proprios tegat affectionê cultores: quæ, licèt generalis Mundo ſit præſtita; vobis etiam cognoſcitur, & localiter attributa.

Amator Epiſcopus. 539.

Beatiſſimo Silverio Amator, Epiſcopus. A quibûſdam, Pater dilectiſſime, illîs â partibûs adventantibûs, audivimus: Vos â Sedê Sancti Petri injuſtè pulſum, exilio deſtinatum. Quod nimìs gravè ferentes, miſimus argenti libras triginta, ad veſtram, veſtrorúmque ſuſtentationem. Quid putas de nobîs fieri, Pater ſumme? cùm de ſummô Paſtorê, & Vicariô ſancti Petri, talia fiunt?

Epiſtola ad Silverium Papam.

Arator. 540.

Domino S., beatiſſimo Apoſtolico, & in totô Orbê primo omnium Sacerdotum, Papæ Vigilio.

Cùm acta Apoſtolorum heroicô carminê celebrâſſet, opus

Liberatus, Archidiaconus Carthaginenſis. 540.

Dum hæc Alexandriæ aguntur, de-

ſuum Vigilio Papæ bîs verbîs dedicavit.

In Breviariô Capitê 20.

defunctô Bonifaciô, Papâ Romanô, Joannes, cognomentô Mercurius, Sedis Apoſtolicæ ſuſcepit præſulatum. Ad quem miſſi ſunt ab Imperatorê Juſtinianô, Hypatius, Epheſiorum Epiſcopus, & Demetrius â Philippîs, conſulere Sedem Apoſtolicam, contrà legatos Acumicorum, Cyrum, & Eulogium; negantes: eſſe confitendum, beatam Mariam, verè, & propriè DEI Genitricem; &, unum de Trinitatê incarnatum, & carnê paſſum. Sed Papa Joannes, nobis ibi poſitis, hoc confitendum epiſtolâ ſuâ firmavit, & Imperatori direxit.

Capitê 21.

Mortuô Joannê Mercuriô, Agapetus, Archidiaconus, Romanæ Eccleſiæ Papa ordinatur, in regulîs Eccleſiaſticîs apprimè eruditus. Cùm eſſet Conſtantinopolî, petentibûs Principibûs, ut Anthimum (qui abhorrebat â Synodô Chalcedonenſi) Papa in ſalutationê, & communicationê ſuſciperet: ille, fieri inquit, poſſe; ſi libellô ſe probaret orthodoxum; & ad Cathedram ſuam reverteretur. Impoſſibilè eſſe ajebat: translatitium hominem in illâ Sedê permanere. Auguſtâ verò, clam promittentê munera

ra multa, & rursùs Papæ minas intentantê, in hôc Papa perſtitit; nè ejus audiret petitionem. Anthimus verò, videns, ſe Sedê pulſum, pallium, quod habuit, Imperatoribus reddidit, & diſceſſit; ubi eum Auguſta ſuô patrociniô tueretur. Tunc Papa, Principis favorê, Menam pro eô ordinavit Antiſtitem; conſecrans eum manu ſuâ in Baſilicâ Sanctæ Mariæ.

Silverius Papa, in exilium miſſus eſt, in civitatem provinciæ Lyciæ; quæ Patara dicitur. Silveriô, venientê Pataram, venerabilis Epiſcopus civitatis illius venit ad Imperatorem; & judicium DEI conteſtatus eſt de tantæ Sedis Epiſcopi expulſionê; multos eſſe dicens in hôc Mundô reges, & non eſſe unum; ſicut ille Papa eſt, ſuper Eccleſiam Mundi totius, â ſuâ Sedê expulſus. Quem audiens Imperator, revocari Romam Silverium juſſit. *Capite 22.*

Gildas Badonicus. 560.

Britannia habet Sacerdotes; ſed nonnullos inſipientes, præcepta Chriſti ſpernentes, ſuas libidines votîs omnibûs implere curantes; Sedem Petri Apoſtoli immundîs pe- *Correptionê in Eccleſiaſticum ordinem.*

pedibûs aliquos uſurpantes; ſed meritô cupiditatis in Judæ traditoris peſtilentem Cathedram deſidentes.

Concilium Quartum, Aurelianenſe. 543.

Capitè I. Quotiès aliquid de ſolennitatê Paſchatis dubitatur; inquiſita, vel agnita per Metropolitanos, â Sedê Apoſtolicâ ſacra conſtitutio teneatur.

Concilium Secundum, Turonenſe. 570.

Capitè 21. poſt decretum Innocentii Papæ recitatum.

Quis, *inquit*, Sacerdotum, contrà decreta talia, quæ â Sedê Apoſtolicâ proceſſerunt, agere præſumat? Et quorum auctorum valere poſſit prædicatio; niſi quos Sedes Apoſtolica ſemper intromiſit? Et Patres noſtri hoc ſemper cuſtodiêrunt; quod eorum præcepit auctoritas.

Concilium Secundum, Bracharenſe. 572.

Capitè 22. Placuit, ut eôdem ordinê Miſſæ celebrentur ab omnibûs; quô modô Profuturus, quondam hujus Metropolitanæ Eccleſiæ Epiſcopus, ab

ipsâ

ipsâ Apoſtolicæ Sedis auctoritatê ſuſcepit ſcriptum.

Nullus ordinem baptizandi prætermittat; quem, pro amputandâ aliquorum dubietatê, prædictus Profuturus, Epiſcopus, ſibi directum â Sedê beatiſſimi Petri Apoſtoli ſuſcepit. *Capitê 23.*

Joannes, Epiſcopus Ravennatenſis. 600.

Recolo me, in ſinu, & gremiô, ſacroſanctæ Eccleſiæ veſtræ Romanæ enutritum, & DEô auxiliantê provectum. Et quibûs auſibûs ego ſanctiſſimæ illi Sedi, quæ univerſali Eccleſiæ jura ſua tranſmittit, præſumſerim obviare; propter cujus conſervandam auctoritatem, ſicut DEO manifeſtum eſt, multorum contrà me graviter excitavi invidiam? *Epiſtolâ ad Gregorium Magnum. Eſt inter epiſtolas Gregorii Librô 2. Indictionê 11. Epiſtolâ 5.*

Iſidorus Hiſpalenſis. 620.

Subjecimus reliqua Præſulum Romanorum decreta uſquè ad S. Gregorium, & quaſdam ipſius epiſtolas; in quibûs, pro culminê Sedis Apoſtolicæ, non impar Conciliorum non extat auctoritas, &c. Nullam Synodum ratam eſſe legimus; quæ non fuerit Apoſtolicæ Sedis *Præfatione in opus Conciliorum.*

Digitized by Google

dis auctoritatê congregata, vel fulta.

Victor Carthaginenſis. 648.

Epiſtolâ ad Theodorum Papam. Extat in Conciliô Lateran.

Veſtrum eſt, frater chariſſime, Canonicâ diſcretionê ſolicitè contrariis Catholicæ fidei obviare; nec permittere, noviter dici; quod Patrum venerabilium auctoritas omninò non cenſuit. Nos enim unô vinculô charitatis vobiſcum ſumus conſtricti.

Columbus, & ceteri Primates, & Epiſcopi Provinciarum, Africæ, Numidiæ, Byzaceni, & Mauritaniæ. 648.

Epiſtolâ ad Theodorum Papam. Extat in Conciliô Lateran. Conſultatione 2.

Eum ſalutant, Patrem Patrum, & ſummum omnium Præſulum, Pontificem, & addunt: Magnum, & indeficientem, omnibus Chriſtianis fluenta redundantem, apud Apoſtolicam Sedem conſiſtere fontem, nullus ambigere poſſit; de quô rivuli prodeunt, affluenter univerſum largiſſimè irrigantes Orbem Chriſtianorum; cui etiam, in honorem beatiſſimi Petri, Patrum decreta peculiarem omnem decrevêre reverentiam, in requirendîs DEI rebûs; quæ omninò, & ſolicitè debent, maximè verò, juſtéque, ab ipsô

Præ-

Præſulum examinari verticê Apoſtolicô; cujus vetuſta ſolicitudo eſt; tam, mala damnare; quàm, probare laudanda. Antiquîs enim regulîs ſancitum eſt: ut, quicquid, quamvìs in remotîs, vel in longinquô poſitîs, ageretur Provinciîs, non priùs tractandum, vel accipiendum ſit; niſi ad notitiam almæ Sedis veſtræ fuiſſet deductum: ut hujus auctoritatê, juxtà quæ fuiſſet pronuntiatio, firmaretur; indequè ſumerent ceteræ Eccleſiæ (velut de natalî ſuô fontê) prædicationis exordium; & per diverſas totius Mundi regiones puritatis incorruptæ maneant fidei Sacramenta ſalutis.

Maurus, Epiſcopus Ravennatenſis. 650.

Domino ſancto, & meritîs beatiſſimo, totôque Orbê Apoſtolico, & univerſali Pontifici, Martino Papæ Maurus, ſervus ſervorum DEI Epiſcopus. *Et ſubſcriptio*: Ora pro mê, Domine ſancte, & meritîs beatiſſime, totôque Orbê Apoſtolice Papa.

Epiſtolâ ad Martinum Papam. Extat in Synodô Lateran. ſub Martinô Papâ.

Jonas, Monachus. 650.

Aquilejenſes tùm deſciverant â communionê Sedis Apoſtolicæ; de quâ

Vitæ S. Euſtachii Cap. 5.

quâ Dominus in Evangeliô ad B. Petrum Apoſtolorum Principem loquitur: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam; & portæ Inferi non prævalebunt adversùs eam.* Deſciverant autem ob trium capitulorum diſſenſionem; undè diſcordiæ incrementa diuturna manârunt: quod præſenti operi non eſt neceſſe inſerere.

Matt. 16.

Aldhelmus. 680.

Epiſtolâ ad Geruntbium.

Si ergò Petro claves Regni cœleſtis â Chriſtô collatæ ſunt; de quô ait Poëta:

Claviger æthereus, portam qui pandit in æthra:

Quis, Eccleſiæ ejus ſtatuta principalia ſpernens, & doctrinæ mandata contemnens, per cœleſtis Paradiſi portam gratulantibus ingreditur? Et, ſi ipſe Poteſtatem ligandi, atquè monarchiam ſolvendi, & in cœlô, & in terrâ, felicî ſortê, & peculiarî privilegiô, accipere promeruit: quis, Paſchalis Feſti regulam, & tonſuræ Romanæ ritum refutans, non potiùs ſe, ſtrictîs nexibûs inextricabiliter obligandum, quàm clementer abſolvendum, ullatenùs arbitretur?

Be-

Beda. 700.

B. Papa Gregorius, cùm primum in totô Orbê gereret Pontificatum, & converſis jam dudùm ad fidem veritatis eſſet prælatus Eccleſiis, Anglorum gentem, eatenùs idolîs mancipatam, Chriſti fecit Eccleſiam. *Hiſtoriæ Anglicanæ Librô 2. Capitê 1.*

Contendentibûs de Obſervationê Paſchæ, hinc Colmannô, cum clericîs ſuîs de Scotiâ, indè Wilfridô, & Agathonê, presbyterîs; illô, traditionem Joannis, hôc autem, beati Petri, & Pauli, doctrinam urgentê, tandem Wilfridus dixit: Si tu, Colmanne, & ſocii tui, audita decreta Sedis Apoſtolicæ, imò univerſalis Eccleſiæ, & hæc ſacrîs litterîs confirmata, ſequi contemnitis; abſquè ullâ dubietatê peccatis. Et ſi ſanctus erat, Columba veſter (imò & noſter, & Chriſti erat) num præferri potuit beatiſſimo Apoſtolorum Principi? cui Dominus ait: *Tu es Petrus, &c.* Hæc perorantê Wilfridô, dixit Oſwi, Rex Saxonum: An utriquè veſtrûm in hôc conſentiunt; quòd hæc principaliter Petro dicta? & ei claves Regni cœlorum ſint datæ â Dominô? re- *Librô 3. Capitê 25.*

ſponderunt, etiam, utriquè. At ille ità concluſit: Et ego vobis dico: quia hic eſt oſtiarius ille; cui ego contradicere nolo; ſed, in quantum novi, vel valeo, hujus cupio in omnibûs obedire ſtatutis: nè fortè, mê advenientê ad fores Regni cœlorum, nôn ſit, qui reſeret; averſô illô, qui claves tenere probatur.

Capitê 29. Oſwi, quamvìs educatus â Scotîs, intellexerat veraciter: quia Romana, eſſet Catholica, & Apoſtolica Eccleſia: undè tam ipſe, quàm Egbertus, Cantuariorum Rex, Wigardum Romam miſerunt; ut, acceptô gradu Archiepiſcopatûs, Catholicis Anglorum Eccleſiis ordinare poſſet Antiſtites.

Homiliâ in natali Benedicti. Roma per ſummos Chriſti Apoſtolos totius Eccleſiæ Caput eminet eximium.

De rationê temporum. Juſtinianus Secundus, Imperator, de peccatîs ſuîs pœnitentiam agens, Conſtantinum, Romanum Pontificem, in Nicomediam ad ſe vocans, honorificè ſuſcepit, ac remiſit; quem, proſtratus humi, pro ſuîs peccatîs intercedere rogans, abſolutionem, & communionem conſecutus eſt.

Bo-

Digitized by Google

Bonifacius Moguntinus, Epiſcopus. 742.

DEO gratias agimus: quòd clementem Paternitatem veſtram altiſſimus arbiter canonicâ curâ regere, & Apoſtolicæ Sedis gubernacula gubernare conceſſit. Ergò non aliter, quàm, ùt antè veſtigia veſtra geniculantes, intimîs ſubnixè flagitamus precibûs: ut, ſicut prædeceſſorum veſtrorum, pro auctoritatê ſancti Petri, pietatis ſervi devoti, & ſubditi diſcipuli fuimus; ſic, & veſtræ pietati ſervi obedientes, ſubditi ſub jurê Canonicô, fieri mereamur; optantes Catholicam fidem, & unitatem Romanæ Eccleſiæ, ſervando dilatare; & quotieſcunquè audientes, vel diſcipulos, in iſtâ legationê mihi donaverit Dominus; ad obedientiam Apoſtolicæ Sedis invitare, & inclinare non ceſſo. Neceſſe quoquè habemus indicare Paternitati veſtræ: quia per DEI gratiam Germaniæ populis tres ordinavimus Epiſcopos; & Provinciam in tres Parochias diſcrevimus; & illa tria Oppida, ſivè Urbes, in quibûs & ordinati ſunt, ſcriptîs auctoritatis veſtræ confirma- *Epiſtola ad Zachariam Papam.*

mari, & ſtabiliri, precantes deſideramus.

Epiſtolâ ad Stephanum Secundum. Extat apud Nauclerum Generationê 26.

Domino excellentiſſimo, Stephano Papæ, Bonifacius, exiguus Epiſcopus, Diſcipulus Romanæ Eccleſiæ, in Chriſtô charitatis ſalutem. Sanctitatis veſtræ clementiam intimîs obnixè flagito precibûs: ut familiaritatem, & unitatem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ â veſtrâ clementiâ habere merear; &, in diſciplinatu pietatis veſtræ Sedi Apoſtolicæ ſerviendo, ſervus veſter fidelis, ac devotus permanere poſſim, &c. Si minùs peritè aliquid, aut injuſtè â mê factum, vel dictum reperitur; judiciô Romanæ Eccleſiæ, promtâ voluntatê, & humilitatê, emendaturum me ſpondeo.

Alcuinus. 750.

Lib. de divinîs Officjîs Cap. 19.

Religionis cultum ſic Dominus inſtituit; ut in beatiſſimô Petrô, Apoſtolorum ſummô, principaliter collocaret; atquè ab ipsô, quaſi quôdam capitê, dona ſua vellet in corpus omne manare. Undè conſtat, ab univerſi Orbis communionê ſeparatos eſſe (ſicut docet beatus Pelagius) qui quâlibet diſſenſionê inter ſacra myſteria Apoſtolici Pon-

Pontificis memoriam ſecundùm conſuetudinem non frequentant.

Paulus Diaconus. 760.

Cedoaldus, Rex Anglorum, ad Chriſtum converſus, Romam properavit; ubi, â Papâ Sergiô baptizatus, ad cœlum tranſiit, hôc epitaphiô tumulo inſcriptô: *De geſtis Longobardorum Lib. 6. Cap. 4. Al. 15.*

Culmen, opes, ſobolem, pollentia Regna, triumphos,
Armipotens Cedoal liquit amorê DEI;
Ut Petrum, Sedémque Petri, Rex cerneret hoſpes;
Cujus fontê ſacras ſumeret albus aquas.

Aribertus, Rex Longobardorum, donationem patrimonii Alpium Cottiarum, quæ quondam ad jus pertinuerant Apoſtolicæ Sedis, ſed â Longobardîs multô temporê fuerant ablatæ, reſtituit; & hanc donationem, aureîs litterîs exaratam, Romam direxit. Tunc quoquè venit Benedictus, Archiepiſcopus Mediolanenſis, Romam; & cauſam egit pro Eccleſiâ Ticinenſi: ſed victus eſt; eò quòd â priſcîs temporibûs Ticinenſes Epiſcopi â Romanâ Eccleſiâ fuerant conſecrati. *Lib. 6. Cap. 10. Al. 28.*

Paulinus Aquilejenſis. 780.

Adverſùs Felicem Urgelitarum.

Eos etiam, qui poſt hanc, tam ſaluberrimam definitionem, quam plenaria Synodus, ſanctô afflata Spiritu, concorditer ſubtilî ſynceritatê terminavit, falſiſſimis eorum aſſertionibus, ſivè clam, ſivè in publicâ você, prohibuerint aſſenſum; ſimilî eos ſententiæ vindictâ ſancimus eſſe plectendos; reſervatô per omnia juris privilegiô ſummi Pontificis, Domini, & Patris noſtri, Adriani, primæ Sedis beatiſſimi Papæ.

Ambroſius Ansbertus. 890.

Epiſtolâ ad Stephanum Papam, præfixâ commentariis in Apocalypſin.

Sanctorum Eccleſia, quæ corpus Redemtoris ſui eſt, cujus tu quoquè Pontificalis ordinis primatum ſortitus es.

In finè commentariorum.

Temporibûs Pauli, Pontificis Romani, & Deſiderii, Regis Longobardorum, hoc opus confeci, atquè complevi.

Concilium Caroli Imperatoris. 800.

Apud Gratianum Diſt. 19.

In memoriam beati Petri Apoſtoli, honoremus ſanctam, Romanam Eccleſiam, & Apoſtolicam Sedem; ut, quæ nobis Sacerdotalis ma-

mater eſt dignitatis, Eccleſiaſticæ eſſe debeat magiſtra rationis. Quare ſervanda eſt cum manſuetudinê humilitas: &, licèt vix ferendum ab illâ ſanctâ Sedê imponatur jugum; tamen feramus, & piâ devotionê toleremus.

Æmonius. 825.

Sanctiſſimus Papa, Joannes, qui Hormiſdæ ſucceſſerat, Conſtantinopolim ad Juſtinum Imperatorem profectus eſt: occurrit autem ei Auguſtus, & omnis civitatis clerus; gaudentê Principê, ſuſcepiſſe ſe in regiâ civitatê Pontificem Sedis Apoſtolicæ. Peroratis igitur, pro quibûs ierat, ipſi Juſtino Auguſto, ùt Vicarius beati Petri, Imperialem impoſuit coronam. *Hiſtoriæ Francorum Lib. 2. Cap. 1.*

Walafridus Strabo. 849.

Romanorum morem ideò in rebûs ſacrîs tam multæ gentes imitantur; quia, & tanti magiſterii, ex apicê Apoſtolicô, primordiîs clarent; & nulla per Orbem Eccleſia æquè, ùt Romana, ab omnî fæcê hæreſeos cunctîs retrò temporibûs pura permanſit. *De rebûs Eccleſiaſticis Cap. 22.*

Sicut gens Romanorum totius Orbis monarchiam tenuiſſe fertur; *Cap. 31.*

Digitized by Google

ità ſummus Pontifex in Sedê Romanâ, vicem B. Petri gerens, totius Eccleſiæ apicê ſublimatur; de quô Sardicenſi conciliô ſtatuitur: cunctorum ſtatuta ad eum referri debere; idquè obſervandum, quod ipſe ſtatueret.

Jonas Aurelianenſis. 840.

Lib. 1. de cultu Imaginum. Lib. 3.

Juſſu Caroli Magni, in unum coacti milites Chriſti, adhibitâ etiam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ auctoritatê, Felicem damnaverunt.

Quid enim: ſi, ùt ſupradictum eſt, claves Regni cœlorum, quaſi eminentiſſimo ſanctæ Eccleſiæ membro, intelligo traditas, beato videlicèt Petro; ut per illud ad ceteros hæc dignitas tranſeat? nùm idcircò mens mea ab ejus amorê tepeſcet; quem pluris videam â Dominô honorari? Potior namquè in ejus devotionê amoris coaleſcet ignis; ut, quod omnium eſt commune, ipſe quodammodò accepiſſe videatur ſingularis.

Strabus Fuldenſis. 840.

In Gloſsâ ordinariâ 2. Paral. 17.

Spiritualis judicat omnia; & ipſe â neminê judicatur. Et hoc Papæ convenit in univerſalî Eccleſiâ; Archiepiſcopis autem in ſuîs Provinciîs;

ciîs; & Epiſcopis in diœceſibûs ſuîs.

Rabanus Maurus. 850.

Hæc, ligandi, atquè ſolvendi Poteſtas, quamvìs ſoli Petro data videatur â Dominô, tamen & ceteris Apoſtolis datur; nec non etiam nunc Epiſcopis, & presbyteris Eccleſiæ. Sed ideò Petrus ſpecialiter claves Regni cœlorum, & principatum judicariæ poteſtatis, accepit; ut omnes per Orbem credentes intelligant: quòd, quicunquè ab unitatê fidei, vel ſocietatis illius quôlibet modô ſeipſos ſegregant; tales, nec vinculîs peccatorum abſolvi, nec januam poſſe ingredi Regni cœleſtis. *Ad Matthæi Cap. 17.*

Sedis Apoſtolicæ Princeps, lux aurea Romæ,
Et decus, & Doctor plebis, & almus amor.
Tu Caput Eccleſiæ es, primus Patriarcha per Orbem,
Præclarus meritîs, & pietatê potens.
Sal terræ, mundi Lux, atquè Urbs inclyta Chriſti,
Perpetuæ præbens lucis iter populo.

De laude S. Crucis ad Gregorium Quartum P.

Veſtra valet cœlum reſerare, ac claudere lingua,
In terrâ poſitus claviger æthereus.
Tu renovator ades patriæ, ſpes, rector, honórque,
Dulcis amor cunctis, dignus amore DEI.

Hincmarus. 850.

In Synodô apud S. Medardum.

Ego, Hincmarus, eligo mihi judices in hâc duntaxat cauſa, quæ ventilatur, Wenilonem, Senonenſem Archiepiſcopum, &c. ſalvâ etiam reverentiâ Apoſtolicæ Sedis; cui in omnibûs causîs debet reverentia exhiberi: ſicut Innocentius Papa ad Victoricium, Rothomagenſem ſcribit Epiſcopum; & ſancti etiam Canones præfigere dignoſcuntur. &c. *Porrexit etiam idem Hincmarus epiſtolam, totius Galliæ Epiſcoporum manibûs ſubſcriptam, ad Apoſtolicam Sedem, pro confirmatione ipſius ordinationis: quoniam Sedes Apoſtolica, per Sergium Papam, Ebbonem Epiſcopum damnavit, adeò; ut inter laicos tantùm communionem habere mereretur. Oſtendit etiam ipſi Chriſtianiſſimo Principi diploma ſacrum, ipſius venerandi Principis manibûs inſignitum, & ſigillô ſubter ſigna-*

gnatum, ex approbationê ſuæ ordinationis, ad eandem ſanctam, & Apoſtolicam, omnium ſcilicèt Eccleſiarum matrem, Romanam Eccleſiam.

Hanc meæ ſubjectionis humillimam ſuggeſtionem in benignitatè ſuſcipite; quâ primus Apoſtolorum, non ſolùm minoris ſui redargutionem pro ſimulationê ſuſcepit; verùm, & minorum ſuorum quæſtionem, cur ad præputiatos intraverit, lenire curavit.

Epiſtolâ ad Adrianum Secundum ſcribens, vocat eum, Patrem patrum, primariæ Sedis Apoſtolicæ, & univerſalis Eccleſiæ Papam, & ſubdit. In Areopagiticis.

Hildoinus. 850.

Extant apud nos epiſtolæ Innocentii, & poſt eum Gelaſii, necnon & moderniùs B. Papæ Gregorii, aliorúmque Pontificum, ad Epiſcopos Urbium Galliarum, & Antiſtitum noſtrorum, ad ipſos, de morê Romanô, in cunctîs Eccleſiaſticæ auctoritatis muniîs imitandô.

Landramus, Turonenſis, &c. 850.

Hæc ad tuam perditionem ſufficiebant: ſed, ad cumulum malorum, auxiſti temeritatem, & omnem læſiſti Chriſtianitatem: dum Vicarium beati Petri, Leonem, Apoſtolicum, cui dedit DEUS primatum in Orbê terrarum, ſpreviſti, &c.

Epiſtolâ ad Nomenium Priorem Gentis Britannicæ.

mum reatum te contraxiſſe ſcimus quòd epiſtolam Sedis Apoſtolicæ reſpuiſti; exiſtimans, aliqua in eâ tibi noxia contineri: ſed, quòd exemplar ejus venerabilis Papa nobis dignatus eſt dirigere, notum tibi facimus: nihil in eâ contineri; quod ad tuam pertineat læſionem. *Eſt apud Lupum Ferrarienſem Epiſt. 84.*

Anaſtaſius Bibliothecarius. 860.

Præfatione ad P. M. in vitam Joannis Eleemoſynarii à ſe verſam.

Non fas eſt; ut, abſquè Vicariô DEI, abſquè clavigerô cœli, abſquè curru, & aurigâ ſpiritualis Iſraëlis, abſquè univerſalî Pontificê, abſquè unicô Papâ, abſquè ſingularî Paſtorê, abſquè ſpecialî Patrê, abſquè tê, omnium arbitrô, aliquid conſummetur, aut divulgetur. Tu enim tenes claves David; tu accepiſti claves ſcientiæ. In arcâ quippè pectoris tui tabula Teſtamenti, & manna cœleſtis ſaporis requieſcunt. Tu enim quod ligas, nemo ſolvit; quod aperis, nemo claudit; quod claudis, nemo aperit. Vicem namquè in terrîs poſſides DEI, &c.

Sal-

Salvè Præſul, amate DEO per ſecula, ſalve:
Totius atquè Orbis Papa beate, vale.

Rothaldus Sueſſionenſis. 868.

Dum ad Synodum convocatam Epiſcopi conveniſſemus; & ipſe Hincmarus, quaſi omnium Dominus, præſidens, & prævalens, ſententiam in mê damnationis violenter, ac præcipitanter, jaculari accelerarer; hanc ego Apoſtolicam Sedem, atquè Apoſtolicum Præſulem, univerſalis Eccleſiæ ſummum proviſorem, appellare maturavi. Tunc tres Hincmarus ad me Epiſcopos miſit, mandans: ad Synodum ipſam, ut ſinè morâ venirem. Quibus ego reſpondi: quòd non mihi ità liceret; nequè ego hoc ullatenùs auderem: ut in præjudiciô ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, omnium Eccleſiarum matris, ejuſquè excellentiſſimi Rectoris, circà poſito cuicunquè præbeam aliquô modô aſſenſum. Ad illam ſummam auctoritatem, ſinè intermiſſionê appello; cui nullus poteſt contradicere; quæ â Dominô JESU Chriſtô per bea-

Appellationê ad Nicolaum Papam.

tum Petrum Apoſtolum tantum meruit principatum.

Synodus Triburienſis. 895.

Cap. 30. In memoriam beati Petri Apoſtoli honoremus ſanctam, Romanam, & Apoſtolicam Sedem: ut, quæ nobis Sacerdotalis mater eſt dignitatis, eſſe debeat magiſtra Eccleſiaſticæ rationis.

Regino Prumienſis. 908.

In Chronicis de annô 842. Romana Urbs ab omnî ſanctâ Eccleſiâ, propter præſentiam Apoſtolorum, Petri, & Pauli, ſpeciali quôdam privilegiô veneratur.

De annô 865. Stultitiæ quôdam elogiô notandi ſunt; qui illam Petri Sedem aliquô pravô dogmatê fallere poſſe arbitrati ſunt; quæ nec ſe fefellit, nec ab aliquâ hæresî falli unquàm potuit.

De annô 866. Arſenius, Epiſcopus Apocriſarius, & conſiliarius Nicolai Papæ, vicê ipſius directus eſt in Franciam: quò perveniens, tantâ auctoritatê, & poteſtatê uſus eſt; ac ſi idem ſummus Præſul adveniſſet. Convocatô deniquè Epiſcoporum conventu, Lotharium Regem alloquitur; ut unum ê duobûs eligat: aut propriæ reconcilietur uxori, abdica-

catô Waldradæ pellicis conſortiô; aut protinùs anathematis gladiô feriretur ipſe, omnéſque ei in hôc ſcelerê favorem præſtantes. Hâc neceſſitatê compulſus, vel conſtrictus, vellet, nollet, Tithbergam, Reginam, in matrimonium recepit.

Luitprandus Ticinenſis. 946.

Formoſus, Papa religioſiſſimus, â Romanîs vehementer afflictabatur; cujus & hortatu Rex Arnulphus Romam advenerat; in cujus ingreſſu, ulciſcendo Papæ injuriam, multos Romanorum Principes, obviam ſibi properantes, decollari præcepit. *Librô 1. Cap. 8.*

Joannê Ravennatê, Apoſtolorum Vicariô conſtitutô, Pœni Romanas Urbes miſerè laniabant. *Lib. 2. Cap. 13.*

Joannes, ſummus Pontifex, & univerſalis Papa, &c. Otto â ſummô Pontificê, & univerſalî Papâ Joannê, unctionem ſuſcepit imperii; cui non ſolùm propria reſtituit, verùm etiam ingentibûs, gemmarum, auri, & argenti muneribûs, ipſum honoravit. *Lib. 6. Cap. 6.*

Notgerus Leodienſis. 950.

Beatus Amandus Romam deliberavit iteratò adire; Romanum *In vitâ S. Landoaldi.*

uni-

univerſalem Pontificatum Martinus Papa tùm adminiſtrabat; cui beatus Amandus unum, cujus obtentu venerat, expromſit.

Burchardus Wormatienſis.

1020.

Lib. 1. Cap. 42.

Auctoritas congregendarum Synodorum Sedi Apoſtolicæ privatâ auctoritatê commiſſa eſt.

Berno Augienſis. 1020.

Libellô de quibûſdam ad Miſſam ſpectantibûs Cap. 2.

Cùm Romanorum presbyteri ab Henricô Imperatorê interrogarentur: cur poſt Evangelium, ut in aliîs Eccleſiiîs fiebat, Symbolum non canerent? mê coràm aſſiſtentê, audivi eos hujuſmodi reſponſum reddere: videlicèt, quòd Romana Eccleſia non fuiſſet aliquandò ulla hæreſeos fœcê infecta; ſed, ſecundùm ſancti Petri doctrinam, in ſoliditatê Catholicæ fidei permaneret inconcuſſa: & ideò magìs his neceſſarium eſſe, illud Symbolum ſæpiùs cantando frequentare; qui aliquandò ullâ hæreſi potuerunt maculari.

Petrus Damianus. 1050.

In vitâ S. Barbatiani.

Roma abſquè dubiô Caput eſt, & principalis Sedes totius Eccleſiæ.

Roma per ſummos Apoſtolos, Petrum,

Digitized by Google

trum, & Paulum, totius Orbis ſibi vendicat principatum. *In vitâ S. Vitalis.*

Tu autem dilectiſſime, venerabilis Papa; qui Chriſti vicê fungeris; qui ſummo Paſtorum in Apoſtolicâ dignitatê ſuccedis: noli peſtem hanc per ignaviam ad incrementa perducere; noli connivendo, & diſſimulando, graſſanti luxuriæ frena laxare. *Epiſtolâ 11. ad Nicolaum Papam Cap. 5.*

Lanfrancus, Cantuarienſis.

1060.

Quotquot, â primordiô Chriſtianæ religionis, Chriſtiani nominis dignitatê gloriati ſunt (etſi aliqui relictô veritatis tramitê per devia erroris incedere maluerunt) Sedem tamen ſancti Petri Apoſtoli magnificè honoraverunt; nullámque adversùs eam hujuſmodi blaſphemiam, vel dicere, vel ſcribere præſumſerunt, &c. Beati Doctores, ſi non iîſdem verbîs, tamen ſententiîs, multîs in locîs concorditer aſtruxerunt: hæreticum eſſe omnem hominem; qui â Romanâ, & univerſalî Eccleſiâ in fidei doctrinâ diſcordat. *De Eucharistiâ contrà Berengarium.*

Guit-

Guitmundus Averſanus.

1070.

De Sacramentô Altaris.

Berengarius defunctum S. Leonem, Papam, maledicis verbîs, & ſcriptîs, laceſſebat, ſanctiſſimum illud, & reverendiſſimum Eccleſiæ ſpeculum; non Pontificem, ſed pompificem vocans; eumquè, infatuationê Lanfranci infatuatum, concilium vanitatis adjuvîſſe blaſphemans, &c.

Anſelmus Cantuarienſis. 1080.

De Incarnationê Verbi Cap. I.

Domino, & Patri univerſæ Eccleſiæ, in terrâ peregrinantis, ſummo Pontifici Urbano: Quoniam divina Providentia veſtram elegit Sanctitatem; cui vitam, & fidem Chriſtianam cuſtodiendam, & Eccleſiam ſuam regendam committeret: ad nullum alium rectiùs refertur, ſi quid contrà Catholicam fidem oritur in Eccleſiâ; ut ejus auctoritatê corrigatur: nec ulli alii tutiùs, ſi quid contrà errorem reſpondetur, oſtenditur; ut ejus prudentiâ examinetur.

Ad Caput 1. ad Romanos.

Ago gratias pro omnibûs fidelibûs; & primùm quidem pro omnibûs vobîs, ſcilicèt: quia vos primi eſtis; quoniam Romana Eccleſia pri-

primatum habet inter omnes Ecclesias.

Magìs credendum eſt; quòd illi, qui membra epiſtolarum in unô corporê collegerunt, hanc epiſtolam judicaverunt ſedere in capitê, quæ ad Urbem directa eſt; quæ illô temporê caput totius extitit Orbis: &, quia uſquè hodièRomana Eccleſia omnium Eccleſiarum obtinet principatum.

Præfatione in epiſtolam ad Romanos.

Hildebertus Cennomanenſis.

1100.

Magnum arbitramur remedium; ſi Romanus Pontifex, & conſiliô ſubvenerit nobis, & auxiliô.

Epiſtolâ 19.

Edinerus Anglus, 1100.

Cùm veniret Romam, nuntiatur Pontifici ejus adventus; adducitur cum reverentiâ in medium; &, in quâ coràm Papâ decenter ſedeat, ſella profertur. Ingreſſus, humiliat ſe pro morê ad pedes ſummi Pontificis; ſed ſtatim ab ipsô erigitur ad oſculum ejus. Sedet, ac pro adventu illius lætari ſe Apoſtolicus cum Romanâ curiâ dicit.

Vitæ S. Anſelmi Libró 2.

Ivo Carnotenſis, 1100.

Sicut Romana Eccleſia omnium *Epiſt. 48.*

Ec-

ad Paſchalem ſummum Pontificem.

Eccleſiarum mater eſt, & magiſtra; ſic eam decet filiorum injurias propulſare; & contemptorum inobedientiam vindicare: ut, & filius, fuiſſe ſe ſubditum, gaudeat; & contemptores, inobedientes ſe fuiſſe, pœniteat.

Epiſtolâ 71.

Domino, & Patri ſuo, Paſchali, ſummo Pontifici, Ivo, humilis Eccleſiæ Carnotenſis miniſter; quicquid obedientiæ, quicquid famulatûs ferre poteſt ejus humilitas. Noverit veſtra Paternitas: me, Guidonem, Puteacenſem refugam, & clericalis militiæ deſertorem, propter ſacrilegia ſua, propter lamentationem, & oppreſſionem pupillorum, & viduarum, tamquàm putridum membrum â corporê Eccleſiæ præcidiſſe; & Satanæ, cui penè per omnia famulatur, cum ſuîs ſequentibûs tradidiſſe. Undè flexîs genibûs cordis Paternitati veſtræ ſupplico: ut ſententiam anathematis, juſtè in eum factam, Apoſtolicâ auctoritatê confirmetis; & Archiepiſcopo Senonenſi, Epiſcopo Aurelianenſi, Epiſcopo etiam Pariſienſi, ut idem anathema in eum faciant, veſtrâ auctoritatê Apoſtolicâ injungatis. Niſi enim rebellium filio-

liorum pravitatem paternâ ſeveritatê feriatis; niſi tribulatos maternâ conſolationê foveatis; niſi auxiliatricem manum laborantibus, & penè labentibus, porrigatis; meritò conquerendo clamabit Eccleſia: *Caput meum plenum eſt rorê; & cincinni mei pleni guttîs noctium.*

Quoniam judicia Romanæ Ec- *Epiſt.*
cleſiæ â neminê foris retractari poſ- 183.
ſe, eâdem Romanâ Eccleſiâ docentê, didicimus: ſi qui aliquandò ſe prægravatos ipſius Eccleſiæ auctoritatê conqueruntur; hoc eis conſilium damus: ut non deſcendant in Ægyptum propter auxilium; ſed ab ipsâ ad ipſam confugiant: & indè expetant levamen; undè ſe conqueruntur accepiſſe gravamen: quia, quæ aliquandò corripit paternâ ſeveritatê, eadem frequenter colligit maternâ pietatê.

Leodienſes Clerici. 1100.

Romanus Præſul, Pater omnium *Epiſtolâ*
Eccleſiarum, &c. Non infirma- *ad Pa-*
mus, aut reprehendimus verbum *ſchalem*
Epiſcoporum Epiſcopi; non inve- *Papam.*
himur in Chriſtum Domini; ad quem pertinet ſolicitudo omnium Eccleſiarum.

Ot-

Otto, Bambergenſis Epiſcopus. 1100.

Epiſtolâ ad Paſchalem Papam.

Domino, & Patri ſuo, Paſchali, ſanctæ, & Apoſtolicæ Sedis univerſali Epiſcopo, Otto, Bambergenſis Eccleſiæ id, quod eſt, tam devotæ, quàm debitæ ſubjectionis, orationes, & ſervitium. Quia totius Eccleſiaſticæ dignitatis, & religionis firmamentum in Chriſtô petra eſt; & in Petrô, ejus diſcipulô, & ejus Succeſſoribûs; idcircò ab hâc lineâ directionis, virgâ Regnorum, Pontificatuum, & omnium poteſtatum in Eccleſiâ, inſanum duxi aberrare. Vobis igitur, Pater ſanctiſſime, & matri meæ, Romanæ Eccleſiæ, collum ſubmitto; & devotæ ſublimitatis auxilium, & conſilium de rebûs meîs flagito. In obſequiô enim Domini mei Imperatoris per annos aliquos degens, & gratiam in oculîs meîs inveniens, ſuſpectam habens de manu Principis inveſtituram, ſemel, & iterum, cùm dare vellet, renui Epiſcopatum. Nunc verò jam tertiò in Bambergenſem Epiſcopum me ordinavit; in quô tamen minimè permanebo; niſi veſtræ complaceat Sanctitati, per vos me

me inveſtire, & conſecrare. Quicquid ergò placeat diſcretioni veſtræ de mê; per nuntios meos ſignificate mihi de ſervô veſtrô: nè fortè in vacuum curram, ſi ad vos currere incipiam.

Rupertus Tuitienſis. 1120.

Roma, eò, quòd beati Principis Apoſtolorum, Petri Sedes facta ſit, cunctîs Eccleſiîs Caput altiùs extulit; latiúſque dominatur per omnes gentes ſacra Pontificum ejus lingua; quàm dominata fuerit, Cæſarum, ſivè Auguſtorum ejus, purpura. *In Jonam Lib. 2. Cap. 3.*

Poſtquàm duodecim Apoſtoli per univerſum Mundum diſperſi, ſingulis civitatibus præſiderunt; tam ipſi, quàm Succeſſores eorum, misêre, per contiguas ſuis Sedibus provincias, prædicatores; quos, & Epiſcopos ordinaverunt: ut, ubi recepti fuiſſent, omnia Chriſtianitatis Sacramenta, velut ipſi Apoſtoli, peragerent; ut per Urbes comprovinciales Epiſcopos ordinarent. Et aliorum quidem Apoſtolorum Succeſſores, Patriarchæ ſunt dicti; Petri autem Succeſſor, pro excellentiâ Principis Apoſtolorum, Apoſtolicus nominatur. *De divinîs Officiis Lib. 1. Cap. 27.*

Tan-

Lib. 2. Cap. 22. Tantîs hæreſibûs fermentata eſt Græcia; ut mirum videri non debeat hoc; quòd de fermentô immolat. Tantæ ê contrariô ſynceritatis ſemper fuit Romana Eccleſia; ut, cui deeſt Scripturarum notitia, vel argumentandi facultas, ſola illi de azymô, contrà Græcos, ſufficere debeat ejus auctoritas. Nam Conſtantinopolitana, non ſolùm hæreticos, ſed & hæreſiarchas, protulit multos; Romana verò Eccleſia, ſuper Apoſtolicæ fidei petram altiùs fundata, firmiter ſtetit; &, tam Græciæ, quàm totius Orbis hæreticos, ſemper confutavit; & de excelsô fidei tribunalî datâ ſententiâ judicavit.

Hugo Victorinus. 1130.

Lib. 1. Eruditionis Theologicæ de Sacramentis Eccleſiæ Cap. 43. Papa dicitur; quia Pater Patrum. Hinc univerſalis dicitur; quia univerſæ Eccleſiæ præeſt: hinc quoquè Apoſtolicus vocatur; quia Principis Apoſtolorum vicê fungitur: hinc etiam ſummus Pontifex nuncupatur; quia Caput eſt omnium Epiſcoporum.

Bernardus. 1130.

De conſideratione Age, indagemus adhuc diligentiùs: qui ſis? quam geras videlicèt pro

pro temporê perſonam in Eccleſiâ DEI. Quis es? Sacerdos magnus, ſummus Pontifex. Tu Princeps Epiſcoporum, tu hæres Apoſtolorum. Tu, primatu Abel, gubernatu Noë, patriarchatu Abraham, ordinê Melchiſedech, dignitatê Aaron, auctoritatê Moyſes, judicatu Samuel, poteſtatê Petrus, unctionê Chriſtus. Tu es, cui claves traditæ, cui oves creditæ ſunt. Sunt quidem & alii, cœli janitores, & gregum paſtores; ſed tu tantò glorioſius, quantò & differentius utrumquè præ ceterîs nomen hæreditâſti. Habent illi ſibi aſſignatos greges, ſinguli ſingulos; tibi univerſi crediti, uni unus. Nec modò ovium, ſed & paſtorum tu, unus, omnium paſtor. Undè id probem quæris? Ex verbô Domini. Cui enim, non dico Epiſcoporum, ſed etiam Apoſtolorum, ſic abſolutè, & indiſcretè, totæ commiſſæ ſunt oves? *Si me amas Petre? paſce oves meas.* Quas? Illius, vel illius populos civitatis, aut religionis, aut certi Regni? *oves*, inquit, *meas*. Cui non planum; non deſignâſſe aliquas; ſed aſſignâſſe omnes? Nihil excipitur, ubi diſtinguitur nihil. Et

ad Eugenium PP. Lib. 3. Cap. 8.

Joan. 21.

S for-

forte præſentes ceteri condiſcipuli erant; cùm, committens uni, unitatem omnibus commendaret, in unô gregê, & unô paſtorê, ſecundùm il-
Cant. 6. lud: *Una eſt columba mea, formoſa mea, perfecta mea.* Ubi unitas, ibi perfectio. Reliqui numeri perfectionem non habent; ſed diviſionem, recedentes ab unitatê: indè eſt; quòd alii, ſinguli ſingulas ſortiti ſunt plebes, ſcientes Sacramentum. Deniquè Jacobus, qui videbatur columna Eccleſiæ, unâ contentus eſt Hieroſolymâ, Petro univerſitatem cedens. Cedentê Domini fratrê, quis ſe alter ingerat Petri prærogativæ? Ergò, juxtà canones tuos, alii in partem ſolicitudinis, tu in plenitudinem poteſtatis vocatus es. Aliorum poteſtas certîs arctatur limitibûs; tua extenditur & in ipſos, qui poteſtatem ſuper alios acceperunt. Nonnè, ſi cauſa extiterit, tu Epiſcopo cœlum claudere? tu ipſum ab Epiſcopatu deponere? etiam & tradere Satanæ potes? Stat ergò inconcuſſum privilegium tuum tibi, tam in datîs clavibûs, quàm in ovibûs commendatîs.

Epiſt. 125. Nec infructuosè, Alemaniæ, Fran-

Franciæ, Angliæ, Scotiæ, Hiſpaniarum, & Hieroſolymorum Reges, cum univerſô clerô, & populîs, favent, & adhærent Domino Innocentio (*Papæ*,) tamquàm filii Patri; tamquàm Capiti membra; ſoliciti ſervare unitatem ſpiritûs in vinculô pacis. Meritò autem illum recipit Eccleſia; cujus & opinio clarior, & electio ſanior inventa eſt; nimirum eligentium & numerô vincens, & meritô.

Plenitudo poteſtatis ſuper universas Orbis Eccleſias ſingularî prærogativâ Apoſtolicæ Sedi donata eſt. Qui igitur huic *poteſtati reſiſtit, DEI ordinationi reſiſtit.* Poteſt, ſi utile judicaverit, novos ordinare Epiſcopatus, ubi hactenùs non fuerunt; poteſt eos, qui ſunt, alios deprimere, alios ſublimare, prout ratio ſibi dictaverit; ità, ut de Epiſcopîs creare Archiepiſcopos liceat, & ê converſô; ſi neceſſe viſum fuerit. Poteſt â finibûs terræ ſublimes quaſcumquè perſonas Eccleſiaſticas evocare; & cogere ad ſuam præſentiam; non ſemel, aut bis; ſed quotiès expedire videbit. *Epiſt. 131.*

Regis dedecus, Regni diminutionem nunquàm volui; violentos *Epiſt. 183. ad*

Conradum Regem Romanorum. odit anima mea. Legi quippe: *Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit; & qui poteſtati reſiſtit, DEI ordinationi reſiſtit.* Quam tamen ſententiam cupio vos, &

Rom. 13. omnimodis moneo, cuſtodire, in exhibendâ reverentiâ ſummæ, & Apoſtolicæ Sedi, & beati Petri Vicario; ſicut ipſam vobis vultis ab universô ſervari imperiô.

Epiſtolâ 190. *ad Innocentium PP.* Oportet ad veſtrum referri Apoſtolatum pericula quæquè, & ſcandala, emergentia in Regnô DEI; ea præſertim, quæ de fidê contingunt. Dignum namquè arbitror, ibi potiſſimùm reſarciri damna fidei; ubi non poſſit fides ſentire defectum. Hæc quippè hujus prærogativa Sedis. Cui enim alteri aliquandò

Luc. 22. dictum eſt: *Ego pro tê rogavi, Petre; ut non deficiat fides tua?* Ergò, quod ſequitur, â Petri Succeſſorê exigitur: *Et tu, aliquandò converſus, confirma fratres tuos.* Id quidem modò neceſſarium. Tempus eſt, ut veſtrum agnoſcatis, Pater amantiſſime, principatum; probetis zelum; miniſterium honoretis In eô planè Petri impletis vicem; cujus tenetis & Sedem: ſi veſtrâ admonitionê corda, in fidê fluctuantia, confir-

firmatis; ſi veſtrâ auctoritatê contеritis fidei corruptores.

Altiorem locum ſortitus es, ſed non tutiorem; ſublimiorem, non ſecuriorem. Terribilis prorſus, *terribilis eſt locus iſte. Locus*, inquam, *in quò ſtas, terra ſancta eſt*; locus Petri eſt; locus Principis Apoſtolorum; ubi ſteterunt pedes ejus. Locus illius eſt; quem conſtituit Dominus Dominum domûs ſuæ, & Principem omnis poſſeſſionis ſuæ.

Epiſt. 237. ad Eugenium PP.

Hinc enim mater, & magiſtra omnium Eccleſiarum, Eccleſia Romana, cui dictum eſt: *Ego rogavi pro tê, ut non deficiat fides tua*: in honorem Joannis Baptiſtæ, poſt Salvatoris nomen, conſecrata eſt, & ſignata. Dignum namquè erat; ut ſententiam ſponſi ſponſæ ſequeretur auctoritas; & ſingularem amicum ejus illuc proveheret; ubi principatum ipſa conſcendit. Electio procul dubiô ſingularis eſt: in illâ ipsâ Urbê Joannem vendicare primatum Eccleſiæ; quam duo cœli luminaria mortê clariſſimâ conſecrârunt. Crucifigitur Petrus; gladiatur Paulus; & dignitas remanet Præcurſori. Purpuratur Roma multitudinê Martyrum; totá-

Sermone de privilegiis beati Joannis Baptiſtæ.

Luc. 22.

que ſublimitas beato refunditur Patriarchæ.

Guigo Carthuſianus. 1130.

Prologô in vitam S. Hugonis Epiſcopi ad Innocent. II.

Domino, & Patri chariſſimo, ac Reverendiſſimo Sedis Apoſtolicæ Pontifici, Innocentio, Carthuſienſium pauperum ſervus inutilis, Guigo, perpetuam ſalutem, & pacem in Dominô. Non pepercit noſtræ, vel verecundiæ, vel imperitiæ, Apoſtolatûs veſtri imperioſa dignatio. Sicut enim huic opuſculo præfixæ veſtræ ſerenitatis indicant litteræ; beati Petri auctoritatê, & veſtrâ, mandâſtis: ut vitam beati Hugonis, Gratianopolitani Epiſcopi, noſcendam poſteris ſcriptô commendaremus, &c. Ad tantæ pondus auctoritatis nè mutire quidem præſumſimus: nè, dum ei non obedimus, cui totus commiſſus eſt Mundus, eum offenderemus, â quô factus eſt Mundus.

Petrus Lombardus. 1140.

Lib. 4. diſtinct. 24.

Ordo Epiſcoporum quadripartitus eſt; ſcilicèt, in Patriarchîs, Archiepiſcopîs, Metropolitanîs, & Epiſcopîs. Patriarcha Græcè ſummus Patrum interpretatur; quia primum, id eſt, Apoſtolicum tenet lo-

locum; ùt Romanus, Antiochenus, & Alexandrinus: ſed, omnium ſummus, eſt Romanus Archiepiſcopus, Princeps Epiſcoporum.

Joannes Gratianus. 1140.

Obedientiam inferiores ex ordinê ſuperioribus debent. Summo enim Pontifici ea debetur ab omnibûs obedientia; ut nulli liceat, ei communicare; cui pro actibûs ſuîs inimicus ipſe extiterit: nec in Eccleſiâ eſſe poterit; qui ejus Cathedram deſerit. *Diſt.* 93.

Petrus Cluniacenſis. 1130.

Veſtrum eſt, totius EccleſiæDEI, in hâc vallê lacrymarum peregrinantis, cauſas audire; auditas diſcutere; diſcuſſas judiciô Apoſtolicô definire. Et, licèt perſona veſtra conſtituta ſit ſuper gentes, & Regna; ut evellat, & deſtruat, & diſperdat, & diſſipet, & ædificet, & plantet; tamen, quia nec DEUS, nec Hieremias Propheta, cui hoc dictum eſt, eſtis; poteſtis falli, poteſtis ab hîs, qui ea, quæ non JESU Chriſti, ſed, quæ ſua ſunt, quærunt, decipi. *Lib. 6. Epiſtolâ 14. ad Eugenium Papam.*

Videat hæc omnia, & diſcutiat Pater univerſalis; &, qui curam pa- *Epiſtolâ 44.*

ternam univerſalis Eccleſiæ filiis debet, animæ, nec de inferioribûs, nec de vilioribûs, ſibi commiſſæ provideat.

Hildegardis. 1150.

Epiſtolâ ad Eugenium P.

Tu, qui es vicê Chriſti ſedens in curâ Eccleſiaſticæ Cathedræ, meliorem partem tibi elige, &c. De ſummô judicê dirigitur ad te: ut graves, & impios tyrannos eradices, & â tê ejicias: nè ſtent in magnâ irriſionê in tuâ ſocietatê.

Epiſt. ad Alexandrum Tertium P.

O ſumma, & glorioſa perſona! quæ primùm conſtituta es per Verbum DEI; per quod omnis creatura, rationalis, & irrationalis, in generê ſuô facta eſt. Tibi ſpecialiter idem Verbum claves Regni cœleſtis, per indumentum humanitatis ſuæ, ſcilicèt ligandi, & ſolvendi poteſtatem conceſſit. Tu quoquè, excellentiſſime Pater, materia omnium ſpiritualium perſonarum exiſtis; quæ tubâ juſtitiæ DEI ſonant in Eccleſiâ.

Otto Friſingenſis. 1150.

In Chronicis Lib. 7. Cap. 32.

Eâ tempeſtatê legati Armeniorum Epiſcoporum, eorúmque Metropolitani (quem ipſi Catholicon vocat) legati ab ultimô penè Orientê,

tê, ſummum Pontificem Viterbii, laborioſum iter, per annum, & ſex menſes, complentes, adeunt; eíque ex partê illius Eccleſiæ ſubjectionem omnimodam, eum conſalutando, offerentes, cauſas viæ, nobîs, cum aliîs multîs, præſentibûs, apud veterem aulam aperiunt, &c. Pro hîs, & aliîs, dum inter ſe diſſentirent, Romanam Eccleſiam judicem eligentes, conſultum veniunt; formámque Sacrificii juxtà conſuetudinem ejus ſibi tradi depoſcunt.

Potho Prumienſis. 1152.

Nonnè Romani Pontifices, qui in plenitudinê poteſtatis Eccleſiæ præfuerunt, quorum videlicêt auctoritatê univerſalia Canonum decreta conſcripta ſunt, & corroborata, illis præferendi ſunt; qui, in partem ſolicitudinis vocati, particularia quædam quibuſdam inſtituta in ſuîs regulîs ediderunt? &c. Hoc namquè privilegium beato Petro, Apoſtolorum Principi, cœleſtî decretô principaliter traditum, atquè firmatum, ſancti Patres, cum magnâ venerationê ſuſcipientes, atquè ſanctam, Romanam Eccleſiam ſervantes, tam in generalibûs Con- *De ſtatu Domûs DEI Lib. 3.*

ciliîs, quàm in ceterîs Scripturîs, & geſtîs ſuîs, univerſalem matrem appellaverunt; &, ſicut ejus documenta in confirmationê fidei, & eruditionê ſacræ religionis, ità etiam judicia ſuſceperunt; in hôc conſentientes, &, quaſi unô ſpiritu, & unâ você, concordantes: omnes majores res, & præcipua negotia, nec non omnium Eccleſiarum judicia, ad eam, quaſi ad Matrem, & Caput, debere referri; ab eâ nuſquàm appellari; judicia ejus â neminê retractari, aut refelli debere, vel poſſe.

Lib. 4. Ab ipsâ Apoſtolicâ Sedê, quæ eſt omnium Pontificalium Sedium prima, mittitur legatus aliquis; cui poteſtas datur, auctoritatê Sedis Apoſtolicæ per omnia uti in eos; ad quos miſſus eſt.

Petrus Bleſenſis. 1160.

Epiſtolâ 45. ad Pontificem Romanum. Domus DEI, quæ in lapidê adjutorii, ſuper fundamentum Apoſtolorum, & Prophetarum, ſtabilita eſt, â Petrô, & Succeſſoribûs ſuîs, formam eruditionis, & ſtatum ſublimitatis accepit. Quod enim ſtipiti rami; quod capiti membra; quod Soli radii; quod fonti rivuli; hoc Apoſtolicæ Sedis eminentiæ de-

debent omnes Eccleſiæ; quas ubiquè terrarum Religio Chriſtiana fundavit.

Arnulphus Lexovienſis. 1170.

Interim ego, minor licèt omnibûs, non minorê tamen gaudiô, quàm ceteri, gloriam veſtræ promotionis amplector; & vos, Apoſtolum Chriſti, Petri Vicarium, Paſtorem, & Epiſcopum omnium, qui Chriſtianô nominê cenſentur, agnoſco, & vobiſcum Catholicam profiteor unitatem.

Epiſtolâ ad Alexandrum P. de promotione ſuâ.

Hugo Etherianus. 1177.

Æquum eſt, ratum habere; quod tanta Eccleſia decernit; quod tantus Pontifex enuntiat; ſinè quô vigor calami omnis Eccleſiaſticæ traditionis areſcit; ùt, memorandus inter ſanctos, B. Junior Stephanus aſſerit, &c. Chriſtus Petrum, ejuſquè Succeſſorem, Principem, & Caput, non modò Latinorum, Græcorum, Occidentis, ac Septentrionis univerſi; verùm Armeniorum, Arabum, Indorum, Madianitarum, Amalechitarum, & totius orientis, & meridiani climatis, in perpetuum conſtituit. Ob quam rem occiduî Solis limites univerſi Petri Succeſ-

De Spiritûs Sancti proceſſione Lib. 3. Cap. 17.

ſorem, ex tunc ſibi Dominum recognoſcunt; & ſub illô Præſulê diriguntur: quod, omnem, ab uterô matris errantem, facere opportunum eſt.

Joannes Salisberienſis. 1182.

Polycratic. Libró 8. Cap. 17. Eccleſiam Romanam, quæ parens (auctorê DEô) & nutricula fidei, & morum eſt, & non poteſt ab hominê judicari, & argui, cœleſtî privilegiô munita, relinquo intactam.

Cap. 23. Quis præſumet, ſummum judicare Pontificem; cujus cauſſa DEI ſolius reſervatur examini? Utiquè, quiſquis hoc attentaverit, laborare quidem, ſed proficere nequaquàm poteſt, &c. Quid ponderoſius eſt, ſolicitudinê omnium Eccleſiarum? Apoſtolicum privilegium tranſit ad Succeſſores. Et planè pars privilegii eſt; quod Apoſtolus Corinthiis loquitur: *Quis*, inquit, *infirmatur; & ego non infirmor? Quis ſcandalizatur; & ego non uror?* Si totum non vultis revolvere; vel iſtud vendicet, qui de primatu contendit; &, ùt puto, citò faciet locum. Intereà, qui Romanus Pontifex eſt, eundem pro conditionê

nê Eccleſiæ, quæ nunc eſt, eſſe ſervum ſervorum neceſſe eſt.

Godfridus Viterbienſis. 1180.

Summo, & univerſali Papæ, Urbano Tertio, Domino, & Patri ſuo Reverendiſſimô, Godfridus Viterbienſis, Sacerdos indignus, ſeipſum, in omnî obſequiô, & in obedientiâ, ſubjectiſſimum. Dum ſacroſanctæ matris noſtræ, Romanæ Eccleſiæ, culmen inſpicio; & ejus eminentiæ conſidero majeſtatem; illud antè omnia neceſſarium eſſe intueor: ut, ſicut ipſa omnibus noſcitur præeſſe Principibus; ità omnes Reges, & Principes, & univerſæ Orbis Eccleſiæ, doctrinâ ejus, & Regiminê adornentur; & ab eâ, tamquàm â fontê juſtitiæ, totius ſapientiæ regulîs inſtruantur. Quia nullum Scripturarum elogium noſcitur eſſe autenticum; niſi ab ejus ſapientiæ fluminibûs ſitientibus propinetur. Quare, ſi quod hiſtoriarum opus, novâ per aliquem inſtitutionê, conficitur; ratio ſuggerit: ut, antequàm in publicum deveniat, Apoſtolico examini præſentetur; quatenùs, ſi acceptionê dignum eſſe perpenditur, ejus mandatô, & judiciô ap-

In proœmiô hiſtoriæ univerſalis ad Urbanum Tertium.

probetur; & ab eô vires, auctoritatémqne recipiat; cui terrena, & cœleſtia, divinitùs ſunt commiſſa.

Guilielmus Tyrius. 1180.

Belli ſacri Lib. 1. Cap. 28. Baldevinus, Rex Hieroſolymorum Secundus, miſsîs nuntiîs ad Romanam Eccleſiam, petiit: ut, quaſcumquè Provincias ſuâ ſolicitudinê de poteſtatê hoſtium eriperet, omnes Regimini Romanæ Eccleſiæ ſubjacerent.

Lib. 15. Cap. 15. Legatus Eccleſiæ Romanæ, Petrus nominê, miſſus â D. Innocentiô Papâ, venit in Syriam; ut Patriarchæ Antiocheni cauſſæ debitum finem imponeret. Qui Dominum Patriarcham, & univerſos Regni Pontifices, apud Antiochiam, pridiè Kalend. Decemb. ad Synodum convocans, illuc cum omnî celeritatê contendit.

Guntherus. 1203.

Lib. 1. *Sedis Apoſtolicæ Præſul, ſummúſque Sacerdos*
Tunc Adrianus erat.

Dedochinus. 1190.

De anno 1099. Paſchalis, Pontifex, in ſpeculâ totius Eccleſiæ conſtitutus, juxtà tenorem Anteceſſorum ſuorum, Alexan-

xan-

lri, Gregorii, Urbani, contrà
ſores ſpiritualium chariſma-
,decretum promulgavit; ac de-
n Henricum Regem,cum omni-
fautoribûs ſuîs, excommunica-
ı pronuntiavit.

›achim, Abbas Florenſis.

1190.

Rogo, ex partê Omnipotentis *Prologô*
EI,Co-Abbates meos,&Priores,& *primò in*
teros fratres, metuentes Domi- *Apocaly-*
ım; & eâ, quâ poſſe videor,aucto- *pſim.*
:atê præcipio: quatenùs præſens
riptum, & exemplar, habentes ſe-
ım, ac, ſi pro teſtamentô opuſcu-
ı, quæ hactenùs confeciſſe videor,
t, ſi quid me de novô, uſquè ad
iem obitûs mei, contigerit ſcripti-
are, quàm citiùs poterint, collecta
›mnia, relictîs in ſalvâ cuſtodiâ
:xemplaribûs, Apoſtolico examini
:epræſentent; recipientes ab eâdem
Sedê,vicê meâ,correptionem;& ex-
ponentes ei meam, circà Ipſam,de-
votionem, & fidem; &, quòd ea
ſemper tenere paratus ſim; quæ Ipſa
ſtatuit, vel ſtatuerit; nullámque
meam opinionem contrà ejus de-
fendere ſanctam fidem; credens ad
integrum, quæ ipſa credit; &,tam
in

in moribûs, quàm in doctrinâ ejus, ſuſcipiens correptionem; abjiciens, quos ipſa abjicit; ſuſcipiens, quos ſuſcipit ipſa; credénſque firmiter, non poſſe portas Inferi prævalere adversùs eam: &, ſi eam ad horam turbari, & procellîs agitari contingat, non deficere fidem ejus, uſquè ad conſummationem ſeculi.

Joannes Belethus. 1200.

De divinîs officiîs Cap. 13. Eccleſiaſticarum perſonarum, aliæ ſunt dignitatis, aliæ ordinis. Dignitatis ſunt, ùt Papa, Patriarcha, Cardinalis, Primas.

Cap. 14. Dominus Papa, id eſt, Pater patrum, ſummi Pontificis, qui in Legê fuit, perſonam gerit.

Saxo Grammaticus. 1200.

Hiſtoriæ Danicæ Lib. 13. Quô cognitô Romanus Antiſtes, acerbiſſimâ adversùs Olaum exſecrationê uſus, ceteris per Europam Pontificibus ſimiliter in ipſum pronuntiandi detulit poteſtatem.

Concilium Lateranenſe. 1215.

Cap. 5. Antiqua Patriarchalium Sedium privilegia renovantes, ſanctâ univerſalî Synodô approbantê, ſancimus: ut poſt Romanam Eccleſiam, quæ, diſponentê DEô, ſuper omnes

alias

alias ordinariæ poteſtatis obtinet principatum, utpotè mater univerſorum Chriſti fidelium,& magiſtra, Conſtantinopolitana primum, Alexandrina ſecundum, Antiochena tertium, Hieroſolymitana quartum,locum obtineant;ſervatâ cuilibet propriâ dignitatê, juxtà quod, poſtquàm eorum Antiſtites âRomanô Pontificê receperint pallium (quod eſt plenitudinis officii Pontificalis inſigne) præſtitô ſibi fidelitatis, & obedientiæ juramentô.

Conradus, Abbas Uſpergenſis.

1220.

Paſchalis,Papa,indè ſecedens,ab univerſîs finium illorum Eccleſiîs, ùt verè Chriſti diſcipulus, & Apoſtolorum Vicarius, ingentî honorê ſuſcipitur, dignâ reverentiâ tractatur; non aliter,quàm legifer de cœlô miſſus, auditur. Sic itaquè per menſes aliquot, ùt fidelis diſpenſator, & prudens, quotidianam ſolicitudinem omnium Eccleſiarum gerens, tandem circà Aſcenſionem Domini Concilium non modicum apud Trecas habuit:ubi,inter multa, quæ pro temporê,& neceſſitatê, corrigenda correxit, ſententiam de *In Chronicîs de annô* 1107.

li-

liberâ paſtorum electionê, & de coërcendâ laicorum in Eccleſiaſticas dignitates præſumtionê, juxtà Prædeceſſorum ſuorum decreta promulgavit.

Jacobus Vitriacus. 1240.

Hiſtoriæ Orientalis Cap. 75. Græci in multîs, ſanctæ, & ſummæ, Romanæ Eccleſiæ, â quâ propriâ auctoritatê receſſerunt, ipſi ſchiſmatici, contradicunt, contrà DEI diſpoſitionem; qui Romanam civitatem, totius Mundi metropolim, & capitaneam, ſicut in temporalibûs omnibûs præerat, ità in ſpiritualibûs universîs voluit præeſſe, &c. Patet ergò, cùm ſuper hanc petram, pro quâ Dominus rogavit, ut non deficeret fides ejus, poſt Chriſtum ædificata ſit, & fundata Chriſti Eccleſia: quòd omnes, qui ab Eccleſiâ Romanâ recedunt, abſquè fundamentô ædificant, in vanum laborantes; & ab eô, qui â Dominô Cephas appellatus eſt, ſeparati, acephali, & monſtroſi homines, meritò ſunt reputandi.

Alexander Aleſius. 1240.

Part. 3. *Q.* 40. *Mem.* 2. In ordinê poteſtatum ſecularium nullus eſt, major Regê, vel Imperatorê; quemadmodùm, in ordinê pote-

teſtatum ſpiritualium, nullus eſt major Papâ: tamen, collationê factâ poteſtatis ſpiritualis ad ſecularem, poteſtas ſpiritualis eſt ſuper ſecularem; ſicut ſpiritus eſt suprà corpus. Undè Hieremiæ 1. dicitur: *Ecce, conſtitui te ſuper gentes, & Regna.*

Rodericus Toletanus. 1240.

Gregorius Septimus PP., ad petitionem Regis Alphonſi, miſit quemdam, Richardum Abbatem S. Victoris Marſilienſis; ut Eccleſias Hiſpaniæ, tot perſecutionibûs perturbatas, Eccleſiaſticô moderaminê ordinaret. Qui, minùs religiosè officium peragens, cœpit irregulariùs ſe habere. Quod attendens Toletanus electus, per maris, & terræ pericula, ſe Romani Pontificis conſpectui præſentavit; & Gregoriô Septimô, viam univerſæ carnis ingreſsô, invenit Urbanum ſecundum, in Sedê Apoſtolicâ ſubſtitutum; â quô, gratanter, & benignè ſuſceptus, conſecrationem, pallium, & privilegium obtinuit, & (Primas inſtitutus Hiſpaniarum) Apoſtolicæ Sedis benedictionem.

Rerum Hiſpanicarum Lib. 6. Cap. 26.

Vin-

Vincentius Burgundus.

1240.

Prologô in quatuor ſpecula Doctrinal. Cap. 13. Sancta Romana Eccleſia, nullîs Synodicîs inſtitutîs ceteris Eccleſiis prælata; ſed, Evangelicâ você Domini, & Salvatoris noſtri, primatum obtinens, dicentis: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.*

Matt. 16.

Lib. 30. *Cap.* 65. Cùm B. Dominicus Papam Innocentium ob ſui Ordinis confirmationem adiîſſet, Papa difficilem ſe, non, niſi nutu divinô exhibuit: ut nimirùm ex revelationê divinâ Vicarius JESU Chriſti cognoſceret; quàm neceſſarium eſſet univerſali, cui præſidebat, Eccleſiæ, id; ad quod vir DEI Dominicus inſpiratus divinitùs aſpirabat.

Hugo Cardinalis. 1240.

Ad Cap. 17. *Deuteronomii.* *Si difficile judicium eſſe perſpexeris; aſcende ad locum, quem elegerit Dominus.*) Ex hôc locô inolevit conſuetudo, appellandi ad ſummum Pontificem.

Henricus, Oſtienſis Cardinalis. 1240.

In Summâ §. undè in Quicquid autem dicatur, hæc veritas eſt: quòd diſtinctæ ſunt

ſunt juriſdictiones; quamvis una major ſit reliquâ: & quilibet ſecundùm legem ſuam judicabit; ſed utraquè tamen Eccleſiaſticos Canones ſequi debet.

ſinê præmii.

Speciale eſt in Papâ; quòd ſemper, & utiquè palliô uti poteſt: itèm, quia univerſa Chriſtianitas provincia ſua intelligitur: itèm, & reſpectu ipſius unus eſt Epiſcopatus; nècdum quoad hoc, ut intelligatur ſponſus unus Eccleſiæ (quia hoc commune eſt ſibi, & omnibus Epiſcopis) quin imò etiam, quoad adminiſtrationem: itèm, & reſpectu hujus generalis adminiſtrationis poteſt dici: quòd alas habet latas, & liberas; qui nulli ſubeſt, & ubiquè dominatur: ſed, alii habent ipſas alligatas nexibûs præceptorum.

De auctoritatê, & uſu pallii §. Et quia laçó.

Albertus Magnus 1247.

Dico autem tibi.) Singulariter: non, quòd Petrus ſingulariter acceperit claves; ſed, quia in unitatê ordinis Eccleſiæ unus eſt; qui accepit in plenitudinê poteſtatis; qui eſt Succeſſor Petri, & Petrus in poteſtatê: alii autem, in eâdem unitatê, accipiunt in partê poteſtatis; eò

Ad Cap. 16. Matthæi.

quòd

Digitized by Google

quòd vocantur in partem ſolicitudinis.

Ad Cap. 22. Lucæ. *Ego rogavi pro tê.*) Hoc argumentum efficax eſt, pro Sedê Petri, & Succeſſorê ipſius: quòd fides ejus non finaliter deficiet.

Thomas Aquinas. 1274.

De reginê Principum Cap. 14. Quia finem fruitionis divinæ non conſequitur homo per virtutem humanam, ſed virtutê divinâ, (juxtà illud Apoſtoli Rom. 6. *Gratia DEI vita æterna,*) producere ad illum finem, non humani erit, ſed divini Regiminis. Ad illum igitur Regem hujuſmodi regimen pertinet; qui non eſt ſolùm homo, ſed & DEUS; ſcilicèt, ad Dominum JESUM Chriſtum; qui homines, filios DEI faciens, in cœleſtem gloriam introduxit. &c. Undè omnes Chriſti fideles, in quantùm ſunt membra ejus, Reges, & Sacerdotes dicuntur. Hujus ergò Regni miniſterium, ut â terrenîs eſſent ſpiritualia diſtincta, non terrenis Regibus, ſed Sacerdotibus eſt commiſſum; & præcipuè ſummo Sacerdoti, Succeſſori Petri, Chriſti Vicario, Romano Pontifici; cui omnes Reges populi Chriſtiani oportet eſſe ſubdi-

ditos; ſicut ipſi Domino JESU Chriſto, &c. Et, quia in veterî Legê promittebantur bona terrena, non â dæmonibûs, ſed â DEô verô, religioſo populo exhibenda; indè & in Legê veterî Sacerdotes Regibus leguntur fuiſſe ſubjecti. Sed in novâ Legê eſt Sacerdotium altius; per quod homines traducuntur ad bona cœleſtia. Undè in Legê Chriſti Reges debent Sacerdotibus eſſe ſubjecti. Propter quod mirabiliter ex divinâ Providentiâ factum eſt; ut in Romanâ Urbê, quam DEUS providerat Chriſtiani populi principalem ſedem futuram, hic mos paulatim inoleſceret; ut civitatum rectores Sacerdotibus ſubjacerent.

Caput Eccleſiæ, eſt ipſe Chriſtus; cujus vicem in Eccleſiâ gerit ſummus Pontifex: & ideò Schiſmatici dicuntur; qui ſubeſſe renuunt ſummo Pontifici; & qui membris Eccleſiæ ei ſubjectis communicare recuſant. *Secundâ 2. Quæſt. 29. Art. 1.*

Hoc privilegium Chriſtus & Romanæ Eccleſiæ contulit; ut omnia ei, ſicut Chriſto, obediant. *Contrà impugnantes religionem* C. 3.

Al-

Albertus Stadenſis. 1250.

In Chronicis, ubi agit de Petrô.

Romana Eccleſia prima Sedes eſt: quia Petrus, & Paulus, Apoſtolorum Principes, eam ſuô martyriô ceteris omnibus prætulerunt.

Bonaventura. 1274.

Partê 6. Breviloquii Cap. 12.

Quia excellentia, quantò magìs deſcendit, tantò magìs dilatatur; & quantò magìs aſcendit, tantò magis unitur; hinc eſt, quòd plures ſunt Epiſcopi, pauciores Archiepiſcopi, pauciſſimi Patriarchæ, & unus Pater Patrum, qui Papa meritò appellatur; tamquàm unus, primus, & ſummus Pater ſpiritualis omnium Patrum, imò omnium fidelium; & Hierarcha præcipuus, Sponſus unicus, Caput indiviſum, Pontifex ſummus, Chriſti Vicarius, fons, & origo, regula cunctorum principatuum Eccleſiaſticorum; â quô, tamquàm â ſummô, derivatur ordinata poteſtas, uſquè ad infima Eccleſiæ membra; ſecundùm quod exigit præcellens dignitas Eccleſiæ in Eccleſiaſticâ hierarchiâ.

Guibertus Tornacus. 1260.

De officiô Epiſcopi Cap. 35.

Sola Romana Eccleſia, cujus fides in nullâ tentationê deficit, utpotè ſu-

ſuprà petram ſtabilem ſolida, nullîs hæreſibûs, nullîs erroribûs poteſt, vel potuit, vel poterit inquinari. Licèt enim prora vacillet in marî; licèt carina elidatur fluctibûs; puppis tamen permanebit immobilis, &c. Papa typum tenet individualiter Domini noſtri JESU Chriſti; de cujus poteſtatê, magìs eſt reverentialiter ſubticendum, quàm temerè diſcutiendum.

Richardus de Mediavillâ. 1280.

Cùm Eccleſia ſit unum corpus Chriſti myſticum, ex diverſîs ſtatibûs, & membrîs conſtitutum; ad obſervationem hujus veritatis oportet eſſe unum caput omnium ſtatuum Eccleſiæ, & membrorum, univerſalî reginiinê regitivum; ſub quô diverſi ſtatus Eccleſiæ, & membra diverſa conveniant, ſecundùm debitam proportionem in unum: ut ſic conformetur Eccleſia militans ſuo exemplari in cœlô. Ille autem Epiſcopus, qui præeſt toti Eccleſiæ, eſt Epiſcopus Romanus. *Ad Lib. 4. Sent. Diſt. 24. Art. 5. Q. 3.*

Guilielmus Durantius. 1270.

Hujus floris bajulus eſt Romanus Pon- *In Ratio-*

nali divinorum Pontifex, Succeſſor utiquè Petri, & Vicarius JESU Chriſti.

Lib. 6. Cap. 53. Quodlibet. 6. Q. 23.

Henricus Gandavus. 1290.

In Eccleſiâ militantê ſub DEô Chriſtus (ſecundùm quod homo) Caput eſt, & monarcha. Hierarcha primus poſt Chriſtum Petrus erat; cui ambas claves tradidit, & duos gladios commiſit. Undè Papa habet utrumquè gladium, ſpiritualem, & temporalem, in auctoritatê quâdam primâ, & ſuperiorê.

Robertus Dominicanus. 1290.

In ſuâ viſionê.

Ego, Domine, fidem ſanctam Catholicam, quam docet, credit, ac prædicat, ſancta mater, Eccleſia Catholica Romana, credo firmiter, confiteor ſimpliciter; pro quâ ſuſtinendâ paratus ſum ſemper cum tuô adjutoriô ponere vitam; anathematizans omnem hæreſin, adversùm ſanctam Eccleſiam Romanam ſe extollentem. Abnego, & reprobo omnes ſchiſmaticos, & diviſos ab unitatê ſanctæ matris, Eccleſiæ Romanæ Catholicæ.

Engelbertus, Abbas Admontenſis. 1279.

De ortu, Appropinquantê temporê adven-

ventûs Antichriſti, veniet diſceſſio *& fine Ro-*
primùm Regnorum omnium ab im- *mani Im-*
periô; deindè, Eccleſiarum ab obe- *perii Cap.*
dientiâ Sedis Apoſtolicæ; & ultimô, *18.*
Fidelium â fidê.

Stantê adhuc capitê Eccleſiæ in *Cap. 1.*
ſpiritualibûs, ſcilicèt Apoſtolicâ Sedê; & capitê in temporalibûs, ſcilicèt Imperiô Romanô; & ſtantibûs Fidelibûs in fidê, locum, & commoditatem non habebit deceptio, & dominatio Antichriſti, Capitibûs prædictîs, & membrîs ipſorum, ei reſiſtentibûs. Cùm verò corpus Eccleſiæ factum fuerit acephalum, &, per conſequens, membra ſingula ſinè motu, & ſenſu, quantùm ad unitatem, & firmitatem fidei, tunc locum, & effectum habebit adventus Antichriſti.

Reinerus Piſanus. 1300.

Suprà poteſtatem Epiſcopalem *In Pan-*
debet eſſe in Eccleſiâ poteſtas Pa- *theologiâ*
palis. Primò, quia optimum re- *in ordinê*
gimen multitudinis eſt; ut regatur *Cap. 31.*
per unum. Quod patet, ex partê finis regentis, qui eſt pax: nam pax, & unitas ſubditorum, eſt finis regentis, &c. Ergò, cùm regimen Eccleſiæ ſit optimum, utpotè per

eum diſpoſitum, & ordinatum, *per quem Reges regnant, & legum conditores juſta decernunt*, oportet; quòd unus toti Eclæſiæ præſit, ſcilicèt Papa. Secundò: quia in triumphantê Eccleſiâ unus præſidet in totô universô, ſcilicèt DEUS; ergò etiam in Eccleſiâ militantê unus eſt, qui præſidet univerſis. Hinc eſt, quod dicitur Oſeæ 1. *Congregabuntur filii Juda, & filii Iſraël pariter; & ponent ſibimet caput unum*; ſcilicèt Papam, &c. Sic igitur patet; quòd Papa eſt ſuper omnes Epiſcopos, vel Archiepiſcopos; & ſuper omnes gradus aliarum dignitatum.

Durandus â S. Portianô.

1310.

In Lib. 4. *Sent. Diſt.* 24. *Q.* 5. Poteſtas, quæ tota data eſt uni, in ſuô fontê, non eſt in aliîs; niſi derivata, & limitata pro illius voluntatê: ſed poteſtas juriſdictionis, quæ eſt ad regendum populum, tota in ſuô fontê data fuit Petro, & Succeſſoribus ejus, quandò cura Eccleſiæ ipſi fuit commiſſa, dicentê Dominô, Joannis ultimô: *Paſce oves meas.* Hoc enim nulli aliorum Apoſtolorum dictum eſt, nec tunc,

tunc, nec antè, nec poſt. Ergò talem poteſtatem, plenam, & perfectam, habet ſolus Succeſſor Petri; qui ob hoc Papa dicitur: quaſi Pater patrum, &c. Super ſimplices Sacerdotes ſunt Epiſcopi; qui habent juriſdictionem ordinariam ſuper totam diœceſin: ſuper hos ſunt Archiepiſcopi: ſuper omnes deniquè Papa collocatur; penès quem reſidet plenitudo hujus poteſtatis, & primitas hujus poteſtatis. Et hoc eſt rationabile. Quia optimum regimen unius multitudinis eſt; quandò regitur per unum ſupremum; â quô deſcendit auctoritas regendi in medios, & uſquè ad infimos: Sed Regimen ſanctæ Eccleſiæ eſt optimè â Chriſtô inſtitutum: Ergò in totâ Eccleſiâ debet eſſe unus univerſalis Rector; à quô deſcendat auctoritas regendi in medios, uſquè ad Rectores infimos; & hic, eſt Papa: & propter hoc ſtat unitas Eccleſiæ; quòd omnia membra ſunt ſub unô capitê: quâ de cauſsâ illi, qui hanc poteſtatem negant, Schiſmatici dicuntur; quaſi unitatis Eccleſiæ diviſores.

Digitized by Google

Auguſtinus Triumphus, Anconitanus. 1320.

In Proœmiô libri de poteſtatê Eccleſiaſticâ. Error eſt: pertinacî mentê non credere, Romanum Pontificem univerſalis Eccleſiæ Paſtorem, Petri Succeſſorem, & Chriſti legitimum Vicarium; ſuprà ſpiritualia, & temporalia, univerſalem non habere primatum.

Quæſt. 6. Artic. 1. Solus Papa dicitur eſſe Vicarius DEI: quia ſolum, quod ligatur, vel ſolvitur per eum, habetur ſolutum, & ligatum, per ipſum DEUM. Sententia igitur Papæ, & ſententia DEI, una ſententia eſt; ſicut una ſententia eſt, Papæ, & auditoris ejus. Cùm igitur appellatio ſemper fiat â minorî judicê ad ſuperiorem; ſicut nullus eſt major ſeipſô; ità nulla appellatio tenet, facta â Papâ ad DEUM, &c. Nullus poteſt appellare â Papâ ad DEUM; ſicut nullus poteſt intrare ad conſiſtorium DEI, niſi mediantê Papâ; qui eſt æternæ vitæ conſiſtorii claviger, & oſtiarius. Et, ſicut nullus poteſt appellare ad ſeipſum; ità nullus poteſt appellare, â Papâ ad DEUM: quia una ſententia eſt, & una curia, DEI, & Papæ.

Pe-

Petrus Paludanus. 1320.

Poteſtas juriſdictionis, quæ ad regendum populum tota in ſuô fontê data fuit ſoli Petro, & in eô Succeſſoribus ejus, quandò cura Eccleſiæ ſibi ſoli commiſſa fuit, dicentê Dominô Joannis 21. *Paſce oves meas.* Hoc nulli aliorum dictum fuit, nec nunc, nec antè, nec poſt. Ergò talem poteſtatem, plenam, ac perfectam, habet ſolus Succeſſor Petri; qui ob hoc Papa dicitur, quaſi Pater patrum. *In Lib. 4. Sent. Diſt. 24. Q. 6.*

Ludolphus, Saxo Carthuſianus. 1330.

Ex quô patet; quòd præcipuè ad Petri Succeſſorem pertinet certificatio dubitationum, de fidê, & pertinentibûs ad eandem. *Vitæ Chriſti Partê 2. Cap. 1.*

Guido Rocherius. 1330.

Errant Græci, & omnes Schiſmatici; qui negant, ſacroſanctam Romanam Eccleſiam, eſſe Caput, & Magiſtram omnium Eccleſiarum. *In manipulô curatorum Partê 3. Cap. 1.*

Alvarus Pelagius. 1320.

Sciendum eſt; quòd potentia ſummi Pontificis, & Chriſti Vicarii, plena dicitur. Primò; quòd ab hâc potentiâ nullus, ad Eccleſiam mi- *De planctu Eccleſiæ Lib. 1. Art. 58.*

militantem qualitercumquè pertinens, excipitur; ſed omnis homo, in præſentî Eccleſiâ exiſtens, ei ſubjicitur. Secundò; quia omnis poteſtas, ad gubernationem fidelium â DEô ordinata, & hominibûs data, ſivè ſpiritualis, ſivè temporalis, in hâc partê comprehenditur. Tertiò; quia omnis poteſtas in Eccleſiâ ab hâc poteſtatê derivatur. Quartò; quia â nullâ poteſtatê humanâ exceditur.

Guido Carmelita. 1330.

De Waldenſibûs errorê primô.

Conſtat; quòd Dominus Petrum, & in Petrô Petri Succeſſores, poſuit omnium fidelium Caput; cui ait Dominus Lucæ 22. *Rogavi pro tê, ut non deficiet fides tua: tu autem, aliquandò converſus, confirma fratres tuos*; ità, quòd in directionê, & confirmationê fidei, Petro, & Petri Succeſſoribus eſt ſtandum, & obediendum, &c. Manifeſtum eſt; quòd in Petrô omnes continentur, ùt in capitê, poſt Chriſtum, & ovium Chriſti paſtorê. Sic, quòd Petri fides non deficiet â Sedê Apoſtolicâ, nec â Romanâ Eccleſiâ, Chriſti ſponſâ; quæ tota pulchra eſt, & labes hæreſis, ſeu macula, non eſt in eâ, &c.

&c. Itèm: Nolentes obedire Romano Pontifici, paſtori ovium Chriſti, cui in Petrô Dominus ait: *Paſce oves meas*, deſinunt eſſe oves Chriſti: *quia oves Chriſti vocem ejus audiunt*, Joan. 10. Et Chriſtus cum Succeſſoribûs adeſt, per ſuam gratiam eos dirigens, & confirmans in fidê; ut eorum doctrinâ, & reginimê, perſeveret Sedes Apoſtolica, & Romana Eccleſia, ſinè rugâ, aut maculâ, hæreticæ pravitatis.

Sanctiſſimo, ac beatiſſimo, Patri in Chriſtô, ac Domino, Domino Joanni, divinâ Providentiâ Papæ 21. ac totius univerſalis Eccleſiæ ſummo Pontifici, ſuus humillimus filius, Guido, cum debitâ reverentiâ, & pedum oſculô beatorum. *In Harmoniâ quatuor Evangeliſtarum, præfatione ad Joannem 22.*

Ludolphus Badenburgius.

1340.

Cùm, ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Pontifex, ſit in terrìs Vicarius Chriſti JESU; ut ipſa quoquè Romana Eccleſia, mater, & magiſtra omnium fidelium, cunctarúmque Eccleſiarum Caput exiſtat: tantò majorem quis zelum Chriſtianæ religionis habere perpenditur; quantò eandem Eccleſiam, ac Romanum *De veterum Principum zelô Cap. 4.*

Pontificem potioribûs attollit beneficiîs, & majoribûs honoribûs veneratur. Veteres igitur Germani Principes, moti conſideratione prædictâ, Eccleſiam Romanam, ejuſquè Rectores, Summos Pontifices, grandibûs, & variîs beneficiîs, & honoribûs extulerunt.

Nicolaus Gorranus. 1340.

Ad Cap. 16. Matthæi. Petrus, & Succeſſores ejus, ſoli vocantur in plenitudinẽ poteſtatis; ceteri in partem ſolicitudinis.

Thomas Argentinenſis. 1360.

Lib. 4. Sentent. Diſtinct. 24. Art. 4. Rationê officii, ſuper presbyteralem dignitatem, inveniuntur in Eccleſiâ quinquè gradus ſingularis dignitatis; quorum primum tenent Epiſcopi; ſecundum Archiepiſcopi; tertium Primates; quartum Patriarchæ; quintum Papa, ſivè Romanus Pontifex; â quô tota monarchia fidelium, tamquàm ab unô Principê, univerſalem, & cum hôc, immediatam habentê poteſtatem ſuper omnes, & ſingulos fideles, cujuſcumquè conditionis exiſtant, convenientiſſimè gubernatur.

Joan-

Joannes, Hildeshemenſis, Carmelita. 1350.

Ego fidenter aſtruo: quòd ſupervacuè nominis Chriſtiani culmen ſibi vendicat; qui â Chriſti Vicarii præceptîs, & monitîs, deviando declinat. *Epiſtolâ ad Notarium Solotienſis oppidi.*

Cathariua Senenſis. 1370.

Clavem hujus pretioſi ſanguinis Apoſtolo Petro reliquit, ceteríſque ſucceſſoribus ejus, præteritis; &, qui ſuccedent in futurum, uſquè in ultimum judicii diem, habent, & habebunt eandem auctoritatem; quæ Petro data fuit. Nec ex aliquô defectu, commiſsô per eos, hæc auctoritas ullô modô minuitur. *Tractatu 3. Cap. 115.*

Matthæus Weſtmonaſterienſis. 1370.

Annô gratiæ 1096. conceſſa eſt â Papâ, cui conceſſa eſt poteſtas â Dominô, vicê beati Petri, ligandi, atquè ſolvendi ſuper terram, generalis indulgentia peccatorum, ſe crucê jam ſignaturis, & ſignatis. *In Chronicis.*

Baldus de Ubaldîs. 1380.

Papa, eſt ſervus ſervorum DEI, quantum ad humilitatem. Nam, *In proœmiô De-*

cretalium Num. 6. quantùm ad poteſtatem, eſt dominus dominorum; &, quæcumquè poteſtas eſt ſub cœlô, eſt in ſummô Pontificê.

Joannes Bromiardus. 1380.

In Summâ Prædicantium Cap. 17. de Crucê. Cùm Domini ſit terra, & plenitudo ejus, in quâ univerſaliter conſtituit Vicarium ſuum proprium, non ſolùm suprà Chriſtianos; ſed, ut corrigat Saracenos, ſi contrà legem faciant naturæ; & Judæos, ſi contrà legem faciant Moſi. Mandare poteſt Papa; quòd admittant prædicatores ſalutis ſuæ in terrîs ſuîs: ſi verò prædictis non obediant; ſunt compellendi bellô, & brachiô ſecularî.

Thomas Waldenſis. 1420.

Doctrinalis fidei Lib. 2. Art. 3. Cap. 32. Cur contrà Romanum primatum inſurgis? Cur ſic iraſceris? audiens: quòd Epiſcopus Romanæ Eccleſiæ præemineat capitaliter ſuper omnes alios Epiſcopos? Sanctiſſimi Chriſti Pontifices hunc primatum in univerſâ Eccleſiâ confeſſi ſunt. Beatus Auguſtinus Epiſcopus fuit: at huic primatui non invidit; ſed eum humillimè recognovit.

Pe-

Petrus Aliacus. 1410.

Epiſcopali auctoritati nimìs detrahunt; qui definire præſumunt: Epiſcopos non poſſe in ſuîs diœceſibûs errores, in fidê, & moribûs, notoriè ſcandaloſos, cum peritorum conſiliô condemnare. Sicut enim hoc poteſt generaliter in univerſalî Eccleſiâ ſummus ille Epiſcopus; qui habere dicitur plenitudinem poteſtatis: ſic inferior Epiſcopus, vocatus ab eô in partem ſolicitudinis, hoc utiquè poterit particulariter in ſuâ diœceſi, ſeu particularî Eccleſiâ.

In Speculô conſiderationis, ſermone habitó in Conciliô Conſtantienſi.

Laureniius Juſtinianus. 1430.

Hanc, Petro datam poteſtatem, quotquot poſt illum electi canonicè in ipsâ reſiderunt, ſortiti ſunt; qui reſpectu ceterorum ſummi ſunt nuncupati Pontifices. Iſtis utiquè, tamquàm Chriſti Vicariis, totius Eccleſiæ eſt attributa facultas; conferendi videlicèt beneficia, peccata ſolvendi, præſtandi gratias, Eccleſiæ ſpirituales theſauros dividendi, inſtituendi per civitates Epiſcopos, & per Provincias Metropolitas ordinandi, congregandi Concilia, decreta faciendi, infrin-

Lib. de obedientiâ Cap. 12.

gendi, atquè modificandi. Ipſis profectò ſummis Pontificibus omnis deferendus eſt honor, ſingularis reverentia, obedientia ſumma. Quicquid indixerint, peragendum; quicquid prohibuerint, cavendum, & pro legê ſuſcipiendum eſt. Ceteri Præſules certîs deputati ſunt præeſſe in locîs; iſtis verò univerſalis Eccleſiæ incumbit regimen. Magnus procul dubiô honor eſt iſte, præcelſa dignitas, auctoritas veneranda, privilegium præcipuum, uni tantùm ex omnî hominum numeroſitatê prærogatum: ſed, onus quàm maximum, officium laborioſum, miniſterium vigiliarum plenum, & ſarcina penè intolerabilis.

Epiſtolâ ad Eugenium Quartum.

Sanctiſſime, ac beatiſſime Pater, ovium Chriſti Domini noſtri univerſalis Paſtor: quantô mœrorê ſit oppreſſum cor meum ex hôc, quòd vilitatem meam Eccleſiæ Caſtellanenſi præficere intendat Sanctitas veſtra; novit ille, teſtis, & judex; cui notiſſima ſunt omnia. Ad quod quidem onus portandum, cùm me prorſus ſciam impotentem, & indignum; coràm Sanctitatis veſtræ proſtratus pedibûs, tamquàm filius,

li-

licèt immeritus, â clementiſſimô Patrê poſtulo, &c.

Joannes Capiſtranus. 1440.

Papa, vocatus eſt in plenitudinem poteſtatis; ceteri autem Epiſcopi, in ſolicitudinis partem. *De auctoritate Papæ, & Conciliorum fol. 38.*

Auctoritas Papæ protenditur ad omne bonum, & ad nullum malum. Eſt etenim quaſi DEUS in terrîs, major hominê, & minor DEô, plenitudinem obtinens poteſtatis. *Folió 93.* *2. Q. 6. Decretô noſtrô.* Ipſe enim totius Orbis obtinet principatum; ipſe eſt Succeſſor Petri; cui, beato æternæ vitæ clavigero, terreni ſimul, & cœleſtis imperii jura commiſit Chriſtus Dominus. Ipſe eſt vigilantiſſimus Vicarius Chriſti; ipſe ſummus Pontifex, Princeps Sacerdotum, eſt quaſi pons, & via ſequentium; ipſe ſummus Sacerdos; ipſe, & Pontifex Maximus nuncupatur. Ipſe enim efficit Sacerdotes, & Levitas; ipſe omnes Ordines Eccleſiaſticos diſponit; ipſe, quid unuſquiſque facere debeat, oſtendit. Undè, & ſummus Princeps, ſcilicèt Imperator, ceteriquè Reges ſeculi, eidem Romano Pontifici, â quô approbationem perſonæ

ad

ad imperialis celſitudinis apicem aſſumendæ, nec non unctionem, conſecrationem, & imperii coronam accipiunt, ſua ſubmittere capita non reputârunt indignum. Ipſe, tamquàm columna, & ſaxum immobile, totius Chriſtianitatis compagem, molemquè continet univerſi.

Æneas Sylvius. 1460.

Epiſtolâ 288. Cùm neceſſe ſit ad perfectum regimẽ, unum præeſſe; â quô ceteri dependeant; minimè dubitandum eſt: quin ex ordinationê Chriſti unus Eccleſiæ præſit. Dixit enim Petro: *Paſce oves meas*: Nec fas eſt dicere: hanc dignitatem, Petro datam, ad Succeſſores ejus non derivari, Matth. 28. *Ego vobiſcum ſum uſquè ad conſummationem ſeculi.* Itaquè poſt Chriſtum Petrus fuit Pontifex unus, qui Eccleſiæ præfuit; Petrô autem vitâ functô Succeſſores ejus, uſquè ad Calixtum tertium, Chriſti vicariatum tenuêre. Nam Chriſtus, cùm Vicarium ſuum, Petrum, elegit, ei loco hanc dignitatem conceſſit; quem Petrus ipſe ſuô ſanguinê conſecraret. Romana igi-

igitur Eccleſia, ùt ſacri Canones dicunt, Caput omnium eſt.

Antoninus Florentinus. 1450.

Eugenius IV. Concilium Baſileæ congregatum auctoritatê Apoſtolicâ diſſolvebat. Illi tamen obturaverunt aures ſuas, & cœperunt Eugenium citare, ſolicitati ad hoc â Ducê Mediolani, ægrè ejus Pontificatum ferentê. Sigiſmundus verò Imp., & Veneti, diſſuadebant iis, qui Baſileæ erant congregati; nè pergerent. At illi, depoſitô Eugeniô, Ducem Sabaudiæ, Amadæum, in idolum ſibi erigentes, Felicem Quintum nuncupârunt; cui tantùm intrà territorium ſuùm obeditum fuit.

Part. 3. Summæ Titul. 22. Cap. 10. §. 4.

Franciſcus Philelphus. 1450.

Quid inſanius queat excogitari; quàm, viros doctos, ac ſenes, maledicendi intemperantiâ gloriari? Et id quidem Romanâ in curiâ; in oculîs ſummi, ſanctiſſimíque Pontificis, Nicolai Quinti, qui non minùs mirabilî virtutê, & ſapientiâ, quàm ſupremæ dignitatis præſtantiâ, vices Chriſti in terrîs gerit?

Epiſtolâ ad Poggium, & Laurentium Vallam.

Joan-

Joannes de Turrecremata.

1460.

In Summâ de Eccleſiâ Lib. 2. Cap. 93. Romanus Pontifex, verus, & indubitatus, extrà caſum hæreſis, pro ſublimitatê principatûs ſui, judicem non habet ſuperiorem in terrîs. Nam ille, qui eſt omnibûs ſuperior in terrîs, non habet judicem ſuperiorem in terrîs: quoniam idem non poteſt, reſpectu ejuſdem, vel eorundem, eſſe ſuperior; cùm ſit Princeps, & Caput eorum. Ergò Romanus Pontifex non habet judicem ſuperiorem in terrîs.

Lib. 3. Cap. 28. Sicut in ſuperioribûs oſtenſum eſt: Romano Pontifici cura totius Eccleſiæ commiſſa eſt; & non alteri perſonæ, aut congregationi: cùm dictum ſit ſoli beato Petro, pro sê, & ſuîs Succeſſoribûs: *Petre, paſce oves meas*, Joan. 21. Super quô dicit Theophilus: Finitô prandiô commiſſionem ovium Mundi Petro commendat. Igitur ad ſolius Romani Pontificis auctoritatem ſpectat; providere, & dare pabulum toti Eccleſiæ: quod fit in univerſalibûs Conciliîs, diſponendo, ordinando, conſtituendo, corrigendo, diffiniendo, interpretando, &c. Ergò

gò tota poteſtas univerſalis Concilii pendet â Romanô Pontificê, ſicut â capitê, & paſtorê, totius Eccleſiæ.

Platina. 1460.

Petrus Apoſtolus, Princeps Apoſtolorum, Succeſſoribus ſuis, Pontificibus Romanis, Regni cœlorum claves, poteſtatémque, ſibi â DEô conceſſam, reliquit, non Conſtantinopoli, ſed Romæ. *In Bonifació Tertió.*

Joannes Annius Viterbienſis. 1460.

In medió Eccleſiæ eſt poſita Sedes ſancta, Romana Eccleſia, Caput omnium Eccleſiarum; in quâ reſidet Agnus, & ejus Vicarius, Pontifex maximus. *Ad Cap. 1. Apocalypſ.*

Nicolaus Cuſanus. 1460.

Si ſcire velis; an in Eccleſiâ exiſtas? hâc veſtiges rationê: Si Cathedræ Romani Pontificis adhæreas; quæ, per continuas ſucceſſiones, bonorum, malorúmque, in Petrum Principem continuatur. Credendum eſt, hanc Sedem ſacratiſſimam, quò ad locum etiam, inexterminabilem. Et tamen, ſi caſu Roma deficeret; ibi veritas Eccleſiæ remanebit; ubi erit principatus, & Petri *Epiſtolâ 2. ad Bohemos de uſu Communionis.*

Se-

Sedes modô prædictô. Cùm enim Epiſcopi ſuccedant Apoſtolis; primo Apoſtolo rectè primus ſuccedit Epiſcopus; ad quemcumquè particularem locum alium â Romanâ Urbê fuerit Sedes contracta.

Hieronymus Savonarola.

1470.

De veritatê fidei Lib. 4. Cap. 6.

Unum militantis Eccleſiæ præſidem eſſe oportet. Videmus, ubicumquè in naturalibûs Regimen apparet, ad unum redigi; quemadmodùm omnes motus ad unum primum motorem, apes ad unum Regem, omnia animalis membra ad cor diriguntur. Ergò in Eccleſiâ DEI tantò magìs neceſſarium eſt Caput unum, ad totius populi Chriſtiani gubernationem; quantò omnia regimina ſuâ dignitatê excellit, &c. Singulariter Chriſtus Petro injunxit: *Paſce oves meas.* Et iterum: *Petre, rogavi pro tê; ut non deficiat fides tua; & tu, aliquandò converſus, confirma fratres tuos.* Quapropter Petrum Vicarium ſuum oſtendebat. Quod etiam apertiùs expreſſit, cùm dixit: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, &c.* Non autem dicen-

cendum eſt: hanc dignitatem uni Petro, & non ejus poſteris eſſe conceſſam: cùm Eccleſiam, parî ordinê uſquè in finem ſeculi duraturam, Chriſtus inſtituerit, &c. Sequitur ergò; ut miniſterium hoc perpetuâ ſucceſſionê, uſquè ad conſummationem ſeculi, tamquàm ipſi Eccleſiæ perutile, omninóque neceſſarium, ſit confirmatum. Cùm itaque Petrus fuerit â Chriſtô Vicarius, totiúſque Eccleſiæ paſtor, ſubrogatus; conſequens eſt: ut omnes Petri Succeſſores eandem habeant poteſtatem. Cumquè Epiſcopi Romanæ Sedis locum Petri teneant; manifeſtum eſt: Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum eſſe Ducem, atquè magiſtram; omniúmque fidelium congregationem, Romano eſſe Pontifici uniendam. Qui ergò ab unitatê Romanæ Eccleſiæ in doctrinâ diſſentit; procul dubiô, per devia oberrans, â Chriſtô recedit.

Joannes Nauclerus. 1500.

Petrus, Apoſtolorum Princeps, ſucceſſoribus ſuis Romanis Regni cœlorum claves â DEô ſibi conceſſas reliquit. *Generatione* 21.

Joan-

Joannes Franciſcus Picus Mirandula. 1500.

Theorematê 3.

Ad Romanam Eccleſiam, Caput, & magiſtram Eccleſiarum, mentis acies dirigenda eſt; atquè huic ipſi Eccleſiæ, hoc eſt, Apoſtolicæ Sedi Petri, Chriſti Vicarii, ſanctiſſimi viri adhæſerunt ſemper; & dictîs, ſcriptîſque faverunt.

Petrus Galatinus. 1510.

De arcanis Catholicæ veritatis. Lib. 12. Cap. 8.

Quæcumquè in hôc operê dixi, omnia, Sedis Apoſtolicæ, ac ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ judicio, corrigenda, ac determinanda relinquo, ac ſubjicio.

Baptiſta Mantuanus. 1510.

In Martyriô Dionyſii Areopagitæ Lib. 1.

Roma, Caput rerum eſt; Romam DEUS eſſe ſuorum
Pontificum Sedem ſtatuit; quibus omnia cedant
Regna; quibus Reges ipſi quoquè ſceptra Latini
Submittant; quorum acclives veſtigia adorent.

Exhortationê ad capienda arma

Surge, age, tu imprimìs, animum, Romane Sacerdos,
Pontificum Princeps, Chriſti omnipotentis imago,

Vi-

Viva, DEI ſortita vices, terrâ, æquo- rê, & orcô,
Huc appelle tuum, populos in bella cie- re.
Quicquid habent, armorum, & opum, noſtra omnia Regna,
In fidei communem hoſtem te cogere oportet.
Incipe, & exemplô veniant in fœdera Reges
Sancta tuô. Tu namquè Pater, tu prima poteſtas,
Tu magneta tenes, tu clavum in pup- pê gubernas.

contrà infideles, ad Pontificem Maximum.

Joannes Reuchlin, ſeu Capnio. 1517.

Totum hunc librum tuæ ſubjicio auctoritati; cujus in arbitrium collata eſt totius mundi cenſura: ut, quæ diſpliceant, rejicias; & tunc lætabor cetera placuiſſe.

De arte Cabaliſticâ ad Leonem Decimum, ad finem libri.

Eraſmus Roterodamus. 1530.

Quemadmodùm expedit, ad arcenda ſchiſmata, unum eſſe Pontificem Romanum; qui præſideat Eccleſiis omnibus: ità eâdem rationê expedit; ut multæ civitates uni pareant Epiſcopo.

De ratione concionandi Librô I.

Non indixi bellum Romano Pon-

In Spon-

adverſus Hutte-num. Pontifici; non profeſſus ſum, me protectorem Lutheranæ factionis. Conſtat, Græciam in Romani Pontificis poteſtatem conceſſiſſe. Et, ſi principatus Pontificis non eſſet â Chriſtô; tamen expediret, unum eſſe; qui ceteris auctoritatê præemineret. Chriſtum agnoſco; Lutherum non agnoſco; Eccleſiam Romanam agnoſco.

In commentariis in epiſtolam Hieronymi ad Damaſum, quæ incipit. Extrà hanc domum. Quoniam vetuſto oriens, &c. *Cum Succeſſoré Piſcatoris.*) Oſtendit, Romanum Pontificem oportere ab omnî faſtu alieniſſimum eſſe; qui piſcatori ſucceſſerit; &, qui Crucifixi vices gerat, id eſt, humillimi.

Hîc Hieronymus omninò videtur ſentire: omnes Eccleſias debere ſubeſſe Romanæ Sedi; aut certè ab hâc non alienas; quæ peculiariter Apoſtolô gloriatur; qui inter Apoſtolos primas tenuit; & ſic eſt Orthodoxa; ut ſit Orthodoxarum prima dignitatê.

Reſponſionê ad exhortationem Alberti Pii, Carporum Principis. Tot ſcriptîs tribuo Romano Pontifici totius Eccleſiæ primatum, frementibûs cunctîs; qui Romano Pontifici malè volunt. Ego apud Lutherum non aliô nominê pejus audio, quàm: quòd ubiquè ſartam tectam volo Pontificis auctoritatem,

tem, &c. Nos totô pectorê agnoſcimus Epiſcopi Romani primatum, præſertim in ſpiritualibûs.

Orbi Chriſtiano gratulabor; ſi, quod fore confidimus, ità tractâris munus iſtud Apoſtolicum; ut Mundus intelligat: tandem Romæ contigiſſe Pontificem, qui Chriſti Vicarium ſic gerat; ut Orbis ſentiat Chriſti ſpiritum in illô verſantem. Nequè gravatim agnoſcet populus Apoſtolicam poteſtatem; ſi ſenſerit Apoſtolicam pietatem. *Præfatione ad Arnobii Commentarios in Pſalterium ad Adrianum Sextum.*

Stanislaus Hoſius. 1550.

Sola Romana Eccleſia, quam ab exordiô fidei Chriſtianæ normam accepit, in eâ ſemper illibata permanſit. Defecit Hieroſolymitana Eccleſia, cui præſedit Jacobus; defecit Achaia, ubi Andreas; defecit Aſia, ubi Joannes; defecit India, ubi Thomas; defecit Perſis, ubi Judas; defecit Æthiopia, ubi Matthæus; defecit Phrygia, ubi Philippus; defecit Græcia, ubi Paulus. Sola fuit, & eſt, Romana Eccleſia; ad quam, ſicut præclarè ſcribit Cyprianus, nunquàm acceſſum habere potuit perfidia: quæ mille jam quingentîs, & ampliùs, *In confeſſionê Catholicæ fidei Cap. 28.*

annîs, ità eſt Catholica ſemper, & Apoſtolica habita; nunquàm ut ullâ fuerit hæreſeos labê maculata. In quâ videre etiamnum licèt viros, & vitæ ſanctimoniâ, & doctrinâ præſtantiſſimos. Nequè enim exiſtimandum eſt; ſi quandò ad Petri Cathedram de causîs majoribûs refertur, ſolum eſſe, Paulum, aut Julium, Pontificem; qui de illîs judicet: habet ille lateri ſuo aſſidentes, totius Orbis viros doctiſſimos; quibus ipſe, minimè doctrinâ ſecundus, præſidet; de quorum conſiliô de rebûs gravioribûs pronuntiat. Quamobrem ferendi non ſunt; qui Pontifici ſe dicto audientes forè profitentur; non autem Paulo, aut Julio; ſibiquè hoc arrogant: ſuum ut eſſe velint judicium; quandò ùt Pontifex, quandò ùt Julius, decernat. Quæ ſi ſemel admiſſæ fuerint captiones, omnis erit è terrîs obedientia ſublata.

Aſ-

Aſſerunt etiam Adverſariorum quidam.

Joannes Wiclevus. Annô, poſt natum Chriſtum, 1390.

GAudeo planè detegere cuicumquè fidem meam, & ſpecialiter Romano Pontifici: quia ſuppono; quòd, ſi ſit orthodoxa, ipſe fidem meam humiliter confirmabit; &, ſi ſit erronea, emendabit, &c. Suppono iterum; quòd Romanus Pontifex, cùm ſummus Chriſti Vicarius in terrîs ſit, ad illam Evangelii, inter viantes, maximè obligatur, &c. Si in iſtîs erravero; volo humiliter, etiam poſt mortem, ſi oporteat, emendari; &, ſi in perſonâ propriâ ad votum potero laborare, vellem præſentiam Romani Pontificis humiliter viſitare.

Epiſtolâ ad Urbanum Sextum. Eſt apud Foxum librô 1. Comment.

Joannes de Pezibram, Huſſita. 1450.

Profiteor fidelî cordê, & orê; quia omnî voluntatê, & deſideriô ſum in ſpê, eſſe cupio in rê, ex integrô, inviolabiliter, & inſeparabiliter, membrum ſanctæ matris, Ec-

In profeſſionê fidei.

cleſiæ Catholicæ, univerſalis, & Romanæ, per totum Orbem diffuſæ, in Apoſtolicîs Sedibûs â beatô Petrô, Apoſtolorum Principê fundatæ, & uſquè modò continuatæ, & ſuprà firmam petram tam firmiter roboratæ; quòd *portæ Inferi non poſſint adversùs eam* quomodolibèt *prævalere.*

Martinus Lutherus. 1520.

In Reſolutionibûs priorum diſputationum ad Leonem Decimum.

Quare, Beatiſſime Pater, proſtratum me pedibûs Beatitudinis tuæ offero, cum omnibûs, quæ ſum, & habeo: vîvifica, occide; voca, revoca; approba, reproba; vocem tuam, vocem Chriſti, in tê præſidentis, & loquentis, agnoſcam.

In Reſolutionibûs aliarum propoſitionum.

Primum, quod me movet, Romanum Pontificem eſſe aliîs omnibûs (quos ſaltem noverimus ſe Pontifices gerere) ſuperiorem, eſt ipſa voluntas DEI; quam in ipsô factô videmus. Nequè enim ſinè voluntatê DEI in hanc monarchiam venire unquàm potuiſſet Romanus Pontifex. At voluntas DEI, quoquô modô fuerit nota, cum reverentiâ ſuſcipienda eſt: ideoquè non licèt temerè Romano Pontifici in ſuô primatu reſiſtere. Hæc autem

Digitized by Google

tem ratio tanta eſt; ut, etiamſi nulla alia cauſa eſſet, hæc tamen ſatìs eſſet, ad compeſcendam temeritatem reſiſtentium.

Quòd Romana Eccleſia â DEô ſit præ aliîs omnibûs honorata; non eſt dubium. Ibi enim SS. Petrus, & Paulus, quadraginta ſex Romani Pontifices, & tot centena millia Martyrum, ſanguinem ſuum fuderunt; Infernum, & mortem vicerunt; ut, vel palpari queat; quàm ſingularem habeant ad illam Eccleſiam reſpectum. Quòd ſi nunc, proh dolor! res habeat Romæ; ut expediret habere meliùs: attamen neque hæc, neque ulla alia cauſſa tam grandis eſt, nec eſſe poteſt; ut ab eâ Eccleſiâ ſeparatio, aut diſceſſio, ulla fieri debeat. Imò, quô pejùs ibi res habet; tantò magis accurrendum, & adhærendum eſt. Per ſeparationem enim, & contemptum, non fit meliùs.

In declaratione quorundam articulorum.

Ego, frater Martinus Lutherus, Auguſtinianus, proteſtor: me colere, & ſequi ſanctam Romanam Eccleſiam in omnibûs meîs dictîs, & factîs, præſentibûs, præteritîs, & futurîs. Quòd, ſi quid contrà, vel ali-

Idem Lutherus Auguſtam citatus, coràm legatô Caje-

aliter dictum fuit, vel fuerit, pro non dictô habere, & haberi volo.

tanò ſuam proteſtationem in hæc verba ſcriptam reliquit. In præparatoriis ad Concilium.

Martinus Bucerus. 1540.

Ingenuè confitemur: apud veteris Eccleſiæ Patres Romanam Eccleſiam præ ceterîs primatum obtinuîſſe; ut, quæ Cathedram D. Petri habeat; cujuſquè Epiſcopi Succeſſores Petri ferè ſemper habiti ſunt.

Tia-

Tiaræ Pontificiæ
GEMMA VII.

Romanos Pontifices indè, uſquè ab initiô, ſemper hunc Primatum agnoviſſe, defendiſſe, & in aliîs Eccleſiîs exercuiſſe.

Aſſerunt eorum Epiſtolæ, & Decreta.

Anacletus. Annô, poſt natum Chriſtum, 110.

QUòd, ſi difficiliores ortæ fuerint quæſtiones, aut Epiſcoporum, vel majorum judicia, aut majores cauſæ fuerint; ad Sedem Apoſtolicam (ſi appellatum fuerit) referantur: quoniam Apoſtoli hoc ſtatuerunt juſſionê Salvatoris; ut majores, & difficiliores quæſtiones, ſemper ad Sedem deferantur Apoſtolicam; ſuper quam Chriſtus univerſam conſtruxit Eccleſiam, dicentê ipsô ad beatum Apoſtolorum Principem: *Epiſtola 1.*

Matt. 16. *Tu es*, inquit, *Petrus*; *& ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.*

Epiſt. 2. Quoniam Apoſtolicæ Sedis debitam reverentiam ergà me charitas veſtra diſtribuit; & quia plurimum venerationis chariſſimi filii præbuiſtis: nam, licèt Eccleſiæ, in quâ ſanctus Apoſtolus reſidens docuit, quodammodò nos gubernacula teneamus; tamen profitemur, nos honorê, & ſanctitatê, minores eſſe, &c.

Epiſt. 3. Cap. 3. Hæc ſacroſancta, Romana, & Apoſtolica Eccleſia, non ab Apoſtolîs, ſed ab ipsô Dominô Salvatorê noſtrô, primatum obtinuit; & eminentiam poteſtatis ſuper univerſas Eccleſias, ac totum Chriſtiani populi gregem aſſecuta eſt; ſicut ipſe B. Petro Apoſtolo dixit: *Tu es Petrus*; *& ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, &c.* Prima ergò Sedes eſt, cœleſtî beneficiô, Romanæ Eccleſiæ; quam beatiſſimi, Petrus, & Paulus, ſuô martyriô conſecrârunt: ſic Roma, quæ priùs erat, cacodæmonis artificiô, omnium errorum mater, & altrix, excuſſis tenebrîs, & vanîs ſuperſtitionum ritibûs abjectîs, filiorum DEI, exortô Solê juſtitiæ, facta eſt copioſa propagatrix.

Eva-

Evariſtus. 120.

Conſulentibus vobis, fratres chariſſimi: quid ſuper hîs, quæ in veſtrîs continebantur ſcriptîs, viſum nobis eſſet? vel, quid docilis ratio perſuaderet? aut, quid â beatîs Apoſtolîs nobis traditum, aut cuſtoditum remaneret? optantes (ùt retuliſtis) noſtrîs inſtitui documentîs; hæc verò reſcribimus: Siquidem dilectio veſtra, normam ſecuta prudentium, ad Sedem Apoſtolicam referre maluit, quaſi ad caput; quid deberet de rebûs dubiîs cuſtodire potiùs, quàm uſurpationê præſumere? *Epiſtola 1.*

Alexander Primus. 130.

Relatum eſt ad hujus ſanctæ, & Apoſtolicæ, Sedis apicem; cui ſummatim diſpoſitiones cauſarum, & omnium negotia Eccleſiarum ab ipsô Dominô tradita ſunt, quaſi ad caput, ipsô dicentê Principi Apoſtolorum Petro: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, &c.* *Epiſt. 1.*

Sixtus Primus. 140.

Si quis verò veſtrûm pulſatus fuerit in aliquâ adverſitatê; licen- *Epiſt. 2.*

ter hanc ſanctam, & Apoſtolicam Sedem appellet; & ad eam, quaſi ad Caput, ſuffugium habeat: nè innocens damnetur; aut Eccleſia ſua detrimentum patiatur.

Pius Primus. 160.

Epiſt. 1. Chriſtus hanc ſanctam Sedem Apoſtolicam omnium Eccleſiarum Caput eſſe præcepit, ipsô dicentê Principi Apoſtolorum: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.*

Anicetus. 174.

Ad Epiſcopos Galliæ capitê tertiô. Si aliquis Metropolitanorum inflatus fuerit; & ſinè omnium comprovincialium præſentiâ, vel conſiliô Epiſcoporum, aut eorum, aut alias cauſas, niſi eas tantùm, quæ ad propriam ſuam parochiam pertinent, agere, aut eos gravare voluerit; ab omnibûs diſtrictè corrigatur; nec talia deinceps præſumere audeat. Si verò incorrigibilis, eiſquè inobediens apparuerit; ad hanc Apoſtolicam Sedem (cui omnia Epiſcoporum judicia terminare præcepta ſunt) ejus contumacia referatur: ut vindicta de eô fiat, & ceteri timorem habeant. Si autem, propter nimiam longinquitatem, aut

aut temporis incommoditatem, vel itineris aſperitatem, gravè, ad hanc Sedem cauſam ejus deferre, fuerit; tunc ad ejus Primatem cauſa deferatur; & penès ipſum hujus ſanctæ Sedis auctoritatê judicetur.

Eleutherius. 182.

De accuſationibûs clericorum, ſuper quibûs conſulti ſumus, quia omnes eorum accuſationes difficile eſt ad Sedem Apoſtolicam deferre, finitiva Epiſcoporum tantùm judîcia huc deferantur; ut hujus ſanctæ Sedis auctoritatê finiantur: ſicut ab Apoſtolîs, eorúmque Succeſſoribûs, multorum conſenſu Epiſcoporum, jam definitum eſt. Nec in eorum Eccleſiîs alii aut præponantur, aut ordinentur; antequàm hîc eorum juſtè terminentur negotia. Quoniam, quamvìs liceat apud Provinciales, & Metropolitanos, atquè Primates, eorum ventilare accuſationes, vel criminationes; non tamen licet definire ſecùs, quàm prædictum eſt. *Ad Galliæ Provincias Cap. 2.*

Victor. 203.

Placuit, ut accuſatus, vel judicatus â Comprovincialibûs in aliquâ causâ Epiſcopus, licenter ap- *Ad Theophilum Alexan-*

drinum Ægyptiorúmque Epiſcopos. pellet, & adeat Apoſtolicæ Sedis Pontificem; qui, aut per ſe, aut per Vicarios ſuos, ejus retractari negotium procuret. Et, dum iteratô judiciô Pontifex cauſam ſuam agit, nullus alius in locô ejus ponatur, aut ordinetur Epiſcopus: quoniam, quamquàm â Comprovincialibûs Epiſcopîs accuſati cauſam Pontificis ſcrutari liceat; non tamen diffiniri, inconſultô Romanô Pontificê, permiſſum eſt: cùm B. Petro Apoſtolo non ab aliô, quàm ab ipsô dictum ſit Dominô: *Matt. 16.* *Quæcumquè ligaveris ſuper terram, erunt ligata & in cœlis; & quæcumquè ſolveris ſuper terram, erunt ſoluta & in cœlis.* Nihil aliud eſt, Fratres, talis præſumtio; niſi, Apoſtolorum, Succeſſorúmque ipſorum, terminos tranſgredi, eorúmque decreta violare.

Zephyrinus. 220.

Ad Epiſcopos Siciliæ. Finis cauſæ ejus ad Sedem Apoſtolicam deferatur, ut ibidem terminetur; nec anteà finiatur (ſicut ab Apoſtolîs, vel Succeſſoribûs eorum, olim ſtatutum eſt) quàm ejus auctoritatê fulciatur. Ad eam quoquè ab omnibûs, maximè tamen ab oppreſsîs, appellandum eſt;

&

& concurrendum, quaſi ad matrē; ut ejus uberibûs nutriantur, auctoritatê defendantur, & â ſuîs oppreſſionibûs revelentur: quia non poteſt, nec debet, mater oblviſci filium ſuum. Judicia enim Epiſcoporum, majoréſque Eccleſiæ cauſæ, â Sedê Apoſtolicâ, & non ab aliâ, (ſicut Apoſtoli, & ſancti Succeſſores eorum ſtatuerunt) cum aliîs Epiſcopîs ſunt terminandæ: quia, licèt in alios transferantur Epiſcopos, beato tamen Apoſtolo Petro dictum eſt: *Quæcumquè ligaveris ſuper terram, erunt ligata & in cælis; & quæcumquè ſolveris ſuper terram, erunt ſoluta & in cælis.* Reliqua privilegia, quæ ſoli huic ſanctæ Sedi conceſſa ſunt, & in conſtitutîs Apoſtolorum, eorúmque Succeſſorum, aliiſquè quàm plurimîs cum eîs concinentibûs, habentur inſerta. *Matt. 16.*

Calliſtus. 223.

Non decet, â capitê membrâ diſſidere; ſed, juxtà ſacræ Scripturæ teſtimonium, omnia membra Caput ſequantur. Nulli verò dubium eſt; quòd Apoſtolica Eccleſia, mater ſit omnium Eccleſiarum; â cujus vos regulîs nullatenùs convenit de- *Epiſt. 1.* *1. Cor. 12.*

viare. Et, ſicut DEI Filius venit facere voluntatem Patris; ſic & vos voluntatem veſtræ impleatis matris; quæ eſt in Eccleſiâ, cujus Caput Romana exiſtit Eccleſia. Quicquid ergò ſinè diſcretionê juſtitiæ contrà hujus diſciplinam actum fuerit; ratum haberi ratio nulla permittit.

Antherus. 237.

Ad Epiſcopos Bæticæ, & Toletanæ Provinciæ.

De mutationê Epiſcoporum, undè ſanctam Sedem Apoſtolicam conſulere voluiſtis, ſcitote: eam communî utilitatê, atquè neceſſitatê fieri licere; ſed non libitu cujuſquam, aut dominationê. Petrus, ſanctus magiſter noſter, & Princeps Apoſtolorum, de Antiochiâ, utilitatis causâ, translatus eſt Romam; Euſebius quoquè de quâdam parvâ civitatê, auctoritatê Apoſtolicâ, translatus eſt Alexandriam.

Fabianus. 250.

Epiſtolâ 2. ad omnes Orientales Epiſcopos.

Exigit dilectio veſtra Sedis Apoſtolicæ conſulta; quæ vobis denegare non poſſumus. Hæc autem, & prædeceſſores noſtros multarum Regionum Epiſcopis egiſſe liquet, & nos, qui in eâdem Sedê Dominô

lar-

largientê collocati ſumus, agere debere, fraterna charitas, & obedientiæ debitum compellit.

Peregrina judicia, ſalvâ in omnibûs auctoritatê Apoſtolicâ, generalî ſanctionê prohibemus: quia indignum eſt, ab externîs ut judicetur; qui Provinciales, & â sê electos debet habere judices; niſi fuerit appellatum.

Epiſtolâ 3. Cap. 2. ad Hilarium Epiſcopum.

Lucius. 256.

Litteras dilectionis veſtræ, quas ad beati Petri Apoſtoli Sedem pro veſtrî causâ negotii miſiſtis, libenter ſuſcepimus; ſed de veſtrîs afflictionibûs non modicè contriſtati ſumus.

Ad Galliæ, & Hiſpaniarum Epiſcopos.

Sixtus Secundus. 260.

Omnes Epiſcopi, qui in quibûſdam gravioribûs pulſantur, vel criminantur causîs, quotiès neceſſe fuerit, liberè Apoſtolicam appellent Sedem; atquè ad eam, quaſi ad matrem confugiant: ut ab eâ (ſicut ſemper fuit) piè fulciantur, defendantur, & liberentur; cujus diſpoſitioni omnes majores Eccleſiaſticas cauſas, & Epiſcoporum judicia, antiqua Apoſtolorum, eorúmque Succeſſorum, atquè Canonum au-

Epiſtolâ I.

Digitized by Google

auctoritas reſervavit : quoniam culpantur Epiſcopi, qui aliter ergà fratres egerint; quàm ejuſdem Sedis Papæ fieri placuerit.

Dionyſius. 262.

Epiſtolâ 2. Olim, & ab initiô, tantam percepimus â beatô Petrô Apoſtolorum Principê fiduciam; ut habeamus auctoritatem, univerſali Eccleſiæ, auxiliantê Dominô, ſubvenire; &, quicquid nocivum eſt, auctoritatê Apoſtolicâ corrigere, & emendare, &c. De parochianîs ergò Eccleſiîs, undè Apoſtolicam Sedem conſulere voluiſti, qualiter ſint cuſtodiendæ per Cordubenſem Provinciam, ac dividendæ Sacerdotibus? nihil tuæ charitati meliùs nobis videtur intimare; quàm, ut ſequaris, quod nos in Romanâ Eccleſiâ nuper egiſſe cognoſcitur. Eccleſias verò ſingulas ſingulis presbyteris dedimus; parochias, & cœmiteria ejus diviſimus; & unicuiquè jus proprium habere ſtatuimus; ità videlicèt: ut nullus, alterius parochiæ terras, terminos, aut jus invadat; ſed unuſquiſquè ſuîs terminîs ſit contentus. Hanc quoquè normam, chariſſime, te, &

omnes

omnes Epiſcopos ſequi convenit; &, quod tibi ſcribitur, omnibus, quibuſcumquè potueris, notum facias: ut non ſpecialis, ſed generalis fiat iſta præceptio.

Felix Primus. 273.

Suſcipientes Fraternitatis tuæ Epiſtolas, quibûs me requiſiſti ſuper fidei documentîs; quæ ab aliîs habebantur aliter, quàm rectæ fidei contineant Sacramenta: prout Dominus dedit, pro fraternitatis amorê, reſpondere non reſultavimus. Semper enim dubia, & majora negotia, terminum ab hâc ſanctâ Sedê, â temporê Apoſtolorum, qui eam ſuîs documentîs inſtruxerunt, accipere conſueverunt. Et ideò tu rectè feciſti; quòd hujus ſanctæ Sedis conſultis te, ceteróſque, firmari, & inſtrui voluiſti. *Epiſtolâ 3.*

Marcellus Primus. 306.

Petri Sedes primitùs apud vos fuit; quæ poſteà (jubentê Dominô) Romam translata eſt; cui, adminiculantê gratiâ divinâ, hodiernâ præſidemus diê; nec ab ejus diſpoſitionê deviare vos oportet; ad quam cuncta majora Eccleſiaſtica negotia (divinâ diſponentê gratiâ) *Epiſtolâ 1. ad Epiſcopos Antiochenæ Provinciæ.*

juſ-

Digitized by Google

juſſa ſunt referri: ut ab eâ regulariter diſponantur; â quâ ſumsêre principia. Si veſtra verò Antiochena, quæ olim prima erat, Romanæ ceſſit Sedi; nulla eſt, quæ ejus non ſubjecta ſit ditioni; ad quam omnes, quaſi ad Caput, juxtà Apoſtolorum, eorúmque Succeſſorum ſanctiones, Epiſcopi, qui voluerint, vel quibus neceſſe fuerit, ſuffugere, eamquè appellare debent: ut indè accipiant tuitionem, & liberationem; undè acceperunt informationem, atquè conſecrationem. Quod omnibus minimè convenit denegare Epiſcopis; ſed abſquè ullâ cuſtodiâ, aut excommunicationê, vel damnationê, vel expoliationê, liberè ire concedatur. Simúlque iidem (inſpirantê Dominô) conſtituerunt: ut nulla Synodus fieret, præter ejuſdem Sedis auctoritatem; nec ullus Epiſcopus, niſi in legitimâ Synodô, ſuô temporê Apoſtolicâ auctoritatê convocatâ, ſuper quibûslibet criminibûs pulſatus audiatur, vel judicetur: quia Epiſcoporum judicia, & ſummarum cauſarum negotia, ſivè cuncta dubia, Apoſtolicæ Sedis auctoritatê ſunt agenda, & finienda. Et omnia com-

comprovincialia negotia, hujus ſanctæ, univerſalis, & Apoſtolicæ Eccleſiæ, ſunt retractanda judiciô; ſi hujus Eccleſiæ Pontifex præceperit. Nec cui liceat, ſinè præjudiciô Romanæ Eccleſiæ (cui in omnibûs causîs debet reverentia cuſtodiri) relictîs hîs Sacerdotibûs, qui in eâdem Provinciâ DEI Eccleſias nutu divinô gubernant, ad alias convolare Provincias; vel aliarum Provinciarum Epiſcoporum judicium experiri, vel pati; ſed omnibûs ejuſdem Provinciæ Epiſcopîs congregatîs, judicium auctoritatê hujus Sedis terminetur.

Euſebius. 310.

Benedictus Dominus DEUS noſter! qui per miſericordiam ſuam Romanam Eccleſiam B. Petri, Apoſtolorum Principis, ſacerdotiô ditavit, nobíſque viam, monſtrandam circà nos (propter univerſalem curam, quæ nobis eſt propter privilegium ejuſdem Eccleſiæ) in vicem charitatis indulſit; ut, qui cohæremus firmitatê fidei, jungamur quoquè votivi jucunditatê colloquii. *Epiſtolâ 3.*

Melchiades. 312.

Epiſcopos nolite judicare; noli- *Ad Hiſpa-*

te

niæ Epiſcopos. te condemnare abſquè hujus Sedis auctoritatê. Quod, ſi feceritis, irrita erunt veſtra judicia; & vos condemnabimini. Hoc enim privilegium huic ſanctæ Sedi â temporibûs Apoſtolorum ſtatutum eſt ſervare; quod illæſum manet uſquè in hodiernum diem. Epiſcopos ergò, quos ſibi Dominus, tamquàm oculos, elegit, & columnas Eccleſiæ eſſe voluit, quibus etiam ligandi, & ſolvendi, dedit poteſtatem, ſuo judicio reſervavit; hocquè privilegium beato clavigero Petro ſuâ vicê ſolummodò commiſit. Quod ejus juſtè prærogativum ſuccreſcit Sedi, futurîs hæreditandum, atquè tenendum temporibûs: quoniam & inter beatos Apoſtolos fuit quædam diſcretio poteſtatis. Et, licèt cunctorum par electio foret; beato tamen Petro conceſſum eſt; ut aliîs præemineret; eorumquè, quæ ad querelam venirent, cauſas, & interrogationes, prudenter diſponeret. Quod, DEI ordinationê, taliter ordinatum eſſe credimus: nè omnes poſterorum cuncta ſibi vendicarent; ſed ſemper majores cauſæ, ſicut ſunt Epiſcoporum, & potiorum curæ negotiorum, ad unam beati Prin-

Matt. 16.

Principis Apoſtolorum Petri Sedem confluerent: ut indè ſuſcipiant finem judiciorum; undè acceperunt initium inſtitutionum: nè quandoquè â ſuô diſcreparent capitê. Si verò ſe viderit quiſquam veſtrûm prægravari; hanc Sedem appellet, huc recurrat; ùt ſemper inſtitùta fuit conſuetudo: quia, & voluntariè iis compatiemur; & libenter, prout Dominus dederit, adminiculum feremus.

Silveſter. 320.

Nemo judicabit primam Sedem: quoniam omnes Sedes â primâ Sedê deſiderarent temperari. Nequè ab Auguſtô, nequè ab omnî clerô, nequè â Regibûs, nequè â populô judex judicabitur.

In Conciliô Romanô Cap. 20.

Marcus. 335.

Sancta Romana Eccleſia ſemper immaculata manſit; &, Dominô providentê, & beatô Petrô opem ferentê, in futurô manebit, ſinè ullâ hæreticorum inſultationê firma; & immobilis omnî temporê perſiſtet, &c. Hæc ſancta, & Apoſtolica mater, omnium Eccleſiarum Chriſti Eccleſia, per omnipotentis DEI gratiam, â tramitê Apoſtolicæ tra-

Epiſtolâ ad Athanaſium, & ceteros Ægypti Epiſcopos.

traditionis nunquàm erràſſe probatur, &c.

Julius Primus. 337.

Epiſtolâ 1. ad Epiſcopos Orientales.

Audite jam factam in Nicænâ civitatê Synodum; cui & ego ipſe conſcientiæ meæ cultum decenter exhibui; nihil aliud volens; quàm, concordiam omnibus fabricare, & præ cunctîs arguere, & removere hanc inſidiantium altercationem; ſiquas, prævidentes ſanctiPatres, inſidias, & illicitas altercationes, unanimiter in prædictâ Nicænâ Synodô ſtatuerunt: ut nullus Epiſcopus, niſi in legitimâ Synodô, & ſuô temporê, Apoſtolicâ auctoritatê convocatâ, ſuper quibûſdam criminationibûs pulſatus, audiatur, id eſt, judicetur, vel damnetur. Sin aliter præſumtum â quibûſdam fuerit; in vanum deducatur, quod egerint; nec inter Eccleſiaſtica ullô modô reputabitur. Ipſi verò primæ Sedis Eccleſiæ, convocandarum generalium Synodorum jura, & judicia Epiſcoporum, ſingularî privilegiô, Evangelicîs, & Apoſtolicîs, atquè Canonicîs conceſſa ſunt inſtitutîs: quia ſemper majores cauſæ ad Sedem Apoſtolicam multîs auctorita-

ti-

tibûs referri præceptæ ſunt: nec ullô modô poteſt major â minorê judicari. Ipſa namquè omnibûs major, & prælata eſt, Eccleſiîs; quæ, non ſolummodò Canonum, & ſanctorum Patrum decretîs, ſed Domini Salvatoris noſtri você ſingularem obtinuit principatum. *Tu es,* inquit, *Petrus; & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, &c.* Porrò dudùm â ſanctîs Apoſtolîs, Succeſſoribûſque eorum, in præfatîs, antiquîs decretum fuerat ſtatutîs; quæ hactenùs ſancta, & univerſalis, Apoſtolica tenet Eccleſia: non oportere, præter ſententiam Romani Pontificis, Concilia celebrari; nec Epiſcopum damnari: quoniam ſanctam Romanam Eccleſiam, Primatem omnium Eccleſiarum eſſe voluerunt. Et, ſicut beatus Petrus Apoſtolus primus fuit omnium Apoſtolorum; ità & hæc Eccleſia, ipſius nominê conſecrata, Dominô inſtituentê, prima, & Caput ſit ceterarum; & ad eam, quaſi ad matrem, atquè apicem, omnes majores Eccleſiæ cauſæ, & judicia Epiſcoporum recurrant; ejuſquè juſtâ ſententiâ terminum ſumant; nec ex-

Matt. 16.

In decretîs Eleutherii, Victoris, &c.

extrà Romanum quicquam ex his debere decerni Pontificem.

Epiſtolâ 2. ad Euſebium, Theognium, Theodorum, & ceteros Orientales Epiſcop.

Decuerat, vos, adversùs ſanctam, Romanam Eccleſiam, & Apoſtolicam, limatè, & non ironicè loqui: quoniam & ipſe Dominus noſter JESUS Chriſtus, eam decenter allocutus, ait: *Tu es*, inquit, *Petrus*; *& ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam*; *& portæ Inferi non prævalebunt adversùs eam*; *& tibi dabo Claves Regni cœlorum.* Habet enim poteſtatem, ſingularî privilegiô ſibi conceſſam, aperire, & claudere januas Regni cœleſtis, quibus voluerit, &c. Cur, nobîs inconſultîs, Epiſcopos in eam Synodum convocâſtis; ad quam nec Maximus, Hieroſolymitanus, venit; nec noſtra interfuit legatio; Canonibûs quippè, in Nicænâ Synodô, jubentibûs: non debere præter ſententiam Romani Pontificis ullô modô Concilia celebrari, nec Epiſcopos damnari? Aut, cur in prædictorum locô fratrum alios adulteros poſuiſtis; antequàm penès nos, aut Apocriſarios noſtros, eorum cauſa canonicè eſſet examinata, finémque perciperet rectum? &c. Quibûs irà geſtîs ſcripſi vobis, & omnibus; qui in An-

Antiochiâ, contrà Apoſtolicam, Canonicámque regulam, nobîs inconſultîs, fueratis congregati; arguens vos, primùm de injuriîs litterarum; deindè, cur Athanaſium, ſuoſquè conſectatores, ad veſtrum concilium convocâſſetis? Canonibûs ſcilicèt præcipientibûs: nihil extrà Romanum decerni Pontificem; cui hæc, & majora Eccleſiarum negotia, tam ab ipsô Dominô, quàm ab omnibûs univerſorum Conciliorum fratribûs, ſpecialî privilegiô contradita ſunt, &c.

Liberius. 360.

Olim, & ab initiô tantam percepimus â B. Petrô, Apoſtolorum Principê, fiduciam; ut habeamus auctoritatem pro univerſalî Eccleſiâ, ad rectam defendendam fidem: quatenùs nulli liceat ſtatum ſanctæ Eccleſiæ commovere, ad læſionem rectè credentium, abſquè ſui periculô honoris. *Epiſtolâ ad Athanaſium.*

Ad illud officium (teſtis eſt mihi DEUS) invitus acceſſi; in quô cupio quidem ſinè offenſa DEI, quamdiù in ſeculô fuero, permanere; & nunquàm mea ſtatuta, ſed Apoſtolica, ut eſſent firmata, & cuſto- *Ad Conſtantium Auguſtum.*

ſtodita, perfeci; ſecutus morem, ordinemque majorum. Nihil addidi Epiſcopatui Urbis Romæ; nihil minui paſſus ſum. . Et illam fidem ſervans, quæ per ſucceſſionem tantorum Epiſcoporum cucurrit, ex quibûs plures Martyres extiterunt, illibatam cuſtodiri ſemper exopto.

Felix M. 366.

Epiſtolâ I. ad Athanaſium, & ceteros Ægypti Epiſcopos Alexandriæ congregatos.

Incipiamus ergò, adjuvante DEô, & ſanctô Petrô Apoſtolô, per quem Apoſtolatûs, & Epiſcopatûs in Chriſtô cœpit exordium: quoniam plures ſæpè emerſerunt cauſæ; quæ in quibûſdam non erant cauſæ, ſed crimina; quia magis, ùt comperimus, iniquitatê, quàm charitatê, fratribus ſunt impoſitæ: &, ut de ceterô ſolicitudo ſit, nè talia eveniant, capitula quædam â ſanctîs Patribûs, tam in Nicænâ Synodô, quàm & in hâc Sedê conſtituta ponamus, &c.

Cap. 18. Quamquàm comprovincialibus Epiſcopis, unà cum eorum Metropolitanô, ſuæ Provinciæ cauſas Epiſcoporum liceat, charitativè, & concorditer, agitare; non tamen licet definire abſquè Romani Pontificis auctoritatê. Quòd ſi ſecùs â qui-

quibûſdam præſumtum fuerit; ipſi, qui hoc egerint, ſuæ præſumtionis ſuſcipiant damnum; & illi, qui ab eîs perperàm excommunicati, aut damnati fuerint, auctoritatê hujus ſanctæ Sedis, & beati Præceptoris noſtri, Clavigeri Petri, poteſtatê ſolvantur, atquè reſtituantur. Ipſe enim ait Dominus: *Quæcumquè ſolveris ſuper terram, erunt ſoluta & in cœlîs.* *Matt. 16.*

Cap. 19. Quotiès Epiſcopi ſe â ſuîs Comprovincialibûs, vel â Metropolitanô, putaverint prægravari; aut eos ſuſpectos habuerint; mox Romanam appellent Sedem; ad quam eos abſquè ullâ detentionê, aut ſuarum rerum ablationê liberè ire liceat. Et dum prædictam Romanam matrem appellaverint Eccleſiam; aut ab eâ ſe audiri expopoſcerint; nullus eos, aut excommunicare, aut eorum Sedes ſubripere, aut eorum res auferre, aut aliquam eis vim inferre præſumat; antequàm eorum cauſa Romani Pontificis auctoritatê finiatur. Quòd, ſi aliter â quôquam præſumtum fuerit; nihil erit; ſed viribûs carebit. Nam, nec hoc perperàm præſumimus; ſed & ipſum in Nicænâ Synodô conſtitu-

 tum,

tum, & Anteceſſores noſtros egiſſe, benè, Athanaſi, nôſti: quoniam, quandò tu, & Paulus Conſtantinopolitanus, Aſclepius Gazæ, & Lucianus Andrianopolites, ab Orientalibûs Epiſcopîs, inconſultô ſanctæ memoriæ Juliô, prædeceſſorê noſtrô, damnati eſtis; & ad eum, quaſi ad totius Orbis Caput (ùt ſemper huic ſanctæ Sedi licitum fuit) confugiſtis; cognitâ eorum nequitiâ, & veſtrâ juſtitiâ, vos in communionem ſuſcepit, &, omnium veſtrum curam gerens, propter Sedis propriæ dignitatem, ſuas ſingulis reddens Eccleſias, Orientalibus ſcripſit, culpans eos: quòd non rectè tractâſſent, viros inculpabiles de ſuîs Eccleſiîs expellentes, & conſtituta Nicæni Concilii minimè conſervantes. E quibûs ad certum diem nonnullos ſibimet adeſſe præcepit; ut de talibûs præſumtionibûs certam redderent rationem; & coràm eîs oſtenderet: juſtum ſe ſuper eîs protuliſſe decretum. Interminatus eſt etiam, non talia deinceps fratres eſſe paſſuros; &, niſi ab hujuſmodi præſumtionibûs ceſſarent, â propriîs eſſe gradibûs eos receſſuros. Talî enim hujus

jus ſanctæ Sedis privilegiô tu, & fratres tui, proprias recepiſtis, Ecclesias, cum omnibûs ſibi pertinentibûs. Hîs enim, & aliîs, quàm plurimîs documentîs manifeſtum eſt: nullum damnari, aut ſuîs expoliari rebûs debere Epiſcopum; qui hanc ſanctam Sedem interpellaverit; aut ſibi defenſatricem adſciverit: donec judicium de eô noſtræ Apoſtolicæ auctoritatis, hoc eſt, Principis Apoſtolorum, Petri, agnoſcat: quia ſolummodò Chriſtus JESUS huic ſanctæ Sedi, id eſt, Apoſtolicæ, hoc facere commiſit; utpotè, quoniam ſolus, atquè præ omnibûs, præfatus Princeps Apoſtolorum, creditus eſt; atquè percipere meruit â Regê Regum, Chriſtô DEO, claves Regni cœlorum.

Damaſus. 380.

Oportet nos, qui ſuprà domum Domini, hoc eſt, univerſalem Eccleſiam Catholicam, Epiſcopale ſuſcepimus miniſterium, ſolicitè vigilare: nè quid de ſacrîs ejus muneribûs, id eſt, Apoſtolicîs virîs, Apoſtolorúmque Succeſſoribûs, atquè miniſtrîs, quiſquam, nobîs dormitantibûs, valeat ſupprimi, atquè in- *Epiſtola 2. ad Stephanum, & ad concilia Africæ.*

 ju-

juſtè, nobîſquè inconſultîs, damnari. Scitis, fratres chariſſimi, firmamentum â DEô fixùm, & immobile, atquè titulum lucidiſſimum ſuorum Sacerdotum, id eſt, omnium Epiſcoporum, Apoſtolicam Sedem eſſe conſtitutam, & verticem Eccleſiarum: *Tu es enim* (ſicut divinum pronuntiat Verbum veraciter) *Petrus; & ſuper firmamentum tuum Eccleſiæ columnæ*, qui Epiſcopi intelliguntur, *confirmatæ ſunt; & tibi claves Regni cœlorum commiſi; atquè ligare, & ſolvere poteſtatem, quæ in cœlis ſunt, & quæ in terrís, promulgavi.* Tu profanatorum hominum, & membrorum meorum, maximéque diſcipulorum meorum exiſtis, ùt Princeps, & Doctor Orthodoxæ, & immaculatæ fidei; cujus vicê hodiè, gratiâ DEI, legationê pro Chriſtô fungimur; & omnes hujus ſanctæ Sedis Præſules ejus vicem geſſerunt, gerunt, & gerent. Diſcutere namquè Epiſcopos, & ſummas Eccleſiaſticorum negotiorum cauſas, Metropolitano, unà cum omnibûs ſuîs Comprovincialibûs, ità, ut nemo ex eîs deſit, & omnes in ſingulorum concordent negotiîs, licet; ſed, definire eorum, at-

atquè Eccleſiaſticarum ſummas querelas cauſarum, vel damnare Epiſcopos, abſquè hujus ſanctæ Sedis auctoritatê, minimè licet; quam omnes appellare, ſi neceſſe fuerit, & ejus fulciri auxiliô oportet. Nam (ùt nôſtis) Synodum, ſinè ejus auctoritatê fieri, non eſt Catholicum; nec Epiſcopus, niſi in legitimâ Synodô, & ſuô temporê, Apoſtolicâ vocationê congregatâ, definitè damnari poteſt; nequè ulla unquàm Concilia rata leguntur; quæ non ſunt fulta Apoſtolicâ auctoritatê.

Numerus Epiſcoporum, qui erant Arimini in unum congregati, præjudicii vim habere non debet; præſertim, cùm formula illa compoſita ſit, nequè Epiſcopô Romanô, cujus ſententia præ ceterîs omnibûs expectanda erat, nequè Vincentiô, qui tot annîs Epiſcopatum integrè geſſerat, nequè aliîs, eidem conſentientibûs.

Epiſtolâ ad Epiſcopos Illyriæ. Apud Theodoretum Lib. 2. Cap. 22.

Quòd veſtra charitas debitam Apoſtolicæ Sedi reverentiam tribuit, filii honoratiſſimi, vobis ipſis quoquè maximo ſanè honori eſt. Nam, tametſi in ſanctâ Eccleſiâ, in quâ ſanctus Apoſtolus ſedens nos do-

Epiſtolâ ad Epiſcopos Orientales. Apud

Theodoretum Lib. 5. Cap. 10. & Nicephorum Lib. 12. Cap. 17.

docuit, quô pactô illius gubernacula, quæ ſuſcepimus, tractanda ſint) nobis primæ partes deferuntur; tamen confitemur, nos illô dignitatis gradu longè inferiores eſſe.

Siricius. 390.

Epiſtolâ 1. ad Himerium Tarraconenſem Epiſcopum.

Pro officii noſtri conſideratione non eſt nobis diſſimulare, non eſt, tacere, libertas; quia major cunctîs Chriſtianæ religionis zelus incumbit. Portamus onera omnium, qui gravantur: quinimò hæc portat in nobîs beatus Apoſtolus Petrus; qui nos in omnibûs, ùt confidimus, adminiſtrationis ſuæ protegit, & tuetur hæredes, &c. Explicuimus, ùt, arbitror, frater chariſſime, univerſa, quæ digeſta ſunt in querelam; & ad ſingulas cauſas, de quibûs per filium noſtrum Baſſianum ad Romanam Eccleſiam, utpotè ad Caput tui corporis, retuliſti, ſufficientia, quantùm opinor, reſponſa reddidimus.

Epiſtolâ 3. ad Orthodoxos per diverſas Provincias.

Cogitantibus nobis metum divini Judicii, tacere non licuit; ſed nobis loqui neceſſitas imperavit, dicentê Prophetâ: *Exalta, ùt tuba, vocem tuam.* Et cui omnium Eccleſiarum cura eſt, ſi diſſimulem, au-

audiam Dominô dicentê: *Rejicitis mandatum DEI; ut traditiones veſtras ſtatuatis.* *Eſa. 58. Matt. 15. Marc. 7.*

Anaſtaſius. 399.

Exigit dilectio veſtra; ut ex auctoritatê Sedis Apoſtolicæ veſtris deberemus reſpondere conſultis. Et, quamvìs non prolixè, ſed ſuccinctè, hæc agere, propter quaſdam alias occupationes, feſtinaremus; denuò tamen, ſi neceſſe fuerit, ob has, vel alias neceſſitates, quaſi ad Caput, mittere charitativè non dubitetis. Significâſtis enim, quoſdam Sacerdotes in Eccleſiâ, quandò leguntur Evangelia, ſedere; & Domini Salvatoris verba, non ſtantes, ſed ſedentes, audire; & hoc ex majorum traditionê ſe accepiſſe narrant: quod ut nullatenùs deinceps fieri ſinatis, Apoſtolicâ auctoritatê mandamus. *Ad omnes Germaniæ, & Burgundiæ Epiſcopos.*

Innocentius Primus. 406.

Si quæ cauſæ, vel contentiones, inter clericos fuerint exortæ; ut ſecundùm Synodum Nicænam congregatîs ejuſdem Provinciæ Epiſcopîs jurgium terminetur; nec alicui liceat (ſinè præjudiciô tamen Romanæ Eccleſiæ, cujus in omni- *Epiſtolâ 2. ad Victricium Epiſcopum Rothomagenſem.*

bûs causîs debet reverentia cuſtodiri) relictîs hîs Sacerdotibûs, qui in eâdem Provinciâ DEI Eccleſiam gubernant, ad alias convolare Provincias. Si autem majores cauſæ in medium fuerint devolutæ; ad Sedem Apoſtolicam, ſicut Synodus ſtatuit, & beata conſuetudo exigit, poſt judicium Epiſcopale referantur.

Epiſtolâ 3. ad Exuperium Tholoſanum. Et quidem dilectio tua, inſtitutum ſequuta prudentium, ad Sedem Apoſtolicam referre maluit, quid de rebûs dubiîs cuſtodire deberet, potiùs; quàm uſurpationê præſumtâ, quæ ſibi viderentur, de ſingulîs obtinere.

Epiſt. 17. ad Arcadium Imp. qui Joan. Chryſoſtomum expulerat. Itaquè ego minimus, & peccator, cui thronus magni Apoſtoli Petri creditus eſt, ſegrego, & rejicio te, & uxorem, â perceptionê immaculatorum myſteriorum Chriſti DEI noſtri; Epiſcopum etiam omnem, aut clericum ordinis ſanctæ DEI Eccleſiæ, qui adminiſtrare, aut exhibere ea vobis auſus fuerit, ab eâ horâ, quâ præſentes vinculi mei legeritis litteras, dignitatê ſuâ excidiſſe decerno.

Epiſtolâ 29. ad Quis enim neſciat; id, quod â Principê Apoſtolorum, Petrô, Roma-

manæ Eccleſiæ traditum eſt, ac nunc uſquè cuſtoditur, ab omnibûs debere ſervari? nec ſuperinduci, aut introduci aliquid; quod aut auctoritatem non habeat, aut aliundè accipere videatur exemplum? Præſertim, cùm ſit manifeſtum: in omnem Italiam, Gallias, Hiſpanias, Africam, atquè Siciliam, Inſuláſque interjacentes, nullum inſtituiſſe Eccleſias, niſi eos; quos venerabilis Apoſtolus Petrus, aut ejus Succeſſores, conſtituerint Sacerdotes. Aut legant, ſi in hîs Provinciîs alius Apoſtolorum invenitur, aut legitur docuiſſe. Quod, ſi non legunt, quia nuſquàm inveniunt, oportet eos hoc ſequi, quod Romana Eccleſia cuſtodit; â quâ eos principium accepiſſe non dubium eſt: nè, dum peregrinis aſſertionibus ſtudent, caput inſtitutionum videantur omittere.

Decentium Eugubinum.

Diligenter, & congruè, Apoſtolico conſulitis honori: honori, inquam, illius; quem præter illa, quæ ſunt extrinſecùs, ſolicitudo manet omnium Eccleſiarum, ſuper anxiîs rebûs, quæ ſit tenenda ſententia? antiquæ ſcilicet regulæ formam ſecuti; quam totô ſemper ab Orbê

Epiſtola 32. ad Epiſcopos in Synodô Milevitand.

mecum nôſtis eſſe ſervatam. Verùm hæc miſſa facio. Nequè enim hoc veſtram credo latere prudentiam; qui id etiam actionê firmâſtis, ſcientes: quòd per omnes Provincias, de Apoſtolicô fontê petentibus, reſponſa ſemper emanent: præſertim, quotiès fidei ratio ventilatur, arbitror, omnes fratres, & Coëpiſcopos noſtros, non niſi ad Petrum, id eſt, ſui nominis, & honoris auctorem, referre debere.

Zoſimus. 418.

Epiſt. ad Heſychium Epiſcopum Salonitanum. Sciet (quiſquis hoc, poſtpoſitâ Patrum, & Apoſtolicæ Sedis auctoritatê, neglexerit) â nobîs diſtrictiùs vindicandum: ut loci ſui minimè dubitet ſibi non conſtare rationem; ſi hoc putat, poſt tot prohibitiones, impunè poſſe tentari.

Epiſtolâ ad univerſos Epiſcopos per Gallias, & ſeptem Provincias conſtitutos. Placuit Apoſtolicæ Sedi; ut, ſi quis ex quâlibet Galliarum partê, ſub quôlibet Eccleſiaſticô gradu, ad nos Romam venire contendit; vel aliò terrarum ire diſponit; non aliter proficiſcatur, niſi Metropolitani, Arelatenſis Epiſcopi, Formatas acceperit; quibûs Sacerdotium ſuum, vel locum Eccleſiaſticum, quem habet, ſcriptorum ejus adſtipu-

pulationê perdoceat, &c. Juſſimus autem præcipuam, ſicuti ſemper habuit, Metropolitanus, Epiſcopus Arelatenſis civitatis, in ordinandîs Sacerdotibûs teneat auctoritatem; Viennenſem, Narbonenſem primam, & Narbonenſem ſecundam, Provincias, ad Pontificium ſuum revocet. Quiſquis verò poſthàc, contrà Apoſtolicæ Sedis ſtatuta, & præcepta majorum, omiſsô Metropolitanô Epiſcopô, in Provinciîs ſupradictîs quemquam ordinare præſumſerit; vel is, qui ordinari ſe illicitè ſiverit, uterquè Sacerdotiô ſe carere cognoſcat. Quomodò enim poteſt auctoritatem ſummi Pontificis obtinere; qui, quæ erant Pontificis, ſervare contemnit?

Bonifacius Primus. 420.

Nos per omnes Provincias litteras dirigemus; nè excuſationem ſibi ignorationis obtendat; & ad Provinciam venire cogatur; & illic ſe conſtituto præſentare judicio. Quicquid autem veſtra charitas de hâc causâ duxerit decernendum; cùm ad nos relatum fuerit, noſtrâ, ùt condecet, neceſſe eſt auctoritatê firmetur. *Epiſtola ad Epiſcopos Galliæ.*

Cæleſtinus. 426.

Epiſtolâ 6. ad Joannem Antiochenum. Sciat ſanctitas tua, ejuſmodi à nobîs, vel ab ipsô veriùs Chriſtô Dominô, ac DEô nôſtrô, per nos ſententiam in Neſtorium latam eſſe; videlicèt: quòd, niſi intrà decem dies, poſt acceptam admonitionis noſtræ ſyngrapham, enumerandos, ſacrilegam, de Chriſti ortu doctrinam, ſcriptâ confeſſionê damnaverit; certò fore: ut ab Epiſcoporum Synodô exauctoretur.

Epiſtolâ ad Cyrillum Alexandrinum. Quam ob rem noſtræ Sedis auctoritatê aſcitâ, noſtrâque vicê, & locô, cum poteſtatê uſus, ejuſmodi, non, abſquè exquiſitâ ſeveritatê, ſententiam exequêris: nempè, ut, niſi decẽ dierum intervallô, ab hujus noſtræ admonitionis diê numerandorum, nefariam doctrînam ſuam Neſtorius, conceptîs verbîs, anathematizet; eamquè, de Chriſti DEI noſtri generationê, fidem, in poſterum confeſſurum ſe ſpondeat; quam, & Romana, & tuæ Sanctitatis Eccleſia, & univerſa deniquè religio Chriſtiana prædicat; illicò Sanctitas tua Eccleſiæ illi proſpiciat. Is verò modîs omnibûs ſe â noſtrô corporê ſegregatum eſſe intelligat; ut,

ùt, qui omnem medentium curam aſpernatus, nec non, inſtar peſtiferi morbi, per univerſum Eccleſiæ corpus inſanô modô graſſatus, tam ſeipſum, quàm ceteros omnes, ſibi commiſſos, in extremum exitium præcipitare ſtuduerit.

Leo Primus. 450.

Divinîs præceptîs, & Apoſtolicîs monitîs incitamur; ut pro omnium Eccleſiarum ſtatu impigrô vigilemus affectu; ac, ſi quid uſquàm reprehenſioni inveniatur obnoxium, celerî ſolicitudinê, aut ab ignorantiæ imperitiâ, aut â præſumtionis uſurpationê, revocemus. Monentê enim Dominicæ vocis imperiô (quô beatiſſimus Apoſtolus Petrus trinâ repetitionê myſticæ ſanctionis imbuitur; ut Chriſti oves, qui Chriſtum diligit, paſcat) ipſius Sedis, cui per abundantiam divinæ gratiæ præſumus, reverentiâ cohortamur: ut periculum deſidiæ, quantùm poſſumus, declinemus: nè profeſſio ſummi Apoſtoli, quâ ſe amatorem Domini eſſe teſtatus eſt, vana inveniatur in nobîs: quia, negligenter paſcens, totiès commendatum, Dominicum gregem,

Epiſtolâ 5. ad Epiſcopos Siciliæ.

Joan. 21.

gem, convincitur ſummum non amare Paſtorem.

Epiſtolâ 49. ad Synodum Chalcedonenſem Cap. 1.

Amplectendum eſt clementiſſimi Principis plenum religionê conſilium; quô ſanctam fraternitatem veſtram, ad deſtruendas inſidias diaboli, & ad reformandam Eccleſiaſticam pacem, voluit convenire, beatiſſimi Petri jurê, atquè honorê ſervatô, adeò; ut nos quoquè ſuîs ad hoc litterîs invitaret; ut venerabili Synodo noſtram præſentiam præberemus: quod quidem nec neceſſitas temporis, nec ulla conſuetudo poterat permittere; tamen in hîs fratribûs, Paſchaſinô, & Lucentiô, Epiſcopîs; Bonifaciô, & Baſiliô, presbyterîs (qui ab Apoſtolicâ Sedê directi ſunt) me Synodo veſtræ fraternitas exiſtimet præſidere; nec ſejunctam â vobîs præſentiam meam confidat; qui nunc in vicariîs meîs adſum; & jam dudùm fidei Catholicæ prædicationê non deſum: ut, qui non poteſtis ignorare; quid ex antiquâ traditionê credamus; non poſſitis dubitare, quid cupiamus.

Epiſtolâ 58. ad Pulche-

Hæc autem obſervantia eum quoquè illi animum ſpondet copulandum, & Apoſtolicæ Sedis dilectio-

ctionem; quam Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ ſemper impendimus, nullâ mobilitatê violandam: quia, ſi interdum im̃oderati Præſules in aliquas incidunt culpas, Eccleſiarum tamen Chriſti integra gratia perſeverat: conſenſiones verò Epiſcoporum, ſanctorum Canonum, apud Nicænam conditorum, regulis repugnantes, unitâ nobiſcum veſtræ fidei pietatê in irritum mittimus; & per auctoritatem B. Petri Apoſtoli generalî prorſus definitionê caſſamus. *riam Auguſtam Cap. 3.*

Quoniam, ſicut prædeceſſores mei prædeceſſoribus tuis, ità etiam ego dilectioni tuæ, priorum ſecutus exemplum, vices mei moderaminis delegavi; ut curam, quam univerſis Eccleſiis principaliter ex divinâ inſtitutionê debemus, imitator noſtræ manſuetudinis effectus, adjuvares; & longinquis ab Apoſtolicâ Sedê provinciis, præſentiam quodammodò noſtræ viſitationis impenderes: quia, de continentê, opportunóque proſpectu, promptum tibi eſſet agnoſcere; quid in quibûſque rebûs, vel tuô ſtudiô componeres, vel noſtro judicio reſervares. Nam, cùm majora nego- *Epiſtola 88. ad Anaſtaſium Theſſalonicenſem Capitê 1.*

go-

gotia, & difficiliores cauſarum exitus, liberum tibi eſſet ſub noſtræ ſententiæ expectationê ſuſpendere, nec ratio tibi, nec neceſſitas fuit, in id, quod menſuram tuam excederet, dividendi.

Epiſtolâ 93. ad Epiſcopos per Viennam Provinciam conſtitutos Cap. 8.

Nobiſcum itaquè veſtra fraternitas recognoſcat, Apoſtolicam Sedem, pro ſui reverentiâ, â veſtræ etiam provintiæ Sacerdotibûs, innumerîs relationibûs eſſe conſultam; & pro diverſarum (quemadmodùm vetus conſuetudo poſcebat) appellationê cauſarum, aut retractata, aut confirmata fuiſſe judicia; adeò, ut ſervatâ unitatê ſpiritûs, in vinculô pacis, commeantibûs hinc indè litterîs, quod ſanctè agebatur, perpetuæ proficeret charitati, &c. Sed hunc tramitem, ſemper inter majores noſtros, & benè tentum, & ſalubriter conſtitutum, Hilarius, Eccleſiarum ſtatum, & concordiam Sacerdotum novîs præſumtionibûs turbaturus, exceſſit; ità ſuæ vos cupiens ſubdere poteſtati; ut ſe beato Apoſtolo Petro non patiatur eſſe ſubjectum; ordinationes ſibi omnium Eccleſiarum per Gallias vendicans; &, debitam Metropolitanis Sacerdotibus, in

in ſuum jus transferens dignitatem, ipſius quoquè beatiſſimi Petri reverentiam verbîs arrogantioribûs minuendo; cui, cùm præ ceterîs, ſolvendi, & ligandi, tradita ſit poteſtas, paſcendarum tamen ovium cura ſpecialiùs mandata eſt: cui, quiſquis principatum æſtimat derogandum; illius quidem nullô modô minuere poteſt dignitatem; ſed, inflatus ſpiritu ſuperbiæ ſuæ, ſemetipſum in inferna demergit. *Matt. 16.* *Joan. 21.*

Hilarius Papa. 462.

Divinæ circà nos gratiæ memores eſſe debemus; qui nos, per dignationis ſuæ miſericordiam, ob hoc ad faſtigium ſacerdotale provexit; ut, mandatis ipſius inhærentes, & in quâdam Sacerdotii ejus ſpeculâ conſtituti, prohibeamus illicita, & ſequenda doceamus. *Epiſtolâ 3. ad Aſcanium Epiſcopum.*

Quantùm reverentiæ in ſpiritu DEI, qui ſubditos ſibi inhabitat Sacerdotes, beato Petro Apoſtolo, & Sedi ipſius deferatur, omnibus arbitror eſſe compertum; quibus paternarum traditionum incorrupta cuſtodia eſt. *Epiſtolâ ad Leontium Epiſcopum.*

Nulli fas ſit, ſinè ſtatûs ſui peri- *In Conci-*

cu-

ftô Romano. culô, vel divinas conſtitutiones, vel Apoſtolicæ Sedis decreta temerare. Acclamatum eſt ab Epiſcopîs: Hilario vita! Iſta per ſanctum Petrum, ut in perpetuum ſerventur, optamus!

Simplicius. 470.

Epiſt. 3. ad Zenonem Auguſtum. Cuperem quidem, quantùm ad meæ ſpectat devotionis arbitrium, quâ Principes Chriſtianos jugî veneratione ſuſpicio, debita pietati noſtræ continuîs officia deferre colloquiîs: ſed, cùm ad hujus intentionis augmentum, etiam ſacræ curæ religionis accedat; ratio mihi negotii potioris incumbit: ut ſimul honorificentiam vobis pronâ mentê perſolvam; & cauſas fidei fidenter inſinuem: quia me ad utramquè, vel dicata trahit clementiæ veſtræ ſemper affectio; vel reſpectus ordinis mei, & Apoſtolici moderaminis ſolicitudo compellit. Functus igitur, clementiſſime, ac glorioſiſſime fili, Imperator Auguſte, munerê ſalutandi, quæ in Eccleſiîs Orientis per hæreticorum latrocinia, recidiva rursùs dicuntur ſcandala concitari, nec debeo ſilere, nec poſſum.

Pontifex antè annos 1120. Imperatorem filium vocavit.

Un-

Undè, quia, ſanctæ memoriæ prædeceſſorum noſtrorum extantê doctrinâ, contrà quam nefas eſt diſputare, quiſquis rectè ſapere videtur, novîs aſſertionibûs non indiget edoceri; ſed plana, atquè perfecta ſunt omnia; quibûs poteſt, vel, deceptus ab hæreticîs, erudiri; vel, in vineâ Domini plantandus, inſtitui. *Epiſtolâ 5. ad Acatium Conſtantinopolitanum.*

Inter univerſos Catholicæ fidei Sacerdotes, opera Domini noſtri, vel ſolus non potui tacere, vel primus: quia, ſecundùm beatum Paulum Apoſtolum, Eccleſiarum omnium curam ſuſtinens, mihi ſummam gaudii, de redditâ pro clementiâ veſtrâ earum quietê, ſpecialiter vindicavi. *Epiſtol. 9. ad Zenonem Auguſtum.*

Nuper ab Ægyptiâ Synodô, & Clerô Alexandrinæ Sedis, ad nos ex morê relatio miſſa patefecit: ſanctæ memoriæ obiîſſe Timotheum; inquè ejus vicem, conſonâ fidelium voluntatê, Joannem ſubrogatum; ut nihil omninò reſtare videbatur; niſi ut, DEO noſtro gratias agentibûs nobîs, atquè gaudentibûs, ſinè ſtrepitu, quod Catholicus in defuncti miniſterium ſucceſſiſſet Antiſtes, Apoſtolicæ quoquè moderationis aſſenſu votivam ſumeret fir- *Epiſtolâ 17. ad Acatium Conſtantinopolitanum.*

mi-

Alexandrinæ Eccleſiæ Epiſcopum Rom. Pont. confirmat.

mitatem: cùm ecce, ſecundùm conſuetudinem, mihi, talia diſponenti, tranquilliſſimi Principis ſcripta ſunt reddita; quibûs memoratum, tamquàm perjurii reum, Sacerdotiô perhiberet indignum. Illicò retraxi pedem, & meam revocavi ſuper ejus confirmationê ſententiam: nè quid contrà tantum, ac tale teſtimonium, præproperè feciſſe judicarer. Sed, &c.

Gelaſius. 492.

Epiſtolâ 2. ad Epiſcopos Dardaniæ.

Nec planè tacemus, quod cuncta per Mundum novit Eccleſia: quoniam quorumlibet ſententiîs ligata Pontificum Sedes Beati Petri Apoſtoli jus habeat reſolvendi (utpotè quæ de omnî Eccleſiâ fas habeat judicandi) nequè, inquam, de ejus liceat judicare judiciô. Siquidem ad illam de quâlibet Mundi partê Canones appellari voluerunt; ab illâ autem nemo ſit appellare permiſſus.

Epiſtolâ ad Epiſcopos 6. per Lucaniam, Brutios,

Cùm Sedes Apoſtolica, ſuperior hîs omnibûs, faventê Dominô, quæ paternîs Canonibûs ſunt præfixa, piô, devotôque ſtudeat tenere propoſitô; ſatìs indignum eſt, quemquam, vel Pontificum, vel Ordi-

num

num ſubſequentium, hanc obſervantiam refutare; quam B. Petri Sedem, & ſequi videat, & docere: ſatíſque conveniens ſit; ut totum corpus Eccleſiæ in hâc ſibimet obſervationê concordet; quam illic vigere conſpiciat; ubi Dominus totius Eccleſiæ poſuit principatum.

& Siciliam conſtitutos, Cap. 11.

De locorum conſecrationê ſanctorum nobis quoquè patefactum eſt: quòd, abſquè præceptô Sedis Apoſtolicæ, nonnulli, factas Eccleſias, vel Oratoria, ſacrare præſumant, &c.

Cap. 27.

Nobis opponunt Canones; dum neſciunt, quid loquantur: contrà quos hôc ipsô venire ſe produnt; quòd primæ Sedi, ſana, rectáque ſuadenti, parêre fugiunt. Ipſi ſunt Canones; qui appellationes totius Eccleſiæ ad hujus Sedis examen voluêre deferri; ab ipsâ verò nuſquàm prorſus appellari debere ſanxerunt; ac per hoc illam de totâ Eccleſiâ judicare; ipſam ad nullius commeare judicium; nec de ejus unquàm præceperunt non oportere diſſolvi; cujus potiùs decreta ſequenda mandârunt. In hâc ipsâ causâ Timotheus Alexandrinus, & Petrus Antiochenus, Petrus, Paulus,

Commonitoriô ad Fauſtum Magiſtrum fungentem legationê Conſtantinopoli.

lus, Joannes, & ceteri, non ſolùm unus, ſed plures utiquè, nomen Sacerdotii præferentes, ſolâ Sedis Apoſtolicæ ſunt auctoritatê dejecti: cujus rei teſtis etiam ipſe docetur Acatius; qui præceptionis hujus extitit executor. Quod utiquè, ſicut Apoſtolicam Sedem, juxtà formam ſynodicam, feciſſe, manifeſtum eſt; ſic, neminem reſultare potuiſſe, certiſſimum, &c. Si, quantùm ad religionem pertinet, non niſi Apoſtolicæ Sedi, juxtà Canones, debetur ſumma judicii totius? ſi, quantùm ad ſeculi poteſtatem, illa â Pontificibûs, & præcipuè â beati Petri Vicariô, debet cognoſcere, quæ divina ſunt? non ipſa eadem judicare; nec ſibi hoc quiſquam potentiſſimus ſeculi (qui tamen Chriſtianus eſt,) vindicare præſumit; niſi religionem forſitan perſequens. Quid tamen dicerent; ſi non chartîs ſuîs in omnibûs vincerentur? Ineptias itaquè ſuas ſibi ſervent; niſi reſipiſcant; potiùs, cogitantes, Chriſti vocem non eſſe ſuperfluam; quæ confeſſioni B. Petri Apoſtoli, inferni portas nunquàm prævalituras, aſſeruit. Quapropter non veremur; nè Apoſtolicâ

Matt. 16.

ſen-

ſententiâ reſolvatur; quam, & vox Chriſti, & majorum traditio, & Canonum fulſit auctoritas: ut totam potiùs Eccleſiam ſemper ipſa dijudicet.

Duo ſunt, Imperator Auguſte, quibûs principaliter Mundus hic regitur; auctoritas ſacra Pontificum, & Regalis poteſtas. In quibûs tantò gravius eſt pondus Sacerdotum; quantò etiam pro ipsîs Regibûs hominum in divinô reddituri ſunt examinê rationem. Nôſti etenim, fili clementiſſime; quòd, licèt præſideas humano generi dignitatê; rerum tamen, Præſulibus divinarum, devotus colla ſubmittis; atquè ab eîs cauſas tuæ ſalutis expetis.; inquè ſumendîs cæleſtibûs Sacramentîs, eiſquè (ùt competit) diſponendîs, ſubdi te debere cognoſcis, religionis ordinê, potiùs, quàm præeſſe, &c. Et, ſi cunctis generaliter Sacerdotibus, rectè divina tractantibus, fidelium convenit corda ſubmitti; quantò potiùs Sedis illius Præſuli conſenſus eſt adhibendus; quem cunctîs Sacerdotibûs, & Divinitas ſumma voluit præeminere; & ſubſequens Eccleſiæ generalis jugiter pietas celebravit?

Epiſtola 10. ad Anaſtaſium Auguſtum.

Pontifex antè annos 1200. Imperatorem filium vocavit.

vit? Ubi pietas tua evidenter advertit: nunquàm, quôlibet penitùs humanô conſiliô, elevare ſe quemquam poſſe illius privilegio, vel confeſſioni; quem Chriſti vox prætulit univerſis; quem Eccleſia veneranda confeſſa eſt ſemper, & habet devota Primatem.

Epiſt. 11. ad Epiſcopos Dardaniæ. Nullus jam, veraciter Chriſtianus, ignoret: uniuſcujuſquè Synodi conſtitutum, quod univerſalis Eccleſiæ probavit aſſenſus, non aliquam magìs exequi Sedem præ ceterîs oportere, quàm primam; quæ, & unamquamquè Synodum ſuâ auctoritatê confirmat; & continuatâ moderationê cuſtodit; pro ſuô ſcilicèt principatu; quem B. Petrus Apoſtolus, Domini você perceptum, Eccleſiâ nihilominùs ſubſequentê, & tenuit ſemper, & retinet.

In Decretô de Apocryphis Scripturæ librîs *Matt. 16.* Sancta Romana, Catholica, & Apoſtolica Eccleſia, nullîs Synodicîs conſtitutîs ceteris Eccleſiis prælata eſt; ſed Evangelicâ você Domini, & Salvatoris noſtri, primatum obtinuit: *Tu es Petrus*, inquientis, *& ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam; & tibi dabo claves Regni cœlorum; quæcunquè ſolveris ſuper terram, erunt ſoluta, & in cœlis.* *Ana-*

Digitized by Google

Anaſtaſius, Papa Secundus. 496.

Sedes beati Petri in univerſalî Eccleſiâ aſſignatum ſibi â Dominô tenet principatum.

Glorioſiſſimo, & clementiſſimo filio Anaſtaſio Auguſto. Imperatorem, filium vocat.

Symmachus. 500.

Roma mihi teſtis eſt, & ſcrinia teſtimonium perhibent: utrùm â fidê Catholicâ, quam in Sedê B. Petri Apoſtoli, veniens ex paganitatê, ſuſcepi, aliquâ ex partê deviaverim? An, quia Imperator es, divinum putas contemnendum eſſe judicium? An, quia Imperator es, contrà Petri niteris poteſtatem? Et, qui Petrum Alexandrinum recipis, B. Petrum Apoſtolum, in ſuô, qualicunquè Vicariô, calcare contendis? An benè factus eſſem, ſi Eutychianis faverem? Si Acatii nomini communicarem? Latêre non poteſt, cur iſta prætendas. Conferamus autem honorem Imperatoris cum honorê Pontificis; inter quos tantùm diſtat; quantùm ille rerum humanarum curam gerit, iſte divinarum. Tu Imperator â Pontificê baptiſmum accipis, Sacramenta ſumis, orationem poſcis, be-

Apologeticô adversùs Anaſtaſium, Imper.

nedictionem ſperas, pœnitentiam rogas: poſtremò; tu humana adminiſtras, ille tibi divina diſpenſat. Itaquè, ut non dicam ſuperior, certè æqualis eſt honor, &c. Omnes Catholici Principes, ſivè cùm imperii gubernacula ſuſceperunt, ſivè cùm Apoſtolicæ Sedis novos agnoverunt Præſules inſtitutos, ad eam protinùs ſua ſcripta miſerunt; ut ſe docerent ejus eſſe conſortes. Itaquè, qui hoc non fecerunt, ab eâdem ſeipſos profitentur alienos: quod chartîs quoquè tuîs etiam poſſumus aſtruere; niſi te, æmulum, & reum, & inimicum vitaremus, & judicem.

Hormiſda. 514.

Epiſtolâ 22. ad Juſtinum Imperat. Imperatorem, filium vocat.

Venerabilis Regni veſtri primitiis, fili glorioſiſſime, locô muneris, gratulationem ſuam Catholica transſmittit Eccleſia; per quas ſe, poſt tantam diſcordiæ fatigationem, requiem pacis invenire confidit. Nec dubium eſt; ideò ad rerum ſummam cœleſtî vos providentiâ perveniſſe; ut veſtrîs temporibûs impacta Religioni, in Orientis partibûs, aboleatur injuria. Debitas beato Petro Apoſtolo Imperii veſtri primi-

mitias reddidiſtis; quas hâc rationê devotè ſuſcepimus: quia Eccleſiarum per vos proximè futuram credimus ſinè dubitationê concordiam.

Quotiès univerſale poſcit Religionis cauſa Concilium; Tê, cuncti fratres, convocantê conveniant; &, ſi quos eorum ſpecialis negotii pulſat intentio; jurgia inter eos oborta compeſce, diſcuſſa ſacrâ legê determinando certamina. Quicquid autem illic, pro fidê, & veritatê conſtitutum; vel providâ diſpenſationê præceptum; vel perſonæ noſtræ auctoritatê fuerit confirmatum; totum ad ſcientiam noſtram, inſtructâ relationis atteſtationê, perveniat. *Epiſtola ad Remigium.*

Bonifacius Secundus. 530.

Olim, & ab initiô, tantam percepimus â beatô Petrô, Apoſtolorum Principê, fiduciam; ut habeamus auctoritatem univerſali Eccleſiæ (auxiliantê Dominô) ſubvenire; &, quicquid nocivum, auctoritatê Apoſtolicâ corrigere, & emendare. *Epiſtola ad Eulalium, Alexandrinum Epiſcopum.*

Joannes Secundus. 532.

Inter claras, ſapientiæ, ac manſuetudinis veſtræ laudes, Chriſtianiſſime Principum; puriorê lucê, *Epiſtola 2. ad Juſtinia-*

num Imperat.

tamquàm aliquod ſydus irradiat; quòd amorê fidei, quòd charitatis ſtudiô, edocti Eccleſiaſticîs diſciplinîs, Romanæ Sedis reverentiam conſervatis; & ei cuncta ſubjicitis; & ad ejus deducitis unitatem; ad cujus auctorem, hoc eſt, Apoſtolorum primum, Dominô loquentê præceptum eſt: *Paſce oves meas.* Quam, eſſe omnium Eccleſiarum caput, & Patrum regulæ, & Principum ſtatuta declarant; & pietatis veſtræ reverendiſſimi teſtantur.

Vigilius. 540.

Epiſtolâ 1. ad Eutherium Epiſcopum.

Nulli, vel tenuiter ſentienti, vel pleniter ſapienti, dubium eſt; quòd Romana Eccleſia, forma, ac fundamentum ſit Eccleſiarum; â quâ omnes Eccleſias principium ſumſiſſe, nemo rectè credentium ignorat. Quoniam, licèt omnium Apoſtolorum par eſſet electio, beato tamen Petro conceſſum eſt; ut ceterîs præemineret: undè & Cephas vocatur; quia Caput eſt, &, primus omnium Apoſtolorum; & quod in capitê præceſſit, in membrîs ſequi neceſſe eſt. Quamobrem ſancta Romana Eccleſia, ejus meritô, Domini você conſecrata, & ſanctorum Pa-

Patrum auctoritatê roborata, primatum tenet omnium Eccleſiarum; ad quam, tam ſumma Epiſcoporum negotia, & judicia, atquè querelæ, quàm & majores Eccleſiarum quæſtiones, quaſi ad Caput, ſemper referenda ſunt. Nam, & qui ſe ſcit aliis eſſe præpoſitum, non moleſtè ferat, aliquem ſibi eſſe prælatum. Ipſa namquè Eccleſia, quæ prima eſt, ità reliquis Eccleſiis vices ſuas credidit largiendas; ut in partem ſint vocatæ ſolicitudinis, non in plenitudinem poteſtatis. Undè omnium, appellantium Apoſtolicam Sedem, Epiſcoporum judicia, & cunctarum majorum negotia cauſarum, eidem ſanctæ Sedi reſervata eſſe liquet; præſertim, cùm in hîs omnibûs ſemper ſit ejus expectandum conſultum; cujus tramiti, ſi quis obviare tentaverit Sacerdotum, cauſas ſe, non ſinè honoris ſui periculô, apud eandem ſanctam Sedem noverit redditurum.

Quantùm nos divina Potentia Apoſtolorum primi Sedem, non pro noſtrîs meritîs, ſed pro ineffabilî ſuæ miſericordiæ pietatê, habere conſtituit; tantùm nos de univerſarum Eccleſiarum diſpoſitionê, & *Ad Epiſcopos Galliæ.*

pacê, & ſtatu, curam habere etiam convenit. Quapropter Auxanio fratri, & Coëpiſcopo noſtro, Arelatenſis civitatis Antiſtiti, vices noſtras charitas veſtra nos dediſſe cognoſcat: ut, ſi qua (quod abſit) fortaſſis emerſerit contentio, congregatîs ſibi fratribûs, & Coëpiſcopîs noſtrîs, cauſas, Canonicâ, & Apoſtolicâ auctoritatê diſcutiens, DEO placitâ æquitatê diffiniat. Contentiones verò ſi quæ (quas Dominus auferat) in fidei cauſâ contigerint; aut tale emerſerit fortè negotium, quod pro magnitudinê ſui Apoſtolicæ Sedis magìs judiciô debeat terminari; ad noſtram, diſcuſsâ veritatê, perferat ſinè dilationê notitiam. Et, quia neceſſe eſt, ut aptîs, DEô propitiantê, temporibûs Arelatenſis Epiſcopus noſtrîs vicibûs fungatur; quotiès judicaverit expedire, ut, pro faciendâ conſolationê communî, Epiſcoporum debeant congregari perſonæ; nullus inobediens ejus ſit mandatis: quòd, ſi fuerit, â congregationê ſuſpendatur; niſi, aut corporalis infirmitas, aut juſtitiæ cauſa eum, excuſatio venire prohibeat. Illud parî auctoritatê mandamus: nè quiſ-

quiſquam Epiſcoporum, ſinè prædicti Fratris, & Coëpiſcopi noſtri Formatâ, ad longinquiora loca audeat proficiſci: quippè, quia & deceſſorum noſtrorum deceſſoribus ejus, quibus vices ſuas libentiſſimè contulerunt, ſanctæ ſic definiunt juſſiones: ut hîs omnibûs, obedientiâ DEO placitâ cuſtoditîs, pax, quæ â Chriſtô DEô, Dominô, ac Salvatorê noſtrô, Apoſtolis tamquàm hæreditariô eſt nominê derelicta, in Eccleſiâ DEI, quæ una eſt totô Orbê diffuſa, firmâ ſtabilitatê ſervetur.

Epiſtolâ ad Aurelianum, Epiſcopum Arelatenſem.

Adminiſtrationem vicium noſtrarum Fraternitati veſtræ animô libentî committimus; & credimus charitatis veſtræ officiô, actibûs placitîs diligenter univerſa compleri; quandò & ſummi Sacerdotii conſortiô vos dignos eſſe divina gratia judicavit. Quapropter vices noſtras veſtræ charitati hâc auctoritatê committimus; ut univerſa, quæ deceſſorum noſtrorum, vel Canonum ſtatuta ſanxerunt, DEO congruîs operibûs faciendo, atquè ſervando, noſtrum, & glorioſi Regis judicium, circà charitatem tuam, rectum fuiſſe poſſis oſtende-

re, &c. Et, ut univerſa Fraternitas veſtra diligentî poſſit rationê complere, Epiſcopis, quibus pro vicê noſtrâ te præeſſe volumus, nos præcepta deſtinâſſe ſignamus; ut & illi nobis obedientiam exhibere debeant competentem; & Fraternitas tua, eos in Chriſti charitatê complectens, exemplîs bonorum potiùs operum, ad, quæ ſunt DEO placita, facienda ſemper invitet.

Epiſtolâ ſecundâ ad Epiſcopos Galliæ.

Admonet nos loci noſtri miniſterium, divinâ miſericordiâ Domini collatum, Domini gratiâ protegentê, nec legentis evitando periculum, bonis potiùs palmam retributionis promiſſæ, ut ſtudeamus, & mereamur accipere. Undè, quantùm nobis Chriſtus primî Apoſtolorum locum pro ineffabilî pietatis ſuæ gratiâ conceſſit; tantùm nos de univerſarum pacê Eccleſiarum, quæ, licèt in multîs, una tamen eſt totô Orbê diffuſa, inceſſantî ſtudiô convenit eſſe ſolicitos. Undè, quia dudùm Auxanio, quondam Arelatenſis civitatis Antiſtiti, vicium noſtrarum ſolicitudinem dederamus; ſed, curſum vitæ præſentis implendo, de hâc lucê migravit; in cujus locô Aurelianus, frater no-

noſter, noſcitur ſucceſſiſſe; neceſſarium valdè credimus, ſolicitudinem hanc â nobîs antefato debere committi; confidentes, illum, & pro loci ſui qualitatê, bonîs actibûs univerſa, quæ DEO placeant, poſſe complere; & maximè, cùm glorioſus filius noſter, Childebertus Rex, teſtimonium bonæ conſcientiæ perhibuit.

Pelagius Primus. 555.

Memor ſum, me ſub illius nominê Eccleſiæ præſidere; cujus eſt â Dominô JESU Chriſtô glorificata confeſſio; & cujus fides omnes quidem hæreſes deſtruit; ſed maximè impietatem præſentis erroris expugnat. Et intelligo, aliter mihi non licere, quàm; ut omnes conatus meos ei cauſæ, in quâ univerſalis Eccleſiæ ſalus infeſtatur, impendam. *Epiſtolâ 1. ad Vigilium.*

Majorum noſtrorum, operantê DEI miſericordiâ, cupientes inhærere veſtigiis, & eorum actus divinô juvaminê in omnibûs imitari, Charitati tuæ, per univerſam Galliam, ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, cui divinâ gratiâ præſidemus, vices injungimus. Hoc enim antiquitatis *Epiſtolâ ad Sebaudum, Arelatenſem Epiſcopum.*

memoria docet; hoc Eccleſiæ Romanæ teſtantur ſcrinia: â ſanctîs Patribûs, & deceſſoribûs noſtrîs, tuis deceſſoribus eſſe conceſſum; ut illius ſtabilis petræ ſempiterna ſoliditas, ſuprà quam Dominus, Salvator noſter, propriam fundavit Eccleſiam, à Solis ortu, uſquè ad occaſum, primatûs ſui apicem, Succeſſorum ſuorum auctoritatê, tam per ſe, quàm per vicarios ſuos firmiter obtineret. Hinc eſt, quòd & nos Fraternitati tuæ hujuſmodi curas injungimus; ut, Sedis noſtræ Vicarius inſtitutus, ad inſtar noſtrum, in Galliarum partibûs primi Sacerdotis locum obtineas; &, quicquid ad gubernationem, vel diſpenſationem Eccleſiaſtici ſtatûs gerendum eſt, ſervatîs Patrum regulîs, & Sedis Apoſtolicæ conſtitutîs, divini Judicii conſideratione diſpenſes; talemquè te in cuſtodiendîs Canonibûs ſanctâ converſationê demonſtres; qualem tanti loci decet eſſe Vicarium.

Joannes Tertius. 560.

Epiſt. ad Germaniæ, &

Congruum nobis viſum eſt, litterîs Sedis Apoſtolicæ (ut Anteceſſorum quoquè noſtrorum veſtigia imi-

imitemur) vos monere : Præcepta divina, & Apoſtolicæ Sedis inſtituta, viriliter peragere ; & prohibita non tangere, ſed cavere. *Galliæ Epiſcopos.*

Pelagius Secundus. 579.

Relatum eſt ad Apoſtolicam Sedem : Joannem, Conſtantinopolitanum Epiſcopum , univerſalem ſe ſcribere; voſquè ex hâc ſuâ præſumtionê ad Synodum convocare generalem: cùm generalium Synodorum convocandi auctoritas Apoſtolicæ Sedi beati Petri ſingularî privilegiô ſit tradita ; & nulla unquàm Synodus rata legatur ; quæ Apoſtolicâ auctoritatê non fuerit fulta. Quapropter, quicquid in prædictô veſtrô conventiculô (quia Synodus, taliter præſumta, eſſe non potuit) ſtatuiſtis , ex auctoritatê S. Petri , Apoſtolorum Principis , & Domini Salvatoris você, quâ beato Petro poteſtatem ligandi , atquè ſolvendi , ipſe Salvator dedit (quæ etiam poteſtas in Succeſſoribûs ejus indubitanter tranſivit) præcipio: omnia , quæ ibi ſtatuiſtis , & vana , & caſſata eſſe; ità , ut deinceps nunquàm appareant, nec ventilentur. Multîs denuò Apoſtolicîs , & Ca- *Epiſtolâ ad illegitimam Synodum Conſtantinopolitanam.* *Matt. 16.*

nonicîs, atquè Eccleſiaſticîs inſtruimur regulîs: non debere abſquè ſententiâ Romani Pontificis Concilia celebrari. Vos quoquè deinceps, ut nullius hortatu talia, præſumatis; ſi Apoſtolicæ Sedis communionê carere non vultis, &c. Orate fratres: ut honor Eccleſiaſticus noſtrîs diebûs non evacuetur; nec unquàm Romana Sedes, quæ (inſtituentê Dominô) Caput eſt omnium Eccleſiarum, privilegiîs ſuîs uſquàm careat, aut expolietur.

Gregorius Magnus. 590.

Lib. 4. epiſtolâ 7. univerſis Epiſcopis per Illyricum.

Juxtà poſtulationis veſtræ deſiderium, prædictum Fratrem, & Coëpiſcopum noſtrum, in eô, in quô eſt Sacerdotii ordinê conſtitutus, noſtri aſſensûs auctoritatê firmamus; ratámque nos ejus conſecrationem habere, dirigentes pallium, indicamus. Cui quoniam, juxtà morem, noſtras vices commiſimus peragendas; ideò Fraternitatem veſtram neceſſariò prævidimus adhortandam; quatenùs ei in hîs, quæ ad ordinem Eccleſiaſticum, rectitudinémque diſciplinæ pertinent, parêre nullô modô diferatis: ut, Charitatem veſtram

ſtram ſynceró eum judició elegiſſe, exhibita valeat obedientia declarare.

Cùm multi ſint Apoſtoli, pro ipsô tamen principatu ſola Apoſtolorum Principis Sedes in auctoritatê convaluit; quæ in tribûs locîs unius eſt. Ipſe enim ſublimavit Sedem; in quâ etiam quieſcere, & præſentem vitam finire dignatus eſt. Ipſe decoravit Sedem; in quâ Evangeliſtam diſcipulum miſit. Ipſe firmavit Sedem; in quâ ſeptem annîs, quamvìs diſceſſurus, ſedit. *Lib. 6. epiſt. 37. ad Eulogium Alexandrinum.*

De Conſtantinopolitanâ Eccleſiâ, quod dicunt, quis eam dubitet Sedi Apoſtolicæ eſſe ſubjectam? Quod & piiſſimus Dominus Imperator, & Frater noſter, Euſebius, ejuſdem civitatis Epiſcopus, aſſiduè profitentur. *Lib. 7. epiſtolâ 64.*

Illud autem admonemus; ut Apoſtolicæ Sedis reverentia nullius præſumtionê turbetur. Tunc enim ſtatus membrorum integer manet; ſi Caput fidei nulla pulſet injuria; & Canonum manet incolumis, atquè intemerata ſemper auctoritas. *Lib. 11. epiſtolâ 44.*

Glorioſæ memoriæ Childebertus, Francorum Rex, Catholicæ religio- *Lib. 7. epiſtolâ 117.*

nis

nis amorê ſuccenſus, intrà muros Arelatenſis civitatis, monaſterium virorum, ùt ſcriptô reperimus, pro ſuâ mercedê conſtituens, quædam ibidem pro habitantium ſuſtentationê conceſſit. Cujus nè voluntas unquàm duceretur in irritum, & ea, quæ pro quietê monachorum diſpoſita fuerant, turbarentur, quæquè contulit in jurê ejuſdem monaſterii, epiſtolîs ſuîs Apoſtolicâ petiit auctoritatê firmari; hoc quoquè ſuæ petitioni ſubjungens; ut eidem monaſterio, tam in diſpoſitionê rerum, quàm in ordinationê Abbatis, quædam pariter privilegia largiremur. Sciens quippè, eam Apoſtolicæ Sedi reverentiam â fidelibûs exhiberi; ut, quæ ejus fuiſſent decretô diſpoſita, nullius deinceps illicitæ uſurpationis moleſtiâ quaterentur, &c.

Ad Pſal. 4. Pœnitentialem. Rex, in tantùm ſuæ temeritatem extendit veſaniæ; ut, Caput omnium Eccleſiarum, Romanam Eccleſiam ſibi vendicet; & in Dominâ gentium terrenæ jus poteſtatis uſurpet. Quod omninò ille fieri prohibuit; qui hæc B. Petro Apoſtolo ſpecialiter commiſit, dicens: *Tibi dabo claves Regni cœlorum.* *Matt. 16.*

Deus-

Deuſdedit. 614.

Pervénit ad nos Diaconus veſter, veſtræ Sanctitatis epiſtolam ferens: quòd quidam viri, etiam & mulieres, præteritô Sabbatô Paſchalî diê, pro magnô populorum incurſu, neſcientes, proprios ſuos filios ſuſcepiſſent ex lavacrô ſanctô. Cupis ergò ſcīre; ſi pro talî accidentê rationê debeant viri, & mulieres, ad ſuum proprium redire uſum, an non? Nos enim ex hôc, triſtitiâ mœſti, inquiſivimus priorum Patrum noſtrorum dicta. Invenimus autem in archivîs hujus Apoſtolicæ Sedis, jam talia contigiſſe Eccleſiæ Iſauriæ, & Epheſiorum, ſimulquè Hieroſolymæ, & etiam aliarum civitatum. Epiſcopis etiam earum civitatum, ab hâc Apoſtolicâ Sedê ſcire volentibus: ſi viri, & mulieres, redirent ad proprium torum? Beatæ memoriæ ſanctiſſimi Patres, Julius, Innocentius, & Cœleſtinus, cum Epiſcoporum plurimorum, & Sacerdotum conventu, in Eccleſiâ beati Apoſtolorum Principis, prohibentes, talia perſcripſerunt, & confirmaverunt; ut nullô modô jam in conjugiô ſe reciperent mulieres, aut

Ad Gordianum, Hiſpalenſem Epiſcopum.

aut viri; qui, quâcunquè rationê, ſuos ſuſceperunt natos; ſed ſepararent ſe: nè ſuadentê diabolô tale vitium peccati inoleſcat per Mundum.

Bonifacius Quintus. 617.

Epiſtolâ primâ ad Juſtum. Suſceptîs apicibûs filii noſtrî, Adelvaldi Regis, reperimus: quantâ ſacri eloquii eruditionê ejus animum, ad veræ converſionis, & indubitatæ fidei credulitatem, Fraternitas veſtra perduxerit, &c. Pallium per latorem præſentium Fraternitati tuæ benignitatis ſtudiîs invitati direximus; quô videlicèt, tantùm in ſacroſanctîs myſteriîs celebrandîs, licentiam utendi imperavimus; concedentes etiam tibi, ordinationes Epiſcoporum, exigentê opportunitatê, celebrare. Studeat ergò tua Fraternitas, hoc, quod Sedis Apoſtolicæ humanitatê percepit, intemeratâ mentis ſynceritatê ſervare intendens.

Honorius Primus. 629.

Epiſtolâ I. Excellentiſſimo, & præcellentiſſimo filio, Edvino, Regi Anglorum, Honorius, ſervus ſervorum DEI, ſalutem. Et ideò, excellentiſſime fili, paternâ vos charitatê, quâ

quâ convenit, exhortamur: ut hoc, quod vos divina miſericordia ad ſuam gratiam vocare dignata eſt, ſolicitâ intentionê, & aſſiduîs orationibûs ſervare, omnimodò feſtinetis. Duo pallia, Honorio, & Paulino, Metropolitanis, direximus: ut, dum quis eorum de hôc ſeculô ad auctorem ſuum fuerit acceſſitus, in locô ipſius alterum Epiſcopum ex hâc noſtrâ auctoritatê debeat ſubrogare: quod quidem tam pro veſtræ charitatis affectu, quàm pro tantarum Provinciarum ſpatiô, quæ inter nos, & vos eſſe noſcuntur, ſumus invitati concedere.

Et nos equidem, fratres chariſſimi, hæc vobis, pro paternâ charitatê, exhortationis verba præmittentes, quæ rursùs pro Eccleſiarum veſtrarum privilegiîs congruere poſſe conſpicimus, non deſiſtimus impartire. Et, tam juxtà veſtram petitionem, quàm filiorum noſtrorum Regum, vobis præſentî noſtrâ præceptionê, vicê beati Petri, Apoſtolorum Principis, auctoritatem tribuimus; ut, quandò unum ex vobîs divina ad ſe juſſerit gratia vocari, is, qui ſuperſtes fuerit, alte- *Epiſtolâ 2 ad Honorium Epiſcopum.*

rum

rum in locô defuncti debeat Epiſcopum ordinare. Pro quâ rê ſingula veſtræ dilectioni pallia, pro eâdem ordinationê celebrandâ, direximus; ut per noſtræ præceptionis auctoritatem poſſitis DEO placitam ordinationem efficere.

Martinus Primus. 650.

Epiſtolâ 1. Hoc autem conſultiſſimè ipſi non ſolùm effeciſſe noſcuntur; ſed, & alii plures, diverſas Provincias habitantes, reverendiſſimi Epiſcopi; &, quod majus eſt dicere, generalitates Synodorum, per ſua ſcripta, non ſolùm invitantes emendare propriam hæreſin, ſed & nos ipſos, id eſt, Apoſtolicam noſtram Sedem conjurantes, & proteſtantes, erigere ſe ſecundùm regularem auctoritatem, & non uſquè ad finem, per tot tempora, permittere contrariorum novitatem ſanctas DEI Catholicas depaſci Eccleſias.

Epiſtolâ 2. ad Amandum. Idcircò ſtudeat Fraternitas tua, omnibus eadem innoteſcere; ut tam abominandam hæreſin nobiſcum exſecrentur; quamquè ſuæ ſalutis Sacramenta indiſcere valeant; atquè Synodalî conventionê omnium Fratrum, & Coëpiſcoporum no-

noſtrorum, partium illarum effecta, ſecundùm tenorẽ Encyclicæ, â nobîs directæ, ſcripta, unà cum ſubſcriptionibûs veſtrîs, nobiſmet deſtinanda concelebrent; confirmantes, atquè conſentientes iis; quæ pro orthodoxâ fidê, & deſtructionê hæreticorum veſaniæ, nuper exortæ, â nobîs bis ſtatuta ſunt; & Sigebertum, præcellentiſſimum filium noſtrum, Regẽ Francorum, pro ſuæ Chriſtianitatis remediô conſultiſſimè admonere, atquè precari; dirigere nobis, ex corporê fratrum noſtrorum, dilectiſſimos Epiſcopos; qui Sedis Apoſtolicæ legationê, divinâ concedentê propitiationê, fungi debeant.

Hortamur; ut intenſiorê ſtudiô vires tuas conferas DEI amantiſſimo Epiſcopo Philadelphenſium civitatis: quoniam eum, vicê noſtrâ DEô juvantê fungi, canonicè juſſimus; ut Catholicas in illîs partibûs Eccleſias decenter ordinet; in iîs omnibûs Epiſcopos, Presbyteros, & Diaconos creans, permiſſa ei â Dominô, per nos minimos, ſivè per auctoritatem ſancti, & Principis Apoſtolorum, Petri, ſpirituali poteſtatê; nè, viduati in tam mul- *Epiſt. 10.*

tîs

tîs temporibûs, talíque afflictionis preſſurâ, populi, in terram ſqualli- dam, & infrugiferam vertantur.

Epiſt. 11. ad fratres, qui Hieroſolymitanæ Sedi ſubſunt.

Nos, Eccleſiam ædificare properantes in Spiritu ſanctô, ad majorem ejus ſtabilitatem, convenienter ſtuduimus in præſentî præcipere, ſecundùm poteſtatem, nobis â Dominô in gratiâ datam, per ſanctum Petrum, Apoſtolorum Principem, Joannî, dilecto fratri noſtro, Epiſcopo Philadelphenſium civitatis: ut locum noſtrum, in omnibûs Eccleſiaſticîs articulîs, in partibûs Orientis ſuppleat; & creet in omnibûs civitatibûs, quæ Antiochenæ Sedi, quæquè Hieroſolymitanæ ſacerdotaliter ſubſunt, Epiſcopos, Presbyteros, & Diaconos.

Vitalianus. 657.

Epiſt. 1. ad Paulum Cretenſem Archiepiſcopum.

Sed hæc magis per ignorantiam opinamur geſta eſſe, quàm per calliditatem. Proptereà, quæ præcipimus tibi, ſecundùm DEUM, & propter Dominum, tuæquè Synodo, ſtude illicò peragere; nè cogamur, non miſericorditer, ſed ſecundùm virtutem ſacratiſſimorum Canonum, converſari. Scriptum namquè eſt; Dominus inquit: *Petre, ro-*

rogavi pro tê, ut non deficeret fides tua; & tu, aliquandò converſus, confirma fratres tuos. Et rurſum: *Quodcunquè ligaveris Petre in terrâ, erit ligatum & in cœlô.* *Luc. 22.* *Matt. 16.*

Agatho. 680.

Pro eâ confeſſionê, â Dominô omnium, beatus eſſe, pronuntiatus eſt Petrus; qui & ſpiritales oves Eccleſiæ, ab ipsô Redemtorê omnium, ternâ commendationê paſcendas ſuſcepit; cujus adnitentê præſidiô hæc Apoſtolica ejus Ecclesia nunquàm â viâ veritatis in quâlibet erroris partê deflexa eſt; cujus auctoritatem, utpotè Apoſtolorum omnium Principis, ſemper omnis Catholica Chriſti Eccleſia, & univerſales Synodi, fideliter amplectentes, in cunctîs ſecutæ ſunt; omnéſque venerabiles Patres, Apoſtolicam ejus doctrinam amplexi, per quam & probatiſſima Eccleſiæ luminaria claruerunt, & ſancti quidem Doctores Orthodoxi venerati, atquè ſecuti ſunt; hæretici autem falsîs criminationibûs, aut derogationum odiîs inſecuti. *Epiſt. ad Conſtantinum Imp. Heraclium, & Tiberium, Auguſtos.* *Matt. 16.* *Joan. 21.*

Sic omnes Sanctiones Apoſtoli- *Apud*

Gratianum diſt. 19. Epiſtolâ ad omnes Epiſcopos. Epiſt. 1.

cæ Sedis accipiendæ ſunt; tanquàm ipſius divinâ você Petri firmatæ.

Leo Secundus. 682.

Piiſſimo, & tranquilliſſimo Domino, victori, & triumphatori, filio dilecto DEI, & Salvatoris noſtri, Conſtantino Imperatori, &c. Sancta Synodus, quia definitionem rectæ fidei pleniſſimè prædicavit, quam & Apoſtolica Sedes beati Petri Apoſtoli (cujus, licèt impares, miniſteriô fungimur) veneranter ſuſcipit; idcircò & nos, & per noſtrum officium, hæc veneranda Sedes Apoſtolica concorditer, ac unanimiter his, quæ definita ſunt ab eâ, conſentit; & beati Petri auctoritatê confirmat; ſicut, ſuprà ſolidatam petram, qui Chriſtus eſt, ab ipsô Dominô adepta firmitatem. Proptereà, ſicut ſuſcepimus, atquè firmiter prædicamus, ſancta quinquè univerſalia Concilia, Nicænum, Conſtantinopolitanum, Epheſinum primum, Chalcedonenſe, & Conſtantinopolitanum (quæ & omnis Chriſti Eccleſia approbat, & ſequitur) ità, & quod nuper in Regiâ Urbê celebratum eſt, ſanctum ſextum Concilium, parî veneratione, at-

atquè cenſurâ ſuſcipimus; & hoc cum eîs dignè connumerari, tamquàm unâ, & æqualî DEI gratiâ congregatum, decernimus; &, qui in eô fideliter convenerunt, Chriſti Eccleſiæ Sacerdotes, in ter ſanctos Eccleſiæ Patres, atquè Doctores, aſcribendos æquè cenſemus.

Scientes igitur: quia eſt in vobîs Chriſtianæ religionis flagrans ſtudium, ulnîſque ſpiritualibûs amplectimini ſemina cœleſtis doctrinæ, & Evangelicæ, atquè Apoſtolicæ Traditionis in vobîs fructificat fervor, & puritas; pro quâ hæc ſancta, Eccleſiarum omnium mater, Apoſtolica Sedes, uſquè ad victimam deſudavit ſemper, & deſudat, & priùs (ſi hoc divina Majeſtas cenſuit) anima â corporê temporaliter deligit ſequeſtrari; quàm proditionê ſacrilegâ ſe â confeſſionê veridicâ, pro temporalî delectationê, vel afflictionê, ſejungi. *Epiſt. 2. ad Præſules Hiſpaniæ.*

Gregorius Secundus. 716.

Idcircò, qui præmiſſi conatûs pium affectum, uſquè ad Apoſtolicæ Sedis modeſtâ prævîſionê perduxiſti conſultum; ùt membrum ex membrô proprii corporis Caput re- *Epiſtolâ 1. ad Bonifacium Presbyterum.*

Z qui-

quirens, motum mentis probares, capitíſque arbitrio humiliter ſe ſubmittens, ejus directioni juſtô tramitê properans, ſoliditati compaginis plenitudo exiſtas. Ideò in nominê indiviſibilis Trinitatis, per inconcuſſam auctoritatem beati Petri, Apoſtolorum Principis, cujus doctrinæ magiſteriîs diſpenſationê fungimur, & locum ſacræ Sedis adminiſtramus, modeſtiam tunc religionis inſtituimus, atquè præcipimus; ut &c.

Epiſtolâ 4. ad Aſuleum, & ceteros Thuringos.

Cujus gratiâ comitantê, vos ad meliora, & potiora optamus proficere; & ad confirmandum fidei veſtræ propoſitum ſanctæ Sedi Apoſtolicæ religioſis mentibûs adhærere; &, prout opus popoſcerit, ſacræ religionis, â memoratâ ſanctâ Sedê Apoſtolicâ, ſpiritalî omnium fidelium matrê, ſolatium quærere; ſicut decet filios, cohæredes Regni, â regalî parentê.

Gregorius Tertius. 731.

Epiſtolâ 4. ad Bonifacium.

In iîſdem litterîs, quibuſdam ſubnexuiſti capitulis, ſciſcitando: qualiter teneat, vel doceat, hæc ſancta, Apoſtolica, Romana Eccleſia? Benè nôſti ſatìs; quia B. Apoſtolus Pe-

Petrus, & Epiſcopatûs Principium extitit; &, conſulenti tibi de ſtatu Eccleſiæ, non ex nobîs, quaſi ex nobîs, ſed ejus gratiâ, *qui aperit os mutorum, & linguas infantium facit diſertas*; qualiter tenere debeas Apoſtolici vigoris doctrinam, dicimus. *Sap. 10.*

Quia peccatô faventê Ravennatum civitas, quæ multarum Caput extat Eccleſiarum, â nefandâ gentê Longobardorum capta eſt; & filius noſter eximius, D. Exarchus, apud Venetias, ùt cognovimus, moratur; debeat nobilitas tua ei adhærere, & cum eô, noſtrâ vicê, pariter decertare; ut ad priſtinum ſtatum ſanctæ Reipublicæ in Imperialî ſervitiô dominorum, filiorúmque noſtrorum, Leonis, & Conſtantini, magnorum Imperatorum, ipſa revocetur Ravennatum civitas, zelô, & amorê ſanctæ fidei noſtræ. DEUS te incolumem cuſtodiat, dilectiſſime fili. *Epiſtolâ ad Urſum, Ducem Venetorum.*

Zacharias Primus. 741.

Flagitavit â nobîs Bonifacius, per Apoſtolicam auctoritatem veſtras confirmari Sedes. Pro quô, & nos ardentî animô, & divinô juvaminê, & auctoritatê B. Petri, Apoſtolo- *Epiſtolâ 2. ad Wittam.*

rum Principis, cui data eſt â DEô, & Salvatorê noſtrô, JESU Chriſtô, ligandi, ſolvendíque poteſtas peccata hominum, in cœlô, & in terrâ, confirmamus; atquè ſolidas permanere Sedes veſtras Epiſcopales ſancimus; intercedentê ipſius Petri, Apoſtolorum Principis, auctoritatê, â præſentê omnibus, & in futuras generationes; ut nullus audeat contrà eandem veſtram venire ordinationem; quæ (dignantê DEô) ex noſtrâ præceptionê in vobîs facta eſt: & hoc interdicentes; ut nullus audeat, juxtà ſanctorum Canonum traditionem, ex aliô Epiſcopatu ibidem translatari; aut ordinare Epiſcopum, poſt veſtram de hôc ſeculô evocationem; niſi is, qui Apoſtolicæ noſtræ Sedis in illâ partibus præſentaverit vicem. Sed nec unus, alterius Parochias invadere, aut Eccleſias ſubtrahere, præſumatis. Nam (quod non credimus) ſi quis ille fuerit; qui contrà hanc noſtram præceptionem temerariô auſu venire tentaverit; ſciat, ſe æternô DEI judiciô anathematis vinculô eſſe innodatum.

Epiſtolâ 13. ad Ubi DEUS tuam prædicationem auxit, obtinere voluiſti; ut tibi Cathe-

thedralem Eccleſiam, vel Succeſſoribus tuis confirmare debeamus, juxtà eorundem filiorum Francorum petitionem. Et ideò B. Petri Apoſtoli auctoritatẽ ſancimus: ut ſupradictam Eccleſiam Moguntinam, atquè etiam perpetuîs temporibûs, tibi, & Succeſſoribus tuis in Metropolim ſit confirmata; habens etiam ſub ſe has quinquè civitates, id eſt, Tungris, Coloniam, Wormatiam, Spiratiam, & Trectis; & omnes Germaniæ gentes; quas tua Fraternitas per tuam prædicationem Chriſti lumen cognoſcere fecit. Hîs â nobîs definitîs, per hujus confirmationis paginam, in tuâ Eccleſiâ perpetuîs temporibûs, pro ſui confirmationê, conſervandam eſſe mandamus. *Bonifacium.*

Adrianus Primus. 780.

Vos autem partem habebitis cum eô, qui nunc in divinâ Requiẽ quieſcit, Conſtantinô Imperatorẽ, & Helenâ, ejus matrẽ; qui Orthodoxam fidem illuſtrârunt, & confirmârunt; adeoquè ſanctam matrem veſtram, Catholicam, & ſpirituale͂, Romanam Eccleſiam exaltârunt; ut planè ſpes ſit; eorum piam appella- *Epiſtolâ ad Conſtantinum, & Irenem AA.*

tionem in veſtra cognomenta piiſſima, & â DEô data tranſituram; ut per omnem terrarum Orbem novus Conſtantinus, & nova Helena, prædicetur; per quos ſancta, Catholica, & Apoſtolica Eccleſia renovabitur. Vos autem maximè in traditionê orthodoxæ fidei, Eccleſiæ B. Petri, & Pauli, Principum Apoſtolorum, acquieſcitis; eamquè amplectimini; quemadmodùm â Superioribûs Imperatoribûs factum eſt; qui Vicarium ejus ex totô cordê dilexerunt. Quapropter veſtra quoquè â DEô data majeſtas, ſanctiſſimam Romanam, Eccleſiam Principum Apoſtolorum, quibus â DEô ipsô data eſt poteſtas, ſolvendi, & ligandi peccata, cùm in cœlô, tùm in terrâ, honorabit. Ipſi ſcilicèt Regni veſtri propugnatores erunt. Hi Principes Apoſtolorum ſunt; qui Catholicam, orthodoxam fidem auſpicati, per ſcripta quidem, veluti legibûs, fidem ſuam ſervandam præceperunt; omnibus ſcilicèt, qui in Sedes illorum ſucceſſuri erant, & in fidê eorum uſquè ad conſummationem ſeculi permanſuri.

Epiſtolâ ad Tam- Petri Sedes, in omnem terrarum Orbem primatum tenens, refulget, &

& Caput omnium Eccleſiarum DEI conſiſtit. Undè idem B. Petrus Apoſtolus, Domini præceptô paſcens Eccleſiam, nihil diſſolutum dimiſit; ſed tenuit ſemper, & retinet Principatum. Cui ſe adhærere cupit veſtra Sanctitas; & noſtræ Apoſtolicæ Sedis, quæ eſt Caput omnium Eccleſiarum DEI, ſacram & orthodoxam formam, incorruptè, & incontaminatè, ex profundô cordis, & ſynceritatê mentis, cuſtodire ſtudet; ùt reverà orthodoxa, & DEI cultrix conſiſtens, hoc primum DEO offerat, &c.

ſium, Patriar. Conſtantinopolitanum.

Leo Tertius. 800.

Dilectionis veſtræ, quas nobis petitorias emiſiſtis ſyllabas, libentî ſuſcepimus animô; in quibûs ferebatur; ut in Provinciâ veſtrâ Bajorajorum Archiepiſcopum ordinaremus; quò Provincia ipſa mirificè â filiô noſtrô, D. Carolô, excellentiſſimô Regê Francorum, & Longobardorum, & Patriciô Romanorum, penitùs ex omnî partê, ſicut decuit, ordinata eſt. Idcircò convenit, nos ipſos, nempè Eccleſiaſticô moderaminê, in ſacrô Ordinê, fideliter, atquè ſpiritualiter, ſecun-

Epiſtolâ ad Sabionenſem, Brixienſem, Friſingenſem, &c. Epiſcopos.

dùm cenſuram canonicam, ipſam ordinare Bajoariorum Provinciam.

Epiſtolâ ad Cemulphum Regem.

Ecce, Fili dilectiſſime, & amantiſſime, ac præſtantiſſime, Rex bone: in hîs tuîs aſſertionibûs collaudamus Dominum Omnipotentem; qui talem nobis demonſtravit Antiſtitem, &c. Et, quia multùm nobis prænominatus Archiepiſcopus in omnî ſanctitatê ſuâ, & vitæ converſationê, ultrò, citroquè placuit; &, valdè nimìs ei credentes, ex auctoritatê B. Petri, Apoſtolorum Principis, cujus, vel immeriti, vices gerimus, talem præbuimus Præſulatum; ut, ſi quiſpiam ex ſubjectîs ſuîs, tam Principibûs, quàm universô populô, tranſgreſſus fuerit Dominica mandata, excommunicet eum, uſquè dum pœniteat.

Eugenius Secundus. 824.

Epiſtolâ ad Radfredum Favianienſem, Methodium Speculunenſem, &c.

Urolphum, reverendiſſimum S. Laureacenſis Eccleſiæ Archiepiſcopum, ſanctiſſimum Fratrem noſtrum, ab hâc ſanctâ Romanâ Eccleſiâ vobis Rectorem tranſmiſimus; atquè in præfatîs Regionibûs, Hunniæ ſcilicèt, & Moraviæ, Provinciarúmque Pannoniæ, & Mœſiæ, Apoſtolicam vicem noſtram, atquè

jus

jus Eccleſiaſticum exercendi, auctoritatem noſtram inſuper accumulamus, quod nunquàm ſuis permiſſum eſt prioribus: quatenùs & vos, Confratres, & Coëpiſcopi, deinceps reverentiam ei ampliorẽ exhibere ſciatis; atquè vos, Laici primates, & vulgus, ſaluberrimis præceptis ſuis, non velut homini, ſed tamquàm DEO, humiliter obtemperetis, &c.

Epiſcopos.

Gregorius Quartus. 830.

Expectandi ſunt magìs, atquè corrigendi, RectoresEccleſiæ; quàm ſtatim, & abſquè noſtrô conſultô, judicandi: cùm majora negotia, & difficiliores cauſarum exitus, Sanctorum Patrum Canones, Spiritu DEI conditi, & totius Mundi reverentiâ conſervati, jubeant, ſub noſtræ ſententiæ exſpectationê ſuſpendi, noſtrôque moderaminê finiri, &c. Conterendus eſt ergò venantis laqueus; ut fugatîs lamentationibûs, tam in juſtâ moderationê, quàm compunctionê pietatis, Apoſtolicâ auctoritatê ſol juſtitiæ in oculîs ſplendeat. Nec pigeat forſitan, aut pudeat, noſtris obedire mandatis; aut Apoſtolicæ Sedis

Epiſtolâ ad Epiſcopos per Galliam, Europam, & Germaniam conſtitutos.

obſervare præcepta: quia *humilibus dat gratiam*, non ſuperbis. Nam nulli fas eſt; vel velle, vel poſſe, tranſgredi Apoſtolicæ Sedis præcepta; nec noſtræ diſpoſitionis miniſterium; quod veſtram ſequi oportet Charitatem. Sit ergò ruinæ ſuæ dolorê proſtratus; quiſquis Apoſtolicis voluerit contraire decretis: nec locum deinceps inter Sacerdotes habeat; ſed extorris â ſanctô fiat miniſteriô; nec de ejus judiciô poſteà quiſquàm curam habeat: quoniam jam damnatus â ſanctâ Apoſtolicâ Eccleſiâ, ac auctoritatê ſuâ, de inobedientiâ, atquè præſumtionê, â quôpiam, eſſe non dubitatur: quia majoris excommunicationis dejectionê eſt exigendus; cui ſanctæ Eccleſiæ commiſſa fuerit diſciplina; qui non ſolùm prælatæ ſanctæ Eccleſiæ juſſionibus parêre debuit; ſed etiam aliis, nè præterirent, inſinuare: ſitquè alienus â divinîs, & Pontificalibûs officiîs; qui noluit præceptis obtemperare Apoſtolicis.

Leo Quartus. 850.

Epiſtola Si fortaſſe (quod non credimus) apud

apud vos inutiles judicamur; Eccleſia tamen, cui permittentê Dominô præſidemus, non inutilis, ſed Caput, Principiúmque omnium, meritò ſimul ab omnibûs vocatur.

ad Carolum Regem.

Nicolaus Primus. 860.

Extat apud Ivonem partê 5. Cap 21. Epiſtola 6. ad Photium

Poſtquàm beato Petro, Principi Apoſtolorum, Chriſtus, ligandi, atquè ſolvendi, in cœlô, & in terrâ, poteſtatem tribuit; & januas Regni cœleſtis reſerandas conceſſit; ſuprà ſoliditatem fidei ſuam ſanctam dignatus eſt ſtabilire Eccleſiam, ſecundùm illius veridicam vocem, dicentis: *Tu es Petrus, &c.* Ad quam promiſſionem, ſanctæ Apoſtolicæ inſtitutionis cæmentô, cœperunt hujus fundamenta ex pretioſîs ſuccreſcere lapidibûs; &, annuentê divinâ Clementiâ, per ſtudium Structorum, & Apoſtolicæ auctoritatis ſolicitudinem, usquè ad culmen inſolubiliter perducta, perpetualiter manſura, ſinè ſiniſtræ auræ impulſu conſiſtere; cujus primatum beatus Petrus, Princeps Apoſtolorum, & Janitor Regni cœleſtis, meritò promeruit. Poſt quem, & hujus Vicarii, ſynceriſſimè DEO famulantes, carentes ne-

 bu-

bularum denſitatibûs, quæ rectô ab itinerê impedire aſſolent, digniùs perceperunt; & in curâ Regiminis, quam pro Dominicîs ovibûs ſuſceperant, ſolicitè permanſerunt. Inter quos, & noſtram parvitatem Omnipotentis DEI miſericordia connumerare dignata eſt; pro quibûs tantùm conſiſtimus pavidi; quantùm conſideramus in æternô examinê pro omnibûs, qui Chriſti cenſentur nominê, rationem reddituri. Et quia univerſitas credentium ab hâc ſanctâ Romanâ Eccleſiâ, quæ Caput omnium eſt Eccleſiarum, doctrinam exquirit, integritatem fidei depoſcit, criminum ſolutionem, qui digni ſunt, & gratiâ DEI redemti, exorant; oportet nos, quibus commiſſa eſt, ſolicitos eſſe; & ad ſpeculationem Dominici Gregis tantùm ferventiùs anhelare; quantùm hunc avidi lupi ad dilaniandum hinc indè patentia ora exquirunt. Conſtat enim, ſanctam Romanam Eccleſiam, per beatum Petrum, Principem Apoſtolorum, qui Dominicô orê primatum Eccleſiarum ſuſcipere promeruit, omnium Eccleſiarum Caput eſſe; & ab eâ rectitudinem,

nem, atquè ordinem, in cunctîs utilitatibûs, & Eccleſiaſticîs inſtitutionibûs, exquirere, ac ſectari. Et ideò conſequens eſt; ut, quod ab hujus Sedis rectoribûs plenâ auctoritatê ſancitur, nullius conſuetudinis præpedientê occaſionê, proprias tantummodò ſequendo voluntates, removeatur; ſed firmiùs, atquè inconcuſsè teneatur.

Cùm ſecundùm Canones, ubi eſt major auctoritas, judicium inferiorum ſit deferendum, ad diſſolvendum ſcilicèt, vel ad roborandum: patet profectò, Sedis Apoſtolicæ, cujus auctoritatê major non eſt, judicium â neminê fore retractandum; nequè cuiquam de ejus liceat judicare judiciô. Siquidem ad illam de quâlibet Mundi partê Canones appellari voluerunt; ab illâ autem nemo ſit appellare permiſſus, &c. Si cunctis generaliter Sacerdotibus, divina tractantibus, fidelium convenit corda ſubmitti; quantò potiùs Sedis illius Pontifici conſenſus eſt adhibendus; quem cunctæ Eccleſiæ generalis jugiter pietas celebravit? Ubi Clementia veſtra evidenter advertit: nunquàm, quôvis penitùs hu- *Epiſtola 8. ad Michaëlem Imp.*

manô conſiliô, elevare ſe quemquàm poſſe contrà illius privilegium, vel confeſſionem; quem Chriſti vox prætulit univerſis; quem Eccleſia veneranda confeſſa ſemper eſt, & habet devota Primatem.

Epiſtolâ 10. ad Metropolitanos, & Epiſcopos, Conſtantinopolitanæ Sedi ſubjectos.

Quapropter, quia (ſicut divinitùs inſpirata ſapientia veſtra novit) cunctarum Chriſti ovium curâ conſtringimur; cùm vices illius per abundantiam cœleſtis gratiæ geramus; cui ſpecialiter â DEô dicitur: *Paſce oves meas, &c.*

Epiſtolâ 18. ad Carolum Regem.

Sedes hæc ſancta, atquè præcipua, cui Dominici gregis ſolicitudo, curáque commiſſa eſt, in omnibûs Mundi partibûs rectitudinis ſuæ diſpoſitionê ſalubrî cuncta ordinare, perficeréque, divinô freta procurat auxiliô; &, quod ſingularî etiam auctoritatê perficere valet, multorum ſæpè Sacerdotum decernit definire conſenſu; & juſtitiæ cenſurâ, ea ſcilicèt emendando deliberare; quæ perperàm, atquè enormiter fuerint alicubi commiſſa.

Epiſtolâ 20. ad Carolum Regem.

Quoniam ad hanc ſanctam, Romanam, cui DEO auctorê deſervimus, Eccleſiam, quæ ob ſui privile-

legii principatum, quô ceteras DEI Eccleſias, Orbê universô diffuſas, excellit divinitùs, ex diverſîs Mundi partibûs, quotidiè multi ſceleribûs oppreſſi confugiunt, remiſſionem ſcilicèt, & venialem ſibi gratiam tribui, ſupplicî, & ingentî cordis mœrorê poſcentes; â quâ verò, ob inſigne dilectionis meritum, & debitæ compaſſionis gratiam, recti libraminis auxilium cunctis, fidâ petentibus intentionê, tribuitur, atquè largitur.

Romanæ Sedis privilegia, uſquè ad mortem, opê freti divinâ, Prædeceſſorum meorum veſtigia ſequendo, caſſari taliter minimè patiemur, &c. Privilegia namquè Romanæ Eccleſiæ, totius ſunt Chriſti (ut ità dicamus) remedia Eccleſiæ Catholicæ. Privilegia, inquam, Petri, arma ſunt contrà omnes impetus pravitatum; & munimenta, atquè documenta Domini Sacerdotum; & omnium prorſus, qui in ſublimitatê conſiſtunt, imò cunctorum; qui ab iîſdem poteſtatibûs diverſis afficiuntur incommodîs. *Epiſtola 30. ad Carolum Regem.*

Quoniam ex amorê, ſecundùm conſtitutionem majorum, non ſo- *Epiſt. 32. ad Epi-*

lùm

Scopos Concilii Silvane-ctenſis. lùm de omnibûs, quæ poſſunt aliquandò recipere dubitationem, vel quamcunquè incurrere quæſtionem; verùm de ceterîs, atquè majoribûs negotiîs Eccleſiaſticîs exequendîs, ad apicem Epiſcopatûs, id eſt, ad magni Petri Sedem debere vos referre cognoſcitis; horum auctori, ac omnium bonorum largitori, DEO, & Domino noſtro gratiarum multimodas retulimus actiones.

Epiſt. 36. ad Hermintrudam Reginam. Litteras Dilectionis veſtræ, Filia chariſſima, ut glorioſum Regem Carolum, virum veſtrum, noſtrum autem dilectum Filium, in causâ Rothaldi Epiſcopi exaudiamus, nos hortantes, ecce, nunc ſecundò ſuſcepimus, &c. Quòd autem ſcripſiſtis: quia, ſi exaudiamus Filium noſtrum, non detrimentum, ſed augmentum Eccleſiæ noſtræ privilegiis generetur; nos certiſſimè credimus: quia privilegia ſanctæ Romanæ Eccleſiæ nullum poſſunt ſuſtinere detrimentum; nec plantatio, quam cœleſtis Pater plantavit, eradicari; nec fundamenta, quæ ſummus poſuit Architectus, queant quibûslibet, & quantìslibet fluctuationibûs amoveri.

Adria-

Adrianus Secundus. 867.

DEO amabili, ac piiſſimo Imperatori, Baſilio, Auguſto, Chriſtianiſſimo, & deſiderabiliſſimo Filio: O quàm eſt illa laudabilis, & ab omnibûs veneranda Sedes Apoſtolica! & meritò â cunctîs mortalibûs efferenda! quæ ſemper Catholicis ſubvenire conſuevit; quæ ſemper, gaudere cum gaudentibûs, & flere cum flentibûs, non ceſſavit, &c. Hæc curare cupiens, Apoſtolicæ Sedis decreti remedium ſaniſſimè requiſiſti; cujus nimirùm medicamentîs Eccleſia Conſtantinopolitana ſæpè, præſulibûs ejus languentibûs infirmata, priſtinam ſoſpitatem, vigorémque reſumſit. Nam quibûſdam ipſorum, nonnunquàm errantibûs, quibûſdam verò imminentis perſecutionis injuriam ſuſtinentibûs, hæc ſemper ſubvenire non deſtitit; illis ſcilicèt tramitem directionis oſtendens; iſtis pietatis manum ſemper extendens. Itaquè, Fili chariſſime, noveris: quicquid ergà ſanctiſſimum Fratrem, & Coëpiſcopum noſtrum, Ignatium, vel circà ſchiſmaticum Photium, divinitùs inſpiratum, & juſtitiæ ze- *Epiſtola 3.*

lô

lô ſuccenſum, te, litterîs intimas peregiſſe; nobis, & univerſæ Occidentalium Eccleſiæ per omnia placuiſſe; præſertim: cùm nihil egeris; præter, quæ Apoſtolica Sedes cum totius Heſperiæ Præſulibûs jam dudùm agenda decrevit, nullâ morâ intervenientê perficienda mandavit.

Joannes Octavus. 872.

Epiſtolâ 18. ad Felicem, & Petrum, Epiſcopos, Mandanaucenſem, & Equilenſem.

Petrus, Eccleſiæ Gradenſis Antiſtes, ad limina Apoſtolorum profectus, Sedem adiit; ubi ſemper Catholicis ſubvenitur; & ubi plurimi Sanctorum, injuriam paſſi, petram, â quâ Petrus nomen ſortitus eſt, refugium invenerunt.

Epiſtolâ 73. ad Lambertum Comitem.

Sedem Apoſtolicam, quam DEUS Omnipotens ſuprà petram ſui nominis fundare dignatus eſt, non ſolùm Reges, & Principes terræ, verùm etiam Imperatores Auguſti, & totius Orbis Domini, ſuîs apicibûs, utpotè Caput omnium Eccleſiarum DEI, honoraverunt; dignîſquè præconiîs ejus Pontifices, Vicarios ſcilicèt beati Petri, Apoſtolorum Principis, laudaverunt; votîſque ſupplicibûs deprecari ſtuduerunt; & uſquè in finem ſeculi, Petri

Digitized by Google

tri manentê nominê, ac memoriâ, ſupplicare non deſinent.

Te quoquè, chariſſime Fili, auctoritatê ſanctiSpiritûs, DEI noſtri, ad vicem genitoris veſtri, Domini, Caroli, Imperatoris Auguſti, â ſecretîs conſtituo meum conſiliarium; qui, ùt dici aſſolet, pars animæ meæ fuit: &, quæquè agenda ſunt, coge, adunáque conſilium: quia in fontê tui cordis primùm intingendus calamus; deindè manus noſtra formabit characteris apices.

Epiſtola 87. ad Ludovicum Francorum Regem.

Quia igitur in curâ nos totius Chriſtianitatis, beati Petri, Apoſtolorum Principis, ſempiternâ providentiâ Succeſſores, eâ Domini noſtrì JESU Chriſti conſtringimur adhortationê; quâ beatum Petrum Apoſtolum monuit, dicens: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam; & tibi dabo claves Regni cœlorum, &c.* Ideóque veſtræ notitiæ fama per hos Fratres, limina Apoſtolorum luſtrantes, per Severum, & Deſiderium, presbyteros, nobis mirô odorê bonitatis eſt revelata; paternâ vos adhortationê commoneo: incœptîs bonîs operibûs, gratiâ ducê, perſeverare; quatenùs copioſa vos bea-

Epiſtola ad Aldefonſum, Regem Gallecianum.

beatiPetri,Protectoris veſtri,& noſtra protegat benedictio; &, quotieſcunquè, Fili chariſſime, ad nos venire quilibet veſtrûm, aut tranſmittere voluerit; totâ cordis exſultationê, & animi gaudiô, de ultimîs Galleciæ finibûs, cui vos, præter me, Dominus Rectores conſtituit, tanquàm jurê Filios noſtros vos colligimus; & Eccleſiæ Ovetenſi, quam veſtrô conſenſu, & aſſiduâ petitionê, Metropolitanam conſtituimus, omnes vos ſubditos eſſe mandamus.

Formoſus. 891.

Epiſtolâ ad Adalgarium, Epiſcopum Hamburgenſem.

Arbitramur ſanctimoniam tuam, prout injunctum fuerat, ad Apoſtolicam te Sedem feſtinare; quatenùs diſceptatio, quæ inter te, & Hermanum, Colonienſem Archiepiſcopum, ventilatur, de Bremenſi Eccleſiâ, finem perciperet. Sed, quia eô, per Vicarios inſiſtentê, & querimonias multiplicantê, cur tuam non exhibueris præſentiam, ſaltèm per defenſorem Vicarium, miramur, &c. Quapropter arctati hinc, nè Colonienſis Eccleſia juſtitiam perderet; indè, nè Hamburgenſis Eccleſia, quæ ad Gentium vocationem

nem inſtituta fuerat, ſubſidiô deſtituta deficeret; diſpenſativè cenſuimus: quatenùs, quoaduſquè divinâ ſuffragantê gratiâ præfata Hamburgenſis Eccleſia in tantum dilatetur; ut Epiſcopia inſtituere valeat; jam memoratam Bremenſem Eccleſiam ad ſubſidium habeat; &, quotiès in magnîs, & perneceſſariîs Canonicîs negotiîs oportuerit, non ſubjectionê aliquâ, ſed affectu fraternæ charitatis, Hamburgenſis Archiepiſcopus, qui ejuſdem Bremenſis Eccleſiæ regimen obtinet, per ſe, aut Vicarium, ſuam vicem gerentem, in adjutorium Calonienſis Atchiepiſcopi invitatus accedat, &c.

Leo Nonus. 1049.

Promotionem tuam ad Epiſcopale faſtigium, electionê cleri, & populi factam, atquè fidem tuam, ſecundùm antiquæ conſuetudinis religioſum, & valdè neceſſarium ſtudium, Apoſtolicæ, & primæ Sedi, cui, DEô auctorê, quamvìs indigni, præſidemus, annuntiare, & exponere curâſti, &c. Cunctis in totô Orbê terrarum Eccleſiis ſancta, Romana, & Apoſtolica Sedes, Caput præ-

Epiſtola ad Petrum, Patriarcham Antiochenum.

præponitur; ad quam majores, & difficiliores cauſæ omnium Eccleſiarum, definiendæ referantur.

Epiſtolâ ad Conſtantinum Monomachum Imp.

Quantas gratias jugiter referre debeamus creatrici, & gubernatrici omnium, ſanctæ Trinitati, Glorioſiſſime Fili, atquè ſereniſſime Imp., perpendere poſſumus, &c. Hoc ſanè glorioſiſſimus Filius noſter, Henricus Imp., perficere molitur.

Epiſtolâ ad Michaëlem Conſtantinopolitanum, & Leonem Acridanum Cap. 10.

Illi Sedi facitis præjudicium; de quâ nec vobis, nec cuilibet mortalium, licet facere judicium, beatiſſimô, & Apoſtolicô Pontificê, Silveſtrô, divinitùs decernentê, ſpiritualíque ejus Filiô, Conſtantinô, religioſiſſimô Auguſtô, cum universâ Synodô Nicænâ, approbantê, & ſubſcribentê: ut ſumma Sedes â neminê judicetur; inviolabiliter, & inconcuſsè ſibi conſervatô illô privilegiô; quod idem Princeps, quartô baptiſmatis ſui diê, devotus contulit Pontifici Romano; ſcilicèt: ut in totô Orbê Sacerdotes ità hunc; Caput habeant; ſicut omnes Judices Regem.

Nicolaus Secundus. 1060.

Epiſtolâ

Nicolaus Epiſcopus, ſervus ſervo-

vorum DEI, glorioſiſſimo, & piiſſimo, ſpeciali quoquè Filio noſtro, Edvardo, Anglorum Regi; viſitationem omnimodam, ſalutem melliſluam, & benedictionem Apoſtolicam, &c. Prætereà illi loco, quem ſub nominê ſanctæ pœnitentiæ conſtruendum, & meliorandum ſuſcepiſtis, quoniam, ùt fertur, primam antiquitùs conſecrationem â beatô Petrô accepit, cujus, licèt indigni, Vicarii ſumus; &, quia Regia antiquitùs Sedes eſt; ex auctoritatê DEI, & ſanctorum Apoſtolorum, atquè hujus Romanæ Sedis, & noſtrâ, concedimus, permittimus, & ſolidiſſimè confirmamus; ut ampliùs in perpetuum regiæ conſtitutionis locus ſit; atquè repoſitorium regalium inſignium, & habitatio perpetua monachorum; qui nulli omninò perſonæ, niſi Regi, ſubdantur. Abſolvimus etiam eum locum ab omni ſervitiô, & dominationê Epiſcopalî: ut nullus Epiſcopus illuc introëat, ordinaturus, aut præcepturus aliquid; niſi ex petitionê, & conſenſu Abbatis, & Monachorum, &c.

ad Eduardum, Regem Angliæ.

Ale-

Alexander Secundus. 1061.

Epiſtolà ad Haraldum Nordmannorum Regem.

Quia adhuc rudes in fidê exiſtitis; & in Eccleſiaſticâ diſciplinâ quodammodò claudicatis; oportet nos, cui totius Eccleſiæ commiſſum eſt regimen, diviniſ admonitionibûs vos frequentiùs viſitare. Sed, quia, ob longarum difficultatem viarum, per nos hoc agere minimè valemus; ſciatis, nos Alberto, Archiepiſcopo Bremenſi, Vicario noſtro, hæc omnia firmiter commiſiſſe. Prædictus itaquè venerabilis Archiepiſcopus, Legatus noſter, ſuîs nobis eſt conqueſtus epiſtolîs: quòd Epiſcopi veſtræ Provinciæ, aut non ſunt conſecrati; aut datâ pecuniâ, contrà Romana privilegia, quæ ſuæ Eccleſiæ, ſibiquè data ſunt, in Angliâ, vel in Galliâ, peſſimè ſunt ordinati. Undè, ex auctoritatê Apoſtolorum, Petri, & Pauli, vos admonemus: ut, ſicuti Apoſtolicæ Sedi reverentiam ſubjectionis debetis exhibere; ità præfato, venerabili Archiepiſcopo, Vicario noſtro, & vicê noſtrâ fungenti, vos, veſtríque Epiſcopi impendatis.

Gregorius Septimus. 1080.

Librô 1.

Quamquàm officii tui incuriâ illinc

linc ſuſcepta adversùs Apoſtolicam Sedem (accuſantê te arrogantiâ) meritò in tê commoveri debere-mus; utentes tamen Apoſtolicâ manſuetudinê, placidô te admone-mus affectu: nè ulteriùs tam inor-dinata, tam inconſulta præſumas. Apoſtolica judicia, non dico, tibi, ſed nec ulli Patriarcharum, aut Pri-matum, retractandi licentiam fore exiſtimes: nè, contrà ſanctam, Ro-manam Eccleſiam, quicquàm tibi attribuere, vel moliri cogites; ſinè cujus abundantî Clementiâ nec in locô quidem tuô ſubſiſtere potes.

Epiſtolâ 60. ad Archiepiſcopum Moguntinum.

In D. Petri Sedê, & Apoſtolicâ adminiſtrationê, dum nos, qualeſ-cunquè, peccatores, & indigni divi-nâ diſpoſitionê, vicem ſuæ poteſta-tis gerimus; profectò, quicquid ad nos, vel per ſcripta, aut nudîs ver-bîs miſeris, ipſe recipit: &, dum nos, aut elementa percurrimus, aut loquentium voces auſcultamus; ipſe, ex quô cordê mandata prodie-rint, ſubtilî inſpectionê diſcernit. Quapropter providendum eſſet tuæ Celſitudini: nè ergà Sedem Apoſto-licam, in verbîs, & legationibûs tuîs, aliqua inveniretur diſcrepan-tia voluntatis; & in hîs, per quæ

Lib. 3. Epiſtolâ 10. ad Henricum Regem.

Chriſtiana fides, & ſtatus Eccleſiæ, ad æternam ſalutem maximè proficit, non nobis, ſed DEO Omnipotenti debitam, non denegares reverentiam: quamquàm Apoſtolis, eorumquè Succeſſoribus Dominus dicere dignatus ſit: *Qui vos audit, me audit; &, qui vos ſpernit, me ſpernit.*

Luc. 10.

Non ignorare credimus prudentiam veſtram: quin ſancta, & Apoſtolica Sedes, Princeps, & univerſalis Mater ſit omnium Eccleſiarum, & Gentium; quas divina Clementia ad agnitionem ſui nominis, in fidê Domini, ac Salvatoris noſtri JESU Chriſti, per Evangelicam, & Apoſtolicam doctrinam venire præordinavit: quibus hanc curam, & perpetuam debet exhibere ſolicitudinem; ut, ſicut ad conſervandam Catholicæ fidei veritatem, ità quoquè ad cognoſcendam, & tenendam juſtitiam, documenta, & ſalutifera adminiſtret monita. Ad cujus diſpenſationis officium, quandò ſecundùm voluntatem DEI, quamquàm inviti, & indigni, conſtituti ſumus; creditum nobis miniſterium valdè pertimeſcimus: ſcientes, quoniam, & his, qui prope;

Librô 4. Epiſtolâ 28. ad Reges, Comites, cæteróſque Principes Hiſpaniæ.

pè; & his, qui longè ſunt, debitores ſumus, &c.

Quod poſtulâſti, te, quaſi noſtrîs ſcriptîs juvari, ac præmuniri, contrà illorum inſaniam; qui nefandô orê garriunt: Auctoritatem ſanctæ, & Apoſtolicæ Sedis, non potuiſſe Regem Henricum, hominem, Chriſtianæ Legis contemptorem, Eccleſiarum videlicèt, & Imperii deſtructorem, atquè hæreticorum auctorem, & conſentaneum, excommunicare, &c. &c. Non adeò neceſſarium nobis videtur: cùm hujus rei tam multa, ac certiſſima documenta, in ſacrarum Scripturarum paginîs reperiantur. Nequè enim credimus; eos, qui ad cumulum ſuæ damnationis veritati impudenter detrahunt, & contradicunt, hæc ad ſuæ defenſionis audaciam, tam ignorantiâ, quàm miſeræ deſperationis vecordiâ coaptâſſe. Nec mirum. Mos enim reproborum eſt: ob ſuæ nequitiæ protectionem, niti, conſimiles ſibi defendere: quia pro nihilô habent, mendacii perditionem incurrere. Nam (ut de multîs pauca dicamus) quis ignorat vocem

Librô 8. Epiſtolâ 21. ad Metenſem Epiſcopum.

Domini noſtri JESU Chriſti, dicentis in Evangeliô : *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam ; & portæ Inferi non prævalebunt adversùs eam. Et, tibi dabo claves Regni cœlorum ; &, quodcunquè ſolveris ſuper terram, erit ſolutum & in cœlîs ; &, quodcunquè ligaveris ſuper terram, erit ligatum in cœlîs.* Numquid ſunt hîc Reges excepti ? aut non ſunt de ovibûs ; quas Filius DEI beato Petro commiſit ? Quis, rogo, in hâc univerſalî conceſſionê, ligandi, atquè ſolvendi, â poteſtatê Petri ſe excluſum eſſe exiſtimat? niſi fortê infelix ille; qui, jugum Domini portare nolens, Diaboli ſe ſubjici oneri, & in numerô ovium Chriſti eſſe recuſat? cui tamen hoc ad miſeram libertatem minimè proficit; quòd poteſtatem Petri, divinitùs ſibi conceſſam, â ſuperbâ cervicê excutit : quoniam, quantò eam quiſquè per elationem ferre abnegat; tantô duriùs ad damnationem ſuam in judiciô portat. Hanc itaquè divinæ voluntatis inſtitutionem, hoc firmamentum diſpenſationis Eccleſiæ, hoc privilegium beato Petro, Apoſtolorum Principi, cœleſtî decretô principa-

Matt. 16.

li-

liter traditum, atquè firmatum, ſancti Patres, cum magnâ rationê ſuſcipientes, atquè ſervantes, ſanctam Romanam Eccleſiam, tam in generalibûs Conciliîs, quàm etiam in ceterîs ſcriptîs, & geſtîs ſuîs, univerſalem Matrem appellaverunt: &, ſicut ejus documenta, in confirmationê fidei, & eruditionê ſacræ religionis, ità etiam judicia ſuſceperunt; in hôc conſentientes, &, quaſi unô ſpiritu, & unâ você concordantes: omnes majores res, & præcipua negotia, nec non omnium Eccleſiarum judicia, ad eam, quaſi ad Matrem, & Caput, debere referri; ab eâ nuſquàm appellari; judicia ejus â neminê retractari, aut refelli, debere, vel poſſe.

Licèt Apoſtolici nos apicis cura pro cunctîs generaliter Eccleſiîs vigilare, ac, pro omnium ſtatu, vel reparationê, ſolicitos eſſe admoneat; illis tamen præcipuè locis noſtram curam ſpecialiùs exhibendam perpendimus; quæ, ſub Romanæ tutelâ Sedis conſtituta, ſcimus, ſtatûs ſui confirmationem, augmentum, vel reſtitutionem, ab hâc potiſſimùm Eccleſiâ, cujus juris ſunt, exſpectare. *Librô 9. Epiſtolâ 6. ad Abbatem Maſſilienſem.*

Epiſtolâ 7. Omnibus, DEO, & beato Petro fidelibus, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem, &c. Quapropter Apoſtolicâ auctoritatê præcipimus: ut nemo præfatum locum, Apoſtolicâ tuitionê munitum, deinceps infeſtare præſumat; ſed, ſub defenſionê beati Petri, cujus juris eſt, quietus, & ſecurus ab omnî perturbationê permaneat. Si quis ergò contrà hæc noſtra mandata memoratum locum vexaverit; ſciat, ſe â beati Petri gratiâ ſeparatum; &, niſi ſatisfecerit, anathematis vinculîs innodandum.

Urbanus Secundus. 1088.

Epiſtolâ ad Clerum, populúmque Carnotenſem. Bonam veſtri animi voluntatem prævenientes, ac ſubſequentes, venerabilem virum, Ivonem Presbyterum, quem, Gaufridô per nos depoſitô, Catholicè, atquè Canonicè, ſecundùm noſtra monita, elegiſtis, ſinè moræ longioris obſtaculô conſecravimus. Nunc eum ad vos remittentes, tamquàm beati Petri manibûs conſecratum, beati Petri vicê vos rogamus, & obſecramus: quatenùs eum, benignè ſuſcipientes, debitâ obedientiâ honoretis.

Ge-

Gelaſius Secundus. 1118.

Non latere credimus Fraternitatem veſtram: qualiter Frater noſter Mauritius, Bracarenſis Epiſcopus, ſe jam diù habuerit; & quomodò Eccleſiam ſuam dimiſerit; & quomodò Regi excommunicato adhæſerit. Illud etiam, ùt opinamur, nôſtis: quòd â Prædeceſſorê noſtrô, ſanctæ memoriæ Paſchalî Papâ, in Conciliô excommunicatus ſit; &, quòd Bracarenſi Eccleſiæ ſit mandatum: ut paſtorem ſibi alium provideret. Nunc tandem, per Regis tyrannidem, poſt longum electionis meæ ſpatium, in cubile ſanctæ Matris Eccleſiæ ſe ingeſſit. Ideóque Fraternitati veſtræ mandamus: ut ad electionem in Bracarenſi Eccleſiâ faciendam, ſolicitudinê charitatis debitæ operam præbeatis. Ipſum verò Mauritium, excommunicatum, perjurum, &, Matris Eccleſiæ conſtupratorem, ceteris filiis publicetis. *Epiſtola ad Toletanum Epiſcopum.*

Innocentius Secundus. 1130.

Nos igitur, qui in Cathedrâ ſancti Petri, cui â Dominô dictum eſt: *Et tu, aliquandò converſus, confirma fratres tuos*; licèt indignè reſidere conſpicimur, communicatô Fratrum *Epiſtola adHenricum Senonenſem, & ceteros*

Epiſtolâ 7. Omnibus, DEO, & beato Petro fidelibus, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem, &c. Quapropter Apoſtolicâ auctoritatê præcipimus: ut nemo præfatum locum, Apoſtolicâ tuitionê munitum, deinceps infeſtare præſumat; ſed, ſub defenſionê beati Petri, cujus juris eſt, quietus, & ſecurus ab omnî perturbationê permaneat. Si quis ergò contrà hæc noſtra mandata memoratum locum vexaverit; ſciat, ſe â beati Petri gratiâ ſeparatum; &, niſi ſatisfecerit, anathematis vinculîs innodandum.

Urbanus Secundus. 1088.

Epiſtolâ ad Clerum, populúmque Carnotenſem. Bonam veſtri animi voluntatem prævenientes, ac ſubſequentes, venerabilem virum, Ivonem Presbyterum, quem, Gaufridô per nos depoſitô, Catholicè, atquè Canonicè, ſecundùm noſtra monita, elegiſtis, ſinè moræ longioris obſtaculô conſecravimus. Nunc eum ad vos remittentes, tamquàm beati Petri manibûs conſecratum, beati Petri vicê vos rogamus, & obſecramus: quatenùs eum, benignè ſuſcipientes, debitâ obedientiâ honoretis.

Ge-

Gelaſius Secundus. 1118.

Non latere credimus Fraternitatem veſtram: qualiter Frater noſter Mauritius, Bracarenſis Epiſcopus, ſe jam diù habuerit; & quomodò Eccleſiam ſuam dimiſerit; & quomodò Regi excommunicato adhæſerit. Illud etiam, ùt opinamur, nôſtis: quòd â Prædeceſſorê noſtrô, ſanctæ memoriæ Paſchalî Papâ, in Conciliô excommunicatus ſit; &, quòd Bracarenſi Eccleſiæ ſit mandatum: ut paſtorem ſibi alium provideret. Nunc tandem, per Regis tyrannidem, poſt longum electionis meæ ſpatium, in cubile ſanctæ Matris Eccleſiæ ſe ingeſſit. Ideóque Fraternitati veſtræ mandamus: ut ad electionem in Bracarenſi Eccleſiâ faciendam, ſolicitudinê charitatis debitæ operam præbeatis. Ipſum verò Mauritium, excommunicatum, perjurum, &, Matris Eccleſiæ conſtupratorem, ceteris filiis publicetis. *Epiſtolâ ad Toletanum Epiſcopum.*

Innocentius Secundus. 1130.

Nos igitur, qui in Cathedrâ ſancti Petri, cui â Dominô dictum eſt: *Et tu, aliquandò converſus, confirma fratres tuos*; licèt indignè reſidere conſpicimur, communicatô Fratrum *Epiſtolâ ad Henricum Senonenſem, & ceteros*

Epiſco-pos. trum noſtrorum, Epiſcoporum Cardinalium conſiliô, deſtinata nobis *Luc. 22.* â veſtrâ diſcretionê capitula, & univerſa ipſius Petri dogmata, ſanctorum Canonum auctoritatê, cum ſuô auctorê, damnavimus; eiquè, tamquàm hæretico, perpetuum ſilentium impoſuimus. Univerſos quoquè, erroris ſui ſectatores, â fidelium conſortiô ſequeſtrandos, excommunicationis vinculô innodandos eſſe, cenſemus.

Epiſtolâ ad Wilhelmum, Hieroſolymitanum Patriar. Fraternitati tuæ mandamus: quatenùs venerabilẽ Fratrem noſtrum, Wilhelmum, Tyrenſem Archiepiſcopum, qui ex mandatô ſanctæ Romanæ Eccleſiæ tibi obedit, fraterni amoris intuitu diligas, & honores: ſolicitè providens; nè ſibi gravamen aliquod inferas; vel, ſub obtentu hujuſmodi ſubjectionis, quæ utiquè, ex beneficentiâ Apoſtolicæ Sedis, tibi, & Eccleſiæ Hieroſolymitanæ impenditur, Tyrenſis Eccleſia, nobilis, & famoſa, ſuæ juſtitiæ, aut dignitatis aliquod patiatur detrimentum.

Eugenius Tertius. 1152.

Epiſtolâ ad Ludo- Univerſitatem veſtram in Dominô commonemus, rogamus, atquè præ-

præcipimus; & in peccatorum remiſſionem injungimus: ut, qui DEI ſunt, & maximè potentiores, & nobiles, viriliter accingantur; & infidelium multitudini ſic occurrere, & Eccleſiam Orientalem, tantâ Patrum veſtrorum ſanguinis effuſionê, ab eorum tyrañidê liberatam, ità defendere ſtudeatis; ut Chriſtiani nominis dignitas veſtrô temporê augeatur.

vicum Francorum Regem.

Alexander Tertius, 1160.

Cùm Romana Eccleſia, cui, licèt immeriti, præſidemus, ſit Mater Eccleſiarum omnium, & magiſtra religionum: cogimur, ex debitô ſuſcepti honoris, & regiminis, prout Dominus nobis dederit, reſpondere conſultationibus ſingulorum: ut dubiæ quæſtiones Sedis Apoſtolicæ providentiâ enodentur, &c.

Epiſtolâ ad Vigilienſem Epiſcopum.

Innocentius Tertius. 1200.

Cùm ex illô generalî privilegiô, quod B. Petro, & per eum Eccleſiæ Romanæ, Dominus noſter indulſit, Canonica poſtmodùm manârint inſtituta, continentia; majores Eccleſiæ cauſas, eſſe ad Sedem Apoſtolicam perferendas; ac per hoc, tranſlationes Epiſcoporum, ad Apoſtolicæ

Lib. 1. Epiſtolarum decretalium Epiſtolâ ad Patriarcham An-

Digitized by Google

tiochenum. cæ Sedis Antiſtitem de jurê pertineant, &c.

R. Archipresbytero, R. Magiſtrô Scholarum, & P. de Vicô Canonico Bituricenſi. Cùm Apoſtolica Sedes, cui (licèt immeriti) præſidemus, univerſis per Orbem Eccleſiis, non humanâ, ſed divinâ ſit inſtitutionê prælata; juſtum eſt, & conveniens; ut ad eam, tamquàm ad magiſtram, ſuper diverſis juris articulis referantur dubiæ quæſtiones: nè, quæ diverſa cernuntur, videantur adverſa.

Caro Archiepiſcopo Montis Regalis. Licèt Dominus noſter JESUS Chriſtus, Eccleſiam ſuam inſtituens, diſcipulis ſuis eandem, ſuper credentes, ligandi, & ſolvendi poteſtatem dederit; unum tamen in eâ, beatum ſcilicèt Petrum, Apoſtolum voluit præeminere, dicens: *Tu es Petrus; & ſuper hanc petram, &c.* Intelligendum ex hôc tribuens fidelibûs universîs: quòd, ſicut unus mediator erat DEI, & hominum, homo JESUS Chriſtus, pacificans, quæ in cœlîs erant, & quæ ſuper terram; & diſſolvens maceriarum parietem, ac faciens utraquè unum; ſic, & in Eccleſiâ ſuâ, unum, ex ipsô, & per ipſum, omnium Caput eſſet; nec in membrîs fieret ulla diverſitas; quæ non per unius auctoritatem,

tem, ac providentiam Capitis, ad unam fidei veritatem, eandémque religionis regulam reducerentur, & cultum. Quod etiam in eô lo- *Luc. 22.*
cô monſtratur; in quô, & de con- *Joan. 21.*
firmandîs fratribûs, & paſcendîs Dominicîs ovibûs, præceptum â Dominô noſtrô legitur ei datum. Ex hâc itaquè poteſtatê, quæ ad beatum Petrum mox Dominicâ traditionê pervenit, ſacroſancta Romana Eccleſia, quæ per Dominum JESUM Chriſtum ab eôdem beatô Petrô inſtituta eſt, & fundata ſuper univerſas Eccleſias, auctoritatem obtinuit; ut ubiquè ratum eſſet, ac ſolidum; quod ipſius providentia ſtatuiſſet. Quod etiam ab univerſîs Eccleſiîs, per Orbem terrarum uſquequaquè diffuſis, & receptum eſt, & ſervatum; ità, ut per eam, & diſtributio facta ſit dignitatum; & indictum Chriſti fidelibus, & diligentiùs ordinatum; quod ad cultum pertinere viſum eſt pietatis. Ex hâc ſiquidem, datâ beato Petro â Dominô poteſtatê, ipſe, ac Succeſſores ipſius, per diverſa Mundi loca conſtituerunt Epiſcopos, & dignitates per Provincias diviſerunt.

Eccleſiam Dominus JESUS Chri- *Ad Pa-*

Digitized by Google

triarcham Conſtantinop. quòd Romana Eccleſia mater ſit omnium Eccleſiarum, â quâ Græci nullô jurê diſcedere poſſunt.

ſtus in ſeipsô, lapidê angularî, fundavit; & ejus magiſterium Apoſtolorum Principi, beato Petro, cui (licèt inſufficientes) in Apoſtolatûs ſucceſſimus dignitatē, conceſſit: *Tu es* (inquiens) *Petrus; & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.* Et pòſt ſubdidit: *Tibi dabo claves Regni cœlorum.* Et etiam curam ovium ſuarum, eôdem verbô tertiò repetitô commiſit, dicens: *Paſce oves meas*: &, quòd ejus fides nunquàm deficeret, ſe orâſſe fatetur. Præctereà, licèt univerſis Apoſtolis dixerit in communî: *Accipite Spiritum Sanctum*; &: *Quorum remiſeritis peccata, remittentur eis*; ad eum tamen verbô utitur ſpecialî, dicens: *Quodcunquè ligaveris ſuper terram, erit ligatum & in cœlis, &c.* Hoc autem Græcorum populus non attendens, aliam ſibi confinxit Eccleſiam (ſi tamen, quæ præter unam eſt, Eccleſia ſit dicenda) & ab Apoſtolicæ Sedis unitatê receſſit; nec conſtitutionem Domini, nec Petri magiſterium imitatus, & inconſutilem veſtem Domini, cui crucifixorum manus, in aliarum veſtium diviſionê, pepercit, ſcindere uſquè hodiè co-

conatur; non attendens: quòd una tantùm extitit arca; intrà quam, ſub unô rectorê quicumquè fuerunt, leguntur in Catacliſmô ſalvati; qui autem extrà ipſam inventi ſunt, omnes in diluviô periêrunt.

Apoſtolicæ Sedis Primatus, quem non homo, ſed DEUS, imò veriùs, DEUS homo conſtituit, multîs quidem, & Euangelicîs, & Apoſtolicîs teſtimoniîs comprobatur; â quibûs poſtmodùm inſtitutiones Canonicæ proceſſerunt, concorditer aſſerentes: Sacroſanctam Romanam Eccleſiam, in B. Petrô, Apoſtolorum Principê, conſecratam, quaſi magiſtram, & Matrem, præeminere, &c. *Lib. 2. Epiſt. Decretalium. Ep. ad Patriarcham Conſtantinopolitanum.*

Honorius Tertius, 1220.

Nos verò, Honorius, Epiſcopus, ſervus ſervorum DEI, has leges â Fridericô, Romanorum Imp., Filiô noſtrô chariſſimô, pro utilitatê omnium Chriſtianorum editas, laudamus, approbamus, & confirmamus, tàmquàm in æternum valituras; &, ſi quis auſu temerariô, inimicô humani generis ſuadentê, quôcumque modô has infringere tentaverit, indignationem DEI *Ad finem Conſtitutionum Henrici II. Imp.*

Omnipotentis, & beatorum, Petri, & Pauli, Apoſtolorum, noverit ſe incurſurum.

Gregorius Nonus. 1236.

Epiſtolâ ad Epiſcopum Werdenſem, & ceteros.

De veſtrâ circumſpectionê plenam in Dominô fiduciam obtinentes, Fraternitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus: quatenùs de modô poſtulationis ſtudiis poſtulantium, & poſtulati meritis, veritatê ſolicitè inquiſitâ (ſi poſtulationem ipſam aliàs inveneritis de personâ idoneâ canonicè celebratam) cum eô ſemper, hujuſmodi defectu, Apoſtolicâ auctoritatê diſpenſantes, præficiatis eum eidem Eccleſiæ Epiſcopum, & Paſtorem.

Nicolaus Tertius. 1280.

De electionê, & electi poteſtatê Cap. 17.

Hujus muneris Sacramentum ità Dominus voluit ad omnium Apoſtolorum officium pertinere; ut in beatô Petrô, Apoſtolorum omnium ſummô, principaliter collocaret; ut ab ipsô, quaſi quôdam Capitê, dona ſua velut in corpus omne diffunderet. Hunc enim, in conſortium individuæ unitatis aſſumtum, id, quid ipſe erat, Dominus voluit nominari, dicendo: *Tu es Petrus; & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam.*

Matt. 16.

Bo-

Bonifacius Octavus. 1300.

In ſupremæ præeminentiâ dignitatis divini diſpoſitionê conſilii conſtituti, ad univerſas fidelium regiones, noſtræ vigilantiæ creditas, tamquàm Paſtor Dominici gregis, aciem Apoſtolicæ conſiderationis extendimus; ad earum profectum, quantùm nobis ex altô permittitur, intendentes: ſed ad Urbium Urbem, Romanam videlicèt civitatem, quam divina Clementia ſtatuit Caput Orbis, eò attentioris meditationis intuitum retorquemus; quò principaliùs in eâdem noſtri Sedem Apoſtolatûs cœleſtis diſpoſitio ſtabilivit, & firmavit Eccleſiæ fundamenta. *Conſtitutionê 2.*

Clemens Quintus. 1305.

Ideò illius, cujus vicem in terrîs (licèt immeriti) gerimus, imitantes exemplum; qui, ituros per univerſum Mundum ad Evangelizandum Apoſtolos, in omnî linguarum generê fore voluit eruditos; viris Catholicis, notitiam linguarum habentibus, quibûs utuntur infideles, præcipuè abundare ſanctam affectamus Eccleſiam. *Lib. 5. Clementinarum Tit. 1. Cap. 1. de magiſtris.*

Joan-

Joannes Vigeſimus ſecundus. 1315.

Epiſtolâ 5. ad Eduardum, Angliæ Regem.

Chariſſimo in Chriſtô Filio, Eduardo, Regi Angliæ. Paternum amorem ad tuæ Celſitudinis incrementa, Fili chariſſime, gerimus: dum te ad ea, quæ juſto placent judici, tui Regni, & ſubditorum tuorum ſunt opportuna quieti, & famæ tuæ pariter, & honori proſpicient, ſolicitîs hortationibûs invitamus. Propter quod in iîs perſuaſiones noſtras devotâ debes mentê ſuſcipere; & ad executionem illarum te paratum, & flexibilem exhibere.

Benedictus Undecimus. 1335.

Extrà de Electionê, Lib. 1. Tit. 3. Cap. 3.

Sancta Romana Eccleſia, quæ, diſponentê Dominô, ſuper omnes alias ordinariæ poteſtatis obtinet principatum â DEô, utpotè Mater univerſorum Chriſti fidelium, & magiſtra, quatuor Patriarchales Sedes inſtituit; inter quas, poſt ipſam Romanam Eccleſiam, Conſtantinopolitanam primum, Alexandrinam ſecundum, Antiochenam tertium, Hieroſolymitanam quartum locum voluit obtinere; ipſáſque multîs ptærogativîs, & honoribûs decoravit.

Cle-

Clemens Sextus. 1342.

Nos per præmiſſa, vel quæcun- *Conſti-*
què alia, inhibitioni, mandato, pœ- *tut.* 1.
nis, & ſententiis, per ipſum Prædeceſſorem factis, & promulgatis, ùt ſuperiùs eſt expreſſum, aliiſquè contentis in litterîs ſupradictîs, non intendimus in aliquô derogare: inhibitionem, mandatum, pœnas, & ſententias, & alia, ſuprà dicta, per præſentem conſtitutionem noſtram roboramus; & in ſui vigoris efficaciâ volumus, & decernimus permanere. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ privationis, revocationis, roborationis, voluntatum, & conſtitutionum infringere, vel ei auſu temerariô contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit; indignationem Omnipotentis DEI, & beatorum, Petri, ac Pauli, Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Gregorius Undecimus. 1371.

Super univerſas Orbis Eccleſias *Conſti-*
Romanus Pontifex, â Dominô con- *tut.* 1.
ſtitutus, circà ea, de quibûs dubitari dicitur, ut evitari poſſint quæcunquè diſpendia, declarationis, ubi expedit, ſuæ proviſionem adjicit;

cit;

Digitized by Google

cit; prout fore conſpicit opportunum, &c. Nos igitur, volentes huic dubio finem imponere, auctoritatê Apoſtolicâ, tenorê præſentium declaramus, decernimus, ac definimus: Sacroſanctam, Lateranenſem Eccleſiam, præcipuam Sedem noſtram, inter omnes alias, Urbis, & Orbis Eccleſias, & Baſilicas, etiam ſuper Eccleſiam, & Baſilicam Principis Apoſtolorum, de Urbê ſupremum locum tenere, &c.

Urbanus Sextus. 1378.

Conſtitut. I. Decernentes ex nunc, irritum, & inane; quicquid contrà declarationem noſtram hujuſmodi, â quôquam, quâvis auctoritatê, ſcienter, vel ignoranter, attentatum forſitan eſt hactenùs, vel contigerit in poſterum attentari.

Bonifacius Nonus. 1400.

Conſtitut. I. Volentes, & auctoritatê Apoſtolicâ decernentes: quòd ejuſmodi conſtitutio ſortiatur effectum; univerſos monemus, & hortamur in Dominô, per Apoſtolica eis ſcripta, in virtutê ſanctæ obedientiæ, diſtrictè præcipiendo, mandantes, & in remiſſionem peccaminum injungentes: quatenùs tam glorioſum feſtum

Digitized by Google

ſtum MARIÆ, annîs ſingulîs, ſextô nonas Julii, devotè, & ſolenniter celebrent. Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc noſtræ voluntatis, conſtitutionis, monitionis, hortationis, & mandati paginam infringere.

Martinus Quintus. 1420.

Dum onus univerſalis gregis Dominici, ſupernâ diſpenſationê nobis injunctum, diligenter attendimus; &, quòd ſingulis Chriſtianæ Reipublicæ occurrentibus, per nos ipſos, debitum Apoſtolicæ ſervitutis exequi non poſſumus, animô noſtrô revolvimus; nonnunquàm viros, fidê ferventes, dignitatê, & ſcientiâ præditos, & rerum agendarum experientiâ conſpicuos, in partem noſtrorum, & Eccleſiæ Romanæ negotiorum aſſumimus; ut, dum tempus poſtulat, eorum operationibûs vices noſtras ſupplentes, miniſterium nobis commiſſum, divinâ aſſiſtentê gratiâ, juxtà vires nobis ex altô conceſſas exequi valeamus. *Epiſtolâ ad Angelum, Diaconum Cardinalem.*

Eugenius Quartus. 1440.

Ipſe Omnipotens DEUS, per operam noſtram Armeniorum Oratores, *Invectivâ ad*

Concilium Baſileenſe. res, ex longiſſimîs Septentrionis partibûs, ad nos, & Apoſtolicam Sedem, & ſacrum hoc Concilium, hîs diebûs cum plenô mandatô pervenire conceſſit; qui nos, non aliter, quàm B. Petrum intuentes, & venerantes, ipſámque ſanctam Sedem, velutî Matrem omnium fidelium, recognoverunt.

Calixtus Tertius. 1455.

Epiſtolâ ad Fridericum Imp. quæ apud Æneam Sylvium eſt 371. Nota eſt omnibus Apoſtolicæ Sedis auctoritas; manifeſta cuiquè primæ Sedis dignitas; vulgata per Orbem Vicarii DEI poteſtas; cui dictum eſt â Dominô: *Paſce oves meas*; nec hujus, aut illius Provinciæ, ſed univerſi Orbis Præſulatum in Apoſtolicæ Sedis ſpeculâ conſecuti ſumus.

Pius Secundus. 1460.

De Bullâ retractationum omnium, per eum, in minoribûs adhuc agentem, pro Conciliô In minoribûs agentes, nondùm ſacrîs Ordinibûs initiati, cùm Baſileæ inter eos verſaremur, qui ſe generale Concilium facere, & univerſalem Eccleſiam repræſentare ajebant, dialogorum quendam libellum ad vos ſcripſimus; in quô, de auctoritatê Concilii generalis, ac de geſtîs Baſileenſium, & Eugenii Papæ contradictionê, ea probavimus,

mus, & damnavimus; quæ probanda, vel damnanda cenſuimus. Sed, quis non errat mortalis? Erravimus & nos; nec nobis tantùm erravimus; alios quoquè in præcipitium traximus; &, cæcis ducatum præbentes, cæci cum illîs in foveam cecidimus, &c. Seducti peccavimus, ùt Paulus; & ignoranter perſecuti ſumus Eccleſiam DEI, & Romanam, primamquè Sedem; propter quod, proſtrati antè oculos divinæ pietatis, ſupplices oramus: *Delicta juventutis meæ, & ignorantias nè memineris!* Pudet erroris; pudet malè feciſſe; &, malè dictorum, ſcriptorúmque vehementer pœnitet! plùs ſcriptô, quàm factô nocuimus. Hortamur dilectiones veſtras, & in Dominô commonemus: nè prioribus illis ſcriptis inhæreatis; aut fidem ullam præſtetis; quæ ſupremam Apoſtolicæ Sedis auctoritatem quôvis pactô elidunt; aut aliquid aſtruunt, quod ſacroſancta Romana non amplectitur Eccleſia. Suadete omnibus; ut id ſolium præ ceterîs omnibûs venerentur; in quô Salvator Dominus ſuos Vicarios collocavit; &, quod beati Apoſtoli, Petrus, & Paulus, ſuô ſan-

Baſileenſi ad ſummum Pontificem ſcriptorum.

ſanguinê dedicaverunt. Nec puretis, divinam Providentiam, quæ cuncta gubernat, & nihil negligit eorum, quæ creavit, inordinatam reliquiſſe militantem Eccleſiam; quæ, cùm ſit ſponſa Chriſti, profectò â DEô eſt, & ordinem habet, dicentê Apoſtolô: *quæ ſunt, â DEô ordinata eſſe.* Requirit autem ordo; ut inferiora â ſuperioribûs gubernentur; & ad unum tandem perveniatur, tamquàm Principem, & moderatorem cunctorum, quæ infrà ſe ſunt. Sicut grues, unam ſequuntur; & in apibûs, unus eſt Rex; ità, & in Eccleſiâ militantê, unus eſt omnium moderator, & arbiter, JESU Chriſti Vicarius; â quô, tamquàm Capitê, omnis in ſubjecta membra poteſtas, & auctoritas derivatur; quæ â Chriſtô, Dominô DEô noſtrô, ſinè mediô in ipſum influit. Nec profectò in alium, tamquàm ſui exercitûs ducem, ſupremam auctoritatem Chriſtus principaliter derivâſſet; qui in ſuum Vicarium, qui primus fuit Petrus, cui commiſſam novimus Dominici gregis curam, nec duos, pluresvè Petros, Evangeliſtæ commemorant; nec duos, aut plures inſtituit Dominus;

nus; qui ſuum locum, tamquàm Capita tenerent æqualia: ſed unum conſtituit; ùt verticem, ac ducem, & paſtorem univerſi gregis, Simonem Petrum, dicens: *Tu es Petrus, &c.* Petrus igitur, & Succeſſores ejus, Romani Pontifices, primatum in Eccleſiâ tenuerunt; & nos hodiè, quamvis indigni, ſolâ Domini voluntatê digni, tenemus. Et, quicumquè Romanæ, ſecundùm Canonicas ſanctiones, præficitur Eccleſiæ, quàm primùm electus eſt in ſacrô collegiô, ſupremam â DEô poteſtatem ſinè mediô conſequitur; & per ordinem in omnem diffundit Eccleſiam; cujus peccata divino judicio punienda relinquuntur. Si quid adversùs hanc doctrinam inveneritis, aut in dialogîs, aut in epiſtolîs, aut in aliîs opuſculîs noſtrîs (multa enim ſcripſimus adhuc juvenes) reſpuite, atquè contemnite: ſequimini, quæ nunc dicimus; & ſeni magìs, quàm juveni, credite; nec privatum hominem pluris facite, quàm Pontificem: Æneam rejicite, Pium recipite. Illud gentile nomen parentes indidêre naſcenti; hoc Chriſtianum in Apoſtolatu ſuſcepimus.

Di-

Epiſtolâ 325. ad Regem Franciæ,

Dicis: te obſequentiſſimum, & obedientem ſanctæ Romanæ Sedis filium. Si filius obedientiæ es; cur pragmaticam ſanctionem tenes, atquè defendis? Eugenius te hortatus eſt; ut illam dimitteres, quæ non eſt ſecundùm DEUM. Idem petiit Nicolaus; idem rogavit Calixtus; tres Romani Pontifices, ſancti, & venerandi Patres, modò nuntiîs, & legatîs, nunc litterîs te rogavêre: ut pragmaticam relinqueres, magni in Eccleſiâ diſſidii, ac mali; tamen nunquàm audiviſti in hâc partê vocem Eccleſiæ Romanæ. Ubi ergò tua obedientia? ubi religio? Plùs, Regni tui aliquibus Prælatis, quàm Eccleſiæ Romanæ fidei, auſcultâſti. Loquitur cum fiduciâ, ſinè fellê, ſinè arrogantiâ, amor in tê noſter; urget loqui. DEUS in terrîs per Filium ſuum, JESUM crucifixum, Apoſtolicam Sedem erexit; & primum, ac ſummum tribunal eſſe voluit; nulla poteſtas eſt, quæ huiĉ æquari poſſit; hæc de omnibûs hominibûs, aĉ dignitatibûs judicat; eam ſolus judicat DEUS. Non eſt de gregê Dominicô; qui Romanum Pontificem ſuum eſſe paſtorem negat. Audi,

di, quid dicat Dominus: *Qui non colligit mecum, diſpergit.* Certè cum Chriſtô non colligit; qui cum Vicariô ejus non ſeminat.

Sixtus Quartus. 1480.

Etſi de cunctarum civitatum, temporali dominio Romanæ Eccleſiæ ſubjectarum, decorê, & venuſtatê, cogitare nos deceat; ad noſtram tamen almam Urbem, Apoſtolorum Petri, & Pauli, glorioſô Martyrii cruorê Domino noſtro JESU Chriſto conſecratam, civitatem Sacerdotalem, & Regiam, ejuſquè decorem, tantò accuratiùs aciem noſtræ conſiderationis extendere nos convenit; quantò illa Caput eſt Orbis; & Altiſſimus in eâ Sacerdotii principatum, & Chriſtianæ religionis Caput inſtituit; & ſui Vicarii Sedem, ad quam de universîs Mundi partibûs Chriſti fideles confluunt, in numerô copioſô voluit collocari. *Conſtit. 11.*

Innocentius Octavus. 1484.

Decet Romanum Pontificem, JESU Chriſti in terrîs Vicarium, qui militanti Eccleſiæ præeſt, illius jura tueri, & conſervare illæſa. *Conſtitut. 16.*

Digitized by Google

Julius Secundus. 1505.

Conſtitut. 14. Romanus Pontifex, in Apoſtolicæ ſublimitatis ſpeculâ conſtitutus, ex debitô paſtoralis officii, divinâ diſpoſitionê ſibi commiſſi, aſſiduâ meditationê cordis vigilare, & ſolicitè intendere debet; ut cuncta, quæ Chriſtianæ Reipublicæ commoditatem, & utilitatem reſpiciunt, ſalubriter dirigantur.

Leo Decimus. 1516.

In Conciliô Lateranenſi Seſſ. 11. Solum Romanum Pontificem, pro temporê exiſtentem, tamquàm auctoritatem ſuper omnia Concilia habentem, Conciliorum indicendorum, transferendorum, ac diſſolvendorum, plenum jus, ac poteſtatem habere, nè dum ex ſacræ Scripturæ teſtimoniô, dictîs ſanctorum Patrum, & Conciliorum, ac aliorum Romanorum Pontificum, etiam Prædeceſſorum noſtrorum, ſacrorúmque Canonum decretîs, ſed etiam propriâ eorundem Conciliorum confeſſionê manifeſtè conſtat, &c.

Adrianus Sextus. 1522.

Ad Fridericum Sa- Lutherus non modò Sacerdotes DEI, ſed & Principem Sacerdotum

tum, Petri Succeſſorem, JESU Chri- *xoniæ*
ſti in terrîs Vicarium, tam nefandîs, *Ducem.*
infamibûſque nominibûs, tam in-
auditîs contumeliîs, conviciîs, ac
blaſphemiîs, nuſquàm non lacerat,
diſcerpit, & inſectatur; ut ea com-
memorare pudica refugiat lingua,
& audire horreant aures caſtæ: qui
Apoſtolicam Cathedram, in quâ
præſidet Caput Apoſtolorum Pe-
trus; cui præfuerunt tot ſancti Pon-
tifices (quam, Eccleſiam principa-
lem, undè ſit exorta unitas ſacer-
dotalis, ſanctus ille, & glorioſus
Martyr, Cyprianus non dubitat aſ-
ſerere) impiô, ac peſtilentî orê, Ca-
thedram peſtilentiæ, Antichriſtia-
nam, Diabolicam, & ſi qua potuit
excogitare nefandiora, totiès ap-
pellare non ceſſat.

Paulus Tertius, 1540.

Chariſſime Fili, ſalutem, & Apo- *Ad Caro-*
ſtolicam benedictionem. Ex edi- *lum*
ctô Majeſtatis tuæ acta Conventûs *Quintum*
tui Spirenſis cognovimus; de qui- *Imp.*
bûs, cùm noſtram ſententiam diſſi-
mulare paternus noſter ergà te
amor non patitur; tùm verò officii,
& muneris, â DEô nobis per Chri-
ſtum commendati, ratio, in curâ

univerſalis Eccleſiæ, ut apertîs verbîs te admoneamus, compellit. Omnia verò, Fili, in eô ſunt: ſi ab unitatê Eccleſiæ te abduci non ſinas; â conſuetudinê majorum tuorum, religioſorum Principum, non recedas; ſed eundem, ùt debes, morem in omnibûs, quæ ad Eccleſiæ diſciplinam, ordinem, & inſtituta pertinent, obſerves; quem multos annos, ſummâ cum pietatis animi tui ſignificationê, edidiſti. Is verò eſt ejuſmodi; ut, quotiès de hîs, quæ ad religionem pertinent, diſceptatur, ad Sedem Apoſtolicam omne judicium ſemper referatur; nihil illâ inconſultâ ſtatuatur, &c. Qui verò hujus Sedis auctoritati reſtitêre; â DEO ſic caſtigatos conſtat; ut manifeſtè appareat: quàm grata ſit, ac ſemper fuerit DEO hujus Sedis obedientia. Imprimìs eum ex Imperatoribûs, qui in apertam defectionem, & contemptum hujus ſanctæ Sedis erupit, legimus fuiſſe Anaſtaſium primum; quem â Gelaſiô, primô Romanô Pontificê, admonitum, nè Acatii, Epiſcopi Conſtantinopolitani, â Sedê Apoſtolicâ damnati, partes foveret; cùm nec monitis ejus paruiſſet, & Hormiſ-

dæ

dæ, ejuſdem Succeſſoris legatos, ad eum eâ de causâ miſſos, ut â communionê cum hæreticîs deſiſteret, contemptim primùm auditos, contumelioſiùs dimiſiſſet, divina tandem ira fulminê è vitâ ſuſtulit.

Pius Quartus. 1563.

Cùm ipſa ſacroſancta Synodus, pro ſuâ ergà ſanctam Sedem Apoſtolicam reverentiâ, antiquorum etiam Conciliorum veſtigiis inhærens, decretorum ſuorum omnium, quæ noſtrô, & Prædeceſſorum noſtrorum temporê facta ſunt, confirmationem â nobîs petierit, decretô eâ de rê in publicâ ſeſſionê factô; nos illa omnia, & ſingula, auctoritatê Apoſtolicâ hodiè confirmavimus; & ſervanda eſſe decrevimus; ſicut harum quoquè litterarum tenorê, ad clariorem omnium notitiam, confirmamus, & ſuſcipi, obſervaríque decrevimus. Mandamus præbereà univerſis, & ſingulis, in virtutê ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnîs â ſacrîs Canonibûs conſtitutîs, aliîſquè gravioribûs, pro arbitriô noſtrô infligendîs: ut eadem decreta, & ſtatuta obſervent, &c. *In Bullâ confirmationis Concilii Tridentini.*

Pius Quintus. 1570.

Sententiâ declaratoriâ contrà Eliſabeth, prætenſam Angliæ Reginam, & ei adhærentes hæreticos.

Regnans in excelsîs, cui data eſt omnis, in cœlô, & in terrâ, poteſtas, unam, ſanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam, extrà quam nulli eſt ſalus, uni ſoli in terrîs, videlicèt Apoſtolorum Principi, Petro, Petríque Succeſſori, Romano Pontifici, in poteſtatis plenitudinê tradidit gubernandam. Hunc unum, ſuper omnes Gentes, & omnia Regna, Principem conſtituit; qui elevet, deſtruat, diſſipet, diſperdat, plantet, & ædificet; ut fidelem populum, mutuæ charitatis nexu, in unitatê Spiritûs contineat, ſalvúmque, & incolumem ſuo exhibeat Salvatori. Quô quidem in munerê obeundô, nos, ad prædictæ Eccleſiæ gubernacula DEI benignitatê vocati, nullum laborem intermittimus, omnî operâ cotendentes; ut ipſa Unitas, & Catholica religio integra conſervetur.

Gregorius Decimus tertius. 1575.

In indictionê ſancti Jubilæi, quæ

Chriſtus beato Petro, Apoſtolorum Principi, ejuſquè deinceps Succeſſoribus, ſuis in terrîs Vicariis, ſanctæ Catholicæ Romanæ Eccle-

cleſiæ (quæ ceterarum omnium Caput, mater, & magiſtra eſt) poteſtatem dimittendi peccata pleniſſimam reliquit; ac theſaurô prætereà immensô ejuſdem Paſſionis idcircò ditavit Eccleſiam, ſponſam ſuam; eúmque prædictis, B. Petro, & Succeſſoribus, diſpenſandum commiſit; ut eô ceteri fideles pro temporalibûs pœnîs, ex remiſsîs culpîs ſæpiùs remanentibûs, ad ſatisfaciendum adjuti, ad percipiendos cœleſtis gratiæ fructus expeditiores redderentur, &c. *eſt conſtitutio 22.*

Sixtus Quintus. 1587.

Paſtoralis Romani Pontificis vigilantia, & ſolicitudo, cùm in omnî Reipublicæ Chriſtianæ pacê, & tranquillitatê procurandâ, pro ſui muneris officiô aſſiduè verſatur; tùm potiſſimùm in Catholicæ fidei, ſinè quâ impoſſibile eſt placere DEO, unitatê, atquè integritatê retinendâ, & conſervandâ, maximè elucet; nimirùm: ut fideles Chriſti non ſint *parvuli fluctuantes*; *nequè circumferantur omnî ventô doctrinæ, in nequitiâ hominum, ad circumventionem erroris; ſed omnes occurrant in unitatem fidei, & agnitionis Filii* *Conſtitutione 54.* *Eph. 4.*

DEI

DEI, in virum perfectum; nequè ſe in hujus vitæ ſocietatê, & communionê lædant; ſed potiùs, in vinculô charitatis conjuncti, tamquàm unius corporis membra, ſub Chriſtô Capitê, ejuſquè in terrîs Vicariô, Romanô Pontificê, beatiſſimi Petri Succeſſorê, â quô totius Eccleſiæ Unitas dimanat, augeantur in ædificationem; atquè ità, divinâ gratiâ adjutricê, ſic præſentî quietê gaudeant; ut futurâ quoquè beatitudinê perfruantur. Ob quas cauſas Romani Pontifices, Prædeceſſores noſtri, hodiernâ diê, quæ anniverſariâ Dominicæ cœnæ commemoratione ſolennis eſt, ſpiritualem Eccleſiaſticæ diſciplinæ gladium, & ſalutaria juſtitiæ arma, per miniſterium ſummi Apoſtolatûs, ad Dei gloriam, & animarum ſalutem, ſolenniter exercere conſueverunt, &c.

VITTORIO EMANUELE BIBLIOTECA IN ROMA

IN-

Digitized by Google

INDEX TITULORUM, SEU GEMMARUM;

Quibûs Tiara Pontificia refulget.

Gemma I.

Omnem Poteſtatem â DEô eſſe ; vicê DEI Gladium, vel Spiritualem, vel Corporalem geſtare ; Quemlibet ſuo Magiſtratui, cùm Eccleſiaſtico, tùm Civili parére ; honorémque, ac Tributum, reddere debere. - fol. 1

Negantium ſententiæ. fol. 1

Aſſerta S. Scripturæ. fol. 5

Aſſerta Patrum Græcorum. fol. 7

Aſſerta Patrum Latinorum. fol. 32

Gemma. II.

In omnì Magiſtratu, Monarchicum Regimen eſſe optimum. - fol. 64

Negantium ſententiæ. fol. 64

Aſſerta S, Scripturæ. fol. 65

Aſ-

Aſſerta Patrum Græcorum. fol. 66
Aſſerta Patrum Latinorum. fol. 74
Aſſerta Gentilium, Poëtarum, & Philoſophorum. - fol. 81

Gemma III.

Ab Orbê Conditô, uſquè ad annum præſentem, perpetuâ ſucceſſionê ſemper fuiſſe Unum Eccleſiæ Præſidem, & Monarcham. - fol. 89
Monarchia Prima. fol. 89
Monarchia Secunda. fol. 98
Monarchia Tertia. fol. 100
Monarchia Quarta. fol. 100

Gemma IV.

D. Petrum, Eccleſiæ univerſæ Principem, & Paſtorem, ab ipsô Chriſtô Salvatorê conſtitutum eſſe. - fol. 103
Negantium ſententiæ. fol. 103
Aſſerta S. Scripturæ. fol. 104
Aſſerta Patrum Græcorum. fol. 108
Aſſerta Patrum Latinorum. fol. 142

Gemma V.

D. Petrum Apoſtolum, Romanam Eccleſiam fun-

fundâſſe; gubernâſſe; ſuô ſanguinê conſecrâſſe. - fol. 205
Negantium Sententiæ. fol. 205
Sibyllæ Vaticinium. fol. 207
Aſſerta Patrum Græcorum. fol. 207
Aſſerta Patrum Latinorum. fol. 227

Gemma VI.

Romanum Pontificem, legitimè electum, verum eſſe B. Petri Succeſſorem; Eandem cum illô, in omnibûs ubiquè Eccleſiis, ligandi, & ſolvendi, Poteſtatem obtinere. - - fol. 260
Negantium Sententiæ. fol. 260
Aſſerta Patrum Græcorum. fol. 274
Aſſerta Patrum Latinorum. fol. 347
Aſſerta quorundam Adverſariorum. - - fol. 459

Gemma VII.

Romanos Pontifices, indè uſquè ab initiô, ſemper hunc Primatum agnovîſſe, defendîſſe, & in aliîs Eccleſiîs exercuîſſe. fol. 463
Aſſerta, ex Epiſtolis Pontificum, ab Annô 110. uſquè ad annum 1587. - - fol. 463

Be-

Benevole Lector.

Ubi poſitus in marginê videbitur aſteriſcus *; intellige ſignum erroris in annô Patris, ibidem citati; qui, prout hìc ſubjicitur, accipiendus: nimirum:

Fol. 26.	pro 900.	An. 1071.
Fol. 29.	pro 970.	An. 850.
Ibid.	pro 1080.	An. 1118.
Fol. 36.	pro 400.	An. 420.
Fol. 57.	pro 1244.	An. 1240.
Fol. 73.	pro 1186.	An. 1118.
Fol. 127.	pro 360.	An. 460.
Fol. 209.	pro 160.	An. 100.

FINIS.

20: 341

Digitized by Google

5-6-2

Digitized by Google

Digitized by Google

image
not
available